

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Bindbetegnelse | Volume Statement:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Nyeste Samling af Skuespil.

Vol. 5

Kbh. : Johan Frederik Schultz, 1792-94

5 bd.

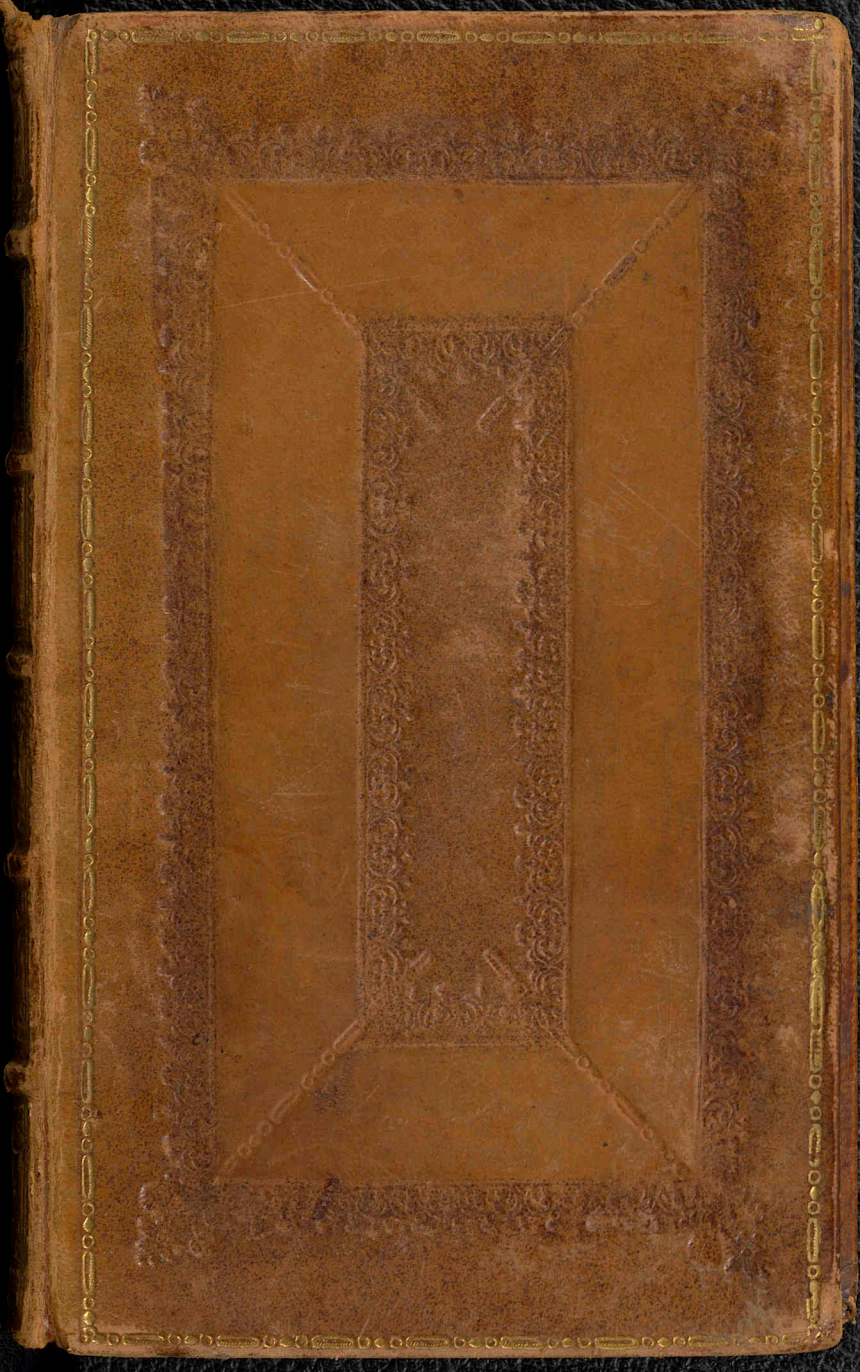
DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

L, 6235.
8'

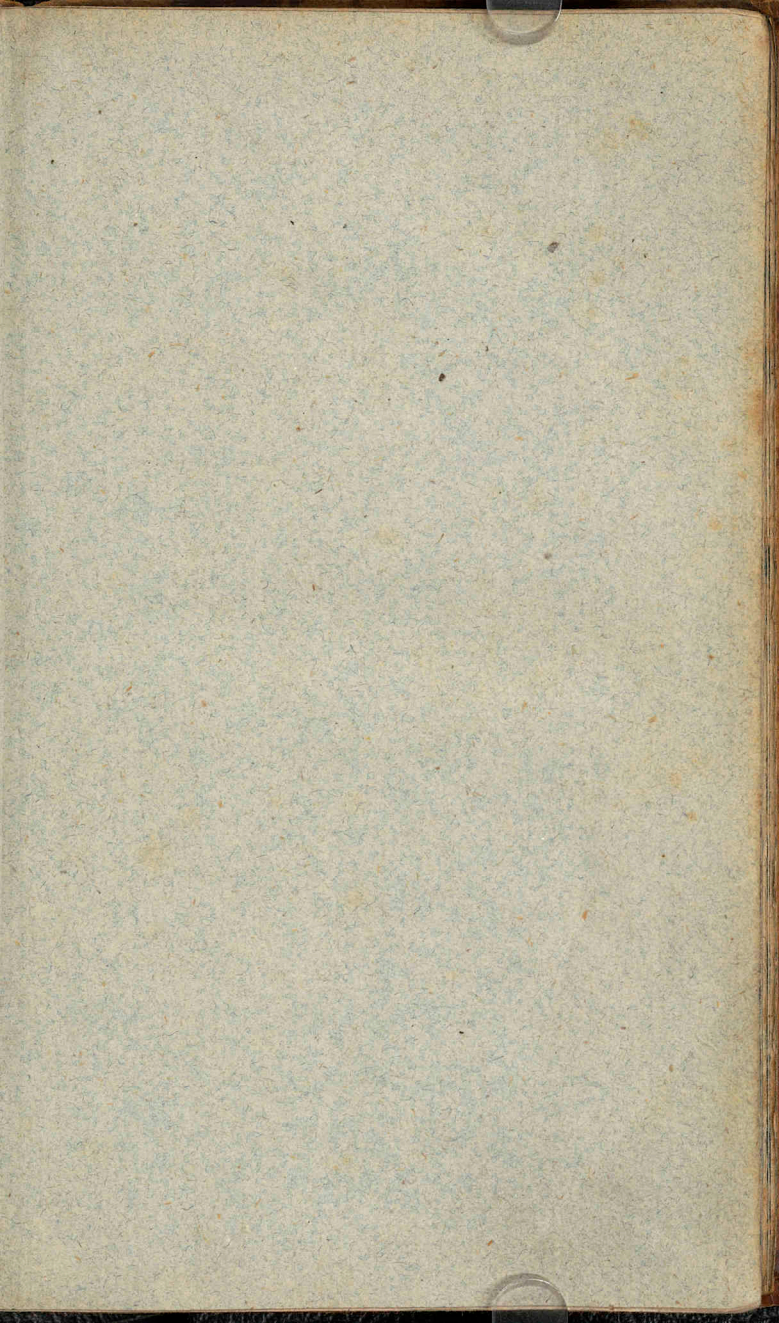
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

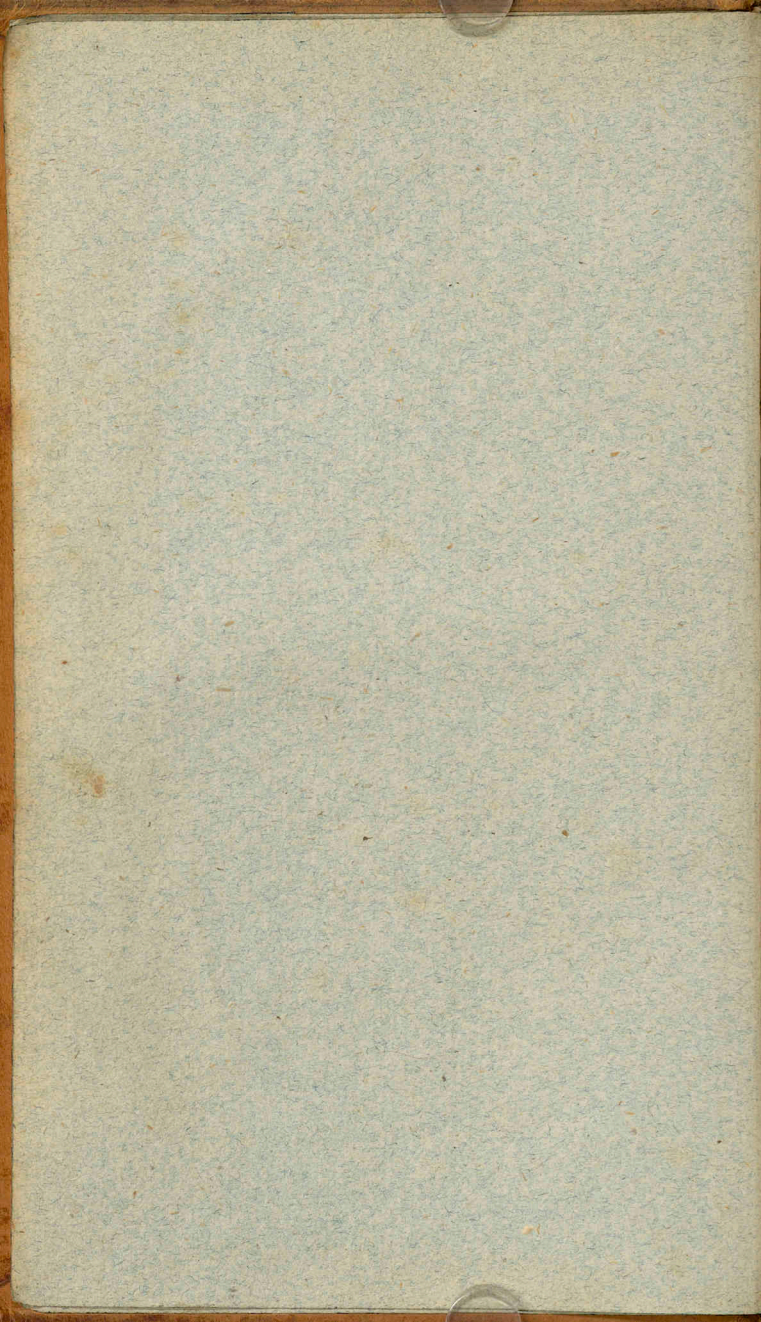

130014550462

UB-boks

Bibl. Dan. IV, sp. 297-98

N y e s t e
S a m l i n g

af

S t u e s p i l .

B. V. K.

Femte Bind.

Kjøbenhavn, 1794.

Forlagt af Johan Frederik Schultz,

Hofs og Universitetsbogtrykker.

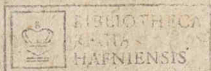
1774

1774

1774

1774

1774

In d h o l d.

Den værdige Kone, Lysspil i fem Dptog af
A. B. Iffland, oversat af Staal.

Det gode Egtteskab, Comoedie i een Akt af
Florian, oversat ved Schwarz.

Papagsien, Skuespil i tre Akter af A. v. Kot-
zebue, oversat af P. D. Faber.

Den aabne Brevveppling, Lysspil i fem Akter
af J. F. Jünger, oversat ved Munthe.

Section 2

The following items were received from
the office of the Secretary of the
Board of Education, New York City,
on the 15th day of June, 1900.
One copy of the report of the
Commissioner of Education, New York,
for the year 1900.
One copy of the report of the
Commissioner of Education, New York,
for the year 1901.

Den værdige Kone.

Et

Lystspil i fem Dptog

af

A. B. I f l a n d.

Oversat

af

S t a a l.

P e r s o n e r n e .

Hofraad Lestensfeld.

Hofraadinden.

Friis, deres Son.

Hr. Lestensfeld, Hofraadens Onkel.

Sekretær Kamstein.

Hr. Berg.

Froken Rauning.

Berner, Inspektør paa Hofraadens Gods.

Hr. Ludvig, en Kommissionær.

Frederik, Hofraadens Tiener.

Margrete, Froken Raunings Dige.

Første Optog.

(Et Bærelse i Hofraad Lestensfelds Huus.)

Første Optrin.

Margrete og Friderik i heftig Samtale.

Friderik.

Derfor skynd sig, at hun igjen kommer hjem til sin Fruken!

Margrete. Betænkter han, hvad han gjør?

Friderik. Nei aldrig, aldrig noget Egteskab mellem os to!

Margrete. Kan vi gjøre ved, at hans Herre seer skævt?

Friderik. I dreier Næsen skævt paa ham.

Margrete. Om! forelsket — forelsket, er min Fruken ikke i hans Herre!

Friderik. Hvad elsker hun, uden sig selv?

Margrete. Og at hans Herre er kied af Gudsset, hvad kan min Fruken derfor?

Friderik. Din Fruken, Hr. Berg og du er den Ondes Medhjælpere. Derfor er min Herre

Kied af Godset, derfor er han kied af sin ælbste
 beste Ven, Secretair Ramsstein — hvem veed —
 om ikke ogsaa kied af Kone og Barn!

Margrete. Fortrydelsen udebliver aldrig.
 Hvorfor ægtede Hofraaden ikke min Frøken? Han
 havde det i Sinde —

Friderik. Men besaae Varene, førend han
 købte dem, og fandt de slette Stæder i Stykket.

Margrete. Nu rigtig nok, Frue Hofraad-
 inden er sans apprêt, det maa man lade hende.
 Men —

Friderik. Hvad vil det sige?

Margrete. Hahahaha!

Friderik. Allons! Faer med Gud —
 afftaad!

Margrete. Til Tieneste, det vil jeg. Og
 vi veed ogsaa, hvem vi er!

Friderik. Hvorfor ikke? Det veed hele
 Byen!

Margrete. Impertinent — imperti —
 Dog nei; ham og hans Lige maa man begegne
 med Høflighed. Der — tag den Tobaksdaase
 igien, som han forærte mig forrige Messe.

Friderik. Got. — Der staaer Mosis Blanz-
 chards Luftmaskine paa, det har dog nok havt sin
 Betydning. (Tager en Priis af Daasen)

Margrete (veemodig). Jeg har dog altid offer-
 reret ham god ægte Pariser Tobak af den!

Friderik. Ja, den Pariser Tobak var al-
 tid extra!

Margrete. Og jeg har atter et heelt Pund
 hos mig til ham, naar han —

Friderik (smilende). Pariser?

Margrete (needt). Ja vist!

Friderik. Er det tilladt?

Margrete (tager Tobakken frem, aabner den).

Friderik (nuser). Lugter som lutter Blomster, ja tilforladelig!

Margrete. Og meget mere skal han faae, naar hans massive Uerlighed ikke gjør saa megen Støi over, at min Frøken har kjøbt Godsset af hans Herre!

Friderik. Siger, Frøkenen?

Margrete. Ja. Nu er det dog skeet; thi i dette Dieblik bragte jeg Drenningene for det.

Friderik. Drenringe? Drenringe for et Gods! Gaae — du gjør mig varm. Er min Uerlighed massiv: saa er den derfor ogsaa fuldkommen. For Kaffe og Tobaks Skyld brænder allerede mangan Tiener hos — Gud bevar os. Pak sig bort, hun, Breve, Kommissioner, Tobak, hen til hendes Jesabel. (Tører hende hastig til Døren.)

Andet Dyrin.

Friderik, Hofraaden, Hr. Berg.

Hofraaden. Hvad er der?

Friderik. Jeg — sagde kun saa min Mening — til Jomfrue Margrete —

Hofraaden. Hvad larmer du over?

Friderik. At hun — at jeg ikke meer ret vel kan fordrage Pariser Tobak.

Hofraaden. Væn dig af med den tolperagtige Støien. — Er den gamle Berner fra Godsset her i Byen?

Tri-

Friderik (sukker). Ja!

Hofraaden. Naar han kommer, skal man sende ham til mig. Lige til mig. — Gaae nu — Hvad bier han paa?

Friderik. Om De maaskee — angaaende Godset —

Hofraaden. Gaae.

Friderik (gaaer).

Hofraaden. Udstaaelig, paa min Siel!

Berg (som strax har taget en Bog at blade i). Hvad?

Hofraaden. Alle her i Huset har paa en kort Tid antaget en formanende Tone imod mi

Berg (som ved sig selv). Denne Bog er smuttrykt. Bogstaver og Papiir er —

Hofraaden. Hvad har det her at giøre? Jeg siger —

Berg. Ja, ja. Jeg har nok hørt det, men jeg vil ikke svare derpaa.

Hofraaden. Berg, jeg er ulykkelig. De Forhold i min Egtestand ere fromme — og gode; men de giør mig blod, modløs, sinke mig. De indskrænker, quæler, ængster og presse mig mat og elendig.

Berg (lægger Bogen bort). Ven, du vilde blive solid!

Hofraaden. Nu ja —

Berg. Og blev derfor Egtemand.

Hofraaden. Stille, stille — jeg er jo ogsaa Fader.

Berg. Altsaa komplet solid.

Hofraaden. Ah ja, ja.

Berg.

Berg. Givte sig — kan man, efter mit Begreb, kun af to Aarsager. For at leve bekvemmere, eller for at pouffere sig.

Hofraaden. Søstermaal af Lidenskab —

Berg. Er Galsskab.

Hofraaden. Af rolig Overbeviisning, at —

Berg. Ach, de Overbeviisninger — dem kiender vi — Nei — man seer ikke gierne, at Suppen bliver brændt, man har Lyst til et godt forsynet Ameublement, man elsker en bestemt Konversation — nu tager man en Kone? Got! Saaledes har du haaren dig ad, og nu vær fornøiet.

Hofraaden. Men da jeg nu, netop ved de Sølelser, som dette Egtteskab vilde give mig, drømte at have mig, Kone og Barn, at bringe os paa Lykkens og Herens høieste Trin —

Berg. Da drømte du.

Hofraaden. Nu er jeg vaagned, og seer det.

Berg. Havde du villet giort Fremgang — skulde du have ægtet Frøken Rauning, hun har Familieindflydelse.

Hofraaden. Jeg elskede hende ikke!

Berg. Jeg elsker hende heller ikke, og tænker dog at ægte hende, og være meget lykkelig.

Hofraaden. Hvor kan det være mueligt?

Berg. Ligesaavel som du og din Kone kan elske hinanden hiertelig, og ikke være lykkelige.

Hofraaden. Kunde det stille huuslige Liv være mig nok — intet Menneske var lykkeligere, end jeg.

Berg.

Berg. Nu saa læg dig en Paryk til, sæt dig til at vugge dit Barn, og vær fornøiet.

Hofraaden. Og mine Udsigter? Der er Kraft i mig — det siger hele Verden —

Berg. Og jeg soler det.

Hofraaden. For mig ligger Treens og Lykkens Bane!

Berg. Betrød den med mandig Tøer, endnu ledsager Ungdoms Lykke dig.

Hofraaden. Naar jeg vil det, hænger Kone, Barn, Egtestand og Borgertone sig ved mig, og jeg er fængslet til Jorden! Jeg er gift, jeg er bortgivet, jeg er væk! Jeg kan ikke virke i nogen Datters Lidenskab, ikke nytte i nogen Faders Plan. Jeg er død for Verden, og maa see den Lue, som brænder i mig, forgaae i Røg.

Berg. Hvad kan jeg sige dertil?

Hofraaden. Naade mig, hvorledes jeg ændrer det.

Berg. Du kan — men du vil ikke.

Hofraaden. Jeg vil. Jeg siger dig, jeg vil.

Berg. Aldrig — thi du fiender —

Friderik. Deres Hr. Onkel lader spørge, om den Skrivt var færdig —

Hofraaden. Skrivt? Hvilken?

Friderik. For den Mand, han har anbefalet Dem —

Hofraaden. Ah — ah saa. Ja. Hent paa mit Skriverbord de Papirer paa venstre Haand.

Friderik (gaar i Hofraadens Kabinet).

Hofraaden. Hvorfor vilde jeg ikke kunde ændre det?

Berg. Du kiender ikke Fruentimmerne. Du knæler for deres Kierlighed, deres Omhed, deres Vedhængenhed. Alt dette er en Lune, som vexler af. Hvo der oven i Kisbet byggede Planer paa denne Lune, har betalt det med Fortovlelse. Den der morer dig best, er den beste. Det øvrige hele smukke Laugs gode Villie gaaer med i Kisbet. Hold af dem, kun tilbed dem ikke.

Hofraaden. Det begriber jeg.

Berg. Der sidder du, gaber med Kone og Barn i Skyerne, og saa skal Lykke og Vre komme ned til dig fra Himlen som Manna.

Hofraaden. Det er sandt, det er sandt!

Friderik (bringer et Bunde Akter).

Hofraaden. Det — til min Onkel. Det øvrige til Regieringen.

Berg. Wie lidt. (Han seer Sagerne loselig igiennem.)
Har du allerede expederet alt det?

Hofraaden. I Nat.

Berg. Gaae kun.

Friderik (gaaer).

Berg. Du er et herligt Hoved, en foretreffelig Arbejder. Talent, Levemaade, Svada, Figur! Alle Mennesker kunde du flyve forbi, naar denne gale Ungdomshede vilde affioles. Men Omhed fortranger Fornuften, du arbejder dig thiel, og alt, hvad du har deraf — er en Koes, som din Kone giver dig ved sin Spinderok. Intet Menneske veed, at du er til, saae man dig ikke om Sondagene efter Gudstienesten paa Promenaden at bære dit Barns Kaldhat.

Hof

Hofraaden. Paa en lang Tid har jeg dog, endog med store Bekostninger, gjort meget for det Udvortes.

Berg. Altting er forgieves, saalænge Papa er din brillanteste Titel: Lev med Verden, som den lever, hør ikke Dægteren raabe, ikke Resveillen slaae; Champagnemod throne paa din Pande, arbeid let, gjør Menneffene passende efter dig, gjør dem fremmede i deres egne Værelser. See — Verden, som kan hæve eller styrte os, er dorst eller ond — begge vige kun for Magten, altsaa vil vi beherske eller bekrige den!

Hofraaden. Hos en vis Klasse kan det gaae an, men —

Berg. Klasse — Klasser! For Manden af Hoved gives der kun Menneffer, ingen Klasser. Det har jeg allerede for sex Aar siden prøvet for dig.

Hofraaden. Jeg skal vække de Stores Opmærksomhed —

Berg. Hold! Vække — ikke beskief-tige. De maae kiende dig: studerer de dig, saa bliver du Skriver. Et elskværdigt Jntet — smutter overalt igiennem. I Skiemt, Spøg og Latter, staaer du der, Herre og Behersker! Naar du er saa vidt — da — ja da tag din Kraftsuppe ved Kaminen, gab da med Kone og Barn i Skyerne: saa sværmer du fornustig.

Hofraaden (vækker ham Haanden). Saa skal det være. Men min Kone — hvilken Figur i de store Sirkler?

Berg. Lad hende blive derfra.

Hofraaden. Det frænker hende atter.

Berg. Saa send Folk af Levemaade hiem til hende, saa kommer den mørke Kolorit i forgyldt Ramme. — Det er mig tiert, at Godset er borte, hvor din Kone lod dig lege Sylvio. — Rigtig nok fik du for lidet for det. Men . .

Hofraaden. Det fortryder jeg slet ikke. Jeg vilde gjøre mig Frøken Rauning forbunden.

Berg. Spiller jeg dig ikke en slem Streg, om jeg ægter hende? Thi du har den Galsskab, at gjøre alting med Lidenskab.

Hofraaden. Vist ikke.

Berg. Amuseer dig hos hende. Elsker du, har du hiemme i Daarekisten.

Hofraaden. Hun interesserer sig meget for, at jeg skal blive Referendar.

Berg. Jeg veed det.

Hofraaden. Det er ædelt.

Berg. Aldeles ikke. Det er Hevn over Kamstein, som holdt dig fra at ægte hende, og som ogsaa vil være Referendar!

Hofraaden. Søger Kamstein den Plads? Saa gjør jeg mig ikke mere Umage derfor.

Berg. Er du fra Forstanden, Menneſke?

Hofraaden. Jeg veed, hvad jeg skylder min første Ven.

Berg. Atter Roman! Min Herre, vi lever ikke paa Den Felsenburg, hvor man giver Brillanter bort i Hattepullen. Tag, hvad der bydes dig.

Hofraaden. Og hvorledes det bydes mig?

Berg. Nei, jeg opgiver alt Haab om dig! Der er ingenſteds System; overalt Opbrusning, som

som kunde fløde Drengen med det runde Haar og engest Krave naivt nok: Manden gjør den Skam!

Hofraaden. Skulde man ikke kunde forene disse Føtelsler, som gjøre saa lykkelig, med Ambitionens Planer? Berg—det var saa ædelt. (Hiertelig.) Skulde man ikke kunde det?

Berg. Du kan det ikke!

Hofraaden. Nu, saa overlader jeg mig til dig.

Berg. Vi vil see! Vil du være Referent? — Ja eller nei!

Hofraaden. Jeg vil.

Berg. Got. Adieu! Kun det beder jeg, vær honet imod din Kone.

Hofraaden. Naturlig.

Berg. Høstlig. Foresalder der Tragedier, saa indlad dig ikke i Sentiments, ellers er du forloren. Ophæve Barrieren, uden Erklæring, derpaa Høstighed og Jovialitet, og saa affæd; saa forvandler Stormen sig til Blokade; tilsidst lader du hende en ærefuld Retirade. Adieu, Lestensfeld! (Gaaer.)

Tredte Optrin.

Hofraaden, Onkel Lestensfeld med et Papiir i Haanden.

Hofraaden (gaaer ham i Møde). God Morgen, kære Onkel.

Lestensfeld. Iligemaade, Fætter! Alle rede paa Springet?

Hof

Hofraaden. Hvorledes det?

Lestensfeld. Alt færdig at gaae ud?

Hofraaden. Det er ikke saa tidlig . . .

Lestensfeld. For os andre ikke. For dem der ikke har sovet . . .

Hofraaden. Troer De, at jeg . . .

Lestensfeld. St! det friske Blak rober dig. Du har villet holde mig og min Klient Ord, der for maatte der arbeides i Nat. Det er saa Genievaesen.

Hofraaden. Genievaesen? Dufel, jeg har jo alt været givt i fem Aar.

Lestensfeld. Nu, maaskee ogsaa geniemaesig givt. For at komme til Skriveriet — du har arbeidet kraftig og noiagtig, som en Mand af Duelighed og Ord! Men hvorfor holder du ikke Konen Ord?

Hofraaden. Konen? Min Kone?

Lestensfeld. Ja. See paa mine faste Nerver. Orden har vedligeholdt dem. Naar du kommer paa min Alder, hvor vil det da gaae? Kolde Bad, Svindel, Besvimelser, klinede Vinduer, forede Stovler, Havresuppe — og naar en Dreng hopper igiennem Gaden, og sløiter sit Stykke — en vranten Righoste bag Kaffelovnen. Er det at holde Kone og Børn Ord?

Hofraaden. Finder De min Helbred saa ødelagt?

Lestensfeld. Endnu ikke. Men see kun paa Hr. Berg. Vel kan man ikke saa meget see hans Forsald, men man føler den desto mere.

Hofraaden. Hr. Berg . . .

Lestensfeld. Er et udlevet Menneske, der udgiver Svaghed for System. Derfor forstræktes jeg, saa ofte han kommer her.

Hofraaden. De gjør ham Uret.

Lestensfeld. Han fører dig vild.

Hofraaden. Hvorledes?

Lestensfeld. Dine Penge, dine Eiendomme lader man dig bortodsle for et stort Embede. Gaaer du det, saa er du fattig. Det er at bære brodes rede Klæder og intet Linned under.

Hofraaden. Jeg har nu vist Haab.

Lestensfeld. Haab—og Visshed—det er jo Modsigelse. Men saa gaaer det: i de simpleste Ting seer man ikke mere kiart, naar man svæber i Hoiheds Tummel.

Hofraaden. Hr. Onkel . . .

Lestensfeld. Lad dog den Sætning gielde, Fætter! den er endnu din eeneste Undskyldning.

Hofraaden (omfindelig). Det vil sige?

Lestensfeld. Man phantaserer ikke uden Hede.

Hofraaden. Troer De, at jeg er i Heden?

Lestensfeld. Jeg troer det, og tænker paa Tilsyn. Du søger Referendarembetet. Om nu Kamstein kom dig i Forkiøbet?

Hofraaden (kold). Det er mueligt. Han har Verdens Agtelse, og hans Arbejder maae gjøre Opsigt, just fordi han ikke gjør dem for Opsigts Skyld. Sandt. Desuden er han ogsaa riig, og man kommer altid Rigdom i Møde.

Lestensfeld. Aha! Derfor maae du ved Svækkelse synes riig. Fætter! hvad vil Berg lade dig synes, naar du nu ikke mere kan synes riig?

Hof

Hofraaden. Ved Gud! De miskiender ham —

Lestensfeld. Vist ikke! Han har Imagination, og meener, at han troer det, han lærer dig. Men han glemmer, at der endnu er for megen Saft og Kraft i dig, til at du med Sikkerhed kunde gaae hans forsængelige Veie; derfor sprenger du hvert Dieblig de brostfældige Stranker, han sætter for dig.

Hofraaden. Alt dette, fiere Onkel, hvorhen skal det føre os.

Lestensfeld. Vi er derved: til din Kones tidlige Død, og en trøstløs Alderdom for dig.

Hofraaden. Hvad?

Lestensfeld. Hør! Den første Basis af Bergs System er: at fornødre Konen, Egteløsen, til Huusholderiske. Derhen leder man dig.

Hofraaden. Onkel . . .

Lestensfeld. Rigtig nok vægrer du dig at gaae denne Veie, men du gaaer den dog.

Hofraaden (bestig). Rei! ved alt . . .

Lestensfeld. Ja! Du vil, og kiemper; du kiemper; og lider. Dette skal ingen see — thi enhver Vankelmød er Svaghed, det soles du dog endnu — deraf reiser sig Tilbageholdenhed. Og lad mig nu høitidelig gjøre dig det Spørgsmaal, hvorfor jeg egentlig er kommen: Om du har betænkt, hvad Mandens Tilbageholdenhed endelig kan bringe Konen til?

Hofraaden. De skaber Dem Sorger, der . . .

Lestensfeld. Du undviger? Gor. Gaa lad mig svare i Steben for dig. En Kone, der
seer

feer sin Mand i Lidenſkabens Hvirvler, kan kun i Stilhed ſtræbe derimod. Præke og ſegte — fører kun til gienſidig Kiedſomhed. Alting kan gaae got, ſaa længe begge kunde have Agtelſe for hinanden. Men om deres Agtelſe i et ulykkelig Dieblit formindſkedes, ſaa var deres Kierlighed borte. Egtekonen har du ſelv allerede opgi- vet — dig bliver altsaa — den kloge Selſkabsføfter. Hvad du da, du — dit Huus — dit Farn — hvad I da havde at erfare — det bevare eder Gud fra.

Hofraaden (ſind). Har min Kone klaget over mig?

Leſtenfeld. Da du kan ſpørge, nu kan ſpørge om det, ſaa er du videre og faſtere i dit System, end jeg havde tænkt. (Kort.) Jeg konderer. (Saaer.)

Hofraaden. Hr. Onkel!

Leſtenfeld. Ja, Hr. Fætter!

Hofraaden. De tænker altsaa ligefrem . . .

Leſtenfeld. Jeg tænker (beſinder ſig lidt, og ſiger derpaa veemodig.) at ſaadan en gammel Kalender, ſom jeg er, bliver et overflodigt Mobil i et moderne Huus. (Klapper ham paa Skulderen.) Taalmodighed, Fætter, du bliver mig maafkee endnu qvit.

Fierde Optrin.

De Forrige, Hofraadinden.

Hofraadinden. Kiere Onkel!

(Køſter hans Haand.)

Leſtenfeld. God Morgen. En ſkøn Dag dertil. Himlen lade den Lyſe over Dem. (Kort.)

Hof

Hofraadinden (munter). Som hidtil. —
Saa alvorlig, August? Gietter jeg det: saa gjør
du dig ikke lidet tilgode dermed, at Konerne sæd-
vanlig ere de sidste. Men jeg har holdt et stort
Husraad med mine Folk: jeg har sluttet min
Bog, og det maatte dog ogsaa skee.

Hofraaden. Derfor — da Tiden desuden
bliver dig knap, vil vi om Morgen en ikke mere
bestemt komme sammen, men tilfældigvis.

Hofraadinden. Ikke mere komme sammen?
Lestensfeld (giver hende Haanden). Jeg skal
komme.

Hofraadinden. Saa mister jeg nu atter
en Time, da jeg kunde see dig. Hvilken vil du
give mig i Steden?

Hofraaden (adspredd). Hvilken du vil.

Hofraadinden. Onkel, De er Vidne: jeg
maa komme til ham, naar jeg vil.

Hofraaden (hoffig). Til vi sees igien.

(Gaaer.)

Hofraadinden. Farvel, August!

Lestensfeld. Farvel, Fætter!

S e m t e D y t r i n .

Lestensfeld, Hofraadinden.

Lestensfeld (gaaer frem og tilbage). Fætter er i
flet Lune.

Hofraadinden. De har Ret.

Lestensfeld. Gjør Dem ingen Tanker derom.

Hofraadinden. Ikke det mindste.

Lestensfeld. Han har en meget indviklet Forretning.

Hofraadinden. Og det kan give slet Lune.

Lestensfeld. Og slet Lune — giver et suurt Ansigt.

Hofraadinden. Ved et suurt Ansigt troer man at lette sig det onde Lune, som Tandpine ved at lukke Dinene.

Lestensfeld. Et suurt Ansigt er rigtig en hæslig Bane.

Hofraadinden. Bequemmelighed.

Lestensfeld. Men man skal ikke være saa bequem.

Hofraadinden. Saa levede man kortere.

Lestensfeld. De er en god Kone.

Siette Dyrin.

De Forrige, Berner.

Lestensfeld. Ei, see der, vor ærlige Berner! Berner. Det har varet længe — God Dag, Madam.

Hofraadinden. Velkommen, gode Gamle.

Berner. Jeg veed, at jeg er velkommen, det glæder mig.

Hofraadinden. Hvor staer det til paa Godsset?

Berner. Alting herlig og vel. Jeg var kommen for længe siden. Men er det got Veir, maa man passe Markarbeidet, ved ont Veir fore Regnskabet, og eftersee Huus og Kielder . .

Hofraadinden. Og hvem der gjør det med saa god en Samvittighed, som vores gode Berner, ham smager Sædet ved Kaffelovnen om Aftenen vel. — Sæt sig hos os, gode Gamle!

Lestensfeld (giver ham en Stool).

Berner (sætter sig). Ja, siden Madamen er kommen i Huset, har alting et andet Anseende. Veed De vel, Hr. Lestensfeld, at Madamen har indført Staldfoering hos os?

Lestensfeld (forundret). Nei!

Hofraadinden. Hvor gaaer det dermed?

Berner. Overmaade got. Alle gjør os det nu efter.

Lestensfeld. Og det har De udført saaledes i Stilhed?

Berner. Hvad? Frue Hofraadinden har forbedret Godsset for to tusend Daler.

Lestensfeld. Hvor er det mueligt?

Hofraadinden (salder rask ind). Hvor staaer det sig, har Fiskeparken holdt sig?

Berner. Frue Hofraadinde, i hvert Træk en Giedde.

Hofraadinden. Det vil fornøje min gode Fris.

Lestensfeld. Det Barn har et stærkt Hæng til Fiskerie.

Hofraadinden. Jeg har maattet strikke ham et Fiskegarn; han tænker og taler ikke om andet.

Berner. Naar kommer De nu sammen ud til os i Sommer?

Hofraadinden (munter). Tilkommende Uge, haaber jeg.

Leffenfeld (til Werner). Hun er lutter Liv og Fyrighed, naar hun taler om Godset.

Hofraadinden. Ja, jeg hænger aldeles ved dette Landsted — Der kommer alting mig glad i Møde. De Gamle hilse mig fortrolig, rask hoppe Kornene foran mig. Der seer jeg Mennesker, som jeg ved Medikamenter og Trost har givet deres Helbred. Frugter, som jeg pleiede, Træer, min August plantede, en Lovhytte, hvori han arbejder. Har jeg virksom og nyttig tilbragt Dagen, min August er fornøiet med mig, saa lyser Aftensolens Straaler saa skönt ved vort tavselige Maaltid. Alle drager hjem af Marken til deres Hytter, den vederqvægende blaa Duft hviler paa hele Egnen. Naar nu Aftenklokken kalder til Tak, Tilfredshed og Røe, da føler jeg mægtig, jeg er en lykkelig Kone! Da seiler mig intet, uden Dem, kiære Dnkel!

Werner. Alle glæder sig, naar De kommer, Madam! Alting har saa et andet Liv og Væsen, naar De er der.

Syvende Optrin

De Forrige, Frederik.

Friderik. Werner, han skal komme til Herren.

Werner. Ja, ja.

Hofraadinden. Vi sees siden.

Werner. Vel, vel. (Gaaer med Friderik.)

Ttende Optrin.

Hofraadinden, Lestensfeld.

Hofraadinden. Ja, kiere Onkel, kun Dem savner jeg der.

Lestensfeld (væiser sig).

Hofraadinden (ligelædes). Tillader De, at Huusbestyrressen kalder mig nu et Dieblik fra Dem.

Lestensfeld. Denne Gang endnu ikke.

Hofraadinden. Om jeg nu vil besørge Dem en Ret, som De gierne spiser?

Lestensfeld. Saa beder jeg for i Dag, at jeg ikke saar den.

Hofraadinden. Paa eengang saa streng imod sig selv?

Lestensfeld. Veed De, hvad den gamle Werner nylig sagde?

Hofraadinden. Nu.

Lestensfeld. Altting har saa et andet Liv og Væsen, naar De er der.

Hofraadinden. Onkel, De gjør et forfælelet Barn af mig.

Lestensfeld. Nei. Saa sandt jeg er en gammel ærlig Mand, jeg siger det af ganske Hierte.

Hofraadinden. Naar det staaer Dem an hos os, hvorfor har De da disse fire Aar ladet os reise allene paa Gudsset?

Lestensfeld. Bane — mit Spillepartie — Det var ikke Ret; men jeg kan ikke mere være allene; i Aar gaaer jeg altsaa endnu engang med.

Hofraadinden. Jeg lader strax Værelset lave tilrette — veed De — paa Hjornet, hvor der er Udsigt til Landeveien.

Lestens

Bestensfeld. Got.

Hofraadinden. Naar vi der tæt ved anlagger en Voliere: saa synger Fuglene Deres Grillen bort, naar Regn og Slud holder Dem hjemme.

Bestensfeld. Bravo.

Hofraadinden. Og saa overdrager jeg Dem Souverainitet over min Blomsterhave.

Bestensfeld (kysser hendes Haand). Charmant. Hermed modtager jeg den til Lehn.

Hofraadinden. Vil De engagere mig til Deres Estermiddagspartie?

Bestensfeld. Nei.

Hofraadinden. Jeg spiller rigtig nok slet.

Bestensfeld. De anvender Deres Tid bedre. Der boer desuden et Par gamle Hoi- og Velbaarne — i Nærheden, der vil jeg for Motions Skyld træve hen om Estermiddagen i en stiv galoneret Kiole. De, min Fætter, og Friis henter mig da, naar det bliver svalt.

Hofraadinden. Top, kiere Onkel.

Bestensfeld. Altsaa, jeg kommer. — Men er jeg ikke et guult Esteraarsblad i eders friske Bogelov?

Hofraadinden. Et Forbillede paa den muntre Alderdom, som venter os.

Bestensfeld. Jeg har en — en besynderlig Idee.

Hofraadinden. En Hemmelighed?

Bestensfeld. Hør mig. Jeg vil gjøre det fort. Og naar jeg i Fortællingen kommer paa noget, som jeg alt har sagt, saa ryk mig i Kio-
len;

len; thi jeg siger ikke gierne noget to Gange, uden at jeg har megen Agtelse for Dem.

Hofraadinden. Beste Onkel —

Lestensfeld. Naar jeg gientager Det, maa De ikke rykke mig. — Jeg er en Pebersvend — men det er ikke min Skyld. Jeg elskede et retskaffent Fruentimmer. God — som De. Hun bær min Ring i Graven. Dette — er hendes Ring. Havde jeg igien funden hendes Lige i Verden, vilde jeg have taget Ringen af Fingeren — og tilbuden hende. Men jeg fandt hende ikke, og min Ring blev hvor den er. Da min Fætter for fem Aar siden ægtede Dem, tog jeg — paa Lykke og Fromme — til Dem her. Hvad skulde jeg vente — en Modens Dame — en Modens Huusholdning. Men De var god, og det gefaldt mig her. De er endnu god — og det gefalder mig ikke mere. Hvorfor? — Kousine — lad os gaae det forbi. Nok — jeg bær ingen Fortrydelse, imod hvem det saa er!

Hofraadinden. De er ikke mere lykkelig hos os?

Lestensfeld. Alderdommen bliver mistænkelig — den beste fremmede Pleie synes dog Almisse. Jeg bliver rimeligviis meget gammel — Da jeg nu ikke fordrer meget — skulde jeg da ikke finde en Skabning, som gjorde noget af min gode Billie? Hvorledes? — De tier? — Handler jeg daarligt?

Hofraadinden. Jeg mistede Dem meget nødig.

Lesten.

Bestensfeld. (Vause. Derpaa triner han hen til hende.)
Ikke sandt, jeg skal kun tage min Ring med i
Graven?

Hofraadinden. Synes Dem da min Pleie
mistænkelig?

Bestensfeld. Nei! — Men — spar mig en
Liltskaelse. (Han gaar et Dieblit affides.) Jeg maa
vende min Følelse andensieds hen. — Man være
saa gammel man vil, noget maa vort Hierte hæn-
ge ved. — Deres Søster har endnu ikke elsket.
Vil hende den Ring — spørg hende, om hun vil
tage imod den. Vil hun ikke, ingen Overtalelse.
Kinger gaar da tilbage, og ned med mig. (Giver
hende Ringen.) Gud være med Dem! (Gaar.)

Hofraadinden. Det staaer ham ikke mere
an hos os! — Hvorfor? — Meget er rigtig nok
blevet anderledes — (Suffer.) Meget! Og der-
ved mister jeg ham. Skulde jeg fremdeles miste
saaledes —

Niende Optrin.

Hofraadinden, Hofraaden.

Hofraaden. Det er nødvendigt, Sophie,
at jeg giver dig Efterretning om en Handel, som
jeg har sluttet i Gaar.

Hofraadinden. Og det er?

Hofraaden. I første Dieblit vil den ikke
synes dig saa indlysende, som den dog virkelig er.
— Jeg har solgt min Gaard med tilliggende
Jorder

Hofraadinden (mærkelig truffen).

Hof-

Hofraaden. Det misbager dig —

Hofraadinden (amt). Ach, August!

Hofraaden. Nu?

Hofraadinden. Just nu vilde jeg spurgt dig, om vi ikke i næste Uge skulde reise derud.

Hofraaden. Jeg skulde vel have sagt dig det før, men . . .

Hofraadinden. Før var den gamle Werner hos mig. Alting skal staae saa got, Frugterne — Sæden — ach, det skal i Nar være langt behageligere, end nogentid.

Hofraaden. Jeg har ogsaa solgt got.

Hofraadinden (smertelig). Solgt?

Hofraaden. Det var desuden dog et ennuiant Opholdsstæd i den Affrog.

Hofraadinden (foris). Ach, saa syntes det aldrig for mig.

Hofraaden (tost). Ubegribeligt! Straa- tag, Græs og Armod forskaffer ingen sieleoplø- tende Nydelse.

Hofraadinden. Den simple Natur styrker Sielen, som Grønt Diet.

Hofraaden. Naturen er skøn, endogsaa uden for dette Gods.

Hofraadinden. Der — nød vi hinandens Selskab hele Dage. Her — neppe halve Timer.

Hofraaden. Embedsforretninger fordrer sin Mand ganske.

Hofraadinden. I Forretninger.

Hofraaden. Altsaa — du vil ikke tilgive mig, at jeg har solgt Godset?

Hofraadinden. Jeg mister det nødig — men det skal ikke sætte mig i ont Lune, det tør jeg love dig.

Hofraaden. Got, got. (Noget forlegen.) Sophie! — du har ingen brillante Drenringe; enhver af din Stand bær dem. Jeg har tilhandlet mig et Par. Her er de. Jeg ønsker, du vilde bære dem endnu i Dag.

Hofraadinden (f. l.). De er smukke. — Endnu i Dag?

Hofraaden. Og hvorfor ikke i Dag?

Hofraadinden. Fordi — ogsaa det; du skal endnu i Dag see dem paa mig.

Hofraaden. Det er besynderligt, at det ikke kan lykkes mig, at gjøre dig en Fornøielse.

Hofraadinden (med Barmie). Var nogentid endog kun en Blomst af din Haand ligegyldig for mig?

Hofraaden. Brillanterne maaskee, fordi det ikke er Blomster. — Overalt er du ikke ofte nok klædt.

Hofraadinden. Jeg var altid klædt saa omhyggelig, som en Pige. Paa nogen Tid forlanger du Pynt — nu — har jeg ikke ogsaa dert søgt at foie mig efter dig?

Hofraaden. Nu ja. Men — jeg vil, at din Paaklædning skal falde mere i Dinene.

Hofraadinden. Gode August — du seer mig med Kierligheds Vine; jeg har alt fire Aar været Moder.

Hofraaden. Det er intet Privilegium for Skiodesløshed.

Hof-

Hofraadinden. Har jeg . . .

Hofraaden. Nei, nei. Men naar du i Selskaber blot kan vise Huusmoderens Fortieneste, det quæler mig.

Hofraadinden. Ei, see der. Taler jeg ikke tre Sprog? Jeg lærer Esprit des Journaux udenad. Jeg taler ikke med dig i Selskaber, jeg seer ikke engang paa dig; spiller jeg ikke, og taber jeg ikke?

Hofraaden. Men alting har saadan tvungen Air.

Hofraadinden. Det er muligt — og maa da rigtig nok klæde mig hæsligt nok. Jeg vil søge at gjøre det med bedre Maneer, at jeg kan beholde min Elsker.

Hofraaden. Du vil dermed gjøre mig forbunden — I Aften er Spilleselskab hos os. Her er Listen paa dem, der skal bedes.

Hofraadinden. Spiser du hjemme til Middag?

Hofraaden. Ja. — Nei. — Maaskee dog — Jeg veed det ikke vist. Farvel Sophie. Har jeg sagt dig, hvem der har kiøbt Godset?

Hofraadinden. Nei!

Hofraaden. Og du spørger ikke. Hvorfor spørger du ikke? — Frøken Rauning har kiøbt det. Siig det ved Leilighed til Kamstein; jeg skittede ikke om, at vi fik en Scene derover.

Hofraadinden. Var det ikke fortroligere, om du selv . . .

Hofraaden. Nei! Jeg hader den Autoritet, han giver sig.

Hof

Hofraadinden. Troe ikke saaledes om ham, den ærlige aabne Mand. See igiennem Fingre med din ældste Vens Heflighed. Vil du?

Hofraaden. Naar havde Kamstein ikke Ret hos dig?

Hofraadinden. Oprigtig følger jeg min Følelse.

Hofraaden. Nu ja. — Farvel. (Gaaer.)

Hofraadinden (tungt). Farvel, August!

Hofraaden (vender tilbage). Forstaae mig ikke uret: al oprigtig Tilboielighed imellem os maa blive den samme; kun den Tone, som kommer af at sidde hjemme, maa forandres. Den slapper Sielekræfterne, og strider imod min Plan at hæve min Familie. (Venlig.) Farvel, Sophie! (Gaaer.)

Tiende Dyrin.

Hofraadinden allene.

Og strider imod min Lykke. Nu er al min Glæde borte. Paa Landet var han igien den samme. Han opelskede Træer, underviste sin Frik, arbejdede som en Mand for sit Fædreland. Nu er alt Haab ude. (Gætter sig.)

Ellevte Dyrin.

Hofraadinden, Frik.

Frik. Moder, Werner har været her. Nu gaaer vi ud at fiske.

Hof-

Hofraadinden. Mei, min gode Dreng.

Frik. Jo, jo, vi reiser nu paa Landet.

Hofraadinden. Mei, Frik, vi reiser ikke derud.

Frik. Hvorfor er du vred?

Hofraadinden. Jeg har Hovedpine —

Frik. Løst mig op — løst mig op —

Hofraadinden. Hvad vil du?

(Hun løfter ham op.)

Frik. Vil blæse — Stakkels Mama, hendes Pande er varm.

(Kysser hende paa Panden.)

Hofraadinden (kysser ham). Du gode Dreng!

Frik. Er Moder bedre?

Hofraadinden (sætter ham ned igjen). Ja!

(Reiser sig.) Det er bedre med mig. Du gode Dreng. Himlen opholde dig for mig, og giv mig stedse den Trost, at besidde din Kierlighed.

Frik (hopper omkring). Nu fiske vi, der er Garnet — Skal jeg ikke fiske?

Hofraadinden (seer en kort Tid paa ham). Hør

Frik, spiser du gierne Kirsebær?

Frik (smigrende). Har du nogen?

Hofraadinden. Siden. Dit store Træ i Haven plukker Spurrerne ganske reent.

Frik. Au, au, mine Kirsebær!

Hofraadinden. Om du vil, kunde vi nok mage det saa, at det ikke skeer.

Frik. Jeg beder, jeg beder! Gjør det.

Hofraadinden. Vi spænder et Net om det hele Træ. Men jeg har intet. Vil du nu laane mig dit Fiskegarn, saa gjør jeg det større, og vi spænder det om.

Frik.

Frik (giver hende BARNET). Der, Moder.
 Hofraadinden. Nu kan du rigtig nok ikke
 fiske, men du beholder dine Kirsebær.

Frik. Jeg beder, Moder, kom.

(Trækker hende ved Riolen afsted.)

Hofraadinden (tager ham paa Armen). Saa
 villig omfiskter du dine Glæder — og jeg skulde
 være egenfindigere med min Siels Legetoi? (Kysker
 ham.) Nei! — Hvo der lever aldeles for andre,
 — lever meest for sig selv!

(Hun gaaer munter og hastig bort med BARNET.)

Andet Optog.

Første Optrin.

Friderik, Hr. Ludvig.

Ludvig. Nu — en glad Dag, Gamle!

Friderik. En glad Dag? Det bliver det ikke, hvor han kommer.

Ludvig. Og jeg er dog en Mand, som bringer Penge.

Friderik. Og igien fordrer Penge.

Ludvig. Ketter man sig i god Tid med Bestalingen, saa er det ogsaa en glad Dag, naar man bliver mig qvit. — Altsaa en glad Dag, Gamle — En Stoel hid.

Friderik. Hvad Dievlen! han vil endog —

Ludvig. Her bød man mig en Stoel, da jeg laante dem Pengene; da var jeg den galante kristelige Hr. Ludvig: her vil jeg ogsaa sætte mig, da jeg fordrer Pengene igien. (Sætter sig.) Kald paa sin Herre.

Friderik (vildrende). Penge har han ikke, og naar han ikke er rolig, saa . . .

Ludvig (rolig). Hør han — Mosis! Hvor mange Tusend har han vel sparet for sin Herre med den Støten? — Apropos — nu et Ord i Alvor

Usvorlighed. Boer den gamle Onkel, Hr. Lestensfeld, her?

Friderik. Ja.

Ludvig. Kan jeg faae ham i Tale?

Friderik. Jeg vil føre ham hen til ham.

Ludvig. Nei, Fætter — jeg gaaer ikke ud af Fæstningen — Bed ham komme herhid. Meget høflig, det forstaaer sig.

Friderik. Saa høflig, som han er.

Ludvig. Og saa høflig, som han kan forrette det.

Friderik (gaaer).

Andet Optrin.

Ludvig allene.

Man kan dog ikke nok tage sig i Agt! Det spøger og leer og glimrer alting i Huset — og staaer dog paa Nippet! Man kan ikke mere troe sin høire Haand. — Naar her skulde blive en Bankerot — hvad kunde man holde sig til? (Seer sig omkring.) Huset — hører ham ikke selv til. Møblerne? Nu hvad kan de belobe sig til? Dette Kammer — for Exempel — seer skikkelig ud. Alligevel naar det kom til Auction — hvad importerer det? Sex Stole — imellem otte og ni Rigsdaler. (Han staaer med Stroffen paa Vordet) To Daler. (Paa et andet Vord) En og en halv. Sønderne er heller ikke — (Han tager et af, og veier det paa Haanden. Imidlertid kommer Lestensfeld ubemærket ind, og bliver staaende bag ved.)

Exedie

Tredie Optrin.

Ludvig, Lestensfeld.

Ludvig ^{taler videre.} Dog — dog gode Hesteshaar; nu saa kommer Stolene paa elleve Rigsdaler. Det var — Elleve og to er tretten, og halvanden — er fiorten og en halv — Hvem veed, til Slutning er det vel ikke medbragt Gods? Den Medgiot, den Medgiot — den har den onde Aand opfunden! Faner Nie paa Hr. Lestensfeld. — Ach see — Om Forladelse . . .

Lestensfeld. Lad Dem ikke forstyrre.

Ludvig (forlegen). Smukke Møbler . .

Lestensfeld. Saa temmelig.

Ludvig. — Er det. Et vakkert Huus.

Lestensfeld. Ganske artig.

Ludvig. O ja.

Lestensfeld. Ja.

Ludvig. Ja, ja.

Lestensfeld. Hvad er til Deres Tieneste?

Ludvig. Har jeg den Ære at være Dem bekiendt?

Lestensfeld. De hedder — troer jeg — Hr.

Ludvig — ja.

Ludvig. Til Deres Tieneste — ja.

Lestensfeld. Deres Forretning er . .

Ludvig. At tiene Kæsten. Med Penge, tillader De. Paa — Buxler, Obligationer, og — ellers anden Sikkerhed.

Lestensfeld. Det er — Pant?

Ludvig. Saadan — Indskud, ja.

Lestensfeld. Nu, og hvorvidt kan jeg komme i Forbindelse hermed?

Ludvig. Gy, naar De vil, meget gierne. Thi Pengene, jeg laaner ud, ere ikke alle mine. Det er gode Venner, fromme, gudsfrygtige Folk, gamle Frøkener og deslige, som ikke gierne vilde have den Anseelse for Verden . . .

Lestensfeld. At tage otte Procent?

Ludvig. Gys. Den eene er for mig.

Lestensfeld. I den Forbindelse gaaer jeg ikke ind.

Ludvig. Jeg veed det nok. De tager ikke mere end fire Procent, laaner kun paa Tordes gods, er heller ingen stor Kapitalist.

Lestensfeld. Veed De det?

Ludvig. O ja. Af den Sort veed jeg alting. — Nu — hvor befinder De Dem, min dyrebare Hr. Lestensfeld?

Lestensfeld. Jeg?

Ludvig. Ja. Hvor staaer det med Sundheden?

Lestensfeld. Saa saa.

Ludvig. Helbreden er det kostbareste, Menneket eier. Ja, ja, ja!

Lestensfeld. Jeg er ganske vel paa min Alder.

Ludvig. Hvor gammel er De? Halvtredstindstyve Aar?

Lestensfeld. Fem og halvtredstindstyve.

Ludvig. Dog fem og halvtredstindstyve? — Saa saa! — Men De synes ikke at have nogen chroniske Sygdomme?

Lestensfeld. Gud skee Lov ikke!

Ludvig. Slet ingen?

Lestensfeld. Bevares . . .

Ludvig. Deres Andebedræt er nok kun saa maadelig?

Lestensfeld. Jo, saa temmelig.

Ludvig. Og en Gang! Sapperment! Gaaar saae jeg Dem gaae; det gaaer, som en preussisk Kommandeersergeant, saa rank, saa raak — Men hvordan er det her? (Tager fat paa den store Taa.) Maa jeg trykke lidt? — Det gjør Dem ikke ont?

Lestensfeld. Nei, Herre. Men . . .

Ludvig. Nu det er brav. Gud opholde Dem! Holder Deres Doktor ikke med Apoteket, oplever De Methusalems Alder.

Lestensfeld. Men hvortil den hele Undersøgelse? De er, saa vidt jeg veed . . .

Ludvig. Kiender De en vis Hr. Berg?

Lestensfeld. Jeg kiender ham.

Ludvig. Det er en listig — listig Fugl!

Lestensfeld. Han har Forstand. Men, hvorledes —

Ludvig. Ikke sandt, De er Hr. Hofraadens Farbroder?

Lestensfeld. Det er jeg, jo.

Ludvig. Saa saa!

Lestensfeld. Nu?

Ludvig. Altsaa var Hr. Hofraaden, efter Deres salige Afgang, Deres Arving?

Lestensfeld. Hm — Ja. Men det er dog heller ikke endnu saa afgjort.

Ludvig. Ikke afgjort?

Lestensfeld. For det første har jeg flere Slægtninge.

Ludvig. Jeg veed. (hurtig.) Efter salig Hr. Acciseinspektør Lestensfeld var syv Børn. Det

ene er dødt, sex er endnu i Live, og Moderen.
Saaer hun ogsaa?

Lestensfeld. Formodentlig. Og desuden
— jeg kunde jo endnu give mig?

Ludvig (leer). Det har gode Veie!

Lestensfeld, Hvorfor?

Ludvig. Paa Deres Alder — Gud bevare
os. Der kommer Fattere, unge Herrer, de spille,
de tegner; hvad tegner De? Antike Hoveder.
— Da farer det en igiennem Marv og Been,
hvordan De veed at give det, at den unge Kone
merker, hendes Mand heller skulle have bestilt en
Liggsteen til sig, end en . . .

Lestensfeld. Jeg forstaaer!

Ludvig. Altsaa efter Deres respektive sa-
lige Afgang, arver Hr. Hofraaden ikke ganske
allene?

Lestensfeld. Nei!

Ludvig. Saa? Ikke allene — Og des-
uden seer De mig slet ikke ud til, at have Lyst —

Lestensfeld. Snart at tage Afskeed?

Ludvig. Nu!

Lestensfeld. Nei, det synes ikke.

Ludvig. For Pokker . . .

Lestensfeld. Hvorledes? Skal jeg strax doe?

Ludvig. Nei, men det er alligevel got, at
jeg har været fin.

Lestensfeld. Hvorledes det?

Ludvig. Jeg tør vel sige Dem det, da des-
uden Hr. Hofraaden ikke kan tabe derved. Der
kommer nylig Hr. Berg til mig, og siger: "Min
Ven Lestensfeld behøver Penge. Han vil engang
arve alting efter en gammel Onkel, der dog saa got
fom

som er affældig. Vil De imidlertid laane et Par Tusend paa denne Arvepart. Hofraaden veed intet af dette Forslag. Imidlertid — vil De give Pengene, disponerer jeg ham, at han antager det." Jeg var ikke uvillig. Thi man kan vinde temmelig paa Onkler, naar de ellers ere got conditionerede! Men jeg tænkte dog — see først selv efter! Da jeg nu finder Dem ved saadan enorm Helbred — bliver der intet af.

Vestensfeld. Det er stærkt. Er min Fætter skyldig, og meget skyldig.

Ludvig. Ja.

Vestensfeld. Kan De noie sige mig, hvor meget?

Ludvig. (Pause.) Klokken fire.

Vestensfeld. Om De kan faae det at vide.

Ludvig. Kan? Der er et Par Hypothekslugere her i Byen, de veed paa et Haar, naar De, for Exempel, Klokken Elleve har forbaaret en Pung med Dalere, hvor meget der er tabt ved Gnidningen til Klokken tolv. — De skal faae det at vide.

Vestensfeld. Er min Fætter ogsaa Dem skyldig?

Ludvig. En Buxel paa hundrede Rigsdaler. Fire Uger over Tiden. Vil De maaskee betale?

Vestensfeld. Nei.

Ludvig. De har Ret. Jeg gjorde det heller ikke. Men der findes saadanne Folk, som gierne betaler Buxler for andre. Maaskee havde De ogsaa været af den Race?

Lestensfeld. Race? Nu, en ond Race er de Mennesker ikke.

Ludvig. Heller ingen god. De er gene-
reux paa hele Verdens Betskning. Hvad veed
saadan en Hr. Generosissimus, hvad han gjør?
Han stiller Næsten ved sin sure Svæd, og bort-
vdsler, hvad der ikke hører ham til. Herre! Graa-
den staaer mig for Munden, naar jeg kommer til
at tale om de Godgjærende og Menneskevenner.

Lestensfeld. Det er slem.

Ludvig. Herre — de naadigste Excellen-
cer har ved mig ladet betale Pensioner, ladet
flæde og svise Tiggerunger, de bliver roest i Bø-
ger med røde og grønne Omslag, man beder for
dem, og jeg har endnu ikke faaet noget igien.

Lestensfeld. Slem.

Ludvig. Fordrer jeg mine Penge høfligt
— intet Svar. En naadig Spas. Man flatterer
mig — og — seer De — naar en for-
nemme Herre flatterer en af os — skulde Kone og
Børn altid falde paa Knæ, og synge en Penitences-
psalme — thi det giælder enten vor Pand eller
vor Pung.

Lestensfeld. Jeg kiender det.

Ludvig. Fordrer jeg mine Penge alvorlig
— et Ribbeensstød. Modes vt paa Gaden —
skyder Excellencen forbi mig — alle brøler efter
ham — "Menneskevennen, Menneskevennen" —
og mig, jeg som er flatteret, stødt og slaaet, mig
seer intet Menneske paa, at jeg er Menneske-
vennen!

Lestensfeld. De er det og imod Deres
Billie.

Lud,

Ludvig. Det veed Gud. Om Søndagen giver jeg min Stilling i Fattigtavlen, og dermed Holla.

Lestensfeld. Jeg hører nogen komme, og jeg vil ikke forstyrre. Altsaa Esterretningen om min Fætter — og jeg takker Dem, for hvad De sagde om gamle Folks Sivtermaal.

Ludvig. At betale for Deres Fætter —

Lestensfeld. Nei. Jeg er ingen Menne-
skaben — (Gaær.)

Ludvig. Det tænkte jeg strax. Smaa Spender, den klare Farve af reent Vand, og, naar man skal betale Gield for Fættene — med en behiertet Stemme at sige — Nei — det betyder et langt Liv!

Fjerde Optrin.

Frederik, Hofraadinden, Ludvig.

Hofraadinden. Hvor meget har De at forbre — Lad os være allene, Friderik — Jeg har ingen Tid.

Friderik (Gaær.)

Ludvig. Jeg har heller ingen Tid. Hundrede Rigsdaler.

Hofraadinden. Hvor meget tager han den Ring for? Min Mand bruger den ikke meer.

Ludvig (beseer den.). Den Ring tilhører Dem, Madam.

Hofraadinden. Ligemeget.

Ludvig. For mig? O ja. Men ikke for Dem. Det er saadan en pretium affectationis

nis

nis af en gammel Møster, som ved Skifte er kommen i Deres Hænder. Ja, saadanne Sager spædfere underlig omkring. Nu — den kan — den kan — være ti Daler mere værd, end Bexelen.

Hofraadinden. Dem fraspiger jeg mig, imod den udtrykkelige Betingelse, at min Mand ikke faaer at vide, hvem der har betalt Bexlen! Aldrig —

Ludvig. Det er et Ord. Men De skulde ikke saaledes give Deres bort; thi ved Konkurs gaaer alt, hvad der hører Konen til, for Kreditorerne. Læg Mærke til det. (Gaaer.)

Hofraadinden. Konkurs? — Dog — saadanne Folk overdriber altid. Alligevel lod min Mand sig ofte erindre om denne ubetydelige Summa. Alt for ofte. Det ængster mig. Skulde det ikke blot være smaa Uordener, han er i? Skulde det staae slem?

Femte Optrin.

Hofraadinden, Friderik.

Friderik. Med Overlæg meldte jeg Manden for Dem. Seer De nu, at min Herre —

Hofraadinden. Han meener det got. Men saalænge han seer mig rolig —

Friderik. Det vil De altid være, om det gaaer nok saa slem. Troe mig, Drenningene —

Hofraadinden. Lad dem fare.

Friderik. Der er laant Kapitaler —

Hofraadinden. Det veed jeg.

Friderik. De veed det? Det veed De?

Hof

Hofraadinden. Send den gamle Berner
til mig.

Friderik. Jeg har gjort mit. (Saaer.)

Siette Dyrin.

Hofraadinden allene.

Det vil jeg ogsaa. At opholde Undergang,
at afvende Fare, formaaer jeg ikke. Han vilde
love, alligevel vilde Strømmen rive ham fort
med sig. Mit Afsyn vilde beskiemme ham — og
Beskiemmelse endes saa let med Riedsommelighed.
Og da var først alting tabt. Gode, forblindede,
gode Mand, du vil vaagne, og naar du da i mig
finder den samme — saa gjorde jeg, hvad jeg
skulde.

Syvende Dyrin

Hofraadinden, Berner.

Hofraadinden (godmodig). Berner!

Berner (roer). Madam . . .

Hofraadinden. Vi vil ikke tabe Modet.

Berner (med Saarer). Nei.

Hofraadinden. Lad os bære det, saa godt
vi kan!

Berner. Jeg har seet ham voxte op der.

Hofraadinden. Berner!

Berner. Alleen ved Porten plantede vi
ved hans Fødsel.

Hofraadinden (sætter sig, og Kiuler sine Taare).

Berner. De skønne Frugttræer — den gamle salig Herre har selv sat dem.

Hofraadinden. Jeg beder ham.

Berner. Jeg har arbejdet saa trolig paa Godset. Vi havde det paa saa god Vei . .

Hofraadinden. Han taber meget, jeg alting.

Berner. Rigtig! Jeg tier. Gud vil nok giengielde Dem, og jeg — nu — hvor ofte vil jeg vel endnu see Træerne blomstre? Men naar den første Frugt kommer, som jeg ellers bragte Dem . . .

Hofraadinden. Bring mig den endnu for Fremtiden.

Berner. Det er noget.

Hofraadinden. Og hans Stue her i Huset beholder han endnu bestandig.

Berner. Det er atter noget. — Saa vil jeg da — førend jeg gaaer over i fremmed Haand — vil jeg kun endnu sige — hvem betaler vel det igien, som De i disse fire Aar har anvendt paa Godset af Deres egne Penge?

Hofraadinden. Stille, kiere Berner, intet derom.

Berner. Nei, Madam! det tier jeg ikke stille med — Hofraaden meener nok, det er kommen saadan af sig selv. Til Dato har jeg taugt efter Deres Befaling. Men nu maa jeg . .

Hofraadinden. Nei, Berner.

Berner. Det er ni hundrede sex og syv rettyve.

Hofraadinden. Jeg veed det.

Ber.

Berner. Det er Deres Penge.

Hofraadinden. Just derfor.

Berner. Nei, det er ikke Deres Penge. Det er Deres Søns Penge. Jeg maa tale. Kierlighed er god, Taalmodighed er god, men det er for slemt.

Hofraadinden. Berner, min Formue er urørt.

Berner. Urørt? og Pengene . . .

Hofraadinden. Alligevel.

Berner. Men hvor er det mueligt? Hr. Hofraaden var ikke sat tilbage, lever høit! Saa har De — ach — saa har De opsagt Deres Kapitaler?

Hofraadinden. Det gjør jeg aldrig. Mine Kapitaler ere ubetydelige, og jeg anseer dem i den strengeste Forstand for min Søns Eiendom. Gode Berner! (Tager hans Haand.) vær han kun rolig for Pengene. Rigtig nok taber jeg ved Godset — men jeg vil faae det igien rigelig velsignet.

Berner. At miste alting saaledes?

Hofraadinden. Det kan ikke andet være. Jeg følger for ham, hvorfor det ikke kan være anderledes. Han kan ikke ansee det for Mistilid, naar jeg siger ham, at min Mand heller ikke veed det.

Berner. Hofraaden heller ikke?

Hofraadinden. Nei — og just denne Hemmelighed er dog næsten den bedste Handling i mit Liv. Kun to veed den foruden mig.

Berner. Og Hofraaden ikke? Er det ogsaa ret?

Hofraadinden. Berner, det har jeg allerede ofte spurgt mig selv, og jeg vil give ham det Svar, som jeg har givet mig selv. Naar nu det, som udgjør min Hemmelighed, ikke allene er uskadeligt, men retskaffent — af to brave Mennesker erkjendt derfor — og jeg og disse alligevel forudseer, at min Mand af forudfatted Meening vilde forbyde det Gode, jeg gior — hvilket er da den største Pligt — det Godes Efterladelse, eller det Godes Fordolgelse?

Berner. De er alt for god, at De giver mig saa omstændelig Beskeed.

Hofraadinden. Nei, Berner, jeg er desuden hvert Dieblik bereed til det aabenbareste Regnskab. Men saalænge Laushed er uskadelig — understøtter jeg i Stilhed min Huusholdning — og forskaffer desuden en retskaffen Enke Underholdning.

Berner. Som Himlen vil velsigne Dem for! — Den første Frugt bringer jeg altsaa her efter ligesom før. Og min Suppe og et mildt Ansigt skal jeg finde, ikke sandt?

Hofraadinden. Vertige Mand — Den Allee fra min Mand's Fødselsaar heger han dog?

Berner (river sig bort med Magt). Farvel!

Hofraadinden. Nu stilles jeg fra mit Gode.

Berner. Og Velsignelsen stilles fra Godeset —

Hofraadinden. Farvel!

(Hun gaar, rask fremad.)

Berner. Farvel!

(Gaar.)

(Hun sidder et Dieblit i Estertanke, dernaa.)

Ottende

Ottende Optrin.

Friderik, Hofraadinden.

Friderik (hastig). Vil Madamen være hjemme?

Hofraadinden. Hvem kommer?

Friderik. Jesabel!

Hofraadinden (reiser sig). Jeg forstaaer ikke hvad han vil.

Friderik. Frøkenen — med Drenningene.

Hofraadinden. Er maaskee Frøken Rauning dernede?

Friderik. Ja vist! Nu — De er ikke hjemme — syg, i Kirken, jeg viser hende af.

Hofraadinden (med Værdighed). Jeg er hjemme. Tag han sig ikke for at skienke med mig over Folk, som besøger os. Fortsætter han disse Uanstændigheder, klager jeg for min Mand. — Tag imod hende.

Friderik (gaaer).

Hofraadinden. Hun kommer altsaa? — Himmel, giv mig Taalmodighed — den kunde blive mig nødvendig.

Niende Optrin.

Hofraadinden, Frøken Rauning.

Rauning. Ah bon jour, Mama — hvor gaaer det? — De lader længe vente — Jeg har været overalt. Frue von Dorval har opholdt mig utaalelig længe, ellers havde jeg været her før.

for. Hvad er det for en Hat? — Nej til en engelsk Negligee — Det smuk.

Hofraadinden. Temmelig simpel.

Rauning (gaber anstændigt). Simpel — ja. Hvad jeg vilde sige — ja — vi har endnu ikke sagt hinanden god Morgen. Omfavn mig. (De omfavnes.) Du min Himmel! Hvor er De bleven saa forbrændt af Solen? — Hvad bestiller Fris?

Hofraadinden. Han er hos —

Rauning. De maa ikke saaledes løbe om i Solen.

Hofraadinden. Det agter jeg ikke paa.

Rauning. Hvad bestiller Kamstein?

Hofraadinden. Han har ikke længe været her.

Rauning. Ikke? — Hvad siger De? Hr. Hofraaden ville i Morges giort mig den Ere, men blev borte. — Apropos — jeg har faaet Deres Gods.

Hofraadinden. Jeg veed det!

Rauning. Har Hofraaden alt sagt Dem, at jeg har det.

Hofraadinden. Jeg mister det meget nødig.

Rauning. De har Uret. Thi der faaer De alle Aars efter en Fogedkone.

Hofraadinden. Vi var der saa glad, saa inderlig.

Rauning. Inderlig? Aha! — Men meget forbrændt af Solen, chere Mama! Ja. Hofraaden er ikke hjemme. (De reise sig.) Dem har jeg hilset paa — altsaa — adieu Mama! (Hun gaar.) Endnu eet. (Hun kommer tilbage.)

Mam
har

har sagt mig, at De hist og her betaler for Deres Mand, det skulde De ikke gjøre, ma chere!

Hofraadinden. Det skulde man ikke sige.

Rauning. Brillant handler De — men ikke klogt.

Hofraadinden. Lad mig have nogen Forbring paa Godhed, saa vil jeg gierne frastige mig begge de andre Egenheder.

Rauning (gaaer og kommer igjen). I Aften sender jeg Dem Ananas. — Du min Himmel, hvor Dorval er bleven gammel! Nei, det kan De ikke forestille sig! — Og Knoglerne stikker saa fatalt frem. (Sætter sig.) Er det ikke en ennuiante personage?

Hofraadinden. De lever der, de skriver til hinanden —

Rauning. Barmhiertighedskommissioner; den Snerpe interesserer sig for alt —

Hofraadinden. De kommer daglig sammen!

Rauning. Hvor skal man hen? — Elleve — (Gaber.) Saa gaaer jeg endnu lidt i Kirken. Adieu. (De kyskes.) Mille & mille belles choses til Fris. Ah — Hr. Hofraad hans strenge Raade!

Tiende Optrin.

De Forrige, Hofraaden.

Hofraaden. Min smukke Dame, jeg kommer lige fra Deres forladte Toilette!

Rauning. Ma chere Mama! hvor den Mand er besværlig, naar han vil være galant!

Hofraadinden. Jeg er en bestukket Dommer.

Rauz

Kauning. "Forladte Toilette." Hielst
Himmel — "forladt!" — Tænk paa mit nyde-
lige Toilette — og det kolde — "forladt!"
Det har De af — af en Citation.

Hofraaden. Forladt? — Nu, jeg fin-
der —

Kauning. Skal det være en Definition?
Jeg vil antage den. Forbedre Deres Barbarie
ved en Kierlighedserklæring, som De gjør mig.
Men den maa være saaledes, at kun jeg forstaaer
den, og Mama ikke. Deri ligger Point t. —
Ach, der svæver noget formeligt paa Deres Tunge
— Pst — stille . .

Hofraaden. Jeg forsikkrer . .

Kauning. Ikke et Ord! — Til Straf,
der hen i den Krog, indtil jeg gaaer. (Hun fører ham
til Enden af Bærelset. Han kysser hendes Haand. Hun kommer
frem.) Mama, hvad gjør De af den Mand? Han
er saa traurig . .

Hofraadinden. Saaledes var han, da
jeg fik ham.

Kauning. Hos mig er han ganske ander-
ledes, den evige Munterhed.

Hofraaden. Endnu ingen Afsløsning?

Kauning. Non Monsieur! — Hos mig
er han munter, forbindtlig — endog galant. —
Allons, min Herre, herhid!

Hofraaden (kommer).

Kauning. Bed om Forladelse, at De ikke
er mere munter.

Hofraaden. Kan man vel være lystig,
naar man ligefrem anmodes derom?

Kauning. Alt for besværlig! Ach chere Mama! jeg omgaaes ganske anderledes med Syn-
deren.

Hofraadinden. De er hans Veninde.

Kauning. Eh bien — og De, hans
beste Veninde!

Hofraadinden. Hun maa overbære, og
ikke vilde undervise —

Hofraaden (tungen ventlig). Ligefom hun igjen
vil have Overbærelse.

Hofraadinden. Det havde jeg sat til.
Men du var hastigere end jeg.

Kauning. I bliver tør — og jeg tager
Afsked. Adieu! Altsaa jeg kommer. (Til Hofraas
den.) Deres strænge Raade gjør mit Partie. (Til
Hofraadinden.) Jeg sender Ananas — Omfavn mig.
(Hun omfavner hende, og fører hende affides.) Naar De i Af-
ten ikke sminker sig, seer De ud ved Lys, som et
Lig. Hvad bestiller — aha — jeg veed alt.
(Hun kaster et Kys til ham, hænger sig ved hans Arm, gaaer et
Par Skridt, bliver staaende, taler sagte med ham, gaaer videre, bli-
ver staaende ved Døren, leer høit, seer sig om.) Adieu Mama!
(Gaaer leende bort med ham.)

Ellevte Optrin.

Hofraadinden, allene.

Hei — det var for meget! — Jeg maa
erklære mig — jeg vil! (Hun gaaer beftig frem og til-
bage, bliver endelig staaende.) Hvad vil jeg erklære?
(Gaaer nogle Skridt.) Sophie — ingen Daarlighed
— Hvorfor Erklæring? — Rigtig nok førte
hun sig daarligt op! Men — fatte hun ikke
ham

ham i Forlegenhed? — Hun har fornærmet mig, det er vist! — Fornærmet? — Hvad? Mit Hierte eller min Anseelse? — Min Anseelse som Kone — Lad hende det! Mit Hierte bliver ham værd. — Og saa havde jeg villet erklære mig for en fornærmet Forsængelighed? Hvor lille maatte jeg ikke have syntes i hans Dine! Ach ja — Summen sat under Regningen, troer vi ofte at have bragt et Offer, og lader kun en Daarskab fare! — Frisk Mod, Sophie! du har overvunden en Svaghed. (Hun gaaer Hofraaden i Møde.)

Tolvte Optrin.

Hofraaden, Hofraadinden.

Hofraaden. Sophie! du har været meget kort imod Frøken Rauning.

Hofraadinden. Det troer jeg ikke.

Hofraaden. Det mishager mig.

Hofraadinden. Og jeg vilde fordret en Compliment for min Taalmodighed med et Beskiendtskab, jeg ikke elsker.

Hofraaden. Man maa kunde leve med enhver. Hiertelighed er ikke overalt paa sit Sted.

Hofraadinden ^(suffer). Ganske rigtig.

Hofraaden. Hvad betyder det?

Hofraadinden. Hvilket —

Hofraaden. Det ganske rigtig!

Hofraadinden. Troer du mig i en Tilstand, at det kunde have nogen Betydning: saa forandre den. Hvis ikke — saa var det et uvilkaarligt Udraab.

Hof-

Hofraaden. Det Svar kom ikke fra Hiertet.

Hofraadinden. Skulde jeg ikke give dig det igien — ”Hiertelighed er ikke overalt paa sit Sted.”

Hofraaden. Den Slags Samtale hader jeg — Ligesrem: jeg er fortrædelig.

Hofraadinden. Jeg har Rettighed endogsaa til din Fortrædelighed.

Hofraaden. Der vil man give mig — paa-
nøde mig Kommissionen over Garneks Historie!
Hvad kommer der ud af? Slavearbeid, en
ulykkelig Familie, ingen Ære! Jeg vil frasige
mig Kommissionen.

Hofraadinden. Har du alt gjort det?

Hofraaden. Nei. Men jeg vil endnu
i Dag.

Hofraadinden. Der maa være meget Ær-
beide ved — saa vidt jeg begriber Sagen.

Hofraaden. Meget. Utallige Besværlige
heder. De forøges ved det almindelige Had til
Garneks.

Hofraadinden. Kan man ikke frelse ham?

Hofraaden. Aldeles ikke.

Hofraadinden. Familiens Skiebne — lod
den sig ikke formilde?

Hofraaden. Hum — ubetydelig. Hift
og her —

Hofraadinden. Saa kan sikkert meget
vises i et værre Lys, end det er.

Hofraaden. I et meget værre. Ved
nogle Ting især.

Hofraadinden. De stakkels Folk! — O — de vil dog vel falde i ærlige Hænder?

Hofraaden. Det gjør mig ont for Kone og Børn.

Hofraadinden. For dem var altsaa noget at haabe?

Hofraaden. Med utrolig Møie, med den fineste Bending og med Engleveltalenhed kunde det være, at de blev unddraget Fordærvelsen.

Hofraadinden. O hvor vilde de Stakler løfte deres Hænder i Taksigelse til Gud, om de havde dig! Du er god, retfærdig, medlidende. August — i hvilket glimrende Lys staaer du for mig — de Faderløses Frelser! en retskaffen forladt Kones Beskytter! O! afflaae det ikke. Denne Handling giver vort Barn en Formynder, naar vi ere døde!

Hofraaden (bliver staaende for hende). Jeg forstaaer dig. (Giver hende Haanden). Jeg vil antage Sagen. — Jeg vil snart begynde — jeg begynder endnu i Dag. (Omsfavner hende.) Jeg er heller ikke meer fortrædelig.

Hofraadinden. August — du elsker mig, og er god. August, du har nu gjort mig meget lykkelig! — Mine Følelser strømme over — jeg tier — Thi Manden i Forretninger maa ikke for ofte bringes i Affekt — ikke lettelig komme i Affekt.

Hofraaden (ror). Paa det at jeg holder Ord, min Sophie, vil jeg strax skrive, at jeg paatager mig Sagen.

Hofraadinden. Giv det. Dog endnu eet først, som jeg ikke kan opsætte. Onkel — har

har paa sin egen Maade og med sin sædvanlige Godhed sagt mig, at han har besluttet at giøre sig.

Hofraaden. Onkel Lestensfeld?

Hofraadinden. Ja.

Hofraaden. Det — er besynderligt. — Det billiger jeg ikke.

Hofraadinden. Hvorfor?

Hofraaden. Onkel er en gammel Mand, han kan ikke vinde ved det — og — i Tiden — taber jeg derved. Thi Onkel har ingen Slægtninge, han elsker som os. — Det synes mig meget besynderligt. Nu — hvem vil han ægte?

Hofraadinden. Min Søster.

Hofraaden. Din . . .

Hofraadinden. Ja Beste, min Marie!

Hofraaden. Har hun samtykt?

Hofraadinden. Jeg gaaer nu hen til hende—

Hofraaden. Gjør det! (Hefsig.) Det sætter mig meget i Forlegenhed.

Hofraadinden. Hvorfor?

Hofraaden (forlegen). Som Formynder.— Kan jeg raade hende, at tage en gammel Mand?

Hofraadinden. Han vil ingen Overtalelse have.

Hofraaden. Evertimod maa man raade hende fra.

Hofraadinden. Det ikke. Naar hun vilde —

Hofraaden (Pause). Sophie — er den Idee af dig?

Hofraadinden. Nei. Nei, August.

Hofraaden. Tilforladelig ikke?

Hofraadinden. Nei.

Hof.

Hofraaden. Det er dog besynderligt.
 (Staa.) Jeg beder dig, kiære Sophie — thi det er mig alt for usandsynligt, at det skulde være Alvor med Onkel — formoder du — du og Onkel — befrygter I noget af mig? Stig mig det.

Hofraadinden. Nei. (Engstlig.) Skulde jeg befrygte noget?

Hofraaden. (Kold). Vist ikke. — Nu — spørg din Søster.

Hofraadinden. Du troer mig at frygte, — og beder mig gaae?

Hofraaden. Til din Søster. Vi taler siden — i Eftermiddag taler vi videre derom.

Hofraadinden. Er en Ubehagelighed vi ville undgaae. En Ulykke? — Ih nu — vi maa da søge, at faae frisk Mod. Læel August. — Eller berøver det dig det gode Lune til Arbeide — faa vil jeg bie. — I Eftermiddag altsaa: Got. August, du vil endnu engang i Dag komme til at sige mig — ”Jeg er ikke mere fortrædelig.”

(Gaaer.)

Trettende Optrin.

Hofraaden allene.

Det vil vi see! — Den frygtsomme Onkel — som i Dag varede mig — den ængstlige Kone! Dette Sivtermaal er en overlagt Høndel. Jeg skal ydmyge mig, bise mig for deres Tribunaler, skaffe mig Hielp ved Indskrænkning! — Nei, jeg vil uden den skaffe Raad. Sivtermaal eller ikke, jeg vil stille min Myndling tilfreds. — Onkel, som

som elsker os saa meget — paa hans Alder at giote sig?

Tiortende Optrin.
Hofraaden, Sekretær Kamstein.

Kamstein. Med raske Skridt frem og tilbage? Got. Saaledes ønsker jeg dig.

Hofraaden (mørk). Hvortil?

Kamstein. Til mit Vrende. — Dog der feer jeg et Træk paa din Pande — naar hurtige Skridt kommer dertil, det betyder Hestighed — og jeg gaaer.

Hofraaden. Pah — en fornuftig Mand lader sig ikke kysse bort af en Kynke, han bortkyser Kynkerne.

Kamstein. Ellers formaede jeg det. Formaaer jeg det endnu?

Hofraaden. Hvortil det?

Kamstein. Du er bleven anderledes — Fold, og ofte synes du . . .

Hofraaden. Hvad?

Kamstein. Stolt . . .

Hofraaden. Sy!

Kamstein. Vi er Venner fra Ungdom af — men som vi har staaet — staaer vi ikke mere.

Hofraaden. Vi staaer endnu saa: synes det anderledes, saa er Skylden i det, der saa ofte giver Menneskene et andet Lys — i mit Givtermaal.

Kamstein. Nei . . .

Hofraaden. Troe mig — umerkelig faaer man en anden Vending, og —

Kamstein. Din Omgang med Froken Rauning giver dig en anden Vending, ikke dit Givtermaal. Hr. Berg giver dig Kulde, ikke din Kone —

Hofraaden. Hr. Berg, Froken Rauning, nu er du paa den Tummelplads, hvor I alle paraderer med eders Sentenzer!

Kamstein. Froken Rauning duer ikke . .

Hofraaden. Jeg nytter det Gode hos hende.

Kamstein. Har hun noget Got?

Hofraaden. Overmaade meget. Ikke de blide Egenstaber, som Kierlighed byder, men Sands for Venfkab, Standhaftighed, og mangengang Edelmød. Denne Forskiellighed gior Grændsen imellem hende og min Kone, og mit Hierte borger mig for, at jeg ikke overtræder den.

Kamstein. Det vilde jeg ikke saa fast paaftaae.

Hofraaden. Overhoved tager I alle Sagen for alvorlig. Jeg morer mig der. Man maa tilstaae, hun veed Raad og Udveie for alt.

Kamstein. For alt, og paa alles Beskøfning!

Hofraaden. — Hum — hvor er vi kommet paa den Samtale?

Kamstein. Jeg? Fordi det ligger mig paa Hiertet. Jeg maa tale derom, hvor jeg seer dig.

Hofraaden. Du siger ofte Ting, som man ikke kan høre paa —

Kam-

Kamstein. Du gjør Ting, som ingen kan begribe.

Hofraaden. Du er ofte saa raa . . .

Kamstein. Forhen har du ikke sagt det — men du er ikke meere vant til mig.

Hofraaden (efter nogen Eftertanke). Vi var noget skilt ad, lad os komme nærmere.

Kamstein. Gierne. Giv mig din Myndling, din Kones Søster til Kone.

Hofraaden. Kamstein!

Kamstein. Nu?

Hofraaden. Du har dog ikke af Godhietighed ladet dig forlede til noget?

Kamstein. Hvad vil du?

Hofraaden. Er det dit Alvor?

Kamstein. Tilforladelig.

Hofraaden. For et Dvarteer siden har Onkel begiert hende, nu du. Begge Dele er mig usandsynlig: Onkel er en gammel Mand; og jeg skulde ikke have vidst noget om din Kierlighed, saaledes paa engang beslutter du at give dig!

Kamstein. Jeg kan ikke udstaae de Mennesker, der taler om deres Kierlighed som om en Feber, hvor det hele Slægtsskab maa spørge, hvordan man har sovet, og enhver Forbigaaende for Hofligheds Skyld spørger, om det er den gode eller onde Dag. Mure og Laase fordrer intet Bøvestykke, Hindringer intet Sværmerie. Eller er der Hindringer? — Det maa du vide.

Hofraaden. Nei! der kan ingen være.

Kamstein. Nu — da jeg altsaa troer, vi vil blive lykkelige — saa tøver jeg ikke, og begierer hende til Kone. Jeg siger det først til dig:

dig: har du Aarsager, som hindrer det, saa sig dem, vi —

Hofraaden. Nei. Men om jeg kan sige Ja, og Pigen siger Ja — Bliver du ikke bleg?

Kamstein. Himlen veed, jeg forstaaer dig ikke.

Hofraaden. Men jeg forstaaer jer!

Kamstein. Jer? Hvem?

Hofraaden. Dig, Onkel, min Kone . .

Kamstein. Jeg har ikke talt et Ord med nogen af dem derom, ikke med din Myndling.

Hofraaden. Kan man ikke handle aabenhjertig? Skal jeg lade mig føre i Ledebaand ved et Kunststykke, og et saa usselt Kunststykke?

Kamstein. Kunststykke?— Jeg har Blod!

Hofraaden. Jeg ogsaa — og Vere oven i Klobet! —

Kamstein. Nu er det nok.

(Tager Hat og Stof.)

Hofraaden. Tilforladelig det er det!

Kamstein. Jeg kender dig ikke meer, intet Menneſke kender dig meer, og du misſkien, der alle. Det kommer fra Froken Rauning. Kummer undergraver din herlige Kone, dine Venner ſørge, og du gaaer til Grunde for et Luſtſystem!

Hofraaden. Tydelig!

Kamstein. Og nødvendig. Ingen ſiger dig det; jeg er ærlig nok til at vove det!

Hofraaden. Jeg ſeer meer, end jeg ſkiſteter om. Endnu eet Beviis venter jeg, men ſaa — her er min Haand, at jeg —

Kam-

Kamstein. Hold — her er min derimod!

Hofraaden. At jeg hævner min Huus-
fred —

Kamstein. At jeg med Liv og Død beskyt-
ter din Lykke — ja, din og din Kones Lykke!

Hofraaden. Det bliver derved.

Kamstein.]

Hofraaden.] Med Liv og Død!

(De gaar.)

Ærdie Dptog.

(I Froken Raunings Huus.)

Første Dptrin.

Margrete sidder bag i Bærelset ved et Bord, hvorpaa er endeel Løi.

Jeg bliver ganske krum af den forbandede Sidden! Bleg som Beggen! (Kaster Garnering og Sar bort.) Jeg vil bort! (Hun reiser sig.) Ja, det vil jeg hellig og vist! Om Natten har jeg ingen Roe, om Dagen bliver jeg udskieldt, smukke Forskrifter faaer jeg, og ingen Penge — da den gamle Nar, den Friderik, er bleven vred — heller ingen Mand. Hendes Garderobe seer jeg intet af. Af Kioler givr hun Leviter, af Leviter tyrkiske Klæder, af Bondeklæder Morgendragt, af Morgendragt — Stolebetræk.

Andet Dptrin.

Margrete, Froken Rauning.

Rauning (kommer trættekier ind, og gaar frem og tilbage foran).

Margrete (gaar sagte igien til Garneringen).

Rauning. Nu.

Nar.

Margrete. Befaler Frøkenen?

(Kommer til hende.)

Kauning (støder Soelkiermen mod Jorden).

Margrete (tager den, lægger den bort, kommer igjen).

Kauning (trækker i Fingrene paa Handferne).

Margrete (trækker dem af, vil tage hendes Raabe).

Kauning (svaber sig ind deri, og gaaer frem og tilbage).

Margrete (bliver staaende).

Kauning (seer sig i Speilet, sætter sig derpaa foran).

Jeg seer ilde ud.

Margrete (gaaer til Garneringen).

Kauning (hoit). Sminken er for blaa, det
vanziter mig. Speilet . . .

Margrete (bringer Speilet og et Klade).

Kauning (tager Sminken tildeels af). Kaffe!

Margrete (gaaer).

Kauning. Bliu. Den hidser kun mere.

Margrete (Kommer halv frem).

Kauning. Nu — Skal jeg skriige derher
til hende? Kom herhen til mig.

Margrete (Kommer mere frem).

Kauning. Herhid!

Margrete (Kommer endnu nærmere).

Kauning. Saa! (Hun reiser sig og gaaer omkring)

Tael —

Margrete. Det er meget varmt.

Kauning. Videre!

Margrete. Frøkenen er fortrædelig.

Kauning. Videre —

Margrete. Frøkenen — men —

Kauning. Bliuer der noget af?

Margrete. De bliuer vred — De —

(Paa eengang.) De seer i Dag ilde ud.

Kau.

Rauning. Hm!

Margrete. Skal jeg videre —

Rauning (kold). Det er nok. (Sætter sig.)

Hør Margrete — (Lader hende sidde ved. Siden af sig.)
— jeg seer virkelig ilde ud.

Margrete. Det er sandt.

Rauning. Men hvorfor? (Benlig.) Jeg
er vel, jeg er fornøiet — (Pause.) Jeg vil snakke,
altsaa tael!

Margrete (som en Strom). Spille det halve
af Ratten bort, sove om Morgenen, gjøre Mor-
genpromenader i Middagsheden . . .

Rauning (leer). Du har Ret. (Tænker efter.)
Jeg vil — (Meget alvorlig.) — i Dag gaae til Sengs
Klokken ti.

Margrete (reiser sig). Vi bliver begge bran-
ten og underlig, Frøken.

Rauning. Min Tabatiere.

Margrete (bringer den).

Rauning (snauser). Branten og underlig? —
Ja saa maa vi tage vort Partie. Det vil jeg
ogsaa gjøre.

Margrete. Friberik siger — vi seer ud
— De og jeg — som gamle Hyacinter i Potter.

Rauning. Værgre dig ikke, Margrete.
Væk mig i Morgen tidlig præcis Klokken ni.
Jeg vil heller ikke meer ærgre mig. Vel har jeg
netop nu . . .

Margrete. Over hvem?

Rauning. Madam Lestensfeld.

Margrete. Hvad har hun syndet?

Rauning (reiser sig). Intet! Og det gjør mig netop affindig. Jeg har gjort alt, for at bringe hende af sin Forsatning. Forgiøves.

Margrete. Bryd Dem ikke om Madant Lestensfeld . . .

Rauning. Nei! hendes Væsen er paataget, og jeg har ingen Røe, førend Byen veed det, saavel som jeg. Men overhovedet har jeg ved Leilighed, at nogle Fremmede der besaae Kirken, gjort en Reflexion, der angaaer mig —

Margrete. Nu?

Rauning. Jeg interesserer ikke mere.

Margrete (høflig). Ah, det veed jeg dog ikke.

Rauning. Jeg behager — man seer mig gierne — ja: men jeg interesserer ikke mere.

Margrete. Ih nu — interessere, behage — det er jo eet?

Rauning. O aldeles ikke, Mamsel, aldeles ikke eet! Naar vi interessere — saa koster vi Mændene dumme Streger. Naar vi behage — i det høieste en Etourderie, som er drømt bort paa en Dag. Med eet Ord — Interesse giver mig et Despotcepter: Behage en republikansk Vrespost.

Margrete. Og den skiftes, troer jeg, høert Nar.

Rauning. Derfor vil jeg hurtig tage mit Partie.

Margrete. Hvilket da?

Rauning. Vi vil see. — Jeg veed ingen jeg elsker — mig elsker ingen — det kan blive et fornuftigt Egteskab, naar Leilighed sandtes.

Margrete. Det troer jeg nu ikke. Man bliver dog gammel —

Rauning. Ja, og døer.

Margrete. Da har man dog gierne noget hos sig, som det er kiere, at man lever.

Rauning. Herredømme er den behageligste Følelse! Giver vor Yndighed os den ikke mere, saa giver vor Forstand os den. Hvem der ikke elsker hinanden, kan dog plage hinanden. See, Margrete, to Ideer fylder Fruentimmernes hele Levnetsløb, at plage, eller plages.

Tredie Optrin.

De Forrige, Hr. Berg.

Berg. Deres Diener.

Rauning. De kommer sildig.

Berg. En og anden Forretning. Nu Godset —

Rauning. Er endelig mit.

Berg. Got for Lestensfeld, at dette Drammerie har Ende! Men Byen skriger.

Rauning. Over mig?

Berg. Og mig og Lestensfeld. Alle de gamle Herrer, som der har roget deres Piber i de store Alleer hos hans Fader, de rase. Hr. Sekretær Kamstein anfaldt mig med stærk Enthufiasme.

Rauning. Hvad vilde han?

Berg. Det var vidtloftigt. Han blandede ret artig og foredrog med megen Pragt Venstabs, Kone, Barn, Madam Lestensfeld, og alting forfra,

og saa atter Madam Lestensfeld, snakkede desuden langt og bredt om Sieleroe, Regnskab og Bettelstav. — Kort — han holder noget af Madam Lestensfeld.

Rauning. Og hun holder noget af Kamstein.

Berg. De gaaer for vidt, jeg indestaaer kun for ham.

Rauning. Og jeg for hende? — Hvem havde hun til Fortrolige? Hun har betalt for sin Mand! kan hun det uden Kamstein? — Tak, tiære Berg — jeg kunde raabe Land, Land, Land!

Berg. Men hvor kan De . . .

Rauning. Det er min Bekymring. Lestensfeld ahner allerede saadant noget, han troster sig kun endnu ikke til at tænke, at han troer det. Han er kold imod Kamstein . . .

Berg. Hm — De ere Medbeilere paa Wrens Bane, i Publikums Meening.

Rauning. Vist ikke. — Kamstein præfer for Konen — altsaa har hun klaget, klaget over sin Mand; han giver hende Ret, det behager hende. Hun, smuk, artig, ung — Kamstein, frie, riig, en Mand af Hoved — og disse Folk skulde ikke elske hinanden?

Berg. — De elsker hinanden. Men —

Rauning. De maa elske hinanden. Virakken falder, Madamen hører op at være et Under, og maa ned fra sit Alter, eller . . .

Berg. At Fruentimmer saa vanskelig laeder Fruentimmers Dyd gielde!

Rauning. Det var plat sagt.

E

Berg.

Berg. Saaledes giendriver man ikke.

Rauning. Og saaledes anklager man ikke.
— Jeg kan begribe Kierlighed, Godhed, Edelsmodighed, enhver Dyd enkelt. Men at alle Dyder treffe sammen i den yndigste Harmonie, som Madam Lestensfeld affekterer — det gior mig opbragt, thi det er Taskenspil.

Berg. Falsk spilt, det tilstaaer jeg. Imidlertid vinder hun derved.

Rauning. Hun kan ophøre at vinde.

Berg. Naar De vilde elske Lestensfeld, o ja. — Hvem veed? Det staaer ham an her hos Dem . . .

Rauning. Got. Jeg vil behage enhver, Men hvad vedkommer mig enhver?

Berg. Har De ikke elsket Lestensfeld?

Rauning. Jeg har anseet ham for et convenable Partie.

Berg. Ikke elsket? Og alligevel gior De Dem megen, megen alvorlig Umage for ham, at han skal blive Referent —

Rauning. Af Medlidenhed. — Han maa evig blive min Skyldner, og føle hoormeget jeg formaaer. Elske? elske Jer? Da var mig et Tilbud af en gammel Amtmand, der vilde sætte mig med i Inventariet over hans Gaar, Køer og Lader, mere værd, end jeres Kierlighed.

Berg. Troer hun vel alt det, Margrete?

Margrete (ladder bag ved og arbejder). O ja, min Herre!

Berg. Deres Hierte er altsaa frit?

Rauning. Og vil blive det

Berg. De vil ikke giøte sig?

Rauning. Som det falder sig.

Berg. Aha. Altsaa giøte sig, og dog beholde Hiertet frit?

Rauning. Om jeg ellers bliver fornuftig,

Berg. Bras! Det er mit System! —
 Tor jeg tilbyde Dem mig. Vor Forening vilde give vort huuslige Liv pikant Ynde.

Rauning. Haha. Forudsat, at vi altid var i Grændsestridigheder.

Berg. For at øve vore Kabinetter — ja.

Rauning (seer paa ham og leer).

Berg (leer ogsaa).

Rauning. Naar vi ellers kun holdt noget af hinanden!

Berg. Skal vi vove det?

Rauning (leer). Ja nok.

Berg (hoffig). Mand og Kone?

Rauning. Jh nu — ja.

Berg (buffer). Meget forbunden.

Rauning. Jeg er bedre, end De troer.

Berg. Tænker De om mig, at Extremerne berøre sig?

Rauning (ueier). Vi er eenige.

Berg. Vort Sivstermaal — maa jeg gjøre det bekiendt?

Rauning. I Morgen — naar jeg er kiørt ud paa Godsset (Fortræden.) Naar jeg er kommen tilbage, taler ingen derom.

Berg. Det staaer mig an. Deres Tiener.
 (Snaer.)

Rauning. Adieu.

Berg (kommer tilbage). Nu, for Exempel, vilde jeg gjerne have kysset Deres Haand — men det er uden for min Plan.

Rauning. Ogsaa temmelig uden for min.

Berg. Himmel, hvor vi er skabt for hinanden!
(Gaaer.)

Margrete (seer efter ham, og gaaer frem). Huhuhu — jeg gyser!

Rauning. Hvorfor?

Margrete. For det Ægteskab! Det er vel kun Spøg —

Rauning. Kamme Alvor. Dette Menneske har sine skieve Bendinger — det er sandt — men derved bliver det; han holder af sine Skievheder, og endnu mere, han bliver mig ikke forbukked.

Margrete. Ei ei . . .

Rauning. Dette Slags Mennesker er meget brugbar. De arbejder Formiddagen stittig væk, fører om Eftermiddagen en Intrige got nok igiennem, fournerer om Aftenen en munter Konversation, og med alt det slutter deres Udgiwts bog rigtig hver Løverdag. De nytter og amuserer; saaledes gaaer Livet taalelig hen.

Fjerde Optrin.

De Forrige, Hofraaden.

Rauning. Hvad bringer Dem til mig? — Det er Middag — man venter paa Dem, jeg beholder Dem ikke.

Hofraaden. Deres gode Lune bringer mig herhid.

Kauning. Bringer De intet got Lune med til mig?

Hofraaden. Jeg kommer hiemme fra.

Kauning. Den Kompliment amuserer mig ikke. Det har været uartig — Skal vi spille?

Hofraaden. Jeg er meget forvirret.

Kauning. Saa tael. Eller skal jeg tale? Got. Hvorom? Om Moder — hm! De er en Lærd! Bagtaelse er alt for ordinær.

Hofraaden. Nabehiertig — jeg er ilde deran, og haaber her at blive bedre tilmode.

Kauning. Kan blive, min Ven.

Hofraaden. Ach!

Kauning. Skal jeg ikke have meer at vide? Saa kan jeg heller ikke svare meer — "Ach" — Saa — nu er vi færdig.

Hofraaden. Min Onkel vil giue sig —

Kauning (tager et Arbeide). Ih nu —

Hofraaden (gaar frem og tilbage). Min Kones Søster.

Kauning. Saa bliver Pengene i Familien —

Hofraaden. Tænk Dem engang min Forlegenhed — Kamstein har ogsaa begiert hende. Spøg eller Alvor, det plager mig.

Kauning (smiler, lægger Arbeidet bort). Hvilken af disse to bliver afviist?

Hofraaden. Ventelig Du —

Kauning (væb). Nei! — Nei, Onkel bliver ikke afviist. (Seer paa ham og leer.) Onkel bliver ikke afviist.

Hof

Hofraaden (studser). Hvorfor ikke?

Kauning (arbejder og smiler ved sig selv). Fordi Kamstein bliver ikke antagen.

Hofraaden. Veed De det?

Kauning (seer paa ham). Jeg — slutter saa.

Hofraaden. Jeg maa sige Dem, jeg holder den hele Ting for en anlagt Plan af min Kone, for —

Kauning (Kalkagtig). Nu — (langsomt.) Nei det er det ikke. Det er vel snarere en Plan af den ængstlige Kamstein, for at gjøre Dem sikker.

Hofraaden. Hvem?

Kauning. Dem.

Hofraaden. Mig?

Kauning. Den frække Egtemand, ja — Han veed, at han vover intet derved. (Liaegoldig.) Thi Konens Afsætte vil altid give det Barn til Onkel, og han skuler sin Erbdighed.

Hofraaden. Erbdighed! Hvis?

Kauning (leer). Hvis? (leer atter.)

Hofraaden. Deres Latter giver mig et slet Forhold.

Kauning. Har De — (steifer sig.) Himmel — har vi begge — meente De noget andet —

Hofraaden (bitter). Med to Ord — De troer, Kamstein er forliebt i min Kone?

Kauning. Og om han var det — saa er Deres Kone —

Hofraaden. Uskyldig som en Engel!

Kauning. Det svarer jeg paa!

Hofraaden. Det kan De, det maa De!

Kauning. De tager mig —

Hofraaden. Som De viser sig! Er denne englegode Kone heller ikke sikker for jeres Tunger, saa beskytter ingen Dyd mere! (Vil gaae.)

Kauning (med vantagen Skrok). Lestensfeld —

Hofraaden. Hun, hvis Giel viser sig saa tydelig i hendes Ansigt!

Kauning. Vil De ogsaa høre?

Hofraaden. Nei! Nei, jeg har hørt alt for meget. (Griber efter Hat og Stok.) Eller — ja. Nævn mig den Skabning, som forførte Dem, Dem til at fornærme min Kones Ære — nævn mig den.

Kauning. Det vil jeg.

Hofraaden (tager nu Hat og Stok, og stiller sig ved hende). Jeg hører.

Kauning (sætter sig). Lestensfeld, hvorledes behandler De mig?

Hofraaden (følger hende). Navnet!

Kauning. Kamstein er en ærlig Mand.

Hofraaden. Det er han!

Kauning. Føler han Tilbøielighed for Deres Kone, saa er han ogsaa ædel nok til at dølge den for hende.

Hofraaden. Saaledes kender jeg ham!

Kauning. Og Deres Kone er —

Hofraaden. Er ikke skicket — ikke i Stand til en Nederdrægtighed!

Kauning (kold). Saa har De intet at frygte, og den ømmeste Følelse er usornærmet.

Hofraaden. Hvem sagde andet til Dem om denne Erbødighed? Hvem nævner mit Navn, og smiler? Hvem tilsmilede Dem det, at De kunde

kunde tilsmile mig det? Kun et Navn. Et kun — af Barmhiertighed — hvem?

Kauning (reiser sig). Denne — hiin — (Haardt.) Hvad veed jeg det!

Hofraaden. Altsaa Byen?

Kauning. De er rasende. Jeg lod Dem blive derved: jeg kunde gierne nævne nogen, for at standse Deres Kaserie.

Hofraaden. Og min Kone, som giver det Barn til Onkel — Allerkiereste!

Kauning. For at giøre Onkel lykkelig — ja.

Hofraaden. Og det Smil til alt det, det allerkiereste Smil!

Kauning. Som man leer — nu — som jeg ofte leer. Nok. (Traurig.) De seer, nu leer jeg ikke. De talte saa loselig om Ting, som kunde hentydes — paa visse Bagateller. I den Forstand svarede jeg, og er trostesløs over, at jeg skulde have endog det mindste Skin af at fornærme den gode Kone.

Hofraaden. De har givet mig en Følelse, som De nu ikke mere kan betage mig.

Kauning. Deres Følelse maa jeg nu agte mindre, end min egen Delikatesses Fornærmelse. — De kommer herhid, synes fornærmet, taler afbrudt, og forleder mig at gaae over i Deres Idee. Thi — hvad nager Dem, hvorfor De vilde klage, søge Trost her? Hvilken Synd vilde De vel beskylde Deres Kone for? Hvilken?

Hofraaden. Jeg havde ikke . . .

Kauning. De havde noget imod Deres Kone — Ingen Modsigelse. — Det var imod Deres

Deres Kone! Det var ingen Bagatel, thi det skulde siges mig med Hensigt — med Egards. — Det ligger dybt i Deres Barm, hvorfor De er kommen herhid, og som endnu er tilbage — og det angaaer Konen.

Hofraaden. Ligemeget, jeg —

Kauning. Nei, min Herre —

Hofraaden. Nok, jeg seer, De vilde ikke med Forsæt fornærme min Kone, og —

Kauning (heftig). Nok! (Støt.) Nei, min Herre, Deres "Nok" bestemmer ikke mit. Endnu et Par Ord har jeg at sige Deres Overmod, førend jeg lader Dem gaae. Jeg loe ober Kamstein. Dem holdt jeg for fornuftig nok til at være vis paa Deres Kones Dyd. Jeg har nævnet en Svaghed, som Deres Kone er den tilfældige Aarsag til, og som hun ikke begaaer. Men hvem der ved Ord og Opførsel skadede hende, det var Dem! Dem, min Herre, Dem, som selv sagde, jeg holder det for en anlagt Plan af min Kone, og som nu efter den Tvetydighed, hvormed han talte om den beste Kone, den ærlige Don Quixot klæder ilde!

Hofraaden. Vel. Jeg vil sige Dem, hvad jeg havde paa Hjertet, for ikke at synde imod min Kone, naar jeg tier. Jeg er min Svigerindes Formynder. Næsten al hendes Formue, de faste Eiendomme undtagen — er borte. Nu vil hun give sig; Formuen maa altsaa være der. Min Kone har aldrig blandet sig i mine Indretninger; men Onkel løfter ofte Pegefingeren, og Kamstein taler høit. Saaledes stod Sagerne, da paa engang begge begierer Pigen.

Kau.

Kauning. Nu?

Hofraaden. Har jeg min Kone mistænkt, at hun kun for et Sins Skyld har anstillet disse Frierier, for — for —

Kauning. At bringe Dem til Raison?

Hofraaden. Hm — saadant — noget. Ja.

Kauning (crækker paa Skuldrene). Men De maa ogsaa betænke, det gielder Deres Svigerindes Eiendom.

Hofraaden. Som jeg kan erstatte.

Kauning. Deres Kone er en god Huusholder, ikke sandt? —

Hofraaden. Jo.

Kauning. Altsaa seer hun sligt anderledes, end De. Det er billigt. — I øvrigt — skulde De maaskee lettere kunde hielpe sig, om De beholder Godset — saa ere vi jo Venner. Jeg —

Hofraaden. Behøver er ærlige Folk — og vi har handlet!

Kauning (ængstelig). Maaskee befordrede det dog Deres Arrangement. Under saadanne Omstændigheder — tager jeg jo gierne Brillanterne tilbage.

Hofraaden. Plag mig ikke saa.

Kauning (leer). Desuden gior De sig Deres Kone forbunden — Hun saager, planter, graver, vander heller, end —

Hofraaden. Fordi hun overhoved er bedre Landhuusholder — end — Hun, lad det fare. — Til Hovedsagen. — Jeg er ikke saa tosset, at være jaloux; jeg er sikker paa min Kone. Men

da

da Byen har Kamstein mistænkt — maa jeg da ikke ogsaa have ham mistænkt? — Hvad siger De?

Kauning (Pause.) Ja — (Rask.) og nei! Nei, Lestensfeld! — Deres Kone har Forstand, Dyd, Ynde — Har De hidindtil troet, at De var den eeneste blant alle Mandfolk, som bemærkede det?

Hofraaden. Nei. Men —

Kauning. Kamstein, som er der hver Time, seer Konen lide, som det lader; han er sværmerf — det kan give Heroïsmus i Kierlighed.

Hofraaden. O ja!

Kauning. Derfor er De sikker, thi saa meget mere delikat vil han være.

Hofraaden. Fremmed Heroïsmus kan let interessere meer, end den kiødelige Mands Tilbøielighed —

Kauning (seer). Det er sandt — Men — (Ulvorlig.) Det er Deres Kones Karakter Borgen for.

Hofraaden (hurtig og med Varme). Denne Sikkerhed ærer jeg. Ellers — (Pause.) har jeg heller ingen. Hvorledes? Der staaer jeg dog farligere, end jeg i Forsningen oversaae det?

Kauning. Den Reflexion maa jeg gjøre, at, om nogentid Deres Kone skulde have visse Forbindtligheder imod Kamstein —

Hofraaden. Forbindtligheder? Hvilke?

Kauning. Om nu — tilgiv min Frimodighed — i Deres nærværende Forsatning, Deres Kone kom i Trang for Penge, denne vilde Kamstein, som er riig, gierne afhiel —

Hofraaden (omfindelig). Vær De rolig. Min Kone har Ære.

Kauning (deskkat). Just derfor! Om nu en overhængende — De kiender endnu ikke Deres Kones Godhed, hendes Kierlighed! Naar jeg nu veed, at hun ganske i Stilhed har indfriet Vexler for Dem hos Simoni?

Hofraaden. Hvor kan hun det? — De frapperer mig! Hendes Kapitaler staae urørte. Hvoraf har hun —

Kauning. Af Besparelser — naturlig! Men Kierlighed er uendelig. Hvem der er god, vil være ædel. Saaledes kunde der af Kierlighed for Dem, tilsidst reise sig Forbindtlighed imod Kamstein. Forbindtlighed er hos gode Sieler aldrig uden Taknemmelighed, og Taknemmelighed er en Pligt, som gode Sieler altid betale rigelig paa. Saaledes kunde —

Hofraaden. Jeg forstaaer, hvad De meget vel forstaaer! — Jeg rimmer meget sammen — at — Tak! De frelser mig fra en Afgrund.

Kauning. Som endnu er meget langt borte; men —

Hofraaden. Ikke saa meget langt borte! Kamstein taler med hvi Følelse om min Kone — hun med sine Undskyldninger om Kamstein — han og hun foldt om hans Sivtermaal. Der er flere Vexler indløst, end De fra Simoni. Jeg troede Berg havde maaskee — nu har min Kone — og hvorfra? — Gud i Himlen!

Kauning. Saa snart Kamstein ægter Deres Svigerinde —

Hofraaden. Er jeg beroliget. Men om han ikke gjorde det?

Kauning. Saa — kan vi tale videre derom. (Seer paa Uhret.) Det er sildig. Adieu Lesienfeld!

Hofraaden. Tilgiv min Hidsighed?

(Knyser hendes Haand.)

Kauning. Hvorledes — jeg skulde tilgive Dem Deres Kierlighed for Deres Kone? Aldrig! — Adieu! — Nu, hvorfor gaar De ikke?

Hofraaden (seer længe paa hende). Det er vist, at jeg ingenstæds — ingenstæds staaer paa den rette Plads — Beklag mig. (Gaar.)

Kauning (seer efter ham). See, Margrete, det Menneſke er en Lærd, men har ingen Menneſkeforstand.

Femte Dyrin.

Froken Kauning, Margrete.

Margrete (som har arbejdet i Baggrunden, og ved Regn paa Utaalmodighed og Mishag nu og da har taget Deel, gaar frem). Det gjør mig ont for ham. Han ønskede dog at have Dem —

Kauning. Mig? — Mine Speile, mine Ringe, mine Børelser, de Store, som her kommer, i hvis Midte han tykkes sig stor, det hæver mig i hans Vine til et Roget! En Nar tilbøder et Intet, hvad bryder det mig? Saadanne sølsomme Dreng, saadanne høitrabende Daarer, have skilt mig ved min Ungdom. Med Bers og Zaarer har det Menneſke fanget sin Kone; og,
som

som en Dreng sit Legetoi, opofrer han hende for enhver Løgn, man binder ham paa Vermet. —
 Var Madam Lestensfeld ikke saa grov en Tassens-
 spillerste, det kunde gjøre mig ont for hende.

Margrete. Om hun nu ikke var det?

Rauning. Hun er det, hun er det, siger jeg dig! — Gode kunde vi være; men ikke faste og gode tillige. Gar, som denne, fast, god og elskværdig tillige, det er Løgn! — Naar man behandler Hr. Berg saaledes, som jeg Lestensfeld, vil han see, og fornøiet spise til Middag med mig —

Margrete. Men vil heller aldrig være berøvet for Dem —

Rauning. Desto bedre for ham!

Margrete. Vil aldrig længes efter Dem.

Rauning. Hvad ligger der Lav paa?

Margrete. Naar De er syg —

Rauning. Kommer den gamle Doktor.

Margrete. Ikke siddende ved Deres Seng,

og —

Rauning. Min Suppe —

Margrete. Hofraaden kvælte sig rigtig nok — Men, tænk, hvor de maa elske hinanden, naar man siden seer, at det var kun blind Alarm! Jeg veed ikke, hvorfor — men just nu, behager Hofraaden mig meget, og jeg vilde nok være i hans Kones Sted. Naar de to forsoner sig, har de alt, hvad der gjør lykkelig paa Jorden, og vi ærgrer os!

Rauning. Saalænge har det Tid. Den Garce har givet mig Appetit til min Suppe —

Kom

Kom — mens jeg friseres, vil vi lee den
 Kar ud. (De gaar.)

Stette Dyrin.

(Hofraadens Huus.)

Kamstein, siden Friderik.

Kamstein (callene). Ingen her? Jeg troer,
 de er sovnet ind ved Bordet. Om jeg oppebier
 det? — (Sætter sig.) Men det kan vare længe, og
 jeg gad dog vide, hvordan jeg er faren. (Ringer.)
 Endelig er der nogen rører sig.

Friderik. Ah — er De der?

Kamstein. Alt spist?

Friderik. Bevares! Kommer han —
 eller kommer han ikke — det veed intet Menneske.
 Der staaer den gode Kone ved Skorstenen, for-
 brænder sit Ansigt, at i Fald han kommer, han
 ikke skal merke paa Maden, at man har biet længe.

Kamstein. Den gode Kone! —

Friderik. Er der nogen af os, der beklas-
 ger hende — strax smiler hun — eller fortæller
 noget — ja — men naar saa under Fortællin-
 gen Taarene falder paa Skorstenen —

Kamstein. Bed hende et Dieblik komme
 hid til mig.

Friderik. Strax. (Gaar og kommer tilbage.)

See engang paa mig.

Kamstein. Nu?

Friderik. Jeg var ellers ingen hæslig
 Karl — Men nu — det er et Spektakel, som
 jeg seer ud. Hvorfor? Der er ingen Orden —
 ingen

ingen Koe, ingen Tid til Arbeid, ingen Tid at spise, ingen Kirkegang — og saa taber Mennesket Kræfterne. Vil han arbeide sig frem — det gaaer ikke an. Han maa kaput og det partoutement! Hvorfor? — Kaput maa han! Ja, det er et Liv —

(Saaer.)

Ramstein. Et fordærveligt Liv! Og hvorledes' hielp? God er Lestensfeld, men uden Fastsheb. Han kiender Verden kun af Bøger, og —

Syvende Optrin Hofraadinden, Ramstein.

Hofraadinden (med et fint Lærredsforklæde og brune Handsker). Ramstein, det gaaer Dem got. Min Søster elsker Dem inderlig.

Ramstein. Virkelig?

Hofraadinden. Har De ikke alt vidst det?

Ramstein. Formodet! Ikke vidst — Ach den gode naturlige Pige! Nu har jeg intet meer at ønske.

Hofraadinden. Onkel havde allerede i Forveien taget sit Ønske tilbage.

Ramstein. Saa koster min Lykke ikke nogen en mørk Time.

Hofraadinden. Alligevel!

Ramstein. Hvem?

Hofraadinden. Ramstein — Forsynet prøver Deres Vensteb for min Mand.

Ramstein. Der er jeg med Liv og Siel. O, jeg elskede ham fra Ungdom af —

Hofraadinden. De er bleven ældre —

Ram-

Kamstein. Med Lestensfeld —

Hofraadinden. Mere erfaren —

Kamstein. Derfor veed jeg, hvad jeg eier
i ham.

Hofraadinden. De vil giøte Dem?

Kamstein. Med Deres Søster! Og vil
blive Dem og hende værdig.

Hofraadinden. — Vilde De kunde bringe
Venſkab et Offer paa Kierligheds Bekostning?

Kamstein. Jeg tager aldrig mit Ord til-
bage — men jeg giver det med Overlæg —

Hofraadinden. Det var ingen Frette-
ſættelse.

Kamstein. Hvad hedder her — paa min
Kierligheds Bekostning? Estergivelse?

Hofraadinden. Nei. Opsættelse.

Kamstein. Hvem forlanger den?

Hofraadinden. Forlanger — Ingen.
Allermindst min Mand, uden hvis Vidende jeg
taler. Om jeg skal ønske — maa De afgjøre.
Man siger mig, Lestensfeld har risqueret min Sø-
sters Formue i Bergværker — maa han nu ud
med denne Formue, saa er han styrtet.

Kamstein. Han betalte —

Hofraadinden. Jeg kiender Deres God-
hed. Men De kiender ogsaa min Mand's Følelse
for Æren. Saaſnart De erklærer Bryllupet,
betaler han, og ødelegger sig.

Kamstein. Jeg kiender ham. Det vilde
han.

Hofraadinden. Og maatte det. Men —
han, der opofrede meget for at gjøre mig endnu
lykkeligere, hvis store Talent gjør hans Stræben
efter

efter en mere glimrende Lykke saa tilgivelig — hvor vilde han blive spottet, standset, tilintetgjort! Skal nu Deres Lykke aldeles ødelegge ham?

Kamstein. Ved Himlen ikke.

Hofraadinden. Saa er der kun eet Mid-
del — at fresse min Mand, og tillige at skaane
den Sølelse af Værelse — som er Sielen i hans
Liv. — Min Søster er ung — meget ung. Om
De nu erklærede min Mand, De vilde af egen
Drist endnu vie. To Aar gaaer snart, imidlers-
tid kommer min Mand sig — Hvad siger De? —

Kamstein. Det er et Offer.

Hofraadinden. Ach jeg har fordret for
meget! Tilgiv mig. Den omhyggelige Kone maa
jo bede om Ting, at ikke den resolverte Mand
Kiemper imod.

Kamstein. Det koster mig meget — Men
jeg føler Nødvendigheden, jeg bier. Saa Men-
nesker vil begribe det — saa Mennesker ere Venner.

Hofraadinden. Kamstein — Benskaabs Of-
fer vederqvæger og glimrer ikke. Det giver Hæl-
bredelse, Liv og Glæde — og modtager noisom
til Løn — en Laare. Kamstein, De er et got
Menneske, en tro Ven, en Ven, som min gode,
gode Lestensfeld fortjener den!

Kamstein. God er Lestensfeld. Var han
kun —

Hofraadinden. O saa længe han erkjendes
i dette Hierte — maa Verden sige om ham, hvad
den vil!

Friderik. Nu kommer Herren op ad Gaden.

Hofraadinden. Der skal strax anrettes.

Kam-

Kamstein. Jeg selv beder om Opsættelse.

Hofraadinden. Tusind Tak. Jeg vilde gierne endnu — Kun Gæt: min Mand har mange Forretninger — naar han undertiden er munter — vil De —

Kamstein. Og saa jeg er for munter.

Hofraadinden. To saadanne Venner! Ach! Kamstein, min Mand er god! Han er saa god!

Kamstein. Deres Dine ere røde af Graad.

Hofraadinden. Vist ikke. Overalt maa De ikke tilregne min Mand min alt for store Engstlighed. Han har megen Taalmodighed derved. Friderik! — Der er jeg ogsaa endnu i min Kjøkkendragt (trækker Handskerne af.)

Friderik (kommer.)

Kamstein. Bliv dog saaledes.

Hofraadinden (tager Forklædet af og leverer Friderik).
 Lad mig sige Restensfeld; han seer mig gierne saaledes (hun rangerer sine Brasselerter.)

Kamstein. Gode, fortreffelige Kone!

Ottende Optrin.

De Forrige, Hofraaden.

Hofraaden. Tilgib mig. Sophie, jeg kommer sildig; det er uartigt, og jeg skal passe nøiere paa. Berg spiser med os, han er alt oven paa, tag imod ham.

Hofraadinden. Strax. Kamstein, skiend dog paa min Mand, at han vil give mig Ansæelse af, at jeg tyranniserer ham med hvad Time, han vil

vil spise. Naar De gjør det meget slemme, skal
De have et Couvert med. (Gaaer.)

Niende Optrin.
Hofraaden, Kamstein.

Kamstein. Min Spisetid er vel forbi —
dog jeg bliver hos jer.

Hofraaden. Har du laant nogen i mit
Huus Penge?

Kamstein. Jeg? — Hvor kommer du paa
det Spørgsmaal?

Hofraaden. Er min Kone dig skyldig?

Kamstein. Nei.

Hofraaden. Du har altsaa ingen Penge
givet hende?

Kamstein. „Laant — givet?“ Forvevler
du de Ord tilfældig, eller —

Hofraaden. Kunde det sætte dig i Forun-
dring?

Kamstein. Du er saaledes spændt, at jeg
agter paa enhver Stavelse af dig.

Hofraaden. Ja eller Nei!

Kamstein. Jeg har hverken laant eller
givet hende.

Hofraaden. Sikkert ikke?

Kamstein. Jeg har sagt Nei.

Hofraaden. Got, got.

Kamstein. Hvad fattes dig, hvad gaaer
der af dig? Tael aabenhjertig med mig —

Hofraaden. En Lidertlig og en Huustyrant,
som jeg passerer for — af ham fordrer man ikke
mere

mere Nabenhiertighed! — Lad os tale om noget andet —

Kamstein. Om noget, som kan gjøre dig blidere, kan bringe dig nærmere til mig. Jeg bliver din Svoger.

Hofraaden (frappert). Sikker? (glad). Er det vist?

Kamstein. Tvilser du da om alting?

Hofraaden. Om meget, paa en kort Tid. Bliver du min Svoger? (godmodig). Det er mig kiert!

Kamstein. Og i Morges var det dig —

Hofraaden. Nu er det mig kiert (glad). Meget kiert!

Kamstein. Seer du nu, hvor let man dog kan gjøre en Uret?

Hofraaden (Vause). Jeg begynder at troe det. — (han aabner sine Arme). Omfavn mig. Jeg ønsker det i dette Øieblik af ganske Hierte!

Kamstein (triner tilbage). Kun i dette Øieblik!

Hofraaden (traurig). Ha! — Vi ere Mennekker og — en Bold for Begivenheder. Hvem veed, hvad jeg og du — Nu lad mig ikke bede dig —

Kamstein. Uden Tilbageholdenhed (falder i hans Arme). Af Hiertet! (de hviler op til hinanden). Bliver det dig lettere ved mit Hierte? O saa bliv længe saaledes!

Hofraaden (i samme Stilling, med opstøtet Hoved). Kamstein — det blev dig dog vel suurt, at handle imod mig?

Kamstein (griber hans Haand). Imod dig? (de stilles ad.)

Hof:

Hofraaden. Siig mig kun — Det vilde blive mig suurt — og jeg er tilfreds.

Ramstein. Hvad har jeg nogentid —

Hofraaden. Nei — intet meer. Jeg er tilfreds. Vi har omfavnet hinanden! I det Dieblig gif begge vores Uret op imod hinanden.

Ramstein. Got. Kun lad mig spørge —

Hofraaden. Lad det være, lad det være! Dit Haandtryk har givet mig de skisne Dieblig i vor Barndom tilbage — Jeg har intet mere imod dig!

Ramstein. Vist?

Hofraaden (rækker ham Haanden).

Ramstein (staaer til; begge blive en Kort Tid saaledes.)

Hofraaden. Dmgaaes billig med mig.

Ramstein. Bed Gud! Jeg vil saa —

Hofraaden. Got, got. (De gaae fra hinanden.)

Er du rovt?

Ramstein. Ja. — Du nævnte der en Tid, da vi ikke vidste, hvad Forsoning er!

Hofraaden (med foldede Hænder, et Blik til Himlen).

Den var skion!

Ramstein. Naar alle Børn vare uenige, og enhver Leeg gjorde dem mere fiendst — vi vare enige.

Hofraaden (tager hans Haand og vender sig bort).

Ramstein. Naar alle om Aftenen, matte og dorste, gif bort fra Boldspillet — til Byen — da gif vi endnu Arm i Arm med raske lige Skridt til Besevens Nabred. Der forstod vi Aftenernes søde Gysen om Høsten! Med høitidelig Glæde fulgte vi Besevens Solvtraad langt hen til de graa Aftenskyers høie Taarne. Der bagved drømte vi vor Fremtid, Lykke og Ulykke — evig Enighed! Der stod vi i stille Beemod, indtil det gule Løv, der
faldt

faldt paa os, mindede os om Forgiengeligheden! Fæstere omfavnede vi hinanden, og bød den Trods — Ach — kunde jeg nu føre dig til hiin Aabred, og spørge — Hvem af os har holdt Ord? Lestensfeld, pi er bleven fremmed for hinanden! Hvad man har givet dig isteden for hine Tiders Fæstelse — vil aldrig holde Prove.

Hofraaden. Ja, det vare salige Dage! Hvem har ikke Timer, hvor han gierne vilde bortbytte det senere Legeverk for Drengens Uskyldighed! O Kamstein, da havde vi endnu ingen Lidenstaber, da havde Verden endnu ikke givet os deres Stempel.

Kamstein. Hvor har vi ikke der gjort Planer for Fremtiden! Du — en Tieneste paa Landet. Jeg, en i Kærheden. Jeg ingen Lykke uden dig. Du ingen Glæde uden mig. Kaldte da den duse Aftenklokke os hjem; saa vendte vi tilbage til Byen fulde af Mod og Villie for det Gode. Der rendte, første, var alting i Tumult — Endnu engang lyttede vi nu ved Porten efter de stille Vidner paa vor Foreening, og Beseerens fierne Raslen mindede os om vor Venskabs Eed!

Hofraaden. Min gamle Fader kaldte os da — erindrer du endnu — Drest og Pylades.

Kamstein. Og alle, som saae os — saae os gierne, og vidste, at vi vare uadskillelige, og hele Byen kaldte os tilsidst Drest og Pylades — Det var Tider — gode Tider!

Hofraaden. De skal komme igien. Den Tid skal komme igien, hvor enhver Duellighed og enhver bedre Raade var den imod, som havde den, fordi den kunde fordunkle den anden.

Kam:

Kamstein. Og enhver Lykke — Lestensfeld — jeg holder Ord! Jeg holder sikkert Ord.

Hofraaden. Hvor vi ledsagede hinanden med om Kierlighed —

Kamstein. Og saa meget got fremspirede af denne Foreening —

Hofraaden. Paa en skion Fest vil vi fornye denne Tid. Naar skal dit Bryllup være?

Kamstein. Min kiere Lestensfeld . .

Hofraaden. Broder! Giv mig det Navn! Giv mig snart Ket dertil, lad dit Bryllup dog blive ret snart.

Kamstein. Kiere gode Broder — saa meget hastig endnu ikke. Thi . .

Hofraaden. Kun endnu i denne Maaned.

Kamstein. Nei, min kiere . .

Hofraaden. Ikke?

Kamstein. Vel mig, at den gode Pige, hvis blomstrende Suldkommenheder daglig mere udvikle sig — er mig bestjæret! Men hun er saa ung, saa ganske ung endnu — Lad kun din gode Kone blive ved at forberede hende til de alvorlige Pligter, der bier paa hende.

Hofraaden (tæster en Pause, veemodig). Kamstein!

Kamstein (alvorlig). Doer jeg inden to Aar . .

Hofraaden. Saa længe vil du trainere det? —

Kamstein. Trainere?

Hofraaden. Eller opsætte. To Aar?

Kamstein. Efter Valg og Overlæg — Doer jeg inden to Aar, saa faaer hun alligevel et Enkesæde paa . . .

Hofraaden. O gierrig har du aldrig været! Maaskee var du kun alt for gavmild mod min Slægt. Kamstein — Kamstein!

Kamstein. Hvad er det?

Hofraaden. So Nar — Bliver du derved?

Kamstein. Ja. — Men hvad fattes dig? Blodet stiger dig i Ansigtet.

Hofraaden. Jeg føler saa noget. —

Kamstein. Hvorfor? Hvordan er det?

Hofraaden. Du talte om vore Ungdoms Nar. Du rørte en Streng, som gienlød dig i mit inderste Hierte — og kan dog bedrage mig?

Kamstein. Bedrage! Ha, det er . .

Hofraaden. Min Kone kommer! Hun har buden dig — afflaae det.

Kamstein. Viser du mig bort fra dig?

Tiende Optrin.

De Forrige, Hofraadinden.

Hofraadinden. Der er anrettet, og siden min Mand kom saa silde, faaer han til Straf det slemme Hjørne ved Bordet. (Hun tager Kamsteins Arm.) Skal vi gaae —

Kamstein. Kiære Madam Lestensfeld, jeg kan ikke blive.

Hofraadinden. Ikke blive?

Kamstein. Jeg har en Kommission for Deres Mand, jeg kan ikke spise med Dem.

Hofraadinden. Lad ham give sine Kommissioner paa beleiligere Tid.

Hof:

Hofraaden (heit). Det haster, Sophie!

Kamstein. Farvel, Madam!

Hofraaden (stærk). Kamstein!

Kamstein. Hvad?

Hofraaden. Vi tales ved endnu i Dag.

Kamstein. I Guds Navn!

(Gaaer.)

Elleve Dyrin.

Hofraaden, Hofraadinden.

Hofraadinden. Han gaaer?

Hofraaden. Han gaaer!

Hofraadinden. Han syntes . . .

Hofraaden (traurig). Ja! Han syntes!

Ganske rigtig. Saa meget syntes hidindtil, og er ikke hvad det syntes, at jeg endelig — Til Bords, Sophie!

(Gaaer.)

Hofraadinden (staaer et Dieblis estertanksom, bær saa raaber hun hastig ud af Dorren). Frih, Frih! —

Frih (inden for). Jeg kommer.

Hofraadinden. Bring din Hat med.

Tolvte Dyrin.

Hofraadinden, Frih.

Frih (Kommer løbende). Her er jeg.

Hofraadinden. Gaae hen til Kamstein, han skal give dig Billeder!

Frih. Billeder, det er prægtig!

Hof-

Hofraadinden. Siig ham, han maatte være med dig, siden han ikke vilde være med Fader.

Friz. Vil han ikke være med Fader?

Hofraadinden. Nei. Jeg veed ikke. (Hun sætter ham Haaren paa, og stryger hans Haar rundt.) Fald ikke, vær artig. Løb derhen, min gode Dreng, vær du Venstabs gode Engel!

(Barnet løber bort, hun tørrer sine Hænder, og følger hurtigt sin Mand.)

F i e r d e D y t o g.

Første D y t r i n.

Ludvig, siden Friderik.

Ludvig (alene). Der gaaer jeg nu allerede i halvsjette Minuter op ad Trappe, ned ad Trappe — og finder ikke en Siel! Snart bliver det mig for meget for en Gang, der intet indbringer.

Friderik (gaaer med Kaffe igiennem Børelset). Hvad? Har Pokker ham . . .

Ludvig. Brøl ikke saa, denne Gang henter jeg intet . . .

Friderik. Hvad er der da . . .

Ludvig. Hvist' sagte til den gamle Hr. Lestensfeld, at jeg er her. Men sagte —

Friderik. Hvor I Folk kommer, taler man altid sagte.

Ludvig. Pst! Hans Ærlighed er for højrøstet; den slaaer Folk i Ansigtet. Ved saa plump en Ærlighed seer man Røgen opstige, og mærker først ret, hvor det brænder. — En ærlig Æsel! Men kan man ikke netop stille saadan en Karl Skildvagt ved et Bord fuld af Solvtoi, saa har man mere Nytte af en Egeklods. Han sladdrer — og sladdrer saa plump og ubehøvlet om

om sin Ærlighed, at man ofte er mere tiemt med en giennemdreven Lys.

Andet Optrin.

Ludvig, Lestensfeld, siden Frederik.

Lestensfeld. Det er at holde Ord, Hr. Ludvig. Nu, hvor staaer det med min Fætter?

Ludvig. Til Tieneste. Bankerotten og han gjør Fronte imod hinanden.

Lestensfeld. Gud! — Er det saa slemt? Kan De ikke nøiere sige mig hans Tilstand?

Ludvig. Ganske nøie. *(Læser af en Brevtasse.)*
"Han var skyldig — til Jøder, Kristne, for Wahre, Kautitioner for andre —"

Lestensfeld. Kautitioner for andre?

Ludvig. O ja, min Herre. De unge Herrer af den Sort ere alle en godhiertig Bande. De betaler, skriver, kaverer, frisk væk! Vinen gjør godhiertig, og naar de Herrer sidder om Matten ved et Bord, og giver hinanden Hænder, veed de ikke mere, at det nogentid bliver Dag igien. — "for Vexler, Obligationer og Vresgiæld — en Summa af sex tusind Rigsdaler." Men de er betalte . . .

Lestensfeld. Hvoraf?

Ludvig. Af Tomfruens hans Myndlings Formue.

Lestensfeld. Min Fætter skulde — man understaaer sig at sige —

Ludvig. Ha — han vil nok erstatte det — Godset er jo solgt, at —

Lestens

Vestensfeld. Disse Esterretninger ere altsaa tilforladelige?

Ludvig. Tilforladelige? Om to Timer vilde jeg kunde sige Dem, hvor mange Penge De selv har givet ud i Nar.

Vestensfeld. En frygtelig Duelighed!

Ludvig. De, der søge Penge hos os, ere ogsaa duelige.

Vestensfeld. Hvor meget skylder jeg for Deres Umage?

Ludvig. — Hum — det lader sig ikke vel taxere — men torde jeg udbede mig en Suppe hos Dem i Morgen Middag.

Vestensfeld. Gierne!

Ludvig. Got, got. Jeg bestiller strax min Mad af. Saa sladdrer jeg, saa leer jeg, drikker et got Glas Viin, gaaer siden en Tour omkring Byen, og der gjør jeg altid saa mine beste Spekulationer. (Gaaer.)

Vestensfeld (ringer).

Friderik (kommer).

Vestensfeld. Er Hr. Berg her endnu?

Friderik. Ja.

Vestensfeld. Saa bed ham et Dieblik komme ned.

Friderik (gaaer).

Vestensfeld. Merker Konen intet af alt dette? De staaer ved Afgrunden — og hun siger og gjør intet? Dog, hvor man har foresat sig at øre sine Lidenskaber, hvor Daarskab er blevet til Lidenskab, og Forkeerthed tages for Karakter — hvad kan Konen der gjøre?

Tredie Optrin.

Lestensfeld, Berg.

Lestensfeld. Hr. Berg, min Fætter maa vide, hvad han kan vente af mig —

Berg. Hvorledes det?

Lestensfeld. Efter min Dod. Jeg er ikke af de gamle Folk, der vil smigres for Arvegods. Han faaer en Trediedeel af min Formue, sig ham det.

Berg. Jeg?

Lestensfeld. Meer kan jeg ikke 'give, uden at være uretfærdig mod andre. Behøver han for nærværende Tid Penge — eller kan han fiobe Godset igien; saa udbetaler jeg ham denne Arves part strax — jeg udbetaler den gierne.

Berg. Hvor kommer De derpaa?

Lestensfeld. Min Fætter er en Betler.

Berg. Det siger . . .

Lestensfeld. Hans Faders Broder, han, der har opdraget ham — jeg siger det, til den Ben, som den Ulykkelige hænger ved, som ved sin Broder. Han staaer for sin sidste Dom — hvorledes skal den falde?

Berg. For det første var Deres Fætter aldrig riig . . .

Lestensfeld. Velhavende!

Berg. O — saasnart man dog er middelmaadig, saa er det ligemeget, om man bliver enomme høiere eller dybere.

Lestensfeld. Tales her da altid kun om Storhed eller Ringhed? Altid kun om statistisk Vigtighed? Faderværdighed var til for Konges vær

værdighed, og huuslige Pligter for Statspligter. Vil De endnu ikke forstaae mig, saa spørger jeg reent ud: Maa Manden bedrage sin Kone, Faderen bestiale sit Barn? Det spørger jeg, og fordrer Svar.

Berg. Hvad er der tabt? Penge!

Lestensfeld. Og hvad er der tabt med de Penge? Fortrolighed, Aabenhjertighed, Kraft, mandig Tænkemaade! Og hvad har min Fætter faaet i Steden? Svøthedighed, Melankolie og Stiltienhed, og hvorhen skal dette føre? Til Laster eller til Fortvivlelse!

Berg. Og hvad er vel nogle tusend Daler? Ikke nok, til at trodse Verden med, og netop skadelig nok, til dermed at holdes for lykkelig, og glemmes. Han har vovet et Coup i det Store dermed. Den herligste Fremtid viser sig for ham, og intet er tabt.

Lestensfeld. Alting! Hans Huusfred er borte.

Berg. Hvad kalder De i dette særdeles Tilfælde Lestensfelds Huusfred?

Lestensfeld. Retsskaffenhed, Sædernes Ustolthed, et frit Blik i alle Huusgesinders Ansigt, Kierlighed for Eiendom, Mod . . .

Berg. Nei, min Herre, Mod har han faaet ved mig . . .

Lestensfeld. Mod til at omdanne Staten, og styrte sit Huus.

Berg. Mod til at handle imod Blodhed og Svagheder, det bekiender jeg mig til. De har dannet ham saa blod.

Lestensfeld. Blid — ikke blod.

Berg.

Berg. At en uophørlig Svølsomhed gjør ham til et ubestemt Menneske . . .

Lestensfeld. Fasthed i Grundsætninger, Blidhed i Følelser, det var mit Viemeed. Grundsætningerne har De forstyrret, og gjort Følelserne latterlig, saaledes blev han ubestemt, og det gjør nu hans Ulykke.

Berg. Fra Dem har han det Kaserie, at gjøre alting med Lidenskab. Ja, dette Kaserie, med Lidenskab og Hefstighed at gaae ind i alt, har jeg vildet tilintetgjøre; thi kun Manden uden Lidenskaber behersker alle, som sig selv.

Lestensfeld. Nu da — De har tilintetgjort Lidenskaberne — til Lykke! Ild og Varme har De udslukket hos ham. Der staaer han, et koldt vaklende Menneske — uden Hierte og Kraft. Hvad skal der nu blive?

Berg. Uden for denne Gang at indlade mig videre, et Spørgsmaal — Er De beroliget, naar Lestensfeld bliver geheime Referendar?

Lestensfeld. Nei!

Berg. Hvorledes? De glæder Dem ikke, naar . . .

Lestensfeld. Naar? — Min Gud, hvor let De siger det — Naar — og der ligger dog Jammer og Elendighed under, enten det lykkes eller ikke!

Berg. Lykkes det ikke . . .

Lestensfeld. Er han en forhaanet Betler.

Berg. Vi har endnu hundrede Veie. Lykkes det . . .

Lestensfeld. Saa bliver han et Menneske uden Samvittighed.

Ⓔ

Berg.

Berg. Troer De, at enhver Referendar —
 Vestensfeld. Ikke enhver er skabt til at ud-
 holde den store Fristelse. Han slet ikke. Dette
 Menneske kan være en god Borger — sætter De
 ham høiere, saa er han ubetydelig. Men jeg
 forstaaer Dem. Han skal repræsentere, og De
 vil handle. Figur og nogle Behageligheder synes
 nes at have givet Dem denne Plan.

Berg. Og om jeg havde den? Hvad
 vilde Deres Fætter vove derved?

Vestensfeld. Sin Samvittighed! Veien
 til Lykke gaaer igiennem Referendaren. Jeg
 seer allerede den hele Hær af Supplikanter
 trænge ind paa ham med Foræring. Vil Bet-
 leren staae imod? Nei, han vil tage. Tage vil
 han — og Landets Forbandelse hviler paa det
 han erhverver sig. Forstodte Enkers, solgte Fa-
 derlosets Laarer nedsvælges med Belyst i hede
 Wine ved hans Bord, og hans Esterkommere og
 hans Navn er efter hundrede Mars Forløb endnu
 en Affkye for Folket, han forraadte.

Berg. Vil han ikke bruge sin Indflydelse
 hos de Store for Menneskeligheden?

Vestensfeld. Den leiede Tiener af fremmede
 Lidenskaber føler ikke mere for Menneskeligheden.
 Han hykler da for Kunsterne, om ellers hans
 tørre Hierte endnu tager Deel i noget!

Berg. Og hvad havde Deres Fætter naaet
 paa Deres Vey?

Vestensfeld. Tilfredshed! Hans gode Fa-
 der efterlod ham et velforsynet Hiem. Der var
 Rum deri for Venner og Nødlidende. Trofskab
 skulde leyre sig derom, og i dets Sirkel skulde

retskafne Handlinger trives. Hiemmet er ideo lagt! Døer min Fætter, er der ingen Plads for Kone og Barn, hvor hun uforværmed kan boe, og velsigne hendes Mand's Kierlighed. Den hele vide Verden er hendes Enkesæde — Og det har De — De har det paa Deres Samvittighed!

Berg. Den Vebreidelse træffer mig ikke.

Lestensfeld. Jo! Thi De har givet ham Eigegyldighed for sin Kone.

Berg. Erfaring har givet ham den.

Lestensfeld. Erfaring?

Berg. Skal jeg tale tydelig?

Lestensfeld. Ja.

Berg. Erfaring, at mange af hans Koners Dyder er Maneer.

Lestensfeld. Maneer?

Berg. Vel vedligeholdte Maneer. I midlertid, saasnart der er Maneer i Spillet med — gielder den ene som den anden. Den der gior mindst Fordringer, er da den beste.

Lestensfeld. Hun, som henbringer Ræsterne i Taarer, og ikke viser en suur Mine mod sin Mand . . .

Berg. Elkes af Kamstein.

Lestensfeld. Affkyelige Bagtalelse!

Berg. Der for et Syns Skyld vilde ægte hendes Søster; da hun uformodet samtykker — fordrer hele Mars Opsættelse.

Lestensfeld. Troer De alt det?

Berg. Jeg og Lestensfeld og flere.

Lestensfeld. Troer, at min Fætters Kone—

Berg. Bliber elsket.

Lestensfeld. Og at hun elsker . . .

Berg (trækker paa Skuldrene).!

Lestensfeld. Troer De ogsaa!

Berg. Jeg troer intet, jeg indrømmer Lestensfeld intet. Alligevel er evig Troskab et Eventyr for mig.

Lestensfeld. Derfor er min Fætter saa mærk?

Berg. Ja. — Men jeg horer Hofraaden.

Lestensfeld. Saa opfordrer jeg Dem til at bruge Deres Indflydelse hos ham; jeg har tabt min. Han skal ikke være blod, ikke god imod sin Kone — retfærdig skal han være. Betænk hvad De gjør. Verden agter lidet de Taarer, en retskaffen Kone græder i Eensomhed — men — Een agter dem dog!
(Han gaaer og meder.)

Fjerde Optrin.

Hofraaden, Hofraadinden, de Førrige.

Hofraaden. De gaaer, da vi kommer?

Hofraadinden. De er vant til Deres Spil om Eftermiddagen, skal jeg være Deres Partie . . .

Lestensfeld. I Dag ikke.

Berg. Hr. Lestensfeld — jeg tænkte, jeg forrettede strax den bevidste Kommission . . .

Lestensfeld. Strax? — Ja . . . Ogsaa det . . .

Berg. Gaaer vi et Dieblif paa dit Kammer?

Hofraaden. Meget gierne.

(De gaae)

Femte

S e m t e D y t r i n .
Lestenfeld , Hofraadinden .

Hofraadinden. De har igien ladet fordre Deres Ring. Hvor kommer det?

Lestenfeld. Deres Hrus vil behøve mig. Jeg giver mig ikke. Hvorfor sagde De mig intet? De kunde ikke afsønde det, jeg havde fundet.

Hofraadinden. Med Kamstein har jeg undertiden talt derom.

Lestenfeld. Hvorfor ikke med mig?

Hofraadinden. Da jeg kom her i Huset, var De kold imod mig . .

Lestenfeld. Jeg ventede dengang lidet af Dem, det nægter jeg ikke.

Hofraadinden. De viiste undertiden endogsaa Mistillid . .

Lestenfeld. Jeg skammer mig ved det — men det er sandt. Vore Fruentimmer nuomstunder behager mig ikke — Hos Dem fandt jeg for meget Got, til at jeg saa ligefrem uden Prove havde fundet antage det for ægte Got.

Hofraadinden. Kamstein var allerede for mit Bryllup med Lestenfeld stedse hos mig; jeg var fra først af vant til, at ansee ham som Lestenfelds Broder — saaledes kom det, at jeg talte med ham om slige Ting — naar jeg undertiden talte.

Lestenfeld. Jeg forstaaer Dem.

Hofraadinden. Jeg klager ikke. Jeg klager sikkert ikke — men jeg er efterhaanden falden til en Tungvindighed — som jeg ikke kan giøre ved.

Lesten-

Lestensfeld. Det seer jeg, og ærer den Taalmodighed, hvormed De bær — hvad der ligger tungt paa Deres Hierte.

Hofraadinden. Hentyd det ikke paa min Mand. Han er i slet Lune — det forleder ham til Hestigheder — men han elsker mig dog.

Lestensfeld. Det svær jeg for. Kun i Dag synes mig hans Blik at vise noget af — hvad skal jeg kalde det — af Mistroe . .

Hofraadinden. O Gud! har De ogsaa seet det?

Lestensfeld. Ja.

Hofraadinden. Det quæler, det ængster mig . .

Lestensfeld. Hvorfor?

Hofraadinden. Han pleier ikke — Han er aldrig mistænkelig. Han har endnu aldrig anseet mig med Mistroe, han har endnu stedse kaldt mig sin Sophie, selv naar han vilde være alvorlig; undslap det hans Hierte, neppe var det kommet over hans Læber, saa var ogsaa alting got. Men i Dag ikke.

Lestensfeld. Han er forvirret — mørk . .

Hofraadinden. Har De ogsaa seet det? Ach jeg haabede, min Kierlighed skulde kun befrygte det. Mogle Gange saae han længe paa mig, som forskede han i mine Dine. Jeg hæstede dem paa ham, indtil Taarer trak dem ned — Han saae stot paa mig, og kaldte mig aldrig — min Sophie!

Lestensfeld. Siig mig, vidste De noget af Kamsteins Kierlighed for Deres Søster?

Hofraadinden. At han gierne saae hende
— meer ikke.

Lestensfeld. Han vil endnu 'bie' i to Aar.

Hofraadinden. Det er — synes mig —
ret got.

Lestensfeld. Mig behager det ikke. Hvem
der selv forlanger Opsættelse — elsker ikke.

Hofraadinden. Er det ikke for hastig
sluttet?

Lestensfeld. Hvem der ønsker Opsættelse—
søger Udsigt —

Hofraadinden. Ramstein . .

Lestensfeld. Elsker maaskee ikke Deres
Søster . .

Hofraadinden. Og begierer hende?

Lestensfeld. Om han nu bedrog sig selv —
om han quæler sig — om han opofrer sig?

Hofraadinden. Men . .

Lestensfeld. Om han elskede Dem?

Hofraadinden. Mig?

Lestensfeld. Det siger man hist og her.
Kjærligviis har man sagt Deres Mand det, og
derfor . .

Hofraadinden. De forstrækker mig . .

Lestensfeld. Det begriber jeg. Ogsaa jeg
blev forstrækket . .

Hofraadinden. Hvad skal jeg sige dertil?

Lestensfeld. Om De veed det?

Hofraadinden. Nej.

Lestensfeld. Enhver Kone mærker ellers,
naar hun interesserer.

Hofraadinden. See selv — Er der Falsk-
hed paa mit Ansigt?

Lestens

Lestensfeld. Nei — men Forlegenhed.

Hofraadinden. Engstelse endog — jeg føler den . . .

Lestensfeld. Hvorfor er det?

Hofraadinden. Fordi jeg med det, De der siger mig, seer megen Ulykke komme i vort Huus.

Lestensfeld. Deres Mand er ikke jaloux.

Hofraadinden. Det kan han heller ikke være; men han vil miste en adelmødig Ven.

Lestensfeld. Hvem der kunde giøre ham en Hemmelighed af sin Kierlighed for hans Kone . . .

Hofraadinden. Gud, saa elsker da Ramsstein mig, uden at jeg veed det . . .

Lestensfeld. Det er, hvad jeg troer.

Hofraadinden. Og min Mand ikke? — Lad os strax gaae til ham . . .

Lestensfeld. Nei, mit Barn.

Hofraadinden. Jeg er ikke heftig, jeg græder ikke, jeg klager ikke; jeg vil stille mig hen for ham, jeg vil sige ham: Læs i mit Ansigt, om jeg er skyldig!

Lestensfeld. Hør mig . . .

Hofraadinden. Den gode Sag maa give mig almægtig Bestalenhed. Han er jo god. Han vil see, føle det, og være rolig. Ach han elsker mig saa hiertelig, hvad maa han lide, da han troer mig skyldig! Lad os gaae til ham.

Lestensfeld. Nei, mit Barn, det kan give ham Mistroee, naar han finder Dem forberedet ved mig. Han har ogsaa mindre imod Dem, end imod Ramsstein . . .

Hofraadinden. Han gjør ham Uret! O
han gjør ham Uret . . .
Lestensfeld. Vi vil see.

Siette Dptrin.

De Forrige, Hofraaden.

Hofraaden. Jeg har talt med Berg, og
trykker med sønlig Kierlighed denne Faderhaand
til mit Hierte og Mund.

Lestensfeld. Løger du imod det?

Hofraaden. Ydmyg mig ikke!

Lestensfeld. Jeg beder dig . . .

Hofraaden. Jeg kan ikke — nei. Al-
drig . . .

Lestensfeld. Du har Tid at betænke dig —
imidlertid — vær retfærdig!

Hofraaden. Er der nogen, mod hvem
jeg ikke er det?

Lestensfeld. Maaskee.

Hofraaden. Hvem er det?

Lestensfeld. Din Kone? (Saaer.)

Syvende Dptrin

Hofraaden, Hofraadinden, siden Friderik.

Hofraaden (træner tilbage og seer efter sin Onkel).
Er jeg uretfærdig mod dig?

Hofraadinden. August!

Hofraaden. Er jeg det?

Hofraadinden. Du har sikkert Følelse for den Tilstand, dette Ord har sat mig i.

Hofraaden. Man nægter mig altsaa Hierte, Ære, Billighed og Troskab . .

Hofraadinden. Tag det ikke saa. Fader-
sorg frygter ofte.

Hofraaden. Sorg — har man Sorg
for mig?

Hofraadinden. Hvem der elsker — sørger.

Hofraaden. Og du? — Intet Svar —
Lærerne — styrte ned —? Nok! Loddet er
kastet. Misfornøiet Ægteskab — Det græsse-
lige Dieblik er der!

Hofraadinden. Medlidenhed! Mine Lære-
qvæle mig.

Hofraaden. Hvad jeg befrygtede, er sandt!
Din Troskab er endnu min, din Kierlighed ikke.

Hofraadinden. Hvem gav dig den Tante?
thi fra dig selv kommer den ikke.

Hofraaden. Du fordrager mig, du taaler
mig, du skaaner mig — du elsker mig ikke mere!

Hofraadinden. Kan du mistænke mig?

Hofraaden. Jeg maa!

Hofraadinden. Hvem har begaaet det
Mord paa din gode Siel?

Hofraaden. Du!

Hofraadinden. Lestensfeld!

Hofraaden. Du er ikke oprigtig imod mig!

Hofraadinden. O Gud!

Hofraaden. Du er det ikke, du var det
ikke, du vil aldrig mere være det.

Hofraadinden. Troer du det virkelig?

Hofraaden. Ja!

Hofraadinden. Saa er jeg en ulykkelig Kone min hele Livstid!

Hofraaden. Ja, du er det, thi din Eed binder dig til en Mand, og din Kierlighed er taget tilbage.

Hofraadinden. Jeg hænger ganske ved dig. Spørg vore første Nar, de skionne Nar, om Du er den samme?

Hofraaden. Det er jeg!

Hofraadinden. Saa vær aabenhjertig, som du fordom var. Har jeg feilet — det var uvidende — saa vil jeg jo gierne gjøre det godt igien. Kun lad os tale aabenhjertig — uden Tilbageholdenhed. Fordre Regnskab for alt — o — lad intet tilbage. Jeg vil hastig bekiende dig min Uret, naar du leder mig paa den.

Hofraaden. Du har klaget over mig hos Onkel!

Hofraadinden. Nei, det har jeg ikke.

Hofraaden. Du har klaget over mig hos Kamstein, og —

Hofraadinden. Nei, Pestenfeld.

Hofraaden (truende). Sophie — det er din første Usandhed!

Hofraadinden (med brudt Stemme). Det var din første Haardhed mod mig.

Friderik. Jeg har tændtlysene paa Salen —
(Sætter to lys paa hvert Bord.)

Hofraaden. Got.

Friderik. Klokken er sex.

Hofraaden. Vel . . .

Friderik. Selskabet vil nu snart komme, mener jeg . . .

Hof

Hofraaden. Vel, vel, og gaa!

Friderik (gaaer).

Hofraaden. Endnu eet Spørgsmaal, Sophie, for vor ægtefabelige Lyksaligheds Skyld, besvar det oprigtig — Elsker Kamstein virkelig din Søster?

Hofraadinden. Ja.

Hofraaden. Nei! han elsker dig!

Hofraadinden. Lestensfeld . .

Hofraaden. Dit Svar?

Hofraadinden. Lad mig spørge, hvorledes des denne Tanke er opkommen, hvorledes du er kommen saa vidt, at antage den saa vist, at du derover kunde blive haard imod mig?

Hofraaden. Formelige, loblige Beviser — har jeg ikke. Men tusend Smaating, som i Dieblirket kun synes usædvanlige, ere nu marcherende, da jeg kan rime dem sammen. Den Varme, hvormed han taler om dine Anliggender . .

Hofraadinden. Ere mine Anliggender ikke ogsaa dine; og har din ældste Ven ikke Broders rettighed?

Hofraaden. Den Overmod, hvormed han beegner mig — den har dine Taarer, dine Klager berettiget ham til!

Hofraadinden. Overmod saae jeg aldrig — Din Hestighed vakte vel Utaalmodighed — men . .

Hofraaden. Jeg har mistet Penge, og med Pengene min Kones Kierlighed, min Vens Agtelse . .

Hofraadinden. Vær billig — jeg var det ofte!

Hofraaden. Din Søsters Formue er forulykkedes hos mig. Ja — det er sandt.

Hofraadinden. Og jeg har først i Dag faaet det Forliis at vide.

Hofraaden. Det var aftalt imellem jer, at Kamstein og min Onkel skulde frie til din Søster, for at erindre mig, at Gielden er anseelig. Vigen samtykker uformodentlig — Kamstein elsker dig — han kan ikke trine tilbage — nu nøler han to Nar.

Hofraadinden (heftig). Nei, nei, det maa ikke afgjøre noget imod ham! O det . .

Hofraaden (sands). Hvorfor ikke?

Hofraadinden. Fordi — O det kan intet afgjøre imod ham?

Hofraaden. Du standser?

Hofraadinden. Om nu Kamstein maaskee vidste din Forlegenhed — og for at skaane dig og din Delikatesse, endnu vilde have ventet?

Hofraaden. For at skaane mig?

Hofraadinden. Edelmødighed er jo ikke fremmed for ham.

Hofraaden. Da skaaner han mig for meget. Der ligger Forbarmelse i denne Skaansel — og den vil jeg ikke have af min strenge Mentor! Veed du, at han nøler derfor?

Hofraadinden. Jeg formoder — Katt man ikke formode det om ham?

Hofraaden. Hm! Du er sindriig til at forsvare ham.

Hofraadinden. Engstlig bekymret for, at vedligeholde dig en Ven. Du skilles ikke saa let fra ham.

Hof

Hofraaden. Det veed jeg! O jeg veed det.

Hofraadinden. Vil du sønderrive det
Baand, som fra den spæde Ungdom lod jer trives
og opvoxe, som to tæt omslyngede Træer? Det
bliver et frygteligt Rivt fra hinanden, fra Roden
indtil Hiertet!

Hofraaden. Jeg vil antage Mueligheden
af hans Skaansel . . .

Hofraadinden. Tak.

Hofraaden. Jeg troer den ikke. Men jeg
vil antage den, og strax giøre Anstalt til din Sø-
sters Medgift.

Hofraadinden. Hvorledes?

Hofraaden. Til hendes fulde Medgift!
Lad mig blive ulykkelig og forladt af Kone og
Ven, i Edelmødighed skal de ikke overgaae mig!
— Hans Bryllup skal være uden Ophold.

Hofraadinden. Men da han nu . . .

Hofraaden. Jeg driver derpaa. Jeg har
nu ingen anden Beroligelse — end dette Sivter-
maals Guldbyrkelse. Og — om du endnu er
den, du var — saa vil du ikke forlade mig, at
jeg kan erstatte din Søster.

Hofraadinden (tager Ørenringene af). Tag til-
bage, Ven, og hvad maaskee endnu kunde feile,
finder vi vel ogsaa!

Hofraaden. Sophie!

Hofraadinden. Du kan dermed lette dit
Hierte en Byrde: nu finder jeg Gudsset igien,
naar disse er borte.

Hofraaden. Sophie, Sophie —

Hofraadinden. Skynd dig, giv dem bort,
at jeg veed din gode Siel rolig.

Hof-

Hofraaden. Det kan jeg ikke, Sophie!

Hofraadinden. Giv dem bort, jeg betaler dig!

Hofraaden. At udsætte dig for Byens Spot, at Fruentimmerne skulde pege Fingre ad dig . . .

Hofraadinden. August . . .

Hofraaden. At lade mig sige, at jeg som en Dreng tragtede efter Ting, som jeg — Nei — før spiser jeg tørt Brød. See, hvor Blodet kommer mig i Ansigtet ved Tanken om Mueligheden, at man — Lad mig have denne Svaghed. Kierlighed er jo Godhed, ikke Retfærdighed. Vær god, fordrag mig, vær vis paa — jeg kommer endnu paa min Vej, eller jeg faaer den Maat over mig, at vende tilbage — Kun tag disse tilbage — jeg kan ikke — aldrig.

Hofraadinden. Hvad skal der da blive af?

Hofraaden. Jeg vil faae den Summa at laane, naar du vil underskrive dig med din Formue.

Hofraadinden. Min Formue? Hvad jeg eier, er dit, som jeg selv. Kun for vort Barns Skyld og da dette er det sidste, vi har at give bort — lad os tale aabenhjertig derom.

Hofraaden. Nok . . .

Hofraadinden. Du forstaaer mig ikke —

Hofraaden. Nok, nok! Jeg forstaaer dig. Du er en fuldkommen god Huusholder!

Hofraadinden. Lad mig være en god Moder.

Hofraaden. En huusholderst Moder og en noiagtig Kone . . .

Hof.

Hofraadinden. Vil du berøbe dit Barn sin Støtte, for at bevare den forsængelige Moder sin Pynt?

Hofraaden. Troer du at miste, hvad du vover hos mig?

Hofraadinden. Om mig tales her ikke — tænk! dig dit Barn uden Forældre — uden alt — givet til Priis for fremmede Folks Barmhjerlighed! — Ach hvor skulde det lette mit Hierte, at sige — tag alting — hvor tung bliver den moderlige Pligt! Føler du ikke det — føler du ikke, hvorledes en sagte Indvending sønderriver mit Hierte?

Hofraaden. Maaskee vover Fremmede, hvad du ikke tør!

Hofraadinden. Kun til! Jeg har jo lovet at deele Lidelser og Glæder med dig. Lidelserne er der — jeg vil fatte Mod!

Hofraaden. Det ventede jeg paa — Der viger Skinet for Virkeligheden, den Prove kunde du ikke udholde — Det er den Pige, som engang bød Jld og Vand Trods. Blod og Liv vilde hun dele med mig, og opofrer min Rolighed for hendes Dalere.

Hofraadinden. Du er grusom. Hvo der elsker som jeg, og vover en Mand's Kierlighed for sin Pligt — gjør meer end at trodse Jld, Vand og Død. Glimrende er min Dyd ikke, men beroligende. Denne Sandhed giver mig Kraft i Steden for Taarer.

Hofraaden. Ha, Pligt, altid Pligt — O Berg, du har ret! — Berg — dine Ord ere frygtelig sande! Lad det gielde — saa giver
Ben

Vennen dig Snak, og lad din Farve være blegnet, saa har Konens Kierlighed udsværmet, og huusholderst holder hun de Pligter, hun har svoret!

Attende Optrin.

De Forrige, Friis.

Hofraaden. Kom, mit Barn; holder du af din Fader?

Friis. Ja vist!

Hofraaden. Men Fader bliver fattig; vil du da vel gierne blive hos ham?

Friis. (seer paa dem begge.) Fattig?

Hofraaden. Men Moder bliver riig. Saa mangler du intet —

Friis. Saa? — O saa bliver du ogsaa riig igien. Moder giver dig vist —

Hofraaden. Naaskee —

Friis. Moder beholder intet allene. Nyelig, veed du —

Hofraadinden. Kom, du Lille — Fader har at skrive.

Friis. See først de Billeder, Fader — dem har Kamstein givet mig.

Hofraaden. Var du der?

Friis. Moder sendte mig hen. — Han skulde være med mig, naar han ikke vilde være med dig.

Hofraaden (seer paa Hofraadinden.) Saa?

Friis (springer til hende.) Hør Moder! (han sætter sig.)

Hofraaden. Jeg vil gaae, Sophie —

Hofraadinden. Bliv — Læstenseld, jeg fordrer, at du bliver.

Hofraaden. (Kommer tilbage.)

Hofraadinden. Læst høit, mit Barn!

Frik. Men jeg skal give dig det allene.

Hofraadinden. Hvad har du at give mig?
Gaae, viis det til Fader.

Frik. Der — et Brev.

Hofraaden. Til dig?

Hofraadinden. Ja. Det er til mig.
Læs det.

Hofraaden. Det er til dig — læs selv.

Hofraadinden. Aldrig.

Hofraaden. Jeg holder dig for en Kone,
der kiender sin Pligt.

Hofraadinden. Jeg aabner det ikke.
Forkaster du min Tillid?

Hofraaden. Jeg er en ulykkelig Mand;
ingen, Tyran. (gaaer.)

Hofraadinden (omsavner ham.) Skal dette
Dieblik blive vort Livs Elendighed — skal to
gode Menneſter forgifte hinanden Livet? O tank
paa din Sed — aabne, læs! (han paasæder ham Brevet.)

Hofraaden. Sophie — (han lægger Brevet
paa Bordet.) Villig er jeg! (han gaaer, ved Døren meder han.)

Niende Optrin.

Hr. Berg, Fruen Rauning, de Forrige.

Rauning. Nu — alting venter oven paa
Lysene brænder, Theen ryger, og Herren og Ko-
nen af Huset er her têts a têts. (Pause.)

Berg.

Berg. Hvad fattes dig, Lestensfeld? (Pause.)

Hofraadinden. Tør jeg bede Dem give mig det Brev der, Hr. Berg.

Berg (bringer det, og gaaer tilbage paa sin Plads.)

Hofraadinden. Frøken — jeg beder Dem at aabne dette Brev, og forelæse det høit.

Rauning (aabner og læser.) ”Jeg er ude af mig selv. Jeg tør for det første ikke mere besøge Deres Hus. Lestensfeld er i en Sindsforsætning, som jeg beklager, endskjønt han fortjener den. Han er god, og vil nok igien blive den forrige. Lestensfeld var ikke uden Mistanke, jeg trækker mig tilbage. Den bevidste Forbindelse imellem os maa ophøre, troe mig. De skal endnu i Dag faae alle Papiere. Det er bedre saaledes. Hemmeligheden kunde ikke vare længer. Mit Løfte holder jeg trolig. Lev vel. Ewig Deres skønne Siels hiertelige Beundrer. —

Ramstein. (Pause.)

Hofraaden (river i et Greb Brevet til sig, holder det i Beiret.) — Dit Skilsmissebrev! (tager Brevet, koster det tre gange.) Dig, dig, dig! og en Orken! lev vel. (han styrter ud med Brevet.)

Berg (efter ham.) Lestensfeld, hør mig.

Hofraadinden (svaa.) Frøken — fra dette Minut af forlader jeg Dem ikke meere. Ikke et Dieblik lad mig komme fra Deres Dine. — De tage vare paa mig i min Mand's Stød! Hvad der foregik her — det var skrækkeligt, men Gud vil hielp. Jeg tør intet foretage mig, det maa udvikle sig af sig selv. — Jeg skielver ikke, thi mit Hierte er reent! Kom!

(De gaae.)

Femte Optog.

Første Optrin.

Hofraaden, Hr. Berg.

Hofraaden (bleg, med vilde Blik.)

Berg (har ham ved Armen.)

Hofraaden. Hvad skal jeg her? —

Berg. Jeg beder dig.

Hofraaden. Hvor er mit Barn?

Berg. Kun rolig.

Hofraaden. Hvor er mit Barn?

Berg. Henne hos sin Lærer.

Hofraaden. Han skal komme til mig.

Berg. Ingen Daarskab mere.

Hofraaden. Nei, nei.

Berg. Fat dig — du veed ikke hvor
du er.

Hofraaden. Skiendsel skal Drengen ikke
see om sig. Hun er frie.

Berg. Hvorledes?

Hofraaden. Frie! Vi sees aldrig mere.

Berg (gaaer fortræden omkring.) Altid det Yderste.

Hofraaden. Man skal sige hende det.

Berg. Hor hende, tael med hende.

Hof.

Hofraaden. Aldrig! hvem der saaledes kunde bedrage mig, kan det fremdeles.

Berg. Lestensfeld!

Hofraaden. En ærlig Mand kan blive bedragen, kun en Nar lader sig spotte.

Berg. Om hun nu vil til dig — om hun kommer lige til?

Hofraaden. Saa gaaer jeg fra hende uden at soare. Jeg vil hverken vrede eller tilgive, jeg taler ikke med hende.

Berg. Og Kamstein. — Hvad vil du? skrive ham til?

Hofraaden. Skrive? — Jeg har med ham at gjøre.

Berg. Vær billig! Kamstein har i sin Kierlighed til din Kone iagttaget streng Hemmelighed. Derved har han bevist dig Ugtelse. Hvo der ikke feiler mig i Formen, bevise mig sin Frygt eller sin Ugtelse. Begge Dese er nok for mit Hoved — Formen — meer fordrer jeg ikke.

Hofraaden. Jeg fordrer mere! Giver du ikke mere, saa gaae kun strax fra mig! En Kone tabt, min Ven tabt — ih nu — saa lad mig da længe nok tabe Vennens Form ogsaa!

Berg. Har jeg nogentid villet give dig anden Borgen paa mit Venskab, end Konvoniens?

Hofraaden. Skrækkelig, forsærdelig!

Berg. Væn dig dog endelig til Sandhed. Hvor ofte har jeg ikke sagt dig dette?

Hofraaden. I Lykken har jeg ikke saaledes følt det Tilintetgjørende deri. Men nu behøver jeg meer end Konvoniens. — Løsbrevet fra alt

— øde og tom — maa jeg forbande Kone og Ven, og finder ingenstæds igien, noget jeg kunde sætte i deres Sted.

Berg (tager hans Haand.) Jeg holder af dig. Hofraaden. Fordi det er Konvoniens?

Berg. Hvem der lover dig mere — lyver! Enthusiasme er Sygdom, Svindel — Konvoniens er Sikkerhed! Den tilbyder jeg dig.

Hofraaden. Jeg afflaaer den! Ach — naar den ene Deel lader sig nøie med at love det, Menneſker ikke kunde holde — den anden Deel kun holder det, som ikke er værdt at love — saa lad Kamstein jage mig en Kugle igiennem Hovedet, og det er et ædelmodigt Venſkabsſtykke. (han gaaer i sit Kabinet.)

Berg (seer efter ham.) Dette Menneſke lærer aldrig at blive sin egen; og hvad han forðum har været, kan han dog heller ikke meere blive! — Havde jeg ladet ham være, som han var!

(i Begreb med at gaae.)

Andet Optrin.

Hr. Berg, Fruen Rauning.

Rauning (hastig.) Er De endelig der igien?

Berg. Jeg vilde, jeg var hjemme. Intet er mig mere imod, end Sygebesøgeſſer og Trøtte af den høitidelige Art. — Jeg trak ham tilbage fra Gaden.

Rauning. Hos hende havde vi en formelig Besvimelse — hun er skyldig.

Berg. Skyldig?

Rau-

Rauning. Frue Wagner var med af Selskabet. Hun mærkede noget af hvad der er foregaaet — de andre giettede — man satte sammen — derpaa hvidskede Frue Wagner mig halv sagte i Dret, at der allerede for længe siden havde været Sammenkomster imellem hende, Hofraadinden og Kamstein hos Modehandlerinden Madam Grunberg.

Berg. Det er — mueligt. Thi jeg besinder mig endog, at —

Rauning. Det er vist. Thi da Madam Lestensfeld fik Navnet Grunberg at høre — begyndte hun hastig paa en anden Samtale, blev forvildet — standsede, og faldt endelig i en virkelig eller kunstig Besvimelse. Nu vil hun tale med Hofraaden, jeg skal spørge —

Berg. Han vil ikke see hende.

Rauning. Pah.

Berg. Ikke see hende mere, aldrig mere.

Rauning. Hun skal faae Raade, det staaer jeg inde for — men under Sværdet! Madamen paaftaaer meget stolt — hun behøvede ikke at giøre noget — Sagen maatte tale. Saa vil jeg nu ogsaa, at alting udvikler sig ved ham, ved Manden.

Berg. Begges Sammenkomst.

Rauning. Det siger man ham ikke engang noget om. Ach, hun er en ganske ordinær Kone. Det maa man ikke vise ham — han maa føle det.

Tredie Optrin.
De Forrige, Hofraadinden.

Hofraadinden (i Døren.) Hvor kan De saa længe lade mig være i Uvisshed.

Rauning. De maa ikke tale med ham nu.

Hofraadinden. Ikke tale med ham?
(hun kommer frem.)

Berg. Han har forbuden det.

Hofraadinden. Saa kiender jeg mine Rettigheder og min Pligt. (hun vil til ham)

Berg (staaer hende.) Jeg lader Dem ikke komme.

Rauning (ligesaa.) For alting i Verden nu ikke.

Hofraadinden. Hvem kan give ham Oplysning uden jeg? Hvad kan berolige ham uden min Uskyldighed?

Rauning. Da De saa ofte siger, at Sagen taler for Dem.

Berg. Da Sagen allene afgjør det.

Rauning. Da han skal være i et frygteligt Raserie.

Berg. Han vilde sikkert ikke høre Dem, Uden at svare vil han gaa bort, det har han foresat sig.

Rauning. Desuden gives der jo ingen meere glimrende Retfærdiggisrelse, end naar De i Følelsen af Deres Uskyldighed ikke foretager Dem noget, og lader Sagen udvikle sig af sig selv.

Hofraadinden. Imidlertid lider han, holder mig strafværdigere end jeg er.

Rauning. End De er? — Skulde De?
Hof.

Hofraadinden. Det ængster mig, at jeg i een Henseende maa skee dog er det.

Kauning. Maa skee? Et Maa skee kan her ikke finde Stød — Deres Bevidsthed maa afgjøre det.

Berg (godmodig.) Kan jeg forberede ham? Vil De give mig Kommission?

Hofraadinden. Hvad jeg havde at sige ham — kan kun jeg sige ham.

Berg. Ophidset som han nu er —

Kauning. Kunde De bringe ham til noget frygteligt.

Hofraadinden. Skal jeg ikke tale med ham — saa lad Sagen tale uden Forberedelse og Pynt. — Skal jeg ikke tale med min Mand? — Paa Deres Samvittighed, troer De, at det er bedre, om jeg ikke seer ham nu?

Kauning. Om De vil det yderste.

Berg. Rasende vil han løbe fra Dem — og hvorhen? De begriber dog — hvorhen?

Hofraadinden. Nu saa vil jeg vente til han lader mig kalde; men man maa dog gjøre ham rolig; vil De ikke lade Kamstein hente?

Berg. Han skriver til ham.

Hofraadinden. Indestaaer De mig da ogsaa for min Mand — for enhver Fare?

Berg. Ved min Ere!

Hofraadinden. For alt hvad jeg kan begrygte?

Berg. Ved min Ere!

Hofraadinden. Saa kom — sig ham, at jeg er under Deres Opsyn, at jeg adlyder, og vil ikke selv tale om min Uskyldighed, før han vil

høre det. (hun gaaer nogle Skridt.) Hvorledes er det med hans Helbred?

Berg. Kølighed vil være ham tienlig.

Hofraadinden. Er Onkel ikke hos ham?

Hvor er Onkel?

Berg. Endnu ikke hjemme.

Hofraadinden. Den gode Mand.

Kauning. Kom.

Hofraadinden. Han vil forstrækkes, naar.

Kauning. Kom dog.

Hofraadinden. Kun eet endnu. Han er ophidsset — Brede — Sorg — at han dog ikke gjør noget, der er ham skadeligt — vil De besørge det?

Berg. Alting!

Hofraadinden. Troer De — troer De at det er absolut nødvendigt, at vi for nærværende Tid ikke taler med hinanden?

Berg. Absolut.

Kauning. Kom, førend han træffer os.

Hofraadinden. Føer mig bort. Jeg har ikke Magt til at gaae bort fra hans Dor. Det er, som jeg ved hvert Skridt selv rev mig løs fra hans Hierte.

Kauning (fører hende tilbage i sit Værelse. Man hører imidlertid to gange at ringe. Hr. Berg gaaer til Hofraaden.)

Fjerde Optrin.

Friderik, Berner.

Friderik (gaaer hen til Hofraadens Værelse.)

Berg seer ind.) Vand! (ind igien.)

Berner. Siig mig.

Fris

Friderik. Nu ikke — siden. (gaaer.)

Berner. Ubegribeligt! Men jeg følger mit Sind. Naar jeg kun først vidste det ret. Den gode Kone! her skulde jeg finde min Suppe, sagde hun. Jeg kommer.

Friderik (med Vand til Hofraaden.)

Berner. Og der er Ufred overalt! Skal jeg nu gaae saaledes af Huset, som enhver anden Daglønner? Skal det være mig ligegyldigt, om —

Friderik. Er en rolig Nat ham tier, saa skynd sig at komme herfra. Han render frem og tilbage, styrter eet Glas Vand ned efter det andet.

Berner. Og der er ingen, som taler til Rette?

Friderik. Den gamle Onkel er der endnu ikke.

Berner.. Saa gjør han det!

Friderik. Jeg? hvor kan jeg?

Berner. Jo, jo!

Friderik. Saadan noget forstaaer han ikke.

Berner. Ei hvad! Naar hans Herres Huus brænder, og der staaer en Risikensvand for ham, vil han da lade den staae, og lade det brænde, og bie til man bringer ham en Brandspand? Hvem der mener det got, taler got. Tael han af Hiertet, saa hæver han sig over sin Kiøle, og gjør han det, saa maa de andre vel ogsaa.

Friderik. Nei, nei det gaaer ikke an.

Berner. Vil ikke han, saa vil jeg. Af Sagen veed jeg saameget, de ere ueenige; min Text har jeg i Hiertet, jeg vil forsonde dem. Dermed er det nok.

Friderik. Han gjør sig unyttig. Herren gaaer hoi.

Berner. Og jeg lige. Har han Ket —
 saa vil han ogsaa gaae saaledes; har han Uret —
 saa maa han herved. (gaaer til Hofraadens Kammer.
 I det kommer.)

Femte Optrin.

Hr. Berg, de Forrige.

Berg. Friderik!

Berner. Med Tilladelse?

Berg. Hvorhen?

Berner. Til Herren.

Berg. Nu kan han —

Berner. Behøve mig. Mig! Hvordan
 De ogsaa anseer mig. (gaaer ind.)

Berg. Denne Billet strax til Hr. Sekretær
 Ramstein. (gaaer ind.)

Friderik. Med største Fornøielse. Ach det
 er engang igien den første i lang Tid. (gaaer.)

Siette Optrin.

Friderik, Fruen Rauning.

Rauning. Madamen spørger efter den
 gamle Hr. Lestensfeld

Friderik. Jeg lader søge efter ham.

Rauning. Saasnart han kommer —

Friderik. Skal han strax blive sendt her
 hid. (gaaer.) Gud ske Lov! der er han.

Syvende Optrin.

De Forrige, Lestensfeld.

Lestensfeld (sittende.) Siig mig, hvad foregaaer her. Er der nogen syg, eller —

Rauning (stod.) Vist ikke.

Lestensfeld (statter sig paa sin Stof.) Gud skee Lov! Man har søgt mig overalt, min Tiener var saa ængstlig — jeg har iset — Skrækken — alle mine Lemmer skielver!

Friderik (giver ham en Stof.)

Lestensfeld. Kun ud med det, hvad er det?

Rauning. Et livagtigt Klammerie imellem Mand og Kone.

Friderik. Madamen er syg.

Lestensfeld (reiser sig.) Syg?

Rauning. Nat. Sagen er den. Der —

Friderik. Hør det der, hos hende, ellers —

Lestensfeld. Kun rolig, Friderik. Kun rolig.

Friderik. Ellers bliver De ogsaa indtagen, ligesom min stakkels Herre er bleven indtagen og ført bag Lyset.

Lestensfeld. Hvem er hos min Fætter?

Rauning. Hr. Berg.

Friderik. Og den gamle Berner.

Lestensfeld. Saa kom De til min Kousine. Vi vil ingen Tid spille. (Lestensfeld og Fruen Rauning gaar til Hofraadinden.)

Attende Optrin.

Hofraaden, Hr. Berg, Berner.

Hofraaden (t-Døren.) Jeg eller han.

Berner (ligeledes.) Hr. Hofraad.

Hofraaden (gaaer frem.) Een af os gaaer!

Eh! jeg vil ikke høre meer!

Berner (følger.)

Berg. Hvortil nytter alt det? Min gode Samle, troer han ikke at jeg gjør alt?

Berner. Nei Herre!

Hofraaden (vreed.) Berner.

Berner. Mener Herren det got med Dem, saa maa han have det Hierte, at lade mig nu være allene med Dem.

Berg. Hiertelig gjerne. (gaaer)

Hofraaden (vil følge.)

Berner (holder ham tilbage med Hefstighed.) Jeg er den Mand, der saae Deres Fader døe. Jeg var iblant dem, han bad om at være hans Søn troe. Jeg er troe. Hør mig, hør kun eet endnu?

Hofraaden. Hvad?

Berner. De har noget skrækkeligt for — Den Billet, De sendte bort — De har intet got i Sinde!

Hofraaden. Er vi færdig?

Berner. Hvad Beviser De har, det veed jeg ikke; jeg forstaaer mig ikke paa Skrivt. Jeg har kun eet Forsvar. Det kan ikke være, fordi det ikke kan være. Det maa dog vel være et got Menneſke, som ingen vil troe noget Ont om. Hvorfor troer De saa let Ont om hende?

Hofraaden. Er det alt?

Ber:

Berner. Ja.

Hofraaden (viser ham Bitterten.) Saa er vi færdig. (vil gaae.)

Berner. Nei Herre, paa min Siel ikke Hofraaden (bestig.) Menneſke!

Berner. Ja det er en Vrestitel, og man har fuldt op at gjøre, naar man ganske vil foresaae den.

Hofraaden. Berner!

Berner. De er hende alt for meget skyldig for det gamle Gode, til at De burde regne hende det nye Onde saa høit.

Hofraaden. Berner! du er et got Menneſke!

Berner. Det hører ikke herhid. Hvad har De nu for?

Hofraaden. Efterspørgſel.

Berner. Got. Det er nødvendigt, det indseer jeg. Om der var noget, som ikke skulde være, maaskee er Hr. Kamstein Skyld deri.

Hofraaden (tager hans Haand.) Saa er vi eenige!

Berner. Jeg har desuden saa mine egne Tanker.

Hofraaden. Tanker? hvilke?

Berner. Da De læste Sedlen for mig, stod der ikke saadan noget deri — om Hemmelighed?

Hofraaden. Veed du den Hemmelighed?

Berner. Jeg formoder — at jeg er kommen paa den.

Hofraaden. Siig den, siig.

Berner. Jeg har lovet Madamen Tausshed.

Hof

Hofraaden. Jeg vil intet vide. Hold hende Ord, den Bedragerſke, og gaae!

Berner (vreed.) Bedragerſke! Nei Herre, det er hun ikke, og juſt derfor maa jeg tale! De veed, hun havde ſin Fornoiſſe af det Gods. Mere end ni hundrede Daler har hun anvendt paa det uden Deres Vidende. Dem vil hun nu ikke have igien, dem vil hun tabe, har hun ſagt.

Hofraaden. Hvorfra har hun de Penge? Af hendes Penge er det ikke. Det veed jeg.

Berner. Nu, altsaa er det laant.

Hofraaden. Himmel og Jord!

Berner. Nu tænker jeg — da Hr. Kamſtein er riig —

Hofraaden. Rigtig!

Berner. Og en god Ven —

Hofraaden. Gaaſte rigtig!

Berner. Da jeg juſt paa Godsſet ofte har ſeet ham og Madamen regne ſammen —

Hofraaden. Det er klart!

Berner. Saa er det ham, der har laant Madamen Pengene. Godsſet havde nok indbragt det, hun har anvendt det klogt og omhyggeligt. Men nu er Godsſet borte, Pengene gaaer ſloiten, hun qvæler ſig, og tør intet ſige — og frygter.

Hofraaden. Hun har altsaa anvendt Pengene?

Berner. Det kan jeg bevidne og belægge?

Hofraaden. Og vil tabe dem?

Berner. Absolut!

Hofraaden. Har hun ſelv ſagt dig det?

Berner. Ja!

Hofraaden. Og ikke sagt, hvorfra hun havde dem?

Berner. Det var en Hemmelighed. Men —

Hofraaden. Skiendigt — vanærende. —
Jeg takker dig Gamle; gaae nu.

Berner. Jeg tænkte, De betalte den Summa.

Hofraaden. Det skal jeg!

Berner, Man maa erstatte hende det —
det er jo altsammen vel anvendt. Og naar det
skeer — saa er ogsaa min Sambittighed rolig
doer den Handel.

Hofraaden. Berner, du nedboier mig
dybt. Min —

Berner. Gior det, jeg har sagt, Dem
ikke i bedre Humeur.

Hofraaden. Min værste Fiende er jeg
skyldig! Altsaa kunde jeg dog falde endnu dy-
bere! Jeg takker dig for din Efterretning. Jeg
takker dig, at du er ærlig. Jeg takker dig, at
du igien har givet mig Brede. (han vil gaae.)

Berner (kastet sig i hans Arme.) Ach Herre —
jeg har gjort Ont værre.

Hofraaden. Nei.

Berner. Tilgiv!

Hofraaden. For sildig.

Berner. For Guds Skyld.

Hofraaden. For sildig! Min og min Kon-
nes Dei gaaer fra nu af fra hinanden. Gud lønne
dig for din Trofskab. Lev vel. (gaaer.)

Niende Optrin.
De Forrige, Hr. Berg.

Berg (kommer ham imode med et Papiir i Haanden.)
Der faaer jeg nys fra Kabinettet en meget ubeha-
gelig Efterretning for os.

Hofraaden. Lad saa være — her er en
derimod. Kun til —

Berg. Jeg tør ikke dølgge den; thi det er
bedre, du horer den af mig, end at Ramsstein
fortæller dig den med Triumph. Gud veed, ved
hvilke Kabaler og Kanaler — men han er ud-
nævnt til Referendar. Men har —

Hofraaden. Ligemeget. Det er mig —

Berg. Men har for din Skyld afflaaet det.

Hofraaden. Saa? — Nu saa ligger det
mig endnu vigtigere paa Hierte, at —

Berg. Der læs, nylig skriver mig —

Hofraaden (giver Billethen ulast tilbage.) Vil du
gøre mig den Fielighed, og —

Berg. Stakkels, gode Dreng! Fra to
Sider at lide saaledes! Det sidste Forliis gjør
mig rasende — endskjønt vi endnu har Midler.

Hofraaden (omfavner ham.) Vil du være mig
behjælpelig, at faae laant 1000 Rdlr.

Berg. Jeg tænker. Min Kredit skal vel
faae dem; men hvis ikke, vil dog Froken Kau-
ning ikke nægte mig sin. Ja. Jeg lover dig dem.

Hofraaden (omfavner ham med Varme.) Jeg tak-
ker dig!

Berg. Ingen Tak. — Vil din Kone un-
derskrive sig?

Hofraaden. Skal jeg forlange det?

Berg.

Berg. Nu — nei. Du har vel ellers endnu Sikkerhed?

Hofraaden. Nei. Ingen — uden mig selv. Min Ære, mit Hierte. Begge har du prøvet. Endnu meer, jeg vil lade alle mine Indkomster gaae igiennem dine Hænder. Jeg vil saaledes indskrænke mig —

Berg. Ei hvorfor ikke? Du har jo endnu Brillanter.

Hofraaden. Min Kone — og maa jeg ikke erstatte min Myndling sin Formue? Naar nu Brillanterne —

Berg. Ja saa! Hvortil bruger du da disse tusind Rigsdaler?

Hofraaden. Det er meer end alt for vist, at jeg ved min Kones Forbindelse er dem skyldig til Kamstein.

Berg. Saa? — Nu og det Ubehagelige, som jeg skulde høre?

Hofraaden. Synes det dig ikke ubehageligt?

Berg. For Kamstein. Ikke for dig. Du er klog, lader du ham bie.

Hofraaden (med Varme.) Nei, nei!

Berg. Du har jo ikke laant noget af ham?

Hofraaden. Om jeg og skulde arbeide i Dagløn Nat og Dag!

Berg. Straf ham med, at han maa undvære dem, og lee ham ud.

Hofraaden. Om jeg og for min hele Livstid skulde ringe mig bort til Slavearbeid! Kun ikke være ham noget skyldig!

Berg (leer.) Du er ikke klog.

Hofraaden. Kun dette Menneske lad ikke see paa mig med Stoltthed!

Berg. Pah! lad os tænke paa et nyt Embede. Den Nar maa bie.

Hofraaden. Jeg beder dig, forlad mig ikke i denne skrækkelige Ydmygelse!

Berg. Ydmyg du ham, og see ham ud.

Hofraaden. Jeg beder dig!

Berg (alvorslig.) Naar det var for dig selv. Men du kan ikke fordrø, at nogen fornøstlig Mand skal laane sine Penge til slige Romanstreger.

Berner (som i en Graastand ved sine Bevægelse, dog kun undertiden og ikke paa nogen latterlig Maade har taget Deel.) Meget har jeg ikke, Hr. Hofraad; men om et par hundrede Daler.

Hofraaden. Nei, nei! Jeg takker dig! Jeg — er du der endnu — forlad os — et Dieblig Du.

Berner. Maa jeg komme igien?

Hofraaden. Ja vist.

Berner. Got. (han gaar.)

Tiende Optrin.

Hr. Berg, Hofraaden.

Hofraaden. Berg — min Kone har jo ved disse Ting sagt sig løs fra mig.

Berg. Saa lad hende løbe.

Hofraaden. Min Ven har forladt mig; skal jeg blive til Spot for min Kone og ham?

Berg. Hvem vil det? Kun —

Hof.

Hofraaden. Skal jeg da ville have Ere, og ikke være ærlig?

Berg. Underlige Menneske! — Saa laan ingen Penge, som kun vil blive dig vanskelig at betale, og dog —

Hofraaden (rasende) Berg! Berg! du støder mig endnu et Trin dybere!

Berg. Hvorfor anseer du mig saaledes?

Hofraaden. Et dybt Trin kaster du mig ned! — Jeg veed — Een — han havde dog ikke gjort Det!

Berg. Hvem er det?

Hofraaden. Jeg vil ikke lade hans Navn komme over mine Læber.

Berg. Hvorfor ikke?

Hofraaden. Det kunde sætte dig i for stærk Bevægelse.

Berg. Jh hvorfor ikke!

Hofraaden. Ramstein havde ikke gjort det.

Berg (tild.) Kan være!

Hofraaden. Ramstein havde ikke saaledes afvist mig.

Berg. Berg havde ingen Penge laant for din Kon —

Hofraaden. Nok! Hvad du der vilde sige, vil jeg dog ikke høre af din Mund.

Berg. Af din Mund? — Ei hvem er jeg — jeg da bleven saaledes paa eengang?

Hofraaden. Du er — hvad du var! jeg er bleven anderledes! (sukker.)

Berg. Det viser du!

Hofraaden. Ulykkelig! — Har mistet alle de Menneſker, ſom talte mildt til mit Hierte, det ſiger mig nu meget — bebreider mig meget.

Berg (tild.) Er de dig uundværlige — vel, ſaa forglem, og kaſt dig i deres Arme.

Hofraaden. Berg!

Berg. Heroiſk var det rigtig nok ikke, men behageligt, og juſt derfor ganſke fornuſtigt.

Hofraaden. Ja, jeg tilſtaaer det, at For-
men af Kamſteins Venſkab nu vilde være mig vel-
giørende.

Berg. Der vilde blive en Taareſtrøm, Til-
givelse, derpaa Forſoning, og en glædelig Stoi
i Ammeſtuen. O det quindagtige Liv! Din Num-
mer er værd at lee ad. Spot ſelv dine Taarer,
lee dem bort, elſk ikke og had ikke, ſaa nyder du
Livet.

Hofraaden. Forgieves! de Ord klæber
nu ikke mere. Jeg er i en Tilſtand, ſom du ikke
begriber! Tilgive tør jeg ikke, og vredes — kan
jeg ikke!

Berg. Du har aldrig været bekiendt med
Lidelfer.

Hofraaden. Jeg var det. Men da var
der ogsaa endnu Kraft hos mig og Selvſolelſe.
Berg — min indvortes Gehalt maa være bleven
mindre, thi Forbryderne, Kamſtein og min Kone,
ſynes mig miſundelſseværdige! Berg — i dette
Dieblik bortgav jeg villig dit Systems hele Sød
og Hoſt — for en glad Time imellem Kone og Ven
i min Barnestue!

Berg (trækker paa Skuldrene.) Gjør det.

Hofraaden. Staaer det ogsaa endnu i min Magt? — De er ikke meer de samme, jeg er det heller ikke mere. Hvem af os er først gaaet ud af det stille Livs Sirkel? Paa det Spørgsmaals Besvarelse beroer alting!

Berg. Saa lad ingen af jer give den anden dette Spørgsmaal. Gaae det forbi, og bygge denne Sirkel paa nye igien.

Hofraaden. Var kun Een af os skyldfri! — Forgives! Sædernes Uskyldighed, Sielens Keenhed er en majestætisk Følelse — og denne Følelse er Menneskenes gode Engel? — Vi har frasagt os den.

Berg. Naar huuslig Lykke, som du forestiller dig den, giver saadan overlegen Følelse, hvorfor forlod du den?

Hofraaden (med det kraftigste, hjerteligste Udtryk.) Fordi man maa have Ulykke, for ganske at kiende den huuslige Lykkes Værd, Trost, dens opholdende, opløstende Kraft. Der staaer vi nu — Ulykken er der — og ingensteds Trost og Styrkelse, overalt Tomhed! — Jeg er allene! (han kaster sig i en Stool.)

Elleve Dyrin.

De Forrige, Lestensfeld.

Lestensfeld. Fætter — viis mig den Billede fra Kamstein. (han læser den hurtig.) Vi vil see. I denne Sag gaaer jeg ud; imidlertid lad hende være i Ro.

Hofraaden. Er hun syg?

Vestensfeld. Mat! — Jeg har talt med hende om alting.

Hofraaden. Og dommer?

Vestensfeld. Dommer ikke, før jeg har beviser. Saalænge — fordom ikke.

Hofraaden. Gaaer De til Kamstein?

Vestensfeld. Nei. — Hr. Berg, vær saa god at følge med mig. Fætter, jeg vil ikke bedrage dig.

Hofraaden. Er jeg Kamstein noget skyldig?

Vestensfeld. Var du det — saa var du ogsaa bedragen. Saa maa du kunde betale — Det forbinder jeg mig til.

Hofraaden (omfavner ham.) Min Faders Broder!

Vestensfeld (kreiser ham op, og siger med Veemod.) Naar vil jeg igien med Glæde kunde sige — min Broders Søn? — Kom. (Berg og Vestensfeld gaar.)

Solgte Optrin.

Froken Rauning fra Hofraadindens Børrelse,
Hofraaden.

Rauning (raaber efter Vestensfeld.) Madamen læder bede, De vilde skynde Dem. (hun vil gaae)

Hofraaden (til Froken Rauning.) Hvad bestiller hun?

Rauning. Saasnart Brevet var læst, forlangte hun, jeg skulde ikke lade hende komme fra mine Dine, og det sætter hun saaledes igiennem, at hun selv i Besvimelsen i en krampestig Trækning

ning beholdt min Haand, og hestede sit vilde Nie
paa mig.

Hofraaden. Jeg skal aldrig glemme Dem.
Hvad talte hun med Onkel?

Kauning. Det kan jeg ikke vide, det veed
jeg ikke. De talte sagte — jeg gik til Vinduet.

Trettende Optrin.

Froken Kauning, Hofraaden, Friderik.

Friderik. Hr. Kamstein vil strax være her.
(han gaar.)

Hofraaden. Han er Referendar.

Kauning. Kamstein?

Hofraaden. Og afflaaer det for min Skyld?

Kauning. Han? Er det —

Hofraaden. Jeg skylder ham Penge. Berg
nægtede mig Penge.

Kauning (tild.) Behøvede De endnu;
saa — saa.

Hofraaden. Onkel tilbyder sig.

Kauning. Iøvrigt skal min Indskydelse —

Hofraaden. Disse Bølger ere brudte! —
At Berg kunde nægte mig det, og at Kamstein
dog kunde afflaae det! — Hvorfor maatte saa
ædelt et Menneske bedrage mig — og dog elske
mig? Vidste jeg kun — Ja jeg tilstaaer det —
jeg ønskede at kunde sige noget for ham! — Veed
De intet at sige til hans Forsvar?

Kauning. Bravo! Nu det kalder jeg for-
nuftig og ærlig! Vis mig dog hans Billet. Saa-
vidt jeg erindrer, indeholder den intet, som —

(hun læser.) "Jeg er ude af mig selv. Jeg tør for det første ikke mere besøge Deres Huus. Lestefeld er i en Sindsforfæring, som jeg beklager, endskiønt han fortjener den."

Hofraaden. Han beklager mig? Han føler dog —

Rauning. Medlidenhed? O at han har Medlidenhed med Dem — det beviser han alt, da han aflaaer den Post: "Lestefeld er god — og vil nok igien blive den forrige. Den bevidste Forbindelse imellem os maa ophøre."

Hofraaden. Forbindelse?

Rauning. Forbindelse? Nu — Deres Kone har Deel i det gjensidige Venskab, som Kone! "De skal endnu i Dag faae alle Papiir."

Hofraaden. Hold!

Rauning. Jeg forstaaer. Papiirerne? De beviser slet intet.

Hofraaden. Hvorledes?

Rauning. Selv om De faae Dem med misfænkkelige Dine, kan de intet afgjøre. Thi — om han endog havde en heel Brevvevling imellem sig og Deres Kone i Hænder, vil han da vel være faa feig eller faa daarlig at udlevere den?

Hofraaden. Han maa vilde.

Rauning. Nu ja. Papiirer faaer De vel. Men de Papiirer, som De faaer, beviser intet.

Hofraaden. Videre, videre.

Rauning. "Hemmeligheden kan ikke vare længer."

Hofraaden. Kan det ogsaa gives en god Vending?

Kauning. Hemmeligheden, ja det er en Hemmelighed; og saa kan jeg nu ikke sige videre derom.

Hofraaden. Der er min Ulykke —

Kauning. Vist ikke. De kan ikke blive bedragen. At der er en Hemmelighed — har De skriftlig. De fordrer den. Hvad kan man give Dem? Et Eventyr? — Nei! thi hvad der dog er en Hemmelighed imellem Deres Kone og Kamstein, imod Ven og Mand — det maatte ogsaa skulde være en Hemmelighed.

Hofraaden. Sandt! — og frygteligt maatte det være!

Kauning. Got maatte det være, naar det skal bestaae med Konens og Wennens Pligter. Da det var got, maatte det kun for Vigtighedens Skyld skulde være en Hemmelighed.

Hofraaden. Intet Laan, eller meer end Laan!

Kauning. . Vigtigheder, netop fordi de er det, er saa nsie indvævet i vort Livs Historie, at man ikke kan opdigte dem. Smaating — som Laan — kan De ubetinget forkaste. Vigtighed — er ikke at finde, uden Sandhed.

Hofraaden. Og denne Sandhed?

Kauning. Maa vi oppebie. Nok, beredt eller ikke — over Hemmeligheden er De Herre. Altsaa bliver De beroliget — eller underrettet! Her er Billetten tilbage! (hnu leverer ham den.) Hum — alting maa gaae got — Deres Kones Forstand —

Hofraaden. Kan ikke frelse hende, naar hendes Hierte ikke er bleven troe.

Kau.

Kauning. At Hjertet er bleven forvildet.

Hofraaden. Det kunde Forstanden beskyerme hende for.

Kauning. Men at Forstanden har forregnet sig?

Hofraaden. Derfor kunde hendes Hjerte bevare hende.

Kauning. Hvorfor gjorde De sig altid overjordiske Idealer? — Kærend De givtede Dem, Kiendte De for Exempel mig med alle mine Feil, som jeg aldrig følger. Skulde det ikke have gjort Dem mere opmærksom paa vort Kion?

Hofraaden. Jeg forlod Dem, troede her —

Kauning. Ofte er vi mere Skyld i —

Hofraaden. En Engel var De mig, hvis Hielpsomme Haand jeg har vrist fra mig. Thi —

Kauning. Jeg sagde Dem altid, vi er ikke Engle, vi er Mennesker. Den Stærkere maa aldrig give sig i Ledebaand. De vilde det anderledes.

Hofraaden. Hvad gjør De? Jeg beder Dem om Rolighed, om en Udvei af min Jammer, og De styrter mig dybere! Ja, jeg er ødelagt! Jeg har vildet min Ulykke, og bøder og angret! Elendig er jeg, ulykkelig giot! Jeg —

Kauning. Hold — (med øiensynlig Overlegenhed)
Paa den Tilstaaelse — paa Dette Dieblif har jeg nu ventet i fem Aar! Det er kommen — nu gaaer vor Regning op! (Gaaer til Hofraadinden.)

Tiortende Dyrin.

Hofraaden, seer forfærdet efter hende.

Hvad hørte jeg? — Vent — Nei, den Mening kan det ikke have. Fem Aar paa dette Dieblif! Fem Aar! Fem Aar tiælet for mig — og nu —? Jeg er plyndret, forraadt, fattig — og netop i det, jeg bliver det — tager hun Satisfaction! Et Fruentimmer, jeg engang elskede, som trak mig til sig! — Fem Aar paa dette Dieblif! — Et Fruentimmer, et Fruentimmer har gjort det! — et Fruentimmer!! en Skabning, der kan blive Moder? (vild.) Hvem der kan vente paa slige Dieblifke, veed ogsaa at leede dem her frem. Om hun nu — Gud — hvilket Billede staaer jeg der for. Nei! nei, det er dog vel ikke saa. Hvad skal jeg gjøre? frelse Braget eller ikke? Jeg huler, og Berg leer! Hun river mig stedse dybere fort, og leer — Jeg staaer ved Afgrunden — og de leer! Jeg er Fader, og de leer! der er intet Menneske, der lægger en venlig Haand paa dette sønderrevne Hierte — intet Menneske — og disse Dieble leer! — Bort — med alle mine Lidelser, i Deres Arme, som kunde falde, men ogsaa kan fortryde, hen til Ramstein! Han gaaer. Ved Døren møder han Ramstein. Han triner nogle Skridt til Siden. Ramstein standser. Vestensfeld gaaer frem midt i Bærelset, Ramstein følger.)

Femtende Dyrin.

Ramstein, Hofraaden.

Hofraaden (med bævende Tone.) God Aften!

Ram:

Ramstein (hoitidelig.) Gud give os den!

Hofraaden (gaaer ganske frem.)

Ramstein (ligeledes.)

Hofraaden. Seer du mig frit i Ansigtet?

Ramstein. Glæd dig, at jeg kan det.

Hofraaden. Hvor skal jeg endnu glæde mig ved dig? Vi er ikke Venner meer.

Ramstein. Det siger dit Brev. Din Tone tager det tilbage.

Hofraaden. Du har bedraget mig.

Ramstein. Hvori?

Hofraaden. Du elsker min Kone!

Ramstein. Nei, Lestensfeld, Saa sandt..

Hofraaden. Ingen Eder, ingen Vensdinger. Veltalenhed, Forstand, ophidsede Blod og Vrede, naar begge virke.

Ramstein. Derfor er jeg dog bestilt herhen?

Hofraaden. Ja. For at give mig Satisfaction, eller at gjøre hende til Enke!

Ramstein. Lestensfeld!

Hofraaden. Du har for min Skyld aflaaet Referendarembedet, det har gjort mig vaabenløs. Berg har i samme Dieblik handlet lavt, det har gjort mig blod. Thi jeg tænkte paa de Lider, da du var god og aaben og retskaffen, da jeg var ulykkelig, og havde dig! Nu har jeg ingen! Mit Hjertes Trang førte mig til dig. Du er kommen, jeg seer dig, hører din Stemme, nu troer jeg, Lidenskab er meer end du, og beder dig, giv mig Leilighed til at tilgive dig.

Ramstein. Skal jeg lade dig blive i den Drøm? —

Hofraaden. En Forbrydelse ligger imellem os, lad os glemme det. Jeg vil heller høre Raad af dit Hierte, end af de andres Hoved. Thi syrend du bedrog mig, elskede du mig meget. Nu elsker ingen mig! Mit Barn hylser, det sanderbryder mit Hierte! Læel endnu engang ærlig med mig, gode Kamstein. Siig mig, hvorledes skal jeg forsørge min Kone? thi jeg vil ikke see hende mere.

Kamstein. Hvor skal jeg begynde? Du . .

Hofraaden. Ved det, du stærkest føler.

Kamstein. Du er meget ulykkelig!

Hofraaden. Det er meget sandt!

Kamstein. En Række af flette Planer, falske Slutninger, letfindige Forhaabninger, har gjort dig fremmed for dig selv!

Hofraaden. Din Meening — meer end jeg fordrer, sommer det dig ikke at give mig.

Kamstein. Og mit Mafsyn havde dog gjort dig blod?

Hofraaden. Du hovmoder dig! (han trækker for et Bord frem i Midten mellem dem begge, og lægger Billekten derpaa.) Nu læs — og retfærdiggjør dig!

Kamstein. Er det i dine Hænder?

Hofraaden. Ved min Kone.

Kamstein. Saa er det derved giendrevet?

Hofraaden. Mod af Nødvendighed. Fra hvad Tid er der Hemmelighed imellem jer?

Kamstein. Siden for tre Aar.

Hofraaden (smertelig.) Saa længe?

Kamstein. Disse Papirer (han lægger en forseglet Pakke paa Bordet.) indeholde det.

Hofraaden. Kan du siige mig Indholden?
Kam:

Kamstein. Jeg tør ikke.

Hofraaden. Hvad binder dig?

Kamstein. Mit Ord! Din Kone kan løse
det. Jeg kalder hende.

Hofraaden. Nei. Du kunde have Hjem-
melighed for mig?

Kamstein. Kan du nu see din Kone?

Hofraaden (stuler sit Ansigt.)

Kamstein. Jeg svarer for dit Hierte!
(han gaaer i Hofraadindens Bærelse.)

Hofraaden (staaer ubevægelig.)

Sextende Dyrin.

Hofraaden, Kamstein, Hofraadinden.

Hofraadinden (bleg, udmattet, dog uden Taarer.)
Vil du nu høre mig?

Hofraaden. Kan dine Ord taale Vidner?

Hofraadinden. Ja.

Hofraaden. Saa lad dem komme, hvem
der er hos hende.

Kamstein (gaaer tilbage i Kabinettet.)

Hofraaden. Sophie! dersom du maa ro-
me? — Saa vil jeg gaae — fast al Skyld
paa mig!

Hofraadinden (rolig.) Bliv her, August!

Syttende Dyrin.

Kamstein, Froken Kauning, Berner, de
to sidste staae ved Hofraadinden; Kamstein
og Hofraaden næst ved Bordet; de Forrige.

Hofraaden (si det de komme ind.) Du vilde saa
have det! Er de Papirer dine, Sophie? Hof-

Hofraadinden. Lad dem aabne

Hofraaden. Kiender du den Pakke?

Hofraadinden. Nei.

Hofraaden. Og jeg skal lade den aabne?

Hofraadinden. Ja!

Hofraaden (vreed til Fruen Rauning.) Vil De aabne, Fruen.

Rauning (tager Pakken, aabner det første Segl.)

Hofraaden. Hold!

Rauning (holder inde)

Hofraaden. Det er for sildig — aabne.

Maa du rødme; saa kan jeg nu ikke mere frelse dig!

Rauning (har taget Seglet af, og læser paa det andet Omflag.) "Frue Hofraadinde Lestensfelds Papirer fra Aar 1789 til 1792."

Hofraaden. Hun skielver! Gud! hun skielver!

Hofraadinden. Jeg har en god Sag, jeg skal ikke rødme, du vil heller ikke hade mig, jeg kunde mishage dig — mistyd mig ikke, at jeg i dette Dieblif skielver derfor. — Læs!

Rauning. Der er et Brev — til Hr. Sekretær Ramstein. — Det er Frue Hofraadindens Haand. Skal jeg forelæse dette Brev?

Ramstein. Ja vist!

Hofraaden. Sophie! Jeg vil fritage dig fra dit Ord, trød endnu tilbage.

Hofraadinden (giver Fruen Rauning et Tegh at læse.)

Rauning (læser.) "Bort Huses eneste, troe Ven! det er Tid at jeg meddeler Dem en Hemmelighed, der nu allerede har været et halvt Aar;

Har, men uden Deres Bistand fremdeles ikke kan vedvare. Jeg tegner, jeg maler — Dette har alt skienket mig og min Mand mangen Fornøielse. Men jeg er Kone, Moder — vil jeg endnu fortsætte disse Ting som Fornøielse, bliver de Huusholdningen til Byrde. At høre op dermed, vilde gjøre mig ont — derfor maa jeg nytte dem.”

— Det er vel kun et Leilighedsbrev?

Kamstein. Læs videre, Frøken.

Kauning. ”Vort Huus koster meget, og Indskrænkning tør jeg ikke tænke paa, da min gode arbeidsomme Mand behøver Wederqvælgelse. At handle er bedre end at klage. Hør nu, hvorledes jeg handler. Jeg lader komme Mønstre, jeg tegner, jeg opfinder en Mængde Moder, som gielder her for fremmede Vare. Galanterieboutiquen hos Enken Brunberg i Forstaden er i egentlig Forstand min Boutique. Enken lever deraf, og fattige skikkelige Piger. Vort Gods bliver forbedret, og vor Huusholdning har havt megen Glæde af dette Væsen. Saaledes følger jeg ogsaa for min Mand de tiltagende dyre Tider. Alting er og bliver en Hemmelighed for ham. — Hans Ergierrighed kunde forstyrre min lille Handel. Men da jeg aabenbarer det for hans ældste Ven, hans Broder, saa —

Kamstein (fort.) Det har forandret sig siden det blev skrevet.

Kauning. ”Har jeg ingen Hemmelighed. Da det nu næsten er blevet til en formelig Handling — behøver jeg Deres Hielp. Kun fielden kan jeg gaae derhen, det paalægger jeg altsaa Dem.

Her

Her er Planen; jeg indsætter Dem som Direktør. Lad mig daglig faae to Beretninger, hvad der er arbeidet, og skal arbeides. Kun Taushed. Jeg vilde gierne blive ubemærkt, undgaae baade Roes og Spot!" (Pause.)

Attende Optrin.

De Forrige, Lestensfeld og Hr. Berg aabner imidlertid Døren, da de mærke den Stillehed, bliver de bag ved.

Hofraaden. Videre.

Kauning. Der er ikke meer.

Kamstein. Jeg har beundret denne Kones Siel, tiet — for at unddrage hende baade Roes og Spot. Jeg antog Sagen, har fortsat den til det Dieblik, denne Misforstaaelse reiste sig, da jeg vilde sige mig af med alting. De øvrige Papirer indeholder Regnskab for min hele Bestyrelse.

Lestensfeld (gaaer frem med Berg.) Og her bringer jeg Brevene, Regninger og Bilager for det samtlige Beløb, Indtægt og Udgift. De har overbevist mig. (han lægger Bøgerne paa Bordet) Nu hvad vil I gjøre? — her er kun to Veie — At spotte eller beundre?

Hofraaden (styrter i hendes Arme.) Fortryde, hiertelig fortryde. Kan det forsones dig, gode Kone?

Hofraadinden (aabner sine Arme.)

Hof-

Hofraaden. Saa tag imod mig. (han omfavner hende.) Jeg vil gjøre got, overlade mig til din Veiledelse, ære, hvad dit gode Hierte har gjort for mig — (han styrter til Kamstein.) bede dig om Forladelse — (han gaaer med ham til sin Kone.) leve midt iblant jer, leve for jer — være værdig til Deres Velsignelse, beste Onkel —

Lestensfeld (omfavner ham oven fra i Gruppen.)

Hofraaden. Og saaledes lære at fortjene, hvad jeg hidtil misliendte — den beste Kone, som faldt i min Lod. (omfavner hende allene.)

Hofraadinden (med Glædes taarer.) Er du forsvøiet med mig, August?

Hofraaden. Jeg velsigner dig, jeg elsker dig; hele Verden vilde jeg raabe til: Jeg har seilet imod min Kone, og hun har tilgivet mig.

Hofraadinden. Vil du vel tilgive mig den Hemmelighed?

Hofraaden. Du havde Ret — Onkel — hun havde Ret — alting havde jeg forstyrret.

Hofraadinden. Og det vilde have gjort mig saa ont!

Lestensfeld. Fætter! hvor staaer nu dine Sager?

Kamstein. Vil du endnu ikke bruge min Formue?

Hofraaden. Nei, nei. Nei! Dig vil jeg skylde min Lykke, Sophie — dig allene! Fortsæt din Handel — Jeg er i Norden — du vil frelse mig med den Velsignelse, Himlen giver dig. Min Rolighed være dit Bærk.

Hofraadinden. Det er et Ord, August!
Lesten-

Lestensfeld. Jeg er fornøiet, Fætter. Men hvad Sikkerhed har den stakkels Kone for, at du ikke falder tilbage til —

Hofraaden. Denne Handling! hendes Hierte! sig selv.

Hofraadinden. August!

Hofraaden. Den Elendighed, hvori jeg var for saa Dieblikke; den salige Glæde, hvori jeg nu er, hvormed jeg kunde raabe til hele Verden: Det har en Kone gjort, taalt, foretaget, og den Kone er min! Min Kone! Du var sikker paa, jeg vendte tilbage, du vil heller ingen Sorgen have, uden mit Hierte!

Hofraadinden. Lad mig drage min Vande.

Hofraaden. O — ingen kiender den huuslige Lykkes Trost, som Ulykke ikke treffer. Ingen kiender sin Kone, som ikke havde Ulykke. Berg, jeg har funden den rette Wei, lad mig blive paa den. Den fører saa blidt, saa velgiørende igiennem Livet — man møder der saa mange Lykkelige — er riig udstyret med Noisomhed, i Lidelser — med reen Selvfølelse! — Dinkel, nu bliver Deres Orden indført igien.

Lestensfeld. Stille mandig Daad.

Hofraaden (munter.) Og Søvn til rette Tid!

Berg. Det synes at være din Wei, bliv ved paa den.

Hofraaden. Er du rørt? — Dølg det ikke. Siig det. Und Dyden den Triumph.

Berg (bevæget.) Hvad der foregaaer her — er got — og jeg nyder det. (gaaer.)

Kauning. Virkelig, Madam. De er en
 fielden Kone. Hr. Hofraad, jeg tilbyder mig at
 overlade Godset igien, og glæder mig overalt
 over den lykkelige Dekouverte. (gaaer.)

Berner (kysser Hofraadindens Haand.) Gud ske
 Lov!

Lestensfeld. Bee den, der maa snige sig
 bort, hvor gode Menneſker elſke hinanden! Ind-
 vortes Nag fortærer ham, naar Hiertets Fred
 beſtraaler ham.

Hofraadinden. Her er Fred, og vi tilgive!

Berner (til Hofraaden.) Alleen ved Porten —
 hvad mener De?

Hofraaden (omfavner ham.) Berner!

Nittende Optrin.

De Forrige, Friderik.

Friderik. Enken Grünberg er der nede,
 hun har pyntet Friſ med Blomſter.

Tyvende Optrin.

De Forrige, Friſ.

Friſ (løber ind, med en Blomſterkrands om Hovedet.)
 Moder! ſee Moder, hun har gjort mig ſmuk!

Hofraadinden (ſlynger den ene Arm om ham, den anden
 om hendes Mand.)

Hofraaden. Sophie! du har bestrøet mit Bane med Blomster, og jeg har søndertraadt dem! See! (viser paa Friis) der vil Gud igien lade dem blomstre for dig!

Hofraadinden (lægger Haanden paa Friis) Hav din Faders Hierte! Kom! Lestensfeld, du maa gaae med Kamstein.

Hofraaden. Det er jo Din Fæst!

Hofraadinden. Af Kierlighed for sin Ungdoms Ven udsatte han sit Bryllup.

Kamstein. Og hun har bedet mig derom.

Lestensfeld. Gaaer sammen I to Mænd, gior mig den Glæde.

Kamstein. Den gamle Forening ved Beser!

Hofraaden. Troe indtil Døden! (de favnes.)

Lestensfeld. Saaledes har jeg ikke længe seet dem. Dress og Pylades!

[Hofraaden. Erindrer De ogsaa det endnu?

[Kamstein. Ikke sandt? (de omsavner Dnfel.)

Hofraadinden. Nei, jeg gaaer ved vor Faders Haand. (hun tager Dnfel.)

Friis (chopper hen til Berner.) Vi gaaer dog ud at fiske!

Berner (tager ham op.) Nu gaaer vi.

Lestensfeld. Børn! Nu er vi gode, glade og modige! Vil Fædrelandet have os til at arbejde eller sægte for Menneskeligheden, vi bringer Hierte og Liv med.

[Hofraaden. Hierte og Liv!

[Hofraadinden. Ikke mere!

[Kamstein. Ved Gud!

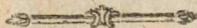
Ber

Berner. Ja, Herre!

Fris (singer.) Nu fisker vi.

Leistenfeld. Nu — det glade Sind har hverken Penge eller Pragt eller Vresposter givet os — det har en god Kone givet os! Derfor ønsker ingen Penge eller Pragt eller Vresposter, ønsker enhver retskaffen Mand en god Kone! (han gaaer med Hustruindend, Hustruend følger med Kamstein, Berner med Fris.)

Alle. Enhver retskaffen Mand en god Kone!

Det gode Egteskab.

Comoedie i Een Act

af

Florian.

Oversat ved

Schwarz.

P e r s o n e r n e .

Candide; Hr. Schwarz.

Sophie, hans Kone; Sfr. Astrup.

Rosine; Mad. Clausen.

Casper; Hr. Lindgreen.

Evende Børn.

Handlingen foregaaer i Candides Huus.

Skuepladsen forestiller et borgerlig meubleret Værelse. Sophie sidder og strikker, hendes to Børn sidde for ved hendes Fodder, hver ved sin Tabouret; den ene bladder i en Bog med Kobberstykker, og den anden leger med et Spil Kort.

Første Scene.

Sophie og hendes tvende Børn.

Den Yngste (viser Moderen et Snus af Kort.)

See Moer, see engang.

Sophie. Det er meget smukt, min lille

Ben.

Den Ældste. Lad mig see, (blæser det overende.)

ha! ha! ha!

Den Yngste. Moer! sig dog til min Broder, at han skal lade mig være i Fred; Nu maae jeg gjøre det altsammen om igien.

Sophie. Hvorfor gjøre din Broder Fortræd? hvorfor maae han ikke moere sig?

Den Ældste. Na! han er et Barn, han moerer sig med Dumheder.

Sophie. Rigtig! du er et Aar ældre end han, og du er en klog Dreng.

Den Ældste. Jeg søger at lære noget; det gjør jeg; jeg seer paa Billeder. Hvad er det Moer! hvor en Kone byder en Blind, en lille Mose, pyntet som en Gedebuk.

Sophie. Det er en Moder, ſom betiener ſig af en Liſt, for at forſkaffe hendes yngſte Søn en Arv, fordi han er et got Barn, og er elſkvardigere end den Ældſte.

Den Yngſte (ſom vil ſee Kobberſtykket.) Oh! lad mig ſee, min Broder: det er meget ſmukt, dette Billede.

Den Ældſte (vender Bladet om.) Nei det er ikke ſmukt.

Den Yngſte. Moer! hvor er min Faer henne?

Sophie. Han er ude i Forretninger.

Den Yngſte. Jeg er viſ paa at han bringer os Legetøi hjem med.

Den Ældſte. Ja til mig.

Den Yngſte. Til mig med.

Den Ældſte. Ja viſt.

Den Yngſte. Oh! det er jeg viſ paa.

Den Ældſte. Jeg hører nogen; det er fanſkee ham. (de løber til Døren, men kommer tilbage igien.)
Nei, det er Frøken Roſine. (Sophie reifer ſig og gaaer hende imøde.)

Anden Scene.

Sophie, Roſine, Børnene.

Sophie. Er det Dem Frøken, De er ſaa god — —

Roſine. Er Du allene min Kiære Veninde?

Sophie. Ja, min Mand er nylig gaaet ud.
Har De noget at ſige mig?

Roſi.

Rofine. Ja jeg har. Lad dine Børn gaae bort et Dieblif, jeg beder dig.

Sophie. Gaae begge to ind i en anden Stue, men ſlaes ikke. (De gaae.)

Tredie Scene.

De Forrige.

Rofine. Graſte er kommen tilbage igien; Han er her i Byen.

Sophie. Hooraf veed De det?

Rofine. Af det ſidſte Brev han har ſkrevet mig til, under din Adreſſe, og ſom Du gav mig i Gaar; han beretter mig: at han kommer til Byen i Dag, og jeg tør ikke vove at ſee ham! Ah! min kiære Sophie, hvor er det ikke forſkrækkeligt for en kierlig Kone, at hun ikke kan flyve ſin Mand inøde efter 3 Maaneders Fraværelſe.

Sophie. Det er meget begribeligt, naar man har giftet ſig uden ſin Faders Vidende.

Rofine. Ah! du veed at det er min Tante ſom har gjort alting; hun kiendte Graſtes Fortienefter, vores Kierlighed rørte hende; og efter at hun forgieves havde gjort ſig al muelig Umage for at erholde min Faders Samtykke, tog hun det paa ſig, hemmelig at forbinde mig med det eenefte Menneſke, ſom jeg kunde elſke.

Sophie. Jeg veed alting Frøken. Men Deres Frue Tante er død, og Deres Hr. Fader er beſtandig uvidende om Deres Giſtermaal. Jeg er den Eenefte ſom for nærværende Tid beſidder denne Hemmelighed, og jeg tør ikke ſige Dem, hvor

hvor fortrydelig jeg er, over at være den Geneste. Min beste Frøken! Jeg skylder Dem alt; Jeg er opdraget hos Dem, i Deres Hr. Faders Huus. De har udstyret mig, og giftet mig med en Mand, som udgior mit Livs Lyksalighed. Jeg har faaet alting af Dem allene; og jeg er forbunden til, i Blinde at giøre alt hvad De befaler. Hidindtil har De under min Adresse faaet Hr. Craestes Breve. Jeg har aldrig turdet betroë min Mand at jeg besviste Dem denne Tieneste, men omsider — —

Rosine. Vogt dig vel derfor, min kiære Sophie. Candide har ingen Marsag til at være mig hengiven, men tusende til at være det mod min Fader. Det er min Fader, som han har tient hos, og hans Verbødighed for hans gamle Herre vilde komme ham til at forraade mig; desuden kiender jeg din Mand, han er ligesaa sladderagtig, som han er en skikkelig Mand; og han bilder sig ind, at man ikke kan holde nogen Ting dulgt. Alting var ude, hvis min Fader blev underrettet herom. Derfor beder jeg dig, kiereste Sophie, for det omme Venstabs Skyld, som jeg altid har havt for dig, at du nu paa nye vil svære mig til, at hvad der ogsaa hænder sig, du aldrig vil aabenbare min Kiærlighed for din Mand.

Sophie. Jeg giver Dem mit Ord, hvor meget det ogsaa koster mig at give det. Men beste Frøken! jeg besvår Dem at giøre Ende paa den Nummer og Uroelighed som jeg er udi. De tvivler ikke om min Iver, De kiender mit Venstabs for Dem. Forlad mig dette Udtryk, man fornærmer ingen med at holde af Dem. De er overbevist om, at jeg altid vil giøre alt, hvad som kan

kan behage Dem; men selv det, forbinder Dem til at være forsigtig for os begge.

Rosine. Det skal jeg min kiære Veninde! og jeg behøver det høilig; thi jeg maae dog tilstaae for dig, at jeg bær et Pant paa min Kierlighed under mit Hierte.

Sophie. Jeg tør ikke glæde mig derover; men om heele Verden vidste det, vilde jeg græde af Glæde.

Rosine. Jeg udbeder mig den sidste Tieneste af dig. Eraste maae være kommen, jeg er vis paa hans Utaalmodighed vil komme ham til at bove alt for at see mig. See til du faaer fat paa ham, siig ham at jeg bønfaller ham; at jeg befaler ham: at han ikke gaaer ud af sit Huus, førend han har faaet Tidende fra mig. Det er vigtig i Henseende til mit Forehavendes lykkelige Fremgang. Siig ham at jeg lider ligesaameget som han, ved ikke at see ham; at jeg elsker hans høiere end mit Liv, at — —

Sophie. Ja, ja, Ersten; forinden jeg siger ham det De vil have han skal vide, vil jeg siige ham alt det han allerede veed. Jeg forstaaer Dem heel vel; saasnart min Mand kommer hjem, skal jeg strax gaae hen og tale med Hr. Eraste.

Rosine. Jeg har endnu en Bøn til dig. Min Fader har den Naade, at han gier mig den tyvende Deel af enhver betydelig Gevinst i hans Handel, som jeg kan giøre hvad Brug af jeg vil. Han har nylig profiteret 10000 Rdlr., og i Morges bragte han mig 500 Rdlr., som jeg har fuldkommen Naadighed over. Kan du giætte hvad jeg vil giøre med dem?

Sophie. Nei.

Rosine. Dersom jeg ikke var saa meget i Gield hos dig, vilde jeg endnu have meere Dristighed at tilbyde dig dem.

Sophie. Mig?

Rosine. Ja min Veninde! for denne Fornøielse til alle de andre jeg skylder dig; tillad at denne Ubetydelighed maae sættes i Enkekassen for dig; jeg har allerede gjort de fornødne Anstalter desangaaende, og jeg skal med det første sende dig Documentet.

Sophie. Min beste Frøken! jeg tør hverken modtage eller afslaae Deres Belgierning; men — —

Rosine. Hvis du afslaaer mig det, forlanger jeg ikke dine Tjenester meere.

Sophie. Hør mig! Jeg er lykkelig; jeg fattes intet; og jeg har allerede, takket være Deres Godhed, forget for mine Børns Skiebne. Dersom min Mand skulde miste mig, vil hans Omstændigheder kun være maadelige; lad det være ham som høster Frugten af Deres Belgierning, mit Herte og min Delicatesse finde bedre deres Regning derved.

Rosine. Nu vel! jeg vil bringe alting i Stand efter dit Ønske; farvel min kiere Sophie, det er i Dag jeg har erholdt det største Beviis paa dit Venskab.

(Gaaer.)

Fjerde Scene.

Sophie.

Jeg vilde give mit Liv for at see hende lykkelig; men vi bliver det aldrig, saalænge hendes Fader ikke faaer alting at vide. Børn! kom ind igien. (begge Børnene komme ind.)

Femte Scene.

Sophie, Børnene.

Sophie. Har J været brav artige?

Eldste. O ja Moer; for Tiden er bleven os meget lang.

Yngste. Faer blier længe borte i Dag.

Sophie. Han kommer strax.

Eldste. Oh denne Gang er det ham, Moer! jeg hører ham.

Siette Scene.

Candide, Sophie, Børnene.

Candide (kommer ind med en lille Barne-Tromme, som hænger ved hans Belte, og som han staaer paa med den ene Haand; i den anden har han en lille Trompet, som han blæser i. Han gjør to eller tre Toure omkring Skuepladsen.)

Begge Børnene (løber efter ham) Oh! Faer! Faer! er det til os?

Candide (til sin Kone.) Vil du være fjerde Mand med i en Contre-Dands?

Sophie. Hei min Ven!

Candide (til den Ældste.) See der, Trommen er til dig, og Trompeten til din Broder.

Børnene (omfavner ham.) Mange Tak, Faer! (de gaar op bagest paa Skuepladsen, hvor de nu og da bytter Lege-toi, imens Candide taler med sin Kone.)

Candide (til sin Kone, i det han slyer en Penge-Pose.) See her, det er til dig, for man maae ogsaa bringe dig noget; du som er det største Barn i Huset.

Sophie. Hvad er det, min Ven?

Candide. Det er de 50 Rdlr. vi laante til den stakkels Mand, som man vilde sætte i Slutteriet for Gield; han har arbejdet for at for-tiene disse Penge i den Tid, han ellers maatte have sat i Arrest uden at bestille noget; saa at vores Mellemværende nu er afgjort, og jeg er ikke læn-gere hans Creditor. Vi har gjort en god Gier-ning, og ingen har tabt derved uden Arrestfor-vareren.

Sophie (tager Pungen.) Naar jeg skal sige dig Sandhed, saa havde jeg ikke gjort Regning paa dem.

Candide. Naar saa er, saa giem dem, for at laane en anden dem. Jeg har ogsaa været hos—(til Børnene, som stode med Trommen.) Værer dog stille derhenne! man hører ikke hvad man selv siger. Jeg har ogsaa været hos din Cousine, hun be-klager sig over dig; hun siger, at man aldrig seer dig; at du er altid indsluttet med dine Børn eller din Mand, at du ikke tænker paa andet i Verden, end paa dine Børn og paa din Mand. Man maae tilstaae hun har Ret; jeg er retsfærdig
det

det er jeg. (Etoien tager til.) Ih! men der er nogle forfærdelige Børn til at støje.

Sophie. Sandelig, for at de skal lege sagte, bringer du dem en Tromme og en Trompet hjem. (Børnene vedblive.)

Candide. Gaae ind og slaae jeres Marsch i den anden Stue. (Børnene gaaer.)

Syvende Scene.

Candide, Sophie.

Sophie. Bliver du her min Ven?

Candide. Ja; hvorfor?

Sophie. For jeg skulde ud.

Candide. Hvor gaaer du hen?

Sophie. Jeg gaaer ud for at besørge et Erinde for Frøken Rosine.

Candide. Hvad er det for et Erinde?

Sophie. Det kan jeg ikke sige dig; hun har forbudet mig det.

Candide. See, det er for Exempel et af dine Fortrin for mig. Du kan bevare en Hemmelighed, og det kan jeg ikke; derfor betroer jeg dig ogsaa alle mine, for de skal være i sikker Forvaring.

Sophie. Min gode Ven, alt hvad jeg tænker hører dig til; men du er ikke ubidende om alle de Forbindtligheder jeg skylder Frøken Rosine. Det er hende som gjorde vores Brøllup. Jeg synes at jeg for sliq en Velgierning er forbunden til at gjøre alt hvad hun forlanger af mig, endog at holde Erindet skjult for dig.

Candide. Ah! jeg kan formode hvad det er. Jeg har i Morges besøgt Geronte hendes Fader, og han fortalte mig, at han havde foræret sin Datter 500 Rdlr. som hun kunde gjøre med hvad hun vilde. Frøken Rosine har det bedste Hierte i Verden; og naar man har et got Hierte og Penge, min Slut, har man altid smaae hemmelige Udgifter.

Sophie (sagte) Ah! (hoit) Min Ven lad os ei tale meer herom, jeg beder dig; om du end, og kunde giætte det, vil jeg dog være nødt til at lyve; og du vilde dog vel ikke at min Erkiendtlighed mod Frøken Rosine skulde komme mig saa dyrt at staae?

Candide. Nu da saa gaae din Wei. Jeg vil blive hos Børnene. Har du ladet dem læse i Dag?

Sophie. Ja!

Candide. Det er got, saa vil jeg lade dem leege. Nu saa gaae dog.

Sophie. Farvel min Ven!

Candide. Gaae sin Wei Madam, og kom snart igien. Naar jeg løber Byen rundt saa kan jeg undvære dig, men naar jeg ikke gjør det, kan jeg ikke være dig foruden, hører du det? (han kysser hende og hun gaar.)

Ottende Scene.

Candide, allene.

Denne Frøken Rosine gier hende tit Erinder, og mig gier hun aldrig nogen; og dog alligevel

gevel veed hun med hvilken Fornoielse jeg vilde rende for hende. — Ah! det er fordi hun holder meer af min Kone end af mig; deri har hun Ret, — det samme givr jeg ogsaa. Heida! Huslinger! Kommer hid og holder mig med Selskab, men laer Trommen blive hvor den er.

Attende Scene.

Candide og Bornene.

Candide. Har I læst got i Formiddag?

Ældste. Oh ja Faer!

Candide. Har jeres Moder været fornøiet med jer?

Yngste. Hun sagde ja, Faer!

Candide. Har I ikke gjort hende vreed? har hun intet skiændt paa nogen af jer?

Ældste. Tværtimod Faer, hun har hiertelig kysset os.

Candide (kysser dem.) Naar saa er, saa kom og kys mig med. (i denne heele Deplique har Candide sit Ansigt imellem Bornenes, og kysser dem næsten ved hvert Ord.) Naar I vil givre mig ret lykkelig, saa behøver I bare at giøre jeres Moder brav fornøiet. Hun veed meere end vi alle tre, kan I troe; altsaa maae vi aldrig foretage os andet, men smukt giøre alt hvad hun vil have. Vi vil derved befordre hendes Fornoielse og vores eget Beste, og det er alt hvad vi behøver; er det ikke sandt?

Ældste. Jo Faer! Men da vi have været saa artige, saa burde da fortælle os een af de smukke Historier som du kan.

Yng-

Yngste. O ja Faer!

Candide. Gierne; det er ogsaa saa kiedsomt, naar hun er ude fra os. Det vil fordrive Siden for os, kom lad os sætte os. (han sætter sig paa Gulvet og sætter et Børn paa hvert Knæ. Børnene høre opmærksomt paa ham.) Der var engang en Konge og en Dronning, som holdt meget af hverandre, og som alle Mennecker holdt af . . . Det er ingen Historie kan I troe.

Yngste. Oh! vi troer dig nok Faer.

Ældste. Oh! vi troer dig som om vi saae dem.

Candide. Dronningen var ligesaa dydig, som Kongen var god; men de havde ingen Børn, og det bedrøvede dem. En Dag da Dronningen var allene i sit Værelse, hørte hun en Allarm i Kammeret. (Børnene trykke sig ind paa Faderen, som ligeledes trækker sine Been til sig, og vedbliver med en mindre dristig Stemme.) Dronningen blev lidt bange, hun saae efter hvad det var, og blev vaer en deilig lille Karet, trukken af 6 smaae grønne spanske Hunde med Lilla Øren, komme ned; i denne Kareth var en lille bitte gammel Fee, som neppe var en halv Alen høi, og som sagde til Dronningen: Gode Dronning! naar du vil samtykke i at blive gammel og hæffeligg, saa skal du faae et Børn. Naar min Mand kun altid vil holde af mig, svarede Dronningen, samtykker jeg af mit ganske Hierte. Jeg er tilfreds med dig, svarede den lille Fee; du skal ikke allene faae eet, men du skal faae to Børn, og oven i Kisbet blive endnu deiligere. Efter disse Ord steg de 6 smaae grønne spanske Hunde i flyvende Galop op igiennem Kammeret, og Dronning

ningen fik rigtig en smuk lille Prinds og en deilig lille Prindsesse, som vare indtagende, fordi de lignede deres Moder.

Ældste. Oh Faer, det var en deilig lille Historie, men den er saa kort; du kunde nok fortælle os een endnu.

Yngste. Oh ja Faer! endnu een, vær saa god.

Candide. Wie lidt! det er icke længe siden jeg forærede jer en lille Bog, som var fuld af Historier; du lovede mig at lære nogen uden ad, har du holdt Ord?

Ældste. Ja Faer! jeg har lært en meget smuk een.

Candide. Jeg troer du lyver, for du bliver rød?

Ældste. Nei Fader; og jeg vil fortælle den strax om du vil have det.

Candide. Velan! Saalænge I er Børn, saa er det mit Arbejde at more jer; men naar Alderdommen har gjort mig til Børn ogsaa, saa falder Touren jer til at more mig, derfor maae I vænne jer dertil i Tide. Lad os høre denne Historie.

Ældste. Hør vel efter min Broder. Der var to smaae Dreng, saa deilige, saa deilige, som — —

Candide. Som I to.

Ældste. Oh! de var endnu deiligere end vi.

Candide. Det er vel meget.

Ældste. Disse to smaae Dreng havde en god Moder, men de havde ingen god Fader, det var

var ikke med dem som med os. (Candide kuffer dem, Moderen til disse smaae Drengene var meget fattig. En Dag da de var gaaen ud i Skoven for at sanke Brænde til deres Moder, fandt de en gammel Kone, som var falden i en Grøft, og som ikke kunde hielp sig op. Paa Kandten af Grøften stod en deilig hvid Høne, som klukkede og klukkede, ligesom den vilde bede om Hielp for den gamle Kone. De to smaae Drengene sprang need i Grøften og hielp den gode Kone op. I det samme Dieblik lagde den hvide Høne et deiligt Guld-Eg i de to smaae Drenges Hatte. Den Gamle, som var en Fee, sagde til dem: Mine Børn! for at belønne jer for det I har gjort imod mig, har min Høne alt givet jer hver et Guld-Eg, men jeg vil give jer min Høne, dog paa et Vilkaar, som er: at den af jer, som faaer Hønen, kan ikke give den anden af hendes Eg. Den Eldste svarrede hende: Madame, jeg skitter ikke om nogen Skat, som jeg ikke kan deele med min Broder. Den Yngste sagde: Jeg ikke heller Madame; men der er en Maade, hvorledes vi kan komme ud af det paa. Giv min Moder Hønen, paa den Maade faaer vi den begge to. Den gode Fee — (der banker.)
 Yngste. Det banker, Faer.
 Candide. Jeg vil lukke op. Gaae ind i jeres Kammer. (Børnene gaae.)

Niende Scene.

Candide, Casper.

Casper. Er det ikke her min Herre! hvor
 Madam Candide boer? Can.

Candide. Jo min Herre!

Casper. Er hun hjemme min Herre?

Candide. Nei min Herre!

Casper. Kan jeg opholde mig her til hun kommer, min Herre?

Candide. Nei min Herre.

Casper. Er De hendes Tiener, min Herre?

Candide. Ja min Herre! hendes fornemste Tiener.

Casper. Vil De da være saa god at give hende dette Brev fra Hr. Erasme, men De vil see til at det skeer i Genrum. De forstaaer mig nok?

Candide. Nei min Herre!

Casper. Jeg siger at De maae overlevere dette Brev til Deres Frue saa hemmeligt som mueligt; efterdi jeg troer, imellem os sagt, at det er et Kierligheds Brev, og maa skee Madam Candide har en Fader, eller en Broder, eller — — hvad veed jeg; jeg har ikke været i Hr. Erasmes Tienerste længere end i 8 Dage. Men De maae jo vide Beskeed om alt dette, og bruge saadan Forsigtighed, som — — fort, De forstaaer mig nok?

Candide. Ja, jeg begynder at forstaae Dem.

Casper. Nu vel! men gaae ikke hen og begaae noget Tusentasterie; jeg har betroet Dem alting, fordi De veed nok, at vi og vores Lige ikke holder noget dulgt for hinanden, og at vores Herstabs Hemmeligheder altid hører heele Lausget til.

Candide. Det forstaaer sig.

Casper (gaaer men kommer tilbage.) Jeg faaer et
 Indfald: Lad os gaae hen paa Viinkielderen saa-
 længe til Mad. Candide kommer hjem.

Candide. Jeg er Dem forbunden, jeg er
 ikke tørstig.

Casper. Ja, ja, saa en anden Gang da.
 Gardel Kammerat!

Candide. Hør et Ord min Herre!

Casper. Hvad?

Candide. Er de gift?

Casper. Ja for længe siden

Candide. Er Deres Kone smuk?

Casper. Meget smuk. Hvorfor det?

Candide. Ikke for noget. (hilser ham) Far-
 vel Kammerat! (Casper gaaer.)

Ellevte Scene.

Candide.

Denne Karl lyver vist som en øvet Tiener.
 Men hvad kan Erasme have at skrive min Kone til
 om? Det er rigtig hendes Adresse: "Til Madam,
 Madam Candide." Jeg havde stor Lyst til at
 brække det. — Nei! det var at forsee sig mod
 den Ngt jeg skylde min Kone; desuden, om jeg
 ikke finder noget i det, vil det fortryde mig at
 have brækket det; og finder jeg noget deri, vil det
 endnu meere fortryde mig; Der er ikke andet at vinde
 ved, end Sorg Alligevel! — — Nei! — Man
 maae være meere end sikker, førend man lader
 sin Kone mærke, at man har hende mistænkt. Jeg
 vil bie til hun kommer, jeg vil give hende Brevet,
 og

og saa vil jeg faae at høre hvad hun vil sige mig.
Jeg vil da faae at see — — Men der er hun.

Tolvte Scene.

Sophie, Candide.

Sophie. Jeg har ikke været længe borte,
min Ven! i det mindste har jeg gjort alt hvad jeg
har kundet, for at komme snart igien. Hvor er
vores Børn?

Candide. De er i den anden Stue.

Sophie. Hvor du er alvorlig! hvad er
der mødt dig?

Candide. Jeg veed endnu ikke hvad der
er mødt mig.

Sophie. Har du faaet ubehagelige Tidens
der? har her været nogen?

Candide. Ja her var en Tiener, som flyede
mig dette Brev til dig.

Sophie. Til mig? og hvad indeholder
dette Brev?

Candide. Det veed jeg ikke, der er det.

Sophie (seer paa det.) Oh!

Candide. Kiender du Haanden?

Sophie. Ja!

Candide. Fra hvem er det?

Sophie. Det er fra — (sagte.) hvad skal
jeg svare ham?

Candide. Nu da? det gjør dig forlegen?

Sophie. Min Ven! troer du mig i stand
at bedrage dig?

Candide. Svar mig først; fra hvem er dette Brev?

Sophie. Jeg troer fra Hr. Craste.

Candide. Det troer jeg med! Bræk det! Dine Hænder ryster. (Sophie aabner Brevet, og læser med megen Bevagelse.)

Sophie (gier ham Brevet.) Nu vel! Du vil troe mig skyldig, og du har Ret til at tænke det om mig; alligevel er Himlen mit Vidne, at det er den reenste Dyd, den honetteste Tænkemaade, som hindrer mig fra at retfærdiggjøre mig.

Candide. Lad see. (tager Brevet fluelvende.) Dette Brev kommer heele Verden til at ryste. (læser Brevet med en forfærdet Stemme, seer af og til paa sin Kone.)

“Min kiereste Veninde! Jeg er kommen, og jeg behøver al min Forstand, for ikke at flyde i dine Armé. Dersom jeg kun frygtede for at gjøre mig ulykkelig, skulde ingen Ting i Verden holde mig tilbage; men jeg kunde volde dig Fortræd, og selv min Kierlighed er mindre stærk end denne Frygt. Det er vigtigt for os at bedrage ham, som undergraver vores Lykke. Det hellige Navn, som binder ham til dig, er neppe tilstrækkelig til at dæmpe mit Had. Jeg haaber at den Dag vil komme, og den er ikke langt borte, at vi offentlig kan overgive os til vores Elskov, og tage Skiulet af de Lænker, som binder os, den eene til den anden. Farvel! stræb at komme til mig, om du kan undvige den Barbars Dine, som bevogter dig. Du veed om jeg elsker dig.”

Craste.

Dg jeg veed hverken om jeg sover eller vaager; men hvis jeg sover, saa drømmer jeg fælt, og hvis jeg er vaagen — — Oh jeg er det! (Læser adressen atter.) Til Mad. Candide! (gnier sine Pline.) Til Mad. Candide! Der Madam!

Sophie. Min Ven!

Candide. Jeg er ikke meere din Ven, du har bedraget mig, og det som gjør det endnu affhyeligere for mig, er, at jeg ikke levede uden for at troe dig. Hvorledes? Du som ikke talte til mig om andet end din Æmhed for mig, du, som altid kastede dig i mine Arme, eller tog mig om Halsen. Du stilte dig an som du elskede mig, for desbedre at bedrage mig! Du omfavnede mig, for at hindre mig i at see klart! det er det som meest fortørner mig; thi jeg taler ikke om Ægteskab, det er intet ved Siden af Kierlighed.

Sophie. Nu vel! (sagte.) Nei jeg vil være min Belgiorerinde troe. (hoit.) Jeg beer, jeg besvær dig, hæv din Vrede! vær vis paa, at jeg skal retfærdiggjøre mig, og saa skal du . . .

Candide (opbragt.) Hvorledes vil det være dig mueligt at retfærdiggjøre dig? du gaaer ud uden at vilde sige mig hvor du gaaer hen? en Tjener bringer dette Brev, og anbefaler mig at leve det hemmelig; du har selv hørt dette Brev, der er ikke en eeneste Talemaade, ikke et eeneste Ord, som jo siger meget forstaaeligt, at du er en Utroe. Dette Brev er rigtig til dig, her er dit Navn, her er det! jeg seer det og jeg læser det; jeg er ikke saa lykkelig at være blind. Hr. Grasse sætter dig Stebne; hvor du er løbet hen, endog inden du fik det; thi du kommer nu fra Grasse,

det er jeg vis paa, jeg veed det, jeg har seet det, jeg har fulgt dig. Understaae dig at forfikre mig om, du ikke har været hos Erasme!

Sophie. Jeg vil ikke lyve; det er sandt, jeg kommer fra Erasme, men . . .

Candide (fortovler.) Og hvorfor tilstaae mig det? Jeg var ikke vis derpaa.

Sophie. Hør mig!

Candide (rasende.) Jeg vil intet høre, jeg vil gaae min Vej, jeg vil forlade dig. Min Beslutning er fattet, min Brede er over. Jeg har ingen Brede meer, fordi jeg ingen meere Kierlighed har — jeg er kold — Men da jeg føler den stærkeste Begierlighed til at fordærve dette Ansigt, som er Marsag til al min Kummer, saa begriber du nok, at jeg bør gaae min Vej — du begriber nok — (Sophie viger forskrækket tilbage, hun tager hende ved Armen, og trækker hende snart til sig.) Vær ikke bange, jeg kan tvinge mig . . . jeg er ikke din Mand længere, jeg er din Ven, din bedste Ven; og jeg taler med dig som en Ven . . . Jeg har Afstøje for dig, jeg foragter dig! jeg vil ikke meere taale dit Rasyn, jeg vil ikke meere see paa dig, uden at sige mig selv: See der er et Fruentimmer som elskede Lo, og som bildte dem ind, at de var kun Een. Vi vil i dette Dieblisk stilles ad. Bliu her og behold dine Børn, jeg vilde aldrig kunde omfavne dem uden at begræde dig; jeg vil heller undvære at omfavne dem; behold alting, det kommer saa fra dig, og det vilde være modbydeligt for mig. Jeg behøver ingen Ting, jeg vil ingen Ting have; jeg vil ikke tage andet med mig end mit Hjerte, og fordi jeg, ifald jeg talte længere med dig, maa

see kunde lade dig beholde det med, saa skilles jeg fra dig for evig.

Sophie (løber efter ham.) Min Ven! . . .

Candide (støder hende tilbage.) Lad mig være, jeg troer dig ikke meere! (Gaaer..)

Trettende Scene.

Sophie, allene.

Jeg Ulyksalige! hvad skal der blive af mig? hvad skal jeg gjøre? han troer mig skyldig; og jeg kan ikke . . . Jeg vil løbe hen og kaste mig for Frøken Rosines Fødder; hun vil ynkes over det. Unde hun voldrer mig, hun vil selv komme hid og retfærdiggjøre mig i min Mands Dine. Det falder hende til at . . . Men der er hun.

Siortende Scene.

Sophie, Rosine.

Sophie. Frøken! . . .

Rosine. Jeg mødte din Mand.

Sophie. Hvor gik han hen?

Rosine. Til min Fader. Jeg har selv givet ham den lille Obligation, som jeg har overdraget ham efter dit Ønske. Men han vilde neppe see paa mig; han tog Papiret med et forandret Ansigt, og gik uden at tale med mig. Men hvorledes? du græder, fiereste Sophie! hvad er der dog mødt dig? Svar mig gesvindt.

Sophie. Den græffeligste af alle Ulykker. Hr. Eraste har efter Sædvane skrevet Dem til, under min Adresse. Min Mand har imodtaget Brevet; han troer mig skyldig; han forlader mig, og jeg bør ikke forraade Deres Hemmelighed.

Rosine. Oh Himmel! hvad er det du siger mig? Candide gaaer til min Fader; Jeg kender ham, han vil fortælle ham det altsammen, og min Fader vil endnu meere end nogensinde blive opbragt mod Eraste. Maaskee han endog formoder Sandheden, og saa vil ingen Ting kunde bevæge ham. Min kæreste Veninde, om Forladelse, tusinde Gange Forladelse! Men jeg bønfalder, jeg besvær dig at blive her til jeg kommer hid igien og taler med dig. (gaaer hastig bort.)

Femtende Scene.

Sophie, allene.

Og han — kommer han tilbage? — Skal jeg hente ham? — Han kommer tilbage, det er jeg vis paa, det siger mit Hierte mig, og mit Hierte har endnu aldrig bedraget mig, hver gang det har talt til mig om ham — Jeg vil bide lidt — Jeg er paa Pinebænken — Kom ind mine Børn, mine stakkels Børn, kom hid og omfavn og trost jeres Moder. (De komme ind.)

Sextende Scene.

Sophie, Børnene.

Yngste. Oh Moder, hvad fattes dig? du græder ligesom sidst da jeg var syg.

Ældste. Min kjære Moder, er du bedrøvet?

Sophie (græder.) Nei mine Børn, nei mine gode Børn; det er intet, det gaaer nok over.

Ældste. Vi hørte at vores Fader skændte meget stærk. Er det ham der har kommet dig til at græde saadan. (Her kommer Candide ind, og Sophie vedbliver uden at see ham.)

Syttende Scene.

Candide, Sophie, Børnene.

Sophie. I veed nok at der aldrig kan komme noget fra jeres Fader, som volder Bedrøvelse; det er tværtimod ham som altid adspredde den.

Yngste. Oh! der er han. (løber ham imøde.) Kom gesejndt Fader! Moder græder, og hun siger at du allene kan trøste hende.

Candide (stoder dem sagte tilbage.) Lad mig være, lad mig være!

Ældste. Oh Broer, hvor han er bedrøvet! (de gaae bagest op paa Skuepladsen, og bliver der heele Scenen igjennem.)

Candide. Madam, det gjør Dem ondt at see mig igjen: men det gjør mig endnu meere. Men da mit Forsæt er at glemme Dem aldeles, saa kommer jeg hid for at give Dem alt det tilbage, som kunde erindre mig om, at vi har elsket hinanden. (han knapper sin Kiole op og tager en lille Pose frem, som han har baaret paa sit Bryst.) Det er altsammen i denne Pose; jeg havde lagt den her (veger paa sit Hjerte)

paa det at alt hvad vi havde givet hinanden skulde være sammen. Jeg vil tømme denne Pøse i Deres Paasyn, paa det De ikke skulde tænke jeg vilde beholde noget. (tager et Portrait frem.) Her er for det første Deres Portrait. Det har ikke forandret sig, som De har; det er altid smukt, det lignede Dem endnu i Morges, men nu ligner det Dem ikke meer. Der er det Madam. (han lægger det paa Bordet, trækker derefter et sammenlagt Papiir frem.) Dette er den første Billet som De har skrevet mig til, og som blev staaalen fra mig, men som jeg var saa lykkelig at faae igien. Der er den Madam, jeg gier Dem den tilbage, jeg holder ikke af at leve sammen med Løgnere. (tager en visnet Bouquet frem.) See her er endnu en gammel Bouquet Violer, som jeg gav Dem den Dag jeg første Gang talte til Dem om min Kierlighed. Efterat De havde baaret den heele Dagen, kastede De den bort om Aftenen; jeg gif hen og tog den op. See! den lugter endnu got. Jeg havde aldrig troet, at disse Violer skulde varet længere end Deres Kierlighed. Der er de Madam. (viser hende Posen.) Der er nu intet meere i. See denne lille Pøse, som der horte Nar til at fylde, er bleven tomt i et Dieblisk. Jeg har givet alting tilbage. Oh for Pokker! jeg glemte det der bør være dem kierest . . . Hr. Crastes Brev, og dernæst en Obligation, som Fruken Rosine har givet mig; thi denne Obligation er vist til Dem.

Sophie. Nei den er til dig!

Candide. Til mig, hvad vil det sige?

Sophie. Det skal jeg forklare dig, uagtet det ikke er det rette Dieblisk. Fruken Rosine vilde
i Mor-

i Morges forære mig 500 Rdlr. Jeg bad hende om at denne Foræring maatte blive din; det er den Obligation du der har.

Candide (kaster den bort.) Jeg vil ikke have den. Har du kundet indbilde dig, at jeg med den eene Haand skulde tage imod Crastes Breve, og med den anden Foræringer for at stille mig tilfreds? har du troet med Penge at erstatte mig Tabet af dit Hierte, som du har skildt mig ved? Nei Madam, nei, der er ingen saa riig, at han kan betale mig, hvad du har staalet fra mig.

Sophie. Mit Hierte hører stedse dig til; det har aldrig holdt op at høre dig til. Jeg kan ikke sige meer, men du burde forstaae mig.

Candide. Forstaae dig! det gif an da vi elskede hinanden. Det er kun i den Tid man forstaaer hinanden.

Sophie. Vil du høre mig et eeneste Dieblif?

Candide. Oh tael; Deres Ven Craste, har gjort sig den Umage at skrive mit Svar, paa alle hvad De kan sige.

Sophie. En Kone som er nedrig nok til at bedrage hendes Mand, kommer ikke til den sidste Forbrydelse, uden at have givet ham Anledning til mindre alvorlige Beklagelser. Det er kun ved at efterlade sine Pligter, at hun kommer til at glemme dem. Om jeg var istand til at kunde bedrage dig, havde jeg holdt op at elske dig, førend jeg elskede en anden, jeg havde stødt din Omhed tilbage; jeg havde søgt at gjøre dig kold. Og, svar mig, er du nogensinde bleven den ringeste Formindstelse vaer i min Kierlighed til dig, i min
 Attraae

Attraae efter at behage dig; i min Sorg ved at forlade dig; i min Glæde ved at see dig igien? Erindre dig hvert Dieblik i mit Liv, har der været et eeneste, hvori jeg ikke har sagt dig, igientaget for dig, overbevist dig om at jeg tilbød dig? Kan dit Hierte beskyde mig?

Candide. Her er ikke Spørgsmaal om mit Hierte, det beskylder dig aldrig, den gamle Dane det har at troe dig, gjør at det altid taler for dig. Men jeg hører ikke meere efter det. Her er det Brev som fordømmer dig, dette Brev er fra Erasie. Erasie elsker dig, du skjuler dig for mig for at gaae hen og besøge ham; alt dette er soleklart. — Og hør engang! selv Geronte, som jeg har fortalt alting til, fordi jeg ikke kan skjule min Sorg; Hr. Geronte blev mere bedrøvet end forundret; han sagde: at Erasie moerede sig med at være forelsket i alle de Fruentimmer han saa. Thi du maae ikke tænke at du er den Eeneste, som Erasie tilbøder; Han gjør Nar af dig, som af alle de andre. Han holder maaskee i dette Dieblik af Ti; og dette Brev har gjort Tieneste hos et heelt Dofin. Uden at gaae videre, sagde Hr. Geronte mig, at han havde dygtig irettesadt Frøken Rosine.

Sophie. Og du troer mig istand til at berøve Frøken Rosine, min Belgiorerinde, en Elsker — hende jeg skylder alt! du kunde tænke at jeg skulde have opofret min Omhed for dig, min Lykke, min Rolighed, for at have den Fornøielse at bedrøve Frøken Rosine? Nei min Ven! Ven-skab eene vilde have forbudet mig det; men jeg blev det meere end nok af min Kierlighed, som er ligesaa syrig, ligesaa sm, som vores Bryllupsdag.

dag. Det er mueligt at en Kone kan bedrage sin Mand, men hun kan ikke bedrage sin Elsker. Kierlighed er en meere sikker Livvagt end Dyden. Min Ven! jeg er uskyldig fordi jeg elsker dig, tilbeder dig — fordi jeg foretrækker Døden for din Ligegyldighed. Svar mig — — hvad tænker du paa?

Candide (seer paa hende.) Jeg tænker paa, det er en stor Skade, at Falskhed skulde have dette Ansigt.

Sophie. Overlad dig til dit Hjertes Bøvhælgelse, kom tilbage til mig; kom tilbage til hende, som aldrig har afsladt at høre dig til. Jeg staaer ikke op, førend du har tilgivet mig. hun kaster sig for hans Fødder, Børnene løber til og kaster sig ogsaa paa Knæ for ham.) Oh Fader! tilgiv vores Moder! (Candide rørt løfter sin Kone op, og falder selv paa Knæ.)

Candide. Det er dig som maae tilgive mig, fordi jeg har troet dig skyldig.

Børnene (som oven for.) O Moder! tilgiv vores Fader!

Sophie (omfavner ham.) Omsider er jeg lykkelig! Min Ven! jeg lover dig, at der ikke skal blive mindste Skygge tilbage, og jeg svær dig til, at alting skal blive opklaret.

Candide. Det er det altsammen, siden du har kyst mig. (Kommer alting i Vosen igjen.)

Sophie. Rei min Ven, jeg fordrer at du ikke forlader mig et Minut til det Dieblig jeg er retfærdiggjort. Men der er Frøken Rosine, hvor hun er bevæget. Nu Frøken! hvad Nytt bringer De os?

Attende Scene.

Rosine, Candide, Sophie, Bornene.

Rosine. At der intet mangler i min Lykke. Lad mig drage mit Veir, jeg er mig neppe selv mægtig af Glæde.

Sophie. Jeg brænder efter at erfare . . .

Rosine. Min Dumbhed for dig kunde ene og allene give mig det Mod jeg nylig har havt. Da jeg forlod dig løb jeg ind til min Fader. Candide kom fra ham, han havde fortalt ham alting, thi min Fader gav Erasme i sin Harne saadanne Navne, som han er langt fra at fortjene. Jeg kastede mig for hans Fodder. Det er mig, raabte jeg, det er mig, som har giftet mig med ham; jeg er hans Kone . . . hvis Kone? sagde han, i det han stødte mig fra sig . . . Erasmes Kone? Ved disse Ord forlod mine Kræfter mig, men min Fader forlod mig ikke; han løftede mig op med Forbittrelse og Dumbhed; hans Hænder skælvede, og kunde ikke trykke mine; han lod som han var bange for at tilgive mig. Jeg benyttede mig af dette Dieblik, jeg tilstod alting; jeg sagde ham, at jeg under mit Hierte bar et Vandt paa vores Foreening, at dette Barn var hans, og at det ved min Røst bad om Tilladelse at komme til Verden, for at elske ham. Min Ven! denne Tanke gjorde hans Brede afmægtig, han stød et Dieblik i Uvisshed hvad han skulde sige. Mine Dine vare hestede paa hans, mit Hierte bankede af alle Kræfter, jeg saae paa ham uden at tale, det samme gjorde han; endelig endtes denne Tausshed med en Strøm af Taarer, som han længe havde holdt tilbage.

Da

Da jeg ſaae ham græde, følte jeg han vilde tilgive mig, jeg kastede mig om hans Hals, og det første Ord hans Mund udtalte, i det han trykkede den til mit Anſigt, var: Min Datter, jeg tilgiver dig!

Sophie (omfavner Roſine med Henrykkelse.) Ah! nu fattes der intet i min Lykke!

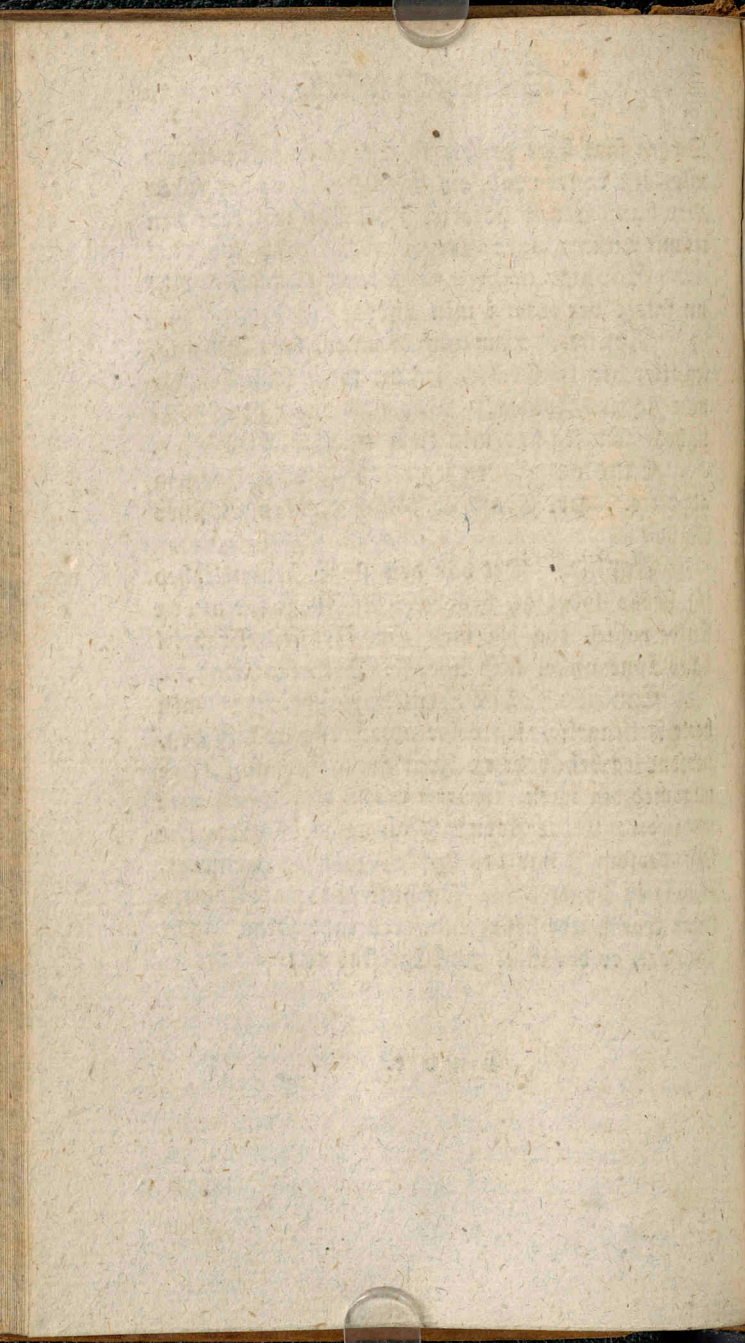
Roſine. Kom mine Venner, kom med mig, jeg tiller hen til Craſte, jeg vil følge ham hen for min Faders Tødder. Værer Vidne til en Lykſalighed, ſom jeg har min kiere Sophie at takke for.

Candide. Men jeg bliver ikke ret klog paa alt dette. Hr. Craſte er altsaa Frøken Roſines Mand?

Sophie. Det var den store Hemmelighed jeg havde lovet at bevare. Af Frygt for at den ſkulde røbes, tog jeg mod Hr. Craſtes Brev til hans Kone under min Adresse. Dette fra i Dag...

Candide. Tys! tys! jeg begriber min heele Feiltagelse, jeg vilde aldrig tilgive mig den, derſom jeg behøvede en Forklaring for at forlige mig med dig igien. (omfavner Sophie, tager begge Børnene ved Haanden.) Mine Børn! I vil ogsaa i ſin Tid gifte jer; derſom I har den Lykke, ſom jeg har havt, at ſaae en honet Kone, ſaa huſk paa, at I altid maae troe hende bedre end jeres egne Dine. Thi uden det, er der intet got Egteſkab til!

E n d e.

P a p a g o i e n .

Skuespil i Tre Akter

af

A. v. Kotzebue.

Oversat af P. D. Faber.

P e r s o n e r n e .

Lady Amalie Bedford, en riig Enke.

Betty, hendes Kammerjomsfrue, lidt døv.

Den gamle Richard Besterland, forhen Riibmand.

Georg

Ludvig

} hans Sønner.

Zury, en fort Slave.

Hentif, en Tiener.

En gammel Fisker.

Merk vel. Oversatteren har ingen Deel i Kollernes Uddeeling.

Skuepladsen er i en Øøestad; i Baggrunden sees en Deel af Havnen og en Fiskerhytte; i Forgrunden paa høire og venstre Side to smukke Huse med store velbyggede Bislage, som man bruger paa mange Stæder.

Første Akt.

Første Optrin.

Amalie og Betty.

Amalie sidder paa en Bænk i Bislaget ved Huset paa
høire Side. Foran hende paa Nækværket staaer et
Buur med en Fugl i. Hun sidder med Haanden
under Kinden og seer paa Fuglen. Betty staar
noget fra hende.

Amalie (singer).

Flyv, søde Fugl, hvorhen du vil,

Flyv fra dit Slaverie!

Ei meer dit Buur er lukket til.

Flyv kun! Du er jo frie!

Men hører du en kielen Lyd,

Saa skynd dig, flyv din Vej,

Bedrageren dig lover Fryd;

Hans Loffen troe kun ei!

De skjulte Snarer hist og her
 De sætte lumskelig;
 Og deri skionne røde Bær! —
 Flyv, før de fange dig!

Hvis du kun een Gang plukket har
 De skionne røde Bær;
 Dit Fængsel sig ei aabne laer,
 Kun Død din Frelse er!

Nei, nei, du stakkels lille Dyr, jeg meener
 det ikke saa slemt med dig. Den, der selv har
 sukket heele Aar i Fængsel, indspærrer ikke noget
 levende Væsen. Jeg er igien frie! Alting om
 mig skal ogsaa nyde Frihed; ogsaa du, søde Fugl!

(Hun aabner Buret, lader Fuglen flyve ud, seer efter den
 og synger.)

Flyv, søde Fugl, hvorhen du vil!
 Flyv fra dit Slaverie!
 Ei meer dit Buur er lukket til,
 Flyv kun! Du er jo frie!

Betty (for sig selv). Der sidder hun nu et
 heelt Qvarteer og snakker om at flyve, jeg troer
 min sandten hendes Forstand er fløien bort.

Amalie. Hvad mumler du der i Skiægget?

Betty. Et Skiæg, Mylady?

Amalie. O, du dove Skabning. Der
 hører meget got Lune til at slæbe sig igiennem Li-
 vet ved Siden af dig, eller lade dig slæbe bag
 efter sig.

Betty.

Betty. Slæb, naadige Frue? Det har jo længe været af Moden?

Amalie (leer). Hahaha! (Noget høiere.) Jeg spurgte, hvorfor du staaer der henne i Krogen og snakker med dig selv?

Betty. Jeg gjorde mine Anmærkninger over hvad De sagde —

Amalie. Hvad var da det for nogen? — Lad mig kun høre dem.

Betty. For det første kom det mig for, som jeg ikke forstod meget deraf.

Amalie (leer). Det er allerede nok. Dit for det andet skienker jeg dig. Det var en Sang, som udtrykte min Glæde over min nærværende Frihed, og tillige advarede mig om, at jeg ikke saasnart igien skal komme i Rettet.

Betty (meget snaksom). Na, hvorfor just et Ret, Mylady? I stedet for Rettet kan De jo skaffe Dem et rosenfarvet Baand, og saa faaer Lingen strax et andet Udseende.

Amalie. Nu har jeg faaet hende paa sin Yndlingsmaterie.

Betty. Fordi De havde en gammel vranten Mand, der ikke længere kunde nyde Livet, og misundte Dem at nyde det, saa skal nu strax Egtestanden undgielde for det, Manden allene var Skyld i. Prøv De kun paa det, naadige Frue! Mylord Bedford var en gammel Mand, tag De en ung. Mylord Bedford var altid vranten: op- søg Dem en, som altid er i got Humør. For Exempel Baron Westerland?

(Hun peger paa Huset lige over for.)

Amalie. Det tænkte jeg nok. Han er i dit Kridthuus. At offre lidt Smigger til dine Yndigheder, og en Haandsfuld Dukater til din Pung, det har gjort fortræffelig Virkning.

Betty. Det maae ogsaa gjøre Virkning, deri har De ganske Ret, Myslady. Han er en ung pæn Kavaleer, riig og fornem.

Amalie. Det er mig ligemeget.

Betty. Med det bedste Hierte af Verden.

Amalie. Det var endda noget.

Betty. Han har slet ingen Familie, uden en gammel Onkel, som er Gouvernør, vor Herre veed, paa hvilken af de antilliske Øer, en Mand, som har Grunker. Naar han dør, faaer den unge Herre et Par Tønder Guld.

Amalie. Altid Guld ved hvert andet Ord. Har jeg ikke Penge nok? Eller er det til hans Pengeskriin jeg skal lade mig vie?

Betty. Jo det kan jeg vide; og man kan gierne troe ham, for prale gjør han saaman ikke. Jeg kiender ogsaa hans Kammertiener, Hr. Henrik Gliederbusch. En meget artig og moersom Karl, saa reputeerlig, saa got ved Magt; omtrent tredive Aar og ikke giwt endnu; han sagde mig—

Amalie. Det, jeg ikke vil høre. For at giwte sig, maae man elske; for at elske, maae man agte høit. O Hymen er en vansør Dreng, naar han ikke støtter sig paa Agtelse ved den ene Side og paa Kierlighed ved den anden.

Betty (for sig selv). Det forstaaer jeg slet ikke.

Amalie. Og ingen af Desene har den unge Herre her lige over for optændt en eneste Snist af

af hos mig. Det er en Hverdagskabning, en Roman man kan blade igiennem paa en halv Time.

Betty. Ei, Roman her og Roman der. En retskaffen Roman maae dog altid ende sig med Gøstermaal.

Amalie. Hans Figur staaer mig an; han er ret en artig Dufte, men med den, der tog sig for at lege med ham, kunde Pokker have sit Spil.

Betty. Spil? Det sige onde Mennecker om ham; han er ingen Spiller! Det er af Reedsommelighed at han saa imellem . .

Amalie. Hans gode Hierte kan ogsaa unberkastes Lovl.

Betty. Slet ikke hos mig.

Amalie. Nei, nei, gyldne Frihed, aldrig vil jeg bytte dig bort, naar ikke Fortieneste rækker mig Lænkerne.

Betty. Ægteskab besluttes i Himlen.

Amalie. Derfor vilde jeg netop raade dig, ikke at blande dig deri.

Betty. Men dersom De ikke vil give Dem, hvorfor bliver De da her saalænge?

Amalie. Lænker du jeg reiste hertil paa Gøstermaal, som Sydsøefarerne paa Opdagelser? Jeg bliver her fordi — jeg veed ikke selv ret — fordi jeg er for magelig til at reise videre, og fordi det fornøier mig, at jeg tør være her uden at gjøre nogen Regnskab derfor.

Betty (glad). Ih, der seer jeg Hr. Fliederbusch komme.

Amalie (smilende). Og et Guf flyver ham i Møde.

Betty. O i al Tugt og Ære, Mylsady!

Andet

Andet Dyrin.

De Forrige, Henrik, paa Armen har han en stor Kurs med et hvidt Klæde over.

Henrik (gior sin Reverenç for dem i det han gaaer forbi og vil gaae ind i Huset lige over for).

Betty. Hvorhen, kiere Hr. Fliederbusch?

Henrik. Hiem, sava De seer, jeg har Hastværk.

Betty. Alting har sin Tid.

Henrik (for sig feso). Det vil sige: Lad nu Tiden blive dig brav lang.

Betty (gaaer ned paa Gaden og nærmere hen til ham). Na, hvor han sveder! Han har det ret suurt.

Henrik. Ja, man maae ogsaa bide i sure Åbler.

Betty. Det er meget qvalmt i Beiret i Dag.

Henrik (med Bentydning paa Betty). Meget ubehageligt Veir.

Betty. Vi faaer vist Torden; Hanerne gale.

Henrik. Og Gæssene kiække saameget.

Betty. Hvad har han der i Kurven?

Henrik. Noget til min Herre. Kurven er til Deres Tjeneste.

Betty. Underlige Mennecke! jeg veed jo nok, han er i sin Herres Tientste. Lad mig dog engang see?

(Hun løfter Klædet lidt op.)

Henrik (gior sig forgieves Umage for at hindre det).

Betty (faaer en Citron frem). Ei, skionne store Citroner. Hvad vil I bruge dem til?

Henrik. Til Limonade.

Betty.

Betty (leder videre, og finder en forseglet Flaske med en Seddel om Halsen, hvorpaa staaer skrevet Arrak, hun læser). Arrak. Det lader næsten, som J skalde til at lave Punsch? Skulde det være sandt, som Folk siger?

Henrik. Hvad siger da Folk?

Betty. At din Herre er hengivet til Drik.

Henrik. Til Drik? Na, der er intet om. Arraken brænde vi i Lampen om Ratten. Min Herre kan slet ikke lide Lugten af Bomolie.

Betty. Saaledes. (Hun tager er anden Flaske ud, hvorpaa staaer Champagner). Champagner! Ei! brænder J ogsaa den i Lampen?

Henrik. Af den drikker min Herre imellemstunder et Glas, for at holde sig munter om Ratten, naar han vil studere.

Betty. Ja saa. (Hun finder en Pakke Kort.) Ei, Kort. Skulde det være sandt, som Folk siger?

Henrik. Hvad siger da Folk?

Betty. At din Herre er en Spiller.

Henrik. Rarrerie?

Betty. Hvad gjør J da med Kortene?

Henrik. Vi forsegle Billetter til Spillemeesteren.

Betty. Saamange?

Henrik. De øvrige bruge vi til Visitebilletter.

Betty. Ja saa.

Henrik (meget heftig og med mange Komplimenter). Du døve og dumme Sladdermund, nu fik jeg dog bundet dig noget paa Vermet.

Betty (som meener han siger hende noget ret smukt). O, De er alt for artig.

Henrik

Henrik (som før). Sid Pokker have dig, du nysgierrige Abekat!

Betty. Ydmyge Tienerinde!

Henrik (for sig selv, i det han gaar ind i Huset). Jeg maae give min Herre et Vink om, at hans Skionne er at see.

Betty (gaaer op til sin Frue igien). Et meget høfligt Menneſke er Hr. Fliederbusch. Altid har han noget artigt at ſige.

Amalie. Ja, dersom du bare kunde høre de artige Ting, han ſiger.

Tredie Optrin.

Ludvig, Amalie, Betty.

Ludvig (i Vinduet lige over for). God Aften, Mylady!

Amalie. God Aften, Hr. Baron!

Ludvig. De ſidder der for at tage friſt Luſt?

Amalie. Friſt er Luſten juſt ikke. Deres øvre trækker et Tordenveir op.

Ludvig. Kierligheds Gudinde behøver ikke at frygte for ſin Faders Tordenkiler.

Amalie. En god Samvittighed er den bedste Tordenafleder.

Ludvig. Den hjælper dog ikke for Hiertes beklemmeſe. Et ſygt Hierte trækker Lynild til ſig, trods Jern og Staal. Jeg vil komme og ſøge Lye under Deres Vinger. (Han ſukker hurtigt. Vinduet, uden at oppebie hendes Svar.)

Amalie.

Amalie. Der gjør han mig jo ordentlig til en Kyllingehøne; Duen kan tage den vakkre Kylling under sine Vinger. Jeg takker for mig.

(Gaaer ind.)

Betty. Himlen veed, hvad det var for et Sammensurium, de Forliebte der stod og vaasede sammen om Kyllingehøner og Kyllinger, om Tor- den, og Regn, og Lynild, og Hierte.

(Tager det tomme Buur og vil gaae.)

Fjerde Optrin.

Betty, Ludvig og Henrik komme ud af Huset.

Ludvig (raaber efter hende). Hvor blev din Erue af?

Betty. Hun gik ind.

Ludvig. Just da jeg kommer? Det er ikke meget opmuntrende.

Betty. O, hun er saamæn munter nok. Klokken er først slaaet Syv, og hun gaaer vist ikke i Seng før Midnat. Men hun har saadan undertiden sine Griller.

Ludvig. Hvad gjør J med det tomme Buur? Vil J sætte Hierte deri?

Betty. Hun har kjøbt ham, og efter et halv Time lod hun ham flyve igien. (Gaaer ind.)

Femte Optrin.

Ludvig og Henrik.

Ludvig (kaster sig paa Banken). Den Kone har underlige Luner. Jeg seer nok, man kan ikke komme til hende ad den sædvanlige Wei.

Henrik. Med Tilladelse, Hr. Baron! hvad falder De den sædvanlige Wei at komme til et Fruentimmer paa?

Ludvig. Ergierrigheds brede Landevei, som de alle vandre paa.

Henrik. Hvordan mon det vilde gaae, om De forsogte det af Følsomheds Snigvei?

Ludvig. Den er og begroet med Græs. Der kan ingen gaae af den, siden Satyrikerne plantede Halmviske derpaa.

Henrik. Saa maae jeg raade Herren, at bryde en nye Wei ved Siden; thi paa Borgs brede Landevei lukker man snart Bommen for os.

Ludvig. Hvorfor det?

Henrik. Ih nu, de Herrer Riøbmænd tale lidt og skrive meget; men hist og her hører man dog et lille Ord om Vexler, om prompte Betaling, om Arrest. Det er ubarmhiertige Mennesker. Ikke engang de fornemste daglige Nødvendigheder, Champagner og Burgunder, vil de længere lade os faae. Jeg kan længe nok sige: min Herre drikker ikke andet, han kan ikke faae en Draabe Vand i sin Mund. De lee mig ud, og sige: Jeg skal sætte Flaskerne under Tagdryppet, naar det engang regner Champagner.

Ludvig. De Folk veed ikke at omgaaes Kavalerer.

Henrik.

Henrik. Og ere saa vantroe og mumle om selsmeddede Barondiplomer. Navnet Westerland er alt for bekiendt blandt Kiøbmænd. Den vidtloftige Korrespondence Deres Fader tilforn havde . . .

Ludvig. Lad dem kun stikke Hovederne sammen, jeg har dog kun giort mig til Baron; der har engang været en Keiser, som satte sig selv Kronen paa.

Henrik. Og vi har allene Krongen i Signetet. Men det havde dog altid været bedre, om De havde valgt et andet Navn. For Exempel, Baron Vestenvind; det klinger saa varmt, saa qvægende, saa frugtbart. Eller noget ret stort. Cederberg, Lövenhaupt, Soelstjerne, det klinger ret prægtigt.

Ludvig. Du er en Nar.

Henrik. Nei, nei, paa Navnene kommer det alt for meget an i Verden. Siv kun Agt paa Dem selv, saasnart De hører et fremmed Navn, om De ikke da strax forbinder et Begreb, en Figur dermed? og om De for Exempel kan troe, at en Pige kan være smuk, som hedder Birgitte Slævhæl eller Sybille Soe.

Ludvig. Hold op med det Narrerie. Du har dog derved sat mig i nogen Uroe. Jeg leer af Verdens Dom; det er mig ligemeget, om man troer, jeg har været Baron i hundrede Aar eller i tre Dage, men Lady kan faae det at vide. — Der findes altid tjenstfærdige Aander. —

Henrik. Na, de tjenstfærdige Aander kan endda ikke skade os saameget. Dersom Deres gamle Hr. Papa kun ikke var her.

Ludvig.

Napagsien.

Ludvig. Hvad?

Henrik. Han har alt to Gange været her ved vor Dør. Jeg lod ham banke, og raabte endelig ud igiennem Nøgelnsløet, at Herren var reist bort. Thi han saae ikke ud, som han bragte Penge.

Ludvig. Hvilken ond Mand kan have ført ham her til Byen.

Henrik. Rimelig Armod's onde Mand. Stakket, han har gjort en ærlig Bankerot, forstaaer ikke at døe i rette Tid; han har formødentlig erfaret, at vi har fortient os lidt ved vor Industrie (Med Pantomime, som om han spillede Kort.) og vil besøge sin kiere Ludvig, som altid var hans kiereste lille Søn, for at døe i hans Arme, mais helas! han kommer og for sildig her. Saadan som det er kommet, saadan er det gaaet igien.

Ludvig. Frisk Mod, kiere Henrik! Lykken vil ikke altid være os imod. Engellænderindens Guineer og vore Siesters Dukater — Du har dog vel inviteret begge de Fremmede?

Henrik. Det forstaaer sig; de har den Ære at komme. Men om Engellænderindens Guineer tvivler jeg.

Ludvig. Jeg og, desværre! Nu, hvem veed, hvad Skat den kommende Nat har skjult i sit Skød?

Henrik. Havde man bare fat paa den!

Ludvig. Imidlertid er det nødvendigt, du lægger noie Mærke til ethvert Skridt, min Fader gjør, og forebygger alle dumme Streger. Der behøver slet ingen at vide, min Fader er en Betler. Saaer jeg kun først plukket de Fremmede

mede lidt, saa giver jeg den Gamle en Deel deraf, thi er han virkelig saa fattig, maae jeg dog giøre noget for ham. Mener du ikke det samme? Hvor boer han da?

Henrik (trækker paa Skuldrene). Hans Adresse er til et uselt Bærtshuus uden for Byen.

(Det torduer langt borte.)

Ludvig. Tordenveiret kommer nærmere.

Henrik (seer sig omkring). Det seer meget sort ud over Søen. — Men — saa Fanden i Dold — Seer jeg ret? — Tager jeg ikke Feil, Hr. Baron, saa er den Mand, der kommer krybende nede paa Broen, Deres Fader.

Ludvig. Min Fader? Ja tilforladelig! Mon han kommer her? For Himlens Skyld see til, du saaer ham andensteds hen. Førend jeg taler med ham, maae jeg først have noget. Hører du? Nu kan jeg ikke see ham. Det vilde være et dobbelt Tordenveir. (Saaer ind.)

Siette Optrin.

Henrik allene.

Bringe ham andensteds hen? Ja, hvor hen da? Det er dog ret mageligt, naar man kan holde Folk til alle besværlige Forretninger. Han gaaer hen og drikker sig et Glas Punsch, og jeg saaer see, hvordan jeg bliver af med den Gamle — Hvad skal jeg nu sige til ham? Herren er gaaet ud? Saa bier han, til han kommer hjem. Herren er reist bort? Det er han ale eengang spiiist af med. Herren er syg? Naar jeg ret betæn-

betænker det, saa er der intet løst i. Thi han mangler nervus rerum gerendarum; det er i vor Moderemaal: Han har Nerveseber.

(Det torbner steds langt borte.)

Syvende Optrin.

Den gamle Richard Westerland og Henrik.

Richard (kommer langsom gaaende). Min Ven! er Hr. Westerland hjemme?

Henrik. Hr. Westerland? Ham kender jeg ikke.

Richard. Hvem boer da her?

Henrik. Baron Westerland.

Richard. Nu ja, Baron, i Herrens Naad. Er han hjemme?

Henrik. Ja.

Richard (vil gaae ind i Huset). Er det her i Stuen?

Henrik. Holdt, holdt, gode Ven! Min Herre er ikke at faae i Tale.

Richard. Ikke at faae i Tale? Jeg er hans Fader.

Henrik. De hans Fader?

Richard (seer ham stopt i Ansigtet). Og — og — du er Henrik.

Henrik (noget forlegen). Henrik Gliederbusch.

Richard. Du er den Henrik, som om Vinteten kom til min Dør og tiggede, da jeg var i Velstand. Jeg tog dig ind, da du var næsten frosset ibiel. Har jeg ikke opvarmet en Slange i min Barne?

Henrik.

Henrik (stiller sig an, som han efterhaanden kiender ham).

Na, De er da vel, Hr. Richard Besterland?

Richard. Ja jeg er, Henrik. Jeg førte dig engang til min Søn, og lod dig opdrage med ham, før nu du mig til min Søn.

Henrik. Jeg vilde gjerne — men han er syg — han har udtrykkelig forbudet —

Richard. Er han syg? Hvo kan da bedre pleie ham end hans Fader? Lad mig kun komme ind.

Henrik. Jeg tør ikke.

Richard. Du tør ikke? Vidste Ludvig, hans Fader vilde komme? — Han kunde rigtig nok vide det, men jeg vil haabe, han veed det ikke.

Henrik. Og om han og havde vidst det, saa er det i Dag ret kritisk med ham; han maae meget vogte sig for, at hans Sind ikke kommer i Bevægelse. Den pludselige Glæde over at see Dem igien kunde koste ham Livet.

Richard. O Gud! saa har jeg gamle Mand forgieves reist halvfjerdsindstyve besværlige Mile. Hvor skal jeg søge Hielp og Trøst, naar mine Børn lukke Døren for mig?

Henrik. Saaledes er det jo ikke meent, gamle Herre! en anden Gang, naar hans Kræfter tillade det.

(En Epillegieft gaar over Skuepladsen ind i Huset.)

Richard. Hvem var det, du der lod komme ind?

Henrik. Det var Dokteren.

(En anden Gæst kommer strax efter den første.)

Richard. Og hvem var det?

Henrik. Det var Apotekereren.

Richard. Ve dig, Henrik, om du lyver for mig! I tre Dage har jeg været her i Byen. Min sidste Skilling er fortæret.

Henrik (affides). Desto værre!

Richard. Skipperen, der bragte mig herover, vil have Betaling.

Henrik (affides). Desto værre!

Richard. Jeg ligger i et uselt Bærelse her udenfor Byen, og snart kommer jeg til at ligge paa Gaden.

Henrik (affides). Et rummeligt Logis.

Richard. Ve dig, Henrik! om du lyver for mig. Du vil sende en Olding som din Anklager for Guds Domsloel.

Henrik. Na, anklag De Deres Søn, jeg har ikke gjort ham syg.

Richard. Saaledes lønner Ludvig mig for min faderlige Omhed. Han har glemt, at jeg ofte for hans Skyld var ubillig imod hans ældre Broder? At det er for hans Skyld, min gode Georg frivillig reiste til Amerika? Jeg lod ham reise — Han reiste maaskee til Elendighed og Kummer! — O, jeg vil opsoge ham. Georg! Georg! jeg vil efter dig til Amerika.

Henrik. Er det Deres Alvor, Hr. Vesterland? Her ligge netop to Skibe seilfærdige; det eene gaaer til Virginien, det andet til Pensylvanien. Min Herre betaler gierne en Plads for Dem.

Richard. Uhyre! En Plads i Helvede har I fortient for min Skyld.

(Det ordner stærkere.)

Henrik (lidt forskrækket). Uveiret kommer nærmere. — Det begynder at blive mørkt — snart vil det begynde at blæse og regne. Veed De hvad, gamle Herre! der staaer en gammel Fiskerhytte, om De søgte at opholde Dem der til i Morgen.

Richard. Henrik! Henrik! Her, under aaben Himmel, i Storm og Uveir, vil du lade mig gamle Mand staae?

Henrik. Bevares. Jeg viser Dem jo denne Hytte an, bare til i Morgen. Gjør De det kun. I midlertid kommer maaskee Deres Søn sig, og saa bringer jeg Dem til ham.

(Gaaer ind og lukker efter sig.)

Attende Optrin.

Richard Besterland allene. (Seer længe taus efter ham.)

Gamle Mand! vaagn op af din slemme Drøm. Udsig den ikke, den Forbandelse, som svæver paa dine Læber. Det var jo ikke min Søn, kun en leiet Karl med en nedrig Siel, som, naar han har spist sig mæt, staaer op, og ikke engang siger: Tak for Mad. Nei, min Søn veed ikke, jeg er her. Han er syg. (Løfter sine Hænder op mod Binduerne.) Gud give ham god Roe! Jeg vil komme igien i Morgen. (Gaaer nogle Skridt.) Men hvor gaaer jeg hen? I Hytten derhenne uden Penge? Man viser mig vist af. Den lange Vei og denne Samtale har udtømmet mine Kræfter, Uveiret kommer stedse nærmere og nærmere. —

Til mit Værtshuus kan jeg ikke komme. — Og kunde jeg ogsaa slæbe mig ud i Forstaden, lovede jeg da ikke at betale min Giæld? Vil man da vel tage imod mig, naar jeg kommer med tomme Hænder? — Ak, gode Gud! har du intet Lyn for mig? jeg har levet længe nok.

Niende Optrin.

Richard og den gamle Fisker.

Fiskeren (kommer ud af sin Hytte og seer paa Veiret). Det tegner til at blive et haardt Veir. Soen gaaer skrækkelig huul. Det var got, jeg fik min Baad paa Land. Det lader til Vind og Søe i Nat vil holde et artig Huus. Gud hielp hver ærlig Soemand, som nu svæver paa Volgens Top; den stakkels Diævel, som i Estermiddags krydsede her paa Hviden, og kunde ikke løbe ind for kontrær Vind, ham være vor Herre naadig.

(Vil gaae ind i sin Hytte.)

Richard (sukker døbt).

Fiskeren (hører det og bliver staaende). Hvem sukker der? Er der nogen, som lider Nød?

Richard. Ak, gode Gamle, jeg kan ikke mere. Nat og Uveir har oversaldet mig her.

Fiskeren. Hvem er J da?

Richard. En Fremmed, forhen Kiebsmand i Bremen, lykkelig og velhavende. Ulykke og troeløse Venner har stilt mig ved alt hvad jeg eiede.

Fiskeren. Fra Bremen? Jeg tænker, Bremen er langt borte?

Ri.

Richard. Ikke langt for den, som Elen-
dighed jager omkring i Verden.

Fisken. Hvad er Aarsag til, I kommer
hee til Byen?

Richard. Den eeneste Ven, der ikke har
forladt mig, Haabet. Jeg havde to Sønner;
den Eldste var en god Dreng, hvis simple Er-
lighed hans Fader ikke agtede høit nok, han gik til
Amerika for tolv Aar siden; den Yngste, min
Yndling, deelte min Velstand med mig i mine
gode Dage. Men da Mangel rykkede ind i mit
Huus, drog han ud i den vide Verden.

Fisken. Det var slet.

Richard. Fem Aar blev jeg allene i min
Elendighed. Efter lang Søgen og Spørgen er-
farede jeg endelig, han havde giort stor Lykke,
jeg veed ikke hvordan, og skal boe her i Byen.
Denne Esterretuing lokkede mig hjemme fra.

Fisken. Har I da fundet jer Son?

Richard. Endnu ikke.

Fisken. Nu, i dette Veir skal I heller
ikke lede efter ham; kom ind og sid hos mig til
Uveiret er forbi.

Richard. Jeg tager mod jert Tilbud med
Taknemmelighed.

Fisken (mod Hytten). Grethe!

(En qvindelig Stemme indenfor.) Fader!

Fisken. Hæng Kiedelen over Ilden, og
Fog Giedden, der hænger i Skorsteenen.

(De gaae ind i Hytten. Storm og Uveir.)

Tiende Optrin.

Georg og Fury. Den sidste har en Papagøie paa Haanden. Begge med blotte Hoveder, vaadt Haar og Klæderne i Vorden.

Georg (saaer Hænderne sammen). Store Gud! alting tabt!

Fury. Mod, kære Herre! jeg har altid hørt jer sige: Kun Liv og Døde kan ingen give tilbage, alt det Dyrige lader sig faae igien.

Georg. Ak Fury! De herlige Grund- sætninger ere ikke Venner i Nøden. De smause hos os i de lykkelige Dage, og forlade os, naar vi trænge til dem.

Fury. Derfor har J mig, gode Herre, at jeg skal holde fast paa dem, om de vil snige sig fra jer. See, Livet har vi reddet, og jeg tænker, vor Døde ogsaa.

Georg. Men det er ogsaa alt.

Fury. Na vist ikke, J har nok glemt Papagoien?

Georg. Det stakkels Dyr skal da og sulste ihjel?

Fury (klapper Tungen). Jaka skal ikke sulste, saalænge Fury har en Bid.

Georg (bitter). Har Fury da nogen?

Fury (føler i sine Lommer, og leer). Nei i Sandhed! Jeg har glemt at putte Tvebak hos mig. Dumme Fury! ellers har jeg altid Lommerne fulde. Holdt! der finder jeg dog noget. En lille Flaske, den tog jeg med den eene Haand og vor Papagøie med den anden. Men der er ikke heller

heller meget i. (Holder Flaſken hen til ham.) Drik, gode Herre!

Georg. Er det Gift, ſaa giv mig det.

Fury. Gift? — Fy! — Da jeg blev bragt til jer fra Afrika og kiendte ingen andre Guder end min Fetiska, da lærte J mig at kiende den ſande Gud, og ſagde mig, han var en Klippe i Nøden.

Georg (beveget).: Fury! — (Slutter ham i ſine Arme). Jeg er ikke fattig. Jeg har ræddet en Ven.

Fury. Og har en Fader, ſom er Gud!

Georg. Gud! denne ſkønne Siel har jeg bragt dig.

Fury. Nu er det Nat, det vil eengang blive Dag igien. Har J da ſlet intet ræddet? Ikke jeres Pengepung? Ikke heller jeres Papirer?

Georg. Nei, ſlet intet.

Fury (ryſter). Du, det er ſugtigt og koldt. Fryſer du og, ſtakkels Jafø?

Georg. Gode Fury. Vil du og tilgive mig, at jeg har gjort dig til Staldbroder i min Elendighed?

Fury. Nei Herre, ſaadan maae J ikke ſnakke. At minde en om Belgierninger paa denne Maade, er ikke andet, end at gjøre ham forrykt. Hdor var jeg nu uden jer? Levende begravet i de ſpanſke Guldruber, eller jeg vandede en engeliſk Sukkerplantage ved min Sved. Gode Herre! Det Ar Lænkerne har trykket mig om min Haand og Fod er eſterhaanden forgaaet; mener J min Laknemmelighed og ſaaledes ſkal for-
gaae?

gaae? Mener J, fordi jeg ikke bærer Kiederne længer, at jeg da ikke længere vil bære Ulykken med jer. Jeg er sund og stærk; saalænge jeg kan røre mine Arme, skal J ikke mangle Brod. Tilgiv, at Xury var saadan en Toffe og klagede over Kulden. J maae ikke lægge det ud til det Onde, jeg vilde kun give jer at forstaae, at det nu var Tid at søge Huus, for at tørre vore Klæder.

Georg. Hvem vil midt ud paa Natten modtage os Skibbrudne, naar man ikke har redet andet end en Papagoie — naar man ikke kan kiobe Medlidenhed med rede Penge?

Xury. Saa? Er det Brug her til Lands at betale Medlidenhed? O, kiere Herre! saa reis med mig til Afrika, til vore vilde Orkener; jeg vil bringe jer til min gamle Fader, han vil indrømme jer sit Sivleie, han vil vaske og salve jeres Fodder, han vil tage sin Bue af Væggen, klavre om mellem Klipperne og skyde jer en Vildbrad.

Georg. Hold op, Xury! Mit Hjerter længtes efter det Land, hvori vi ere, det er mit Fodeland. Fattig og elendig drog jeg herfra, fattig og elendig er jeg her igien.

Xury (seer paa Huset ved venstre Side). I det store smukke Huus der maae nok boe en riig Mand. Der er ogsaa meget lyst, og det kommer mig for, som jeg hørte Glas klinkte. Lad os banke paa, gode Herre! Den rige Mand vil glæde sig ved, saa uventet midt om Natten at kunne vise en Belgierning.

Georg. Meener du det?

Xury. Jh ja, hvorfor er han ellers riig?

Georg.

Georg. Saa bank paa, og lær af Erfarenhed hvad jeg skammer mig ved at lære dig.

Fury (banker paa). Heida! Luk op!

Ellevte Optrin.

De Forrige, Henrik.

Henrik (ved Vinduet). For Dævelen, hvem gjør saadan en Allarm her?

Fury. Luk op, luk op! her er Giester.

Henrik. De budne Giester ere for længe siden samlede, de ubudne maae staae udenfor.

(Slaaer Vinduet i.)

Fury. Den Karl veed ikke, vi Stakler har lidt Skibbrud, jeg vædder, han vil snakke langt anderledes, naar han faaer det at høre. (Banker igjen) Heida!

Henrik (ved Vinduet). Alt der igjen? Ere I Bøgttere?

Fury. Vi ere nogle stakkels Ulykkelige, som har lidt Skibbrud; med vaade Klæder og hungrige Maver.

Henrik. Saa vilde jeg ønske, I laae paa Havsens Bund.

(Slaaer Vinduet i.)

Fury. Haardhiertede Skurk!

Georg. Byd ham Penge.

Fury. I spøger, Herre! Er Penge da mere væltalende end Ulykke?

Georg. Byd ham Penge, siger jeg dig.

Fury. Vi har jo ingen.

Georg. Allene for at bevise dig —

Fury.

Fury. Nu, som I vil. (Mod Vinduet.) Hei, gode Ven, vi forlanger ikke din Umage omsonst.

Henrik (ved Vinduet). Hvad er det I sige?

Fury. Luf op, vi vil give dig Penge.

Henrik. Penge? Na, saa ere I allesteds velkomne. Jeg er paa Dieblirket hos jer.

(Lukker Vinduet.)

Fury. Uhyre! vidste din Herre det, lod han dig slaae ihjel.

Georg. Gode Fury, du er Naturens Son, du vil endnu ofte blive vækket af mangan sød Slummer.

Fury. O lad os vende om til Jamaica!

Henrik (med en Sngte). Her er jeg alt. Hvad er her nu at fortiene?

Furye Guds Løn.

Henrik. Intet andet?

Fury. Har du alt oplagt dig en Kapital deraf?

Henrik. Saadan en Kapital giver kun maadelige Renter.

Fury. Doffe! Gud legger Renterne til Kapitalen, og betaler begge Deele hisset.

Henrik. Har I kaldt mig herud for at præke Moral for mig?

Fury. Vi vilde kun sige dig, at du er en Slyngel. Kunde du ikke kommet strax, da du hørte, der stod et Par Skibbrudne for din Dør? Sælger du Medlidenhed for Penge? Pak dig kun ind igien! Med saadant et Uhyre vil vi ikke være en Time under Tag.

Henrik.

Henrik (holder Lygten hen til ham). Du sorte Dævel, jeg henter et Par haandfaste Karle, og lader dig prygle dygtig mår.

Kury (løfter sin Arm). Ja, lad dem kun komme, du hvide Satan! Det skal være mig tiert, jeg finder Leilighed til at bære mig Kulden ud af Lemmerne.

Georg. Gode Ven, hvem boer i dette Huus?

Henrik. Baron Westerland.

Georg. Ludvig Westerland? Men Baron — Har han længe været Baron?

Henrik. Ikke saalænge, som der behøves til at blive klog.

Georg. Hans Herre er da ingen født Adelsmand?

Henrik. Jeg var ikke tilstede ved hans Fødsel, og det adelige Stempel bliver meget usælselig sat paa i Moders Liv.

Georg. Er dette Land hans Fædreneland?

Henrik. Hans Fædreneland er overalt, hvor man kan faae Østers og Champagner.

Georg (affides). Det maae jeg noiere undersøge.

Henrik. Men nu falder det mig just ind, at det er en meget ubeqvem Tid, vi har valgt til Konversation. I arme Skielmer ere dyndvaade. Jeg vil dog vise jer, at Punschen har opvarmet mit Hierte til Godeværdighed. Kom ind, vi vil give Kudsken et got Ord for han skal anvise jer en Krog i Stalden.

Georg

Georg (afsidet). Jeg i min Broders Stald? Heller dse under aaben Himmel. (Hoit.) Jeg takker jer, min Ven, jeg behøver ikke jeres Hjelp.

Henrik. Nu saa Ganden i Vold; hvorfor narrer I mig da herved? Netop, da een af vore Giester havde gjort den interessanteste Qvinzeleva af Verden.

Kury. For at sige dig du er en Grobrian. Hvor jeg har hiemme, fører man ikke Giesterne i Stalden. Man giver dem Riis at æde, en Slurk Rum at drikke, og en Seng, saa god man har den. Forstaaer du mig?

Henrik. Saa ere de Folk, hvor du har hiemme, nogle Narre. (I det han gaar ind og staaer Dorren i efter sig.) Hvor ingen Penge er, der er heller ingen Sveitser. Omsonst er den bittere Død. Anvisning paa det evige Liv er en for længe siden reduceret Mynt.

Solgte Optrin.

Kury og Georg.

Kury. Fordømte Hund! Hellere vilde jeg kæmpe mod Tigere i de Afrikanske Orkener, eller stige ned i en Solgrube i den nye Verden. Blandt disse omvankende Liig findes der dog Menneker.

Georg. Bliu ikke vred, gode Kury. Maal ikke det kultiverede Land efter din simple Godheds Maalestok. Forfinelse kræver Nødvendigheder, Nødvendigheder undertrykke mere eller mindre Naturens Stemme.

Kury.

Kury. Meget vel, Herre! Jeg bryder mig heller ikke om en sønløs Nat under aaben Himmel. Men en Ting maae J tillade mig at spørge om: Naar J vidste, hvordan jeres Landsmænd tænke, hvi forlod J da vore fredelige Hytter? Jeres blomstrende Plantager? Hvorfor folgte J alle jeres Eiendomme, og vovede jer ud paa dette stormende Element, for at seile til et Land, hvor man seer flere Huse, men færre Mennesker end hos os?

Georg. Veed du hvad Fædreland er?

Kury (glad). O ja, det er det Sted, man er født paa.

Georg. Hvordan bliver du til Mode, naar du tænker paa det Sted?

Kury. Ak, det er nu saa meget længe siden jeg saae det. Jeg var knap sex Aar, da en portugisisk Skipper købte mig og slæbte mig til Jamaika, men jeg kunde endnu, hvilket Dødblik det skulde være, betegne jer den Egn, hvor mine Forældres Hytte stod. (Med Enthusiasme; hurtig.) Det var ved en Bæk, ved høire Side en Høi, ved venstre Side en Busk. Paa Høien pleiede min Moder at gaae op, naar hun ventede min Fader tilbage fra Jøgten. Jeg hængde mig da ved hende, hoppede min Fader i Møde, han gav mig et Stykke Wildt, det bar jeg efter ham, og tænkte ret, hvilken vigtig Person jeg var. (Meget bevæet.) Ak, forlad mig, Herre! at jeg endnu tænker paa den Hytte —

Georg. Forstaaer du mig nu?

Kury. — Hvor jeg bortspøgede mine Barndoms Aar —

Georg.

Georg. Fædrensbye, hvor jeg nåd den
barnlige Alders skyldfrie Glæder —

Kury. — Hvor hvert Træ, hver Busk
voxte op med mig —

Georg. Endnu kunde jeg beskrive hver
Sælgekierling der sad paa Hjørnerne —

Kury. Endnu hører jeg Fuglenes Qvid-
dren og Bakkens Susen —

Georg. Endnu lyder Kirkeklokkernes dum-
pe Slag for mine Dren —

Kury. — Der staaer jeg ved Bækken hos
min Fader, og seer Fiskene spille —

Georg. — Der hopper jeg omkring min
Moder, naar hun bager Kage —

Kury. En lille Fisk i min Spand — O
hvor glad sprang jeg afsted!

Georg. Et Stykke Kage i min Haand,
og alle mine Onsker vare tilfredsstillende.

Kury. Mon jeg nogensinde i mit Liv skal
komme, hvor den lille Hytte staaer? Maaſkee
er det nu længe siden den stod der? Mon min
Fader, min Moder leve endnu? — De maae
nu være meget gamle.

Georg. Og min Fader — Ak! — Lad
os bryde af, Kury; lad os endnu gjøre et Fors-
øg paa at komme i Hus. Hist henne seer jeg
Lys; (Neger paa Sifferens Hytte). maaſkee tager man der
imod os.

Kury. Der? — Herre! Huset er meget
lille; viiste man os bort ved den Riges Dør, hvor
kan I da vente, at finde Tilflugt under den Fat-
tiges Tag?

Georg.

Georg. Deri tager du atter Feil. Den Fattige veed, hvordan den Fattige er til Mode.

Kury. Ja, men han har intet, og den Rige har.

Georg. Den Fattige deler sit Intet, og giver mere end den Rige har.

Kury. Det forstaaer jeg ikke.

Georg. Meget vel; vi vil see, hvem der bedst kiender Mennesker. (Han banker paa Hytten.)

Fiskeren (inden for). Hvem er der?

Georg. En Ulykkelig, der har lidt Skibbrud.

Fiskeren. Jeg er strax hos jer.

Georg (til Kury). Hvad siger du nu?

Kury. Jeg siger, at Verden her til Lands er reent forkeert.

Trettende Optrin.

Fiskeren, de Forrige.

Fiskeren (med en Byste). Hvem banker saa silde? eller saa tidlig, vilde jeg sige.

Kury. Broder, har du Plads i din Hytte til to Mennesker og en Papagoie?

Fiskeren. Hytten er lille; men er det jer om lidt Plads og megen god Villie at giøre, saa er den stor nok.

Kury. Men vi har intet at forskylde det med.

Fiskeren. Dog vel en Anviisning paa Guds Lon.

Kury. Det er her til Lands reduceret Mynt.

Fiske-

Fisken (seer andægtig til Himlen). Hisset gielder den igien.

Kury (glad og bevæget, for sig selv). Det kommer mig for, som det var min Faders Hytte.

Fisken. Jeg seer, I ere ganske vaade. I ere vist forulykkede med det Skib, som heele Dagen har lagt og drevet herudenfor?

Georg. Ja, gode Gamle, vi løb paa Skibet fik stor Lef, blev med et fuldt nf Vand og sank.

Fisken. Jeg tænkte det nok; her er et vanskeligt Indløb i Havnen. Men saae I da ikke Londerne?

Georg. Bolgerne skulde dem hvert Die-blik, og om ogsaa det ikke havde været, saa var dog Stormen —

Fisken. Ja, rigtig var det bost Veir; intet Skib lod sig regiere. Nu, saa kom ind, og tørrer jeres Klæder; men med Sengen seer det galt ud; jeg har en gammel Mand her i Huset, som det onde Veir har bragt mig; ham har min Datter overladt sin Seng, han ligger i hendes Kammer. Min Seng er til jeres Tjeneste; men du Sorte faaer tage til Takke med et Knippe Halm.

Kury. Den Maade, du byder din Halm paa, gjør den til oet blodeste Leie.

Fisken. Mennesket gjør intet omsonst. Jeg havde ogsaa engang en Søn, som for mange Aar siden gik som Matros til Indien. Han hed Nikolai Roder. Jeg har ikke hørt fra ham siden. Han har kanskee længe hvilet paa Havsens Bund. Jeg fanger maaskee mangan Fisk, som har sødt sig med hans Rind. Det kan og trefse, det ikke

er saa. Man har dog Exempel paa, at et ungt Menneske efter nogle Aar er kommet lykkelig og velhavende hjem. Det vil jeg nu haabe og vente, saalænge mine møre Knokler hænge sammen, som mit gamle stikkede Garn. Jeg vil tænke: Hvem veed, hvor min Søn Nikolai nu nyder Belgierninger? og det vil jeg giengielde ved enhver Ulykkelig, jeg træffer. Kom ind.

Kury. I det smukke Huus der viiste man os af.

Fisken. Det troer jeg nok: havde I været et Par Løser, Spillere eller Heste, havde man nok ladet jer ind; saa finder I det dog rolisgere og bedre hos os. Det spøger og der i Huset.

Kury. Spøget det?

Fisken. Det værste Spøgelse, den onde Samvittighed, gaaer igien derinde. Nei, Gud skee Lov! jeg er tre og halvfjerdsfindstve Aar gammel, frisk, glad og vel til Mode. Jeg har aldrig i mine Dage været syg. Arbeide er min Læge, Kok og Kieldermeister. Jeg boer rigtig nok kun i en elendig Hytte; men en Hytte, der horer min glade Latter, er langt mere værd, end et Pallads, som seer mine Taarer. Kom ind! I et Korteer kan I lære mit heele Levnetsløb udenad.

Kury. Og skal aldrig glemme det igien.

(De gaae alle ind i Hytten.)

A n d e n A k t.

Første Optrin.

Ludvig lister sig ud af Huset, med Overkiol paa;
derefter Henrik.

Ludvig. Hurtig, hurtig! Her er ikke en
Kiæft rører sig.

Henrik (indenfra). Ja, men vore Synder
ere i fuld Bevægelse.

Ludvig. Fordømte Lykke! just da jeg
havde dig nødig —

Henrik (si det han lægger en Mantelsæk frem). Maatte
jeg drikke for meget og faae en Verial.

Ludvig. Karl! Nu ingen Spøg — See
til vi komme afsted —

Henrik. Vie De kun ikke efter mig! jeg
kommer bag efter. (Gaaer ind.)

Ludvig. Hvilken Dævel forblindede mig
saa jeg tabte mine Penge til Folk, som jeg kunne
oversee! — Dersom Engellænderinden — Nei,
nei — Hvorledes skal jeg skiule min Gattigdom,
min Giæld, min Fader for hende? — Min
gamle Fader! — Bort med denne Erindring! —
(Gaaer ad Døren). Henrik! hurtig! Dagen bryder
frem.

Hen-

Henrik (bringer nok en Mantelsæk). Er De her endnu? — Jeg tænkte De var alt om Bord.

Ludvig. Paa det du desto sikrere kunde pakke dig bort med min Garderobe?

Henrik. Vilde det ikke være ganske vel tænkt af mig? Blev ikke saa Deres Byrde lettere og min tungere? Og er det ikke saaledes i denne Verden, at den eene maae hielpe den anden at bære?

Ludvig. Menneſke! Hoor du endnu kan spase! —

Henrik. Et tungt Sind giver tung til Guds, og vi maae nu være lette til Guds, i Fald vore Kreditorer ikke ſkal naae os.

Ludvig. Men Henrik! dersom min Plan med Engelländerinden —

Henrik. Rarrierie! — for at indtage den Kone maatte De viſe Dem fra en ganske anden Side. — Endog ſom en virkelig riig Baron havde De intet udrettet. — Derfor aſtæd — aſtæd! —

Ludvig. Du har dog ikke glemt noget? —

Henrik. Nei, intet uden en temmelig Portion ubetalte Regninger; ikke engang en Møl ſkal kunne gotte ſig med vort Eſterladenſkab. — Wie lidt — Jeg maae lukke Døren i Laas; det tomme Hul kunne foraarsage ubehagelige Tanker.

Ludvig (i det han gaaer). Jeg gaaer til Tyrkiet og bliver en anden Bonneval.

Henrik (har taget Mantelsækkene og følger efter ham). Jeg gaaer til Eldorado, og ſamler Flinteſtene.

Undet Dytrin.

Den gamle Richard kommer ud af Hytten.

Nei, jeg kan ikke sove, da min syge Ludvig hele Nattien ligger og trækkes med Feberen. Sid de stakkels Skibbrudne, som jeg hørte snakke inde i Fiskerens Stue, vilde benytte sig af min Seng; jeg vil imidlertid bede for Ludvig. — Det gryer ad Dag, her er endnu ganske stille paa Gaderne, et eneste Trin lyder fra den ene Ende af Byen til den anden; det er som alting var dødt, saa høitideligt, og Skinet af Morgenrødens første Straale — O! det giver ret inderlig Andagt til Bøn! — Jeg vil sætte mig her (Sætter sig paa Vistasget uden for Amalies Huus, og venter til det bliver Ius Dag.) og lure efter enhver Skygge, som jeg kan see vandre bag Gardinerne. — Det er en rolig Morgen efter en stormende Nat! Et Billede af vort Liv! Al ja! jeg har ogsaa mange Gange seet min Soel staae op og gaae ned, og derfor har jeg nu Tillid til Gud. Saa frisk og skion som hiin Morgenrøde, var min Ludvig, da jeg slap ham af mine Arme; bleg og aspillet skal jeg nu finde ham igien. — Taalmodighed! indfaldne Kinder fyldest ud igien, marre hule Dine straale igien; dersom Sielen bare ikke sranter, for den hielper ingen Læge. — Gud! lad med Morgenduggen neddryppe Lægedom til ham! — Det begynder at blive levende i Byen. Jeg kan høre en Smed arbejde langt borte, og jeg hører en Brøndvippe knarke. Flid og Kummer ere dog altid de, der staae tidligst op. See! den gamle Fisker.

Tredie Dyrin.

Richard, den gamle Fisker sætter sig udenfor
sin Dør, slikker paa sit Garn og synger.

Sit Garn enhver i Verden har;
At fiske hver sig foretaer;
Et Qvindegarn er sminket Kind,
Og søde Ord, og Pengestrin.

Et Fyrstegarn er Ordensbaand;
Hvad fører vel Soldatens Haand?
Om Herens Garn han aldrig saae,
Hvor vilde han for andre slaae?

I Elskovsgarn der sværges Troe:
Bed Smigger sidder man i Roe
Bed Stores Vord, og fraadser frist!
Men jeg — jeg fanger bare Fiske.

Richard. Gud give jer en god Morgen,
gode Gamle!

Fiskeren (lægger sit Garn tilside, og kommer frem).
Hvad? — Ja, saa sandt jeg lever! — jeg tænkte,
I sov endnu i jer søde Roe. — Hvi forlader I
saadan jer Seng, og sætter jer der paa denne
haarde Steen? I har dog Hvile nødig?

Richard. Hvile? Gode Gamle, jeg veed
ikke af nogen at sige. Mit Hierte angstes af tier-
lige Bekymringer. I er jo og Fader, I maae
vide, hvordan det er med En, naar man længes
efter sit Garn. Fiske,

Fisſkeren. Ja, det ſkulde jeg troe. Men det er endnu ſaa tidlig. Bedre var det, I ſov forſt ud, og ledte ſiden jeres Søn op.

Richard. Ak, jeg har alt fundet ham, gode Mand — men jeg kan ikke komme til at tale med ham, den ſtakkels Dreng er ſyg.

Fisſkeren. Det gjør mig ondt, ſtakkels Herre! Vie nu bare til det ret er Dag, ſaa vil jeg følge jer. I er ſvag, og kan taale at have En med jer.

Richard. I ſkal have Tak. Men jeg har ikke langt til ham. Derovre i det Huus —

Fisſkeren. Der, jeres Søn? — Ak, du gode Gud!

Richard. I ſeer ſaa bedrovet paa mig? I veed da ogsaa, at han er ſyg? — Det er vel meget ſlet med ham?

Fisſkeren. Ja mæn er det ſlet med ham.

Richard. O Gud!

Fisſkeren. Det vil ſnart være ude med ham.

Richard. Ulykkelige Fader, ſaa ſkulde jeg da komme for at lukke hans Dine?

Fisſkeren. Lukke hans Dine?

Richard. Ja, denne elendige Troſt vil man dog ikke nægte mig. Jeg maae derind.

Fisſkeren. Jeg forſtaaer jer ikke, gode Herre! Jer Søn er ikke ſyg.

Richard. Ikke ſyg?

Fisſkeren. I det mindſte ikke paa Legemet!

Richard. Ikke paa Legemet? Hvad vil det ſige? — I Aftes ſilde var jeg ved Doren; man viſer mig af, man ſiger mig, det vilde virke for hæſtigt paa ham at ſee mig.

Fisſke

Fisſkeren. Sy! det var alt for ſlem. —

Richard (angſtlig). Tael, tael!

Fisſkeren. Jeres Søn duer ikke, gode Herre! Jeg veed hele hans Levnetsløb. En gammel troe Diener, ſom han for nogle Uger ſiden jagede paa Døren, fordi han var for ærlig til ham, har for-
talt mig det altsammen.

Richard. Det var viſt min gode Joſef?

Fisſkeren. Rigtig; ſaadan hed han. Vi levede ſom gode Naboer, ſladdrede mangen Aften med hinanden. Taarene ſtode ham altid i Øinene, naar han talte om det liderlige Huus, de holdte derinde. Der er en Skurk i Huſet, ved Navn Henrik, han er Jeres Søns hele Ulykke, han for-
fører ham til alt det Onde.

Richard. Han? Er det min Tak for mine Belgierninger?

Fisſkeren. Det ſagde den gamle Joſef ogsaa. Jeres Søn forlod jer ikke for ſat lette jer Byrden, men fordi det begyndte at blive lidt knapt hos jer. Med de Penge, I gav ham, gik han til Spaa; hoit Spil lokkede ham, Diævelen lod ham vinde, inden fire Uger var han en Spiller.

Richard. Ak! ſaa har han ſat ſin gamle Faders Rolighed paa et Kort — og tabt.

Fisſkeren. I Begyndelſen gik det got, det er juſt galt; hvor kom ellers de mange onde Men-
neſker fra, naar det Onde ikke i Begyndelſen pleiede at gelinge? Han ſkal have vundet en 8 til 9 tuſende Daler.

Richard. Otte Ni tuſend Daler? Og mig ſendte ham intet?

Fisken. Han sværmede fra et Sted til et et andet.

Richard. Og mig skrev han ikke engang til.

Fisken. Her har han nu været over Nar og Dag. Kierlighed holder ham her, som han siger.

Richard. Uden Tvivl et slet Fruentimmer?

Fisken. Nei, det skal være en brav Kone, en Enke, en Engellænderinde. Men, som den gamle Josef sagde, vil hun ikke have ham, og deri har hun ganske Ret. Maaſkee han vilde heller ikke have hende, hvis det ikke var gaaet Krebsgang med ham.

Richard. Alting borte igien.

Fisken. Saadan Velstand bringer ingen Lykke. Sviret og spillet alting bort. Henrik, den listige Spidsbube, hielper til at bestiale ham.

Richard. Og i Aftes var han hjemme?

Fisken. Ja rigtig, og har drukket og spillet hele Natten.

Richard. O jeg arme Fader, jeg vil tigge mig hjem igien, og der lade mig begrave hos min gode Kone. Ja, jeg vil afsted; Jorden brænder under mig. Men Skipperen, der bragte mig hertil, skylder jeg endnu tretten Daler, og har ikke en Skilling. Havde J ikke været, havde jeg maattet gaae hungrig til Sengs i Aftes.

Fisken. Tretten Daler? Ak jeg fattige Mand! Her er tre Mark, alle de Penge jeg har — Tag til Takke med dem.

Richard. Gud velsigne dig, men jeg . .

Fisken. Forsmaa ikke min Fattigdom! Jeg beder jer.

Richard. Nei, gode Gamle, jeg vil tage dem, siden det vil krænke jer, om jeg afflog det.

Fisken. O, hvilken Glæde, at giøre vel! Der var ingen Riig til, dersom den Rige kunde føle det. Nu vil jeg løbe hele Byen om og tiage de tretten Daler sammen for jer. Gud være hos jer.

Fierde Dyrin.

Den gamle Richard allene.

Nei, den der i sin Nød har en Ven at trøste sig, er ikke forladt af Skiebnen. Riig eller Fatig, i Pialter eller Silke, altid er en Vens Blik fuldt af Trost. Hielp mig kan du ikke, gode Gamle, men vederqvæget mig har du. (Falder hen i mørke Betragtninger.) Georg! Georg! det har jeg fortient for din Skyld; kunde du see, hvor din Broder tusindfold giengielder mig den Haardhed, hvormed jeg drev dig ud i den vide Verden. Saaledes som jeg her er, fremmed og uden Hielp, har du maaskee maattet vandre under en fremmed Himmelegn. — O, gid min Betsignelse kunde komme over dig, som din Forbandelse kommer over mig! — Jeg er meget mat — denne Samtale har udtømt mine sidste Kræfter. (Synker ned paa Bænken ved Amalias Hus.) Al, jeg er saare mat — Hvad er det — at mine Dine falde til — og jeg dog ikke kan sove —

(Han falder hen til dyb Tungstindighed, og sukker Pinene.)

Femte Dyrin.

Georg kommer ud af Hytten uden at blive
Richard vaer.

Jeg er da nu igien lige saa langt som for ti
Aar siden, da jeg forlod mit Fædreland. Nei,
den Gang var jeg ti Aar yngre, og det er meget.
Den Gang kunde jeg ogsaa betale min Reise til
Vestindien; i Dag har jeg ikke saa meget, at jeg
kan betale min Reise til de Dødes Rige. Dog
Klagen og Hysten gjør det slet ikke bedre; jeg er
dog kun 33 Aar gammel; hvad der vilde trykke
Oldingen, ryster Manden af sig. — — En skøn
Morgen, intet Spor af Uveiret i Aftes. Hvor-
for skal allene mit Ansigt have Spor af min Ulykke
i Aftes? Hvor der er Kraft, der er endnu Hielp.
Jeg vil arbeide, jeg vil vel slaae mig igiennem.
Men hvorledes? Til Bremen til min Fader?
Nei. Det var min Yndlingsplan, saalange jeg
havde Penge, at jeg vilde stille mig hen for ham
og sige: Nu, Fader! er jeg jer nu værd? Den
svovlige Georg, som I altid kaldte ham, har for-
hvert sig sit ærlige Udkomme; Glid har gjort
ham Genie undværligt. Men saaledes — strax
ved min første Ankomst at fordrø Velgiærninger
af ham — nei, det kan jeg ikke! — Her hos
min Broder? — Jeg veed jo ikke engang ret,
om han er min Broder? Og forudsat, han er
det, er han da og et Menneffe, man kan være
forbunden? — Nei, hos sin Familie maae man
sidst søge Hielp. Der findes dog nogen i Verden,
som kan bruge en øvet Karl til sine Forretninger.
Her i Byen boe en Mængde Kiøbmand; jeg har
endog

endog selv en Korrespondent her. Ham vil jeg lede op, naar det bliver bedre op ad Dagen; han skal hielppe mig med Raad og Daad — (I det han taler, vender han sig af en Hændelse til den Side, hvor den Gamle sidder.) Gud! hvad seer jeg? (Ophold. Derpaa hurtig.) Min Fader! (Ophold. Derpaa seer han den Gamle staa i Ansigtet, og vender sig bevæget fra ham.) Min Fader! o min gamle Fader! Hvad er det? — Hvor kommer den gamle Mand her? — Og her paa denne Bænk? — Er det Huus, min Broder boer i, hans? — Hvorfor er han reist fra Bremen? — Har han etableret sig her? — Dog, hans Ud-vortes synes at forkynde Mangel. Og hans Slumner her paa denne Bænk? Hvad skal jeg tænke derom? — (Gaaer nærmere.) Hans Haar er blevet graat, hans Kinder indfaldne, hans Hænder tørre. O, han maae have haft megen Kummer. Dersom bare Tanken om hans Georg ikke har været ham en Rebredelse; mit Hierte har tilgivet ham. — — Hvad skal jeg gjøre? Waagne ham? — Nei, jeg bliver her og venter til hans Søn er forbi. — Mon han endnu kan kiende mig? Ei Mars Fraværelse, mungen vaagen Nat fuld af Sorger har forandret mit Ansigt. — Skal jeg, naar han vaagner, kaste mig for hans Fødder, og stamme Røvet Fader? Eller skal jeg prøve paa at byde over mit Hierte? — Ja, jeg vil give Agt paa Naturens Stemme i hans.

Richard (farer forfrækket op og vaagner). Hu, det var en slem Drøm. Min Søn Georg stod for mig, bleg og kraftesløs; et huult straffende Blik — Hu! det var en slem Drøm.

Georg. Gode Gamle! I sidder der i Solen, I faaer Hovedpine.

Richard. Hovedpine, min Herre? Min Smule Hierne har Ulykken borttorret.

Georg. I er ulykkelig, ærverdige Gamle?

Richard. Har De seet Sorgespillet, Kong Lear? Gud bevare Dem for hans Skiebne! — Mit Hoved bliver meget svagt.

Georg. Skulde jeres egne Barn —

Richard. Jeg har havt to Sønner.

Georg. Og begge de to —

Richard. Nei, ikke begge! Georg for-
tiener ikke at lastes. Jeg forstodte ham, og hans
Broder forstoder mig, det er Guds retfærdige
Straf! — O min Søn Georg! kunde jeg kun
see dig en Gang forend jeg døer! — Kunde jeg
kun anraabe dig om Forladelse for min Haardhed,
med den sidste Taare, som kan presses ud af disse
fortorrede Dine — og velsigne dig —

Georg (ved hans Fodder) Velsign mig, min
Fader, velsign jeres Søn Georg!

Richard (kænder sielvende sin Søn; vil trykke ham til
Hjerte, og falder astmægtig tilbage).

Georg. Gud! Det var for hastig jeg aar-
benbarede mig for ham. Fader! Fader! —
(Mod Hytten) Kury! Kury! — Han døer — af!
hvad har jeg gjort! (Soger at bringe den Gamle til Live)

Richard (kommer sig lidt efter lidt).

Georg (styrter i hans Arme).

Richard (trykker ham til sig, slipper ham igien sielv-
vende, og falder paa Knæe med oprakte Hænder). Tilgivelse,
min Søn, Tilgivelse.

Georg (prøver forgieves paa at løfte ham op, og knæler ved Siden af ham) Gode Fader, intet om det Forbigangne. — Deres Velsignelse!

Richard (lægger Hænderne paa ham). Dig velsigne den Gud, i hvis Magt det staaer at belønne sønlig Kierlighed. Han velsigne dig, som han tilgiver mig.

Georg (løfter Oldingen op og sætter ham paa Bænken). Forglemt er al min Elendighed! forglemt er den lange taaers Prøvetid! jeg har min Faders Kierlighed igien. Jeg er lykkelig og glad; min Faders Velsignelse hviler over mig! jeg er riig! jeg bytter ikke med nogen Konge.

Richard. Sæt dig hos mig, Georg! at jeg kan see paa dig, og finde din Moders Træk i dit Ansigt. — Ja, det er dig, det er min gode Frederikes Dø, hele hendes blide Blik! Gud! hvor var det mueligt, at saadan en fortræffelig Kone ogsaa kunde blive Moder til et Uhyre? Ak! de vederqvægende og ormstufne Frugter voxer paa eet Træ. Din Broder — eller hvorledes? Veed du det maaskee alt? — Jeg finder dig her? Hvorledes og hvorfor finder jeg dig her? Har du og hjemme i det Huus derovre?

Georg. Nei, min Fader! Det er forst nogle Timer siden jeg kom her til Byen.

Richard. Gud være lovet! Du giver mig Livet igien.

Georg. Men min Broder? — De vilde tale om min Broder?

Richard. Han fortjener ikke, at vi besmitter dette glade Dieblif med hans Navn. Han —
jeg

jeg vil samle alle hans Forbrydelser i et Ord —
Han foragter sin Fader.

Georg. Jeg gyser; men er De og vis paa
det, kiere Fader?

Richard. Anklager nogen Fader sit Barn,
førend han er vis paa hans Forbrydelse? Halv-
fjerdstindstyve Mile reiser jeg fattige, til Grunde
ødelagte Mand, hertil, fordi jeg hørte, det gif
min Ludvig vel, og fordi jeg tænkte, det vilde
gaae ham bedre, naar han kunde deele med sin
gamle Fader. I Storm og Uveir gif jeg i Aftes
sildig til hans Dør, og blev viist bort. Spillere
og Spidsbuber mælde sig og indlades. — Jeg
hungrer og de fraadse. Mig siger man, min Søn
er syg; jeg beder og han synder. Med et Ord,
Georg: Her er din Broders Huus, og her sidder
din Fader under aaben Himmel uden Huuslye.

Georg. Ha! det er skammelig. (Springer op.)
Jeg vil ind —

Richard. Bli! hans Forbrydelse er for
stor. Gud allene kan straffe den! Jeg stiller
min Sag for Gud! Jeg vil tilbage til mit Fø-
deland. Reis med, kiere Søn! Vil du?

Georg. O med Glæde.

Richard. Hvor kommer du fra?

Georg. Fra Vestindien.

Richard. Bist nok ikke med tomme Hænder?

Georg. Gud havde velsignet min Flid,
men Bølgerne har opslugt Frugterne deraf.

Richard. Det er ilde. — Dog, ieg har
dig igien; jeg trykker igien en Søn til mit Hierte;
jeg er ikke fattig. See kun til, vi kommer her
fra; thi her gider jeg slet ikke være.

Georg. Jeg reiser med Dem, saasnart De vil.

Richard. Saa er der Skipperen, som bragte mig herover, en slem uhostig Mand, ham skylder jeg endnu 13 Daler, og har ikke 13 Skilling; thi jeg tænkte at finde meget her. Kan du nu skaffe denne strange Kreditor betalt, saa vil jeg strax forlade Byen.

Georg. Tretten Daler?

Richard. Ja, saa meget har du dog vel ræddet?

Georg. Af, gode Fader! ikke en Skilling har jeg ræddet.

Richard. Ikke? — Forsynet prøver mig haardt.

Georg. Ja, meget haardt. Min Smule Rigdom kan jeg undvære, men Glæden, at kunne hjælpe en Fader, skal jeg ogsaa undvære? Laalmodighed! Jeg har en Korrespondent, som i alle sine Breve kaldte mig Ven; han er mig forbunden for mangen lille Tjeneste, mangen lille Fordeel, han skal i Dag giengielde mig det med Rente. 13 Daler er lidt for ham, men uendelig meget for mig. O, for mig selv havde jeg ikke kundet bette! Jeg iiler til ham — Men lade Dem her saa allene. — Kury! Kury! — Jeg vil foreslå Dem et Menneſke, som jeg fra min Slave har gjort til min Ven. Hans Ansigt er sort som Kul, men hans Siel er hvid som en Cherubs Klædebon. (Raaber mod Hytten.) Kury! Kury!

Siette Dyrin.

Kury, de Forrige.

Kury (gabende). Jeg er her alt.

Georg. Kom her, fiere Kury! Sov en anden Gang længere; kom og omfavn denne Dings Knæ, det er min Fader.

Kury. Jeres Fader? (Han knæler ned for den Gamle, og sætter hans Fod paa sit Hoved; den gamle

Richard (rækker ham sin Haand).

Kury (kysser den).

Georg. Jeg maae ud i Byen; jeg betroer ham til dig; gaae ikke fra hans Side.

Kury. Før skal man stille Lovinden fra sine Unger.

Georg (fynder sig bort).

Syvende Dyrin.

Richard Besterland, Kury.

Kury. I er hans Fader? Det glæder mig. See, hvorledes den store Mand ved en Soelstraale udrydder Virkningen af ethvert Lyn, som blinkede afvigte Nat. Min gode Herre er ogsaa blevet glad og vel til Mode. Hvor mon han gif hen?

Richard. Til en af sine Venner, for at faae Penge. — Har du længe været hos min Søn?

Kury. I syv Aar. Han løste mig ud af et haardt Slaverie, mig og fem af mine Kamerader. Ak! han har altid meent det godt med os. Et Par Aar efter hinanden straffede den store Mand
Landet

Landet med Misvæxt; mange af de andres Slaver sultede ihjel, hos os var der fuldt op. Og da han nu solgte den smukke Plantage for at drage til sit Fædreland, da skulde I høre en Hylen og en Tuden. Ja, saadan en Herre faaer de vist heller aldrig igien.

Richard. Siig mig, Kury, har han nogenstunde talt om sin Fader til dig?

Kury. Ofte, meget ofte.

Richard. Og altid med en Forbandelse?

Kury. Sy Herre! Vi har en Papagoie, ham skulde I see, det er det eeneste vi reddede i Skibbruddet. Min Herre har selv opfodt ham, og lært ham at sige allehaande Ting. For Exempel: Beed Georg! fat Rod! beed for din Fader! Naar han heele Dagen havde gaaet og arbeidet, og om Aftenen kom hiem, raabte Fuglen til ham: Beed Georg! beed for din Fader! Da har jeg tidt seet, hvordan han faldt paa Kneer, og bad den store Mand velsigne jer.

Richard. Det er nok! Du faarer og glæder mit Hierte. Ak! Kury! jeg havde en Søn endnu.

Kury. En endnu? Er han død.

Richard. Gud give han var, saa torde jeg endnu elske ham. Han er blevet fremmed for mit Hierte. Han forstøder og foragter mig.

Kury. Sy!

Richard (tæller sine Dine).

Kury. Jeg vilde ikke have saadanne Taarer paa min Siel, jeg tænker, de maas brænde som Middagssofen under Linien.

Richard. Han lever herlig og i Glæde.

Kury. Saa? Mon det ogsaa vil vare længe. Jeg tænker altid, Himlen maae være nok saa klar, Skurken hører dog altid Tordenen langt borte og skjælver for den. — Græd ikke, gamle Herre! Jeres Taarer vil hverken forbedre eller dræbe ham. Kom med mig ind i denne Hytte, her gabe de Forbigaaende paa os. Der boer en fattig Mand med et rigt Hierte. Han vil vedspøge jer med en Taar Rum, og saa kan I maaſtee slumre lidt til min Herre kommer.

Richard. Ak Kury! findes der og saa danne unaturlige Sønner i Afrika og Amerika?

Kury. Nei Herre! i Afrika ikke. Men i Amerika skal boe et Folk, som slaaer sine Oldinger ihjel, naar de ikke mere kan komme afstød, og tage i Forveien den kierligste Affked med dem.

Richard. Langt heller, Kury! Ti Gange hellere et Kys paa Faderens Mund og en Kisse paa hans Hierneskæl, end at lide tusindfold Død. Ak, den første Taare, jeg har grædt, var en ulykkelig Faders Taare. (Han gaaer ind i Hytten.)

Ottende Optrin.

Kury allene.

Kury (seer efter ham). Jeg vilde ikke have saa danne Taarer paa min Siel. — Er det det Land, hvor Menneskene ere frie? Ikke Slaver af Herre, men tifold Slaver af deres Lyster? Store Mand! ophold mig i min slaviske Tønkemaade! Dyrmt er det Land, jeg er født i, raae ere mit Folks

Folks Sæder; men saadanne Taarer har jeg aldrig der seet nogen grøde.

Niende Optrin.

Georg og Kury.

Georg (nedslaget og bedrovet). Hvor har du gjort af min Fader?

Kury. Jeg bragte ham ind i Hytten.

Georg. Kury, jeg behøver 13 Daler.

Kstry. Jeg har ikke en Skilling.

Georg. Det veed jeg. Men Pengene skal frem, om vi og skal kradse dem op af Jorden.

Kury. Var jeres Ven da og saadan en Slynge, og lod jer gaae hielpeløs fra sig? Ja, Herre! en god Kilde erkiender man kun, naar det er et tørt Kar.

Georg. Du giver ham Uret, han er død for nogle Dage siden; jeg fandt hans Enke i Sorg og Taarer.

Kury. Er han død? Ja, saa er Skylden ikke hans. Men mere ubeleiligt kunde han da ikke heller døe. (Han betænker sig et Dieblik.) Veed I hvad, Herre! Sælg mig.

Georg. Ky, Kury! jeg driver ikke Menneskehandel; du er i et frit Land, og hvad der er mere end det, du er min Ven.

Kury. Just derfor. Jeres Fiende vilde ikke lade sig sælge for jer.

Georg. Ikke et Ord mere derom! — Jeg behøver kun lidt; tretten Daler, for at betale en urolig Kreditor. — Der falder mig noget ind.

Lob og hent vor Papagoie. Byen er stor, der er
 Narre nok i den, som gierne kaste nogle Dukater
 bort, for at have den Fornoielse at sætte en broget
 fladdrende Fugl i Vinduet. Thi det hører med
 til den gode Tone. Gaae, byd den Fal, men
 ikke en Skilling under tretten Daler.

Kury. Na, du gode Gud! min Zako; hel-
 ler vilde jeg sælge Troien af Kroppen.

Georg. Jeg ogsaa. Men den giver ingen
 os noget for.

Kury. Fuglen er det eeneste vi har tilbage.

Georg. Just derfor horee den min Fa-
 der til.

Kury. Han har altid spiiist mig af Munden.

Georg. Min Fader hungrer.

Kury. Nu, saa far vel, kiere Zako! du
 kan maaskee komme i de Hænder, du saaer mere
 Sukker og Mandler af, end af mine; men ingen
 vil holde saa meget af dig, som jeg.

Georg. Mit Hierte hænger og ved den
 Fugl. Han har skaffet mig mangen uskyltig Glæ-
 de. Dog det maae saa være. Kom.

Kury. Stakkels Zako, lev vel!

(Begge gaae ind i Hytten.)

Erste Akt.

Første Optrin.

Amalie, siden Betty.

Betty (kommer ud og dækker Theebordet, strax derefter

Amalie (i en smuk Negligee, hun sætter sig ved Theesbordet, skænker og drikker).

Betty (fikrer Smorrebrød).

Amalie. Theen duer ikke.

Betty. Den duer aldrig, naar Mylady er fortrædelig.

Amalie. Saa? Er jeg da fortrædelig? Og hvorover da?

Betty. Nei, det just ikke, men —

Amalie. Jeg spørger, hvorfor du troer jeg er fortrædelig?

Betty. Jh nu, enten veed De det alt, og saa behøver jeg ikke at sige Dem det; eller De er fortrædelig, uden at De selv veed det, hvorfor og hvorover skal jeg strax sige Dem.

Amalie. Du gjør mig ordentlig nysgierrig.

Betty. De er forelsket.

Amalie. I din Kat?

Betty. I Baron Wesserland.

Amalie. Virkelig? Har du fort paa hvide derfor?

Betty.

Betty. Ih nu, hvem vil ogsaa see paa Ansigtet hos et Mandfolk? Og saa meget brun er han dog ikke helltr.

Amalie. Jeg var tilfreds din Mund var lige saa tæt lukket som dit Øre.

Betty. Ja vist er det bedst at lukke i Tordenveir, helst saadant Veir, som det var i Nat.

Amalie. Du snakker om i Nat? Og alligevel forstyrrede Tordenen mindre min Sønn, end den Suus og Duus derovre. Der hørte jeg dem synge, jubilere og kjenke med Glassene. Det var ligesom de havde bestilt Tordenen til at akkompagnere ved Skaalerne i Stødet for Pauker.

Betty. Jeg kan ikke lide Pauker.

Amalie. Det er dog underligt. Det er dog det eneste Instrument, du kan høre.

Betty. Nei, Bokalmusik, den priser jeg.

Amalie. I London, ikke sandt? Naar Håndels Mesterværker foreviges af ni hundrede Kunstnere? Der strække netop dine Øren til.

Betty. O ja, dersom min Formue kunde strække til, saa —

Amalie. Ha, ha, ha! Det loierligste Menneske i Verden. Men med alt det meget feedommeligt, naar man har det daglig. Og nu ligeledes en Mand, som man og daglig har og ikke har, og som man saa sjelden behøver.

Betty (som meget noie har hørt efter). Altsaa behøver man ham dog undertiden?

Amalie. O ja, for Exempel i Tordenveiret forgangen Nat for at læse os et Vers for af en Psalmebog.

Betty.

Betty. Kun i Tordenbeir? Ak Mylady! Der gives mangt et Uveir i det menneskelige Liv, hvor det gior en saa got, at man kan lukke sine Dine i en Vens Arme, naar det lyner.

Amalie. See engang! det du sagde der var ikke saa dumt. Ak ja, at nyde allene og lide allene er lige bedroveligt. Jeg er ung nok til at føle, at jeg mangler Kierlighed, men jeg er og gammel nok til at begribe, at Kierlighed uden Hoiagtelse er blot et vakkert Barn, som man vel en Times Tid kan lege med, men siden lader det løbe, og i det høieste raaber efter det: kom snart igien, min søde Slut.

Betty (seer sig om). Hvor er han da?

Amalie. Er det vel min Skyld, at jeg ikke har fundet, hvad jeg har søgt? Er det min Skyld, at der gives saa mange Mennesker i Verden, som man blot kan elske?

Betty (assides). Hun bevæger Munden, jeg mærker hun smækker, men ikke med mig.

Amalie. Jeg har hverken Forældre eller Formynder, som kan ledsage min Ungdom; saa maae jeg da vel giøre Fornuften til min Formynder. Den vil jeg sende ud for at vælge mig en Mage; Hiertet vil jeg give den med til Opvartning.

Andet Optrin.

De Forrige, Furey med Papagoien.

Furey. Papagoier, Papagoier! Riob, hvem der vil kiobe.

Betty. Hu! han er sort.

Amalie.

Amalie. Kan han snakke?

Fury. O Ja, han sladdrer fra Morgen til Aften.

Amalie. Hvor meget vil du have for den?

Fury. Tre Louisdorer.

Betty. Er du gal? Her kan man jo købe en Papagoie for to Dukater.

Fury. Det er mere, end jeg vilde give for dig, og mindre end en eneste Tær af min Papagoie er værd.

Betty. Du er meget høflig.

Fury. Man kan ikke være alting paa en Gang, jeg er ærlig. — Vil I købe, smukke Frue? Jeg har Hastværk. Kan I undvare Penge, saa gjør det kun, jeg sælger jer noget, som er hundrede Daler værd, Papagoien giver jeg jer oven i Købet.

Amalie. Og det er?

Fury. Den Glæde at have gjort en Velsgerning.

Amalie. Du gefaller mig. Kom, jeg vil give dig Pengene.

Fury. Nu, gode Taks, kære Landsmand, i Dag sees vi sidste Gang. Lev vel. For dig got op, gjør din Opdragelse ingen Skam.

(Han følger efter Amalie ind i Huset.)

Tredie Optrin.

Betty allene.

Det er nu igjen et Indfald! — Hvad gjælder, hun køber Tuglen, for i Morgen at sætte den

den paa Pension hos en medlidende Siel. — Altid
 figer hun, Betty! du har Luner, og hun er dog
 selv sat sammen af Luner. Naar hun hører for-
 fortælle om noget Stort og Udmærket, saa kom-
 me Taarene hende strax i Øinene, og da er hun i
 Almindelighed nær ved at gisre en dum Streg.
 I flige Tilfælde tænker hun ofte hverken paa
 Stand eller Kion. Hendes Beraagenhed kan
 man vinde ved Bagateller og forspilde ved Baga-
 teller. To Gange har hun al været i Færd med
 at gisre gode Partier, den ene Elsker var en Lord,
 han behagede hende fordi han græd i et Sørgespil;
 og hun gav ham Afstød, fordi han, da han en
 Dag var kiser ud i sin Kabriolet, havde pid-
 sket lidt paa sine Heste. Du gooe Gud! Og han
 pidskede dog for at behage hende. — Nu vil jeg
 spørge: Har Betty saadanne Luner? Den an-
 den var en rigtig Baronet; da man engang samlede
 Penge til en afbrændt Bonde, kastede han sin hele
 Pung i Hatten. Wips! havde han hendes Hjerte;
 siden fik hun at vide, han havde jaget en gammel
 troe Tiener paa Doren, der havde tient hans Fa-
 der i tyve Aar. Soup! gav hun ham Kurven.
 — Har Betty saadanne Luner? En anden
 Gang vilde hun endelig giøtet sig med en fattig
 Søelientenant, fordi han med største Fare havde
 ræddet en frugtsommelig Kones Liv, da hun var
 faldet i Vandet. Til al Lykke blev den unge Hr.
 Lieutenant hurtig udkommanderet med Eskadren.
 — Har Betty saadanne Luner? Der kommer
 han igjen. Det maae dog være besynderligt, at
 have saadan en sort Mand. Jeg maae dog staddre
 lidt med den Krabat. (Hoi.) Hør lldt, du Gærte?
 Tierde

Fjerde Optrin.

Kury og Betty.

Kury (tæller Pengene, han har faaet, i sin Haand).

Betty. Er du giot?

Kury (beseer Præget paa Pengene). Det er et Fruentimmer.

Betty. Rigtig nok, din Nar, med et Fruentimmer. Giøter Mandfolk sig med hinanden i jeres Land?

Kury. Det Solv synes mig at være af slet Gehalt. Næsen er saa rød.

Betty. Hvad, det skal en Skielm sige om mig. Tænker du kanskee, det er min Naade at sige for dybt i Glasset?

Kury. Hvis Billede kan dog dette være? Fruentimmeret er smukt nok.

Betty (broster sig). Man har konserveret sig.

Kury. Der staaer noget skrevet. Jeg maae dog see, om jeg ikke har glemt hvad jeg har lært at læse. (Vogstaverer.) E — li — sa — beth.

Betty. Ja, saa hedder jeg, men for Kortheds Skyld kalder man mig Betty.

Kury (i det han putter Pengene i Lommen). Hvad Pokker sladdrer du? Enten er hun gal eller døv. Far vel!

Betty (holder paa ham). Nei, det har vi ikke væddet om.

Kury. Vi har slet ikke væddet.

Betty. Men vi vil vædde.

Kury. Hvorom?

Betty. At du bliver forlibt i mig.

Kury. Jeg? — Hahaha! ja, var du i

Afrika.

Betty.

Betty. Ih nu, var det bare ikke saa langt. Imidlertid, hvad Himlen engang har besluttet —

Fury. Skinnende sort som Ibenholt —

Betty. Det overseer jeg —

Fury. Men jeg ikke.

Betty. Du er alt for beskeden. Dersom jeg bare er smuk nok til dig.

Fury. Hu! Munden —

Betty (snerper Munden sammen). Munden? Er den ikke lille nok?

Fury. Just derfor. Bred maade den være, og Læberne tykke

Betty. Vi forstaae ikke hverandre.

Fury. Det kommer ogsaa mig saaledes for, derfor gaaer jeg.

Betty. Saa hie dog, jeg har endnu saa meget at sige dig.

Fury. Og jeg har intet at svare dig; thi var du sortere end du er hvid, og havde du bare Begreb om en Næse og Læber, som Leverpølser; saa gaaer dog min Herre for alting. (Gaaer.)

Betty. Hvad sladdrer det anderlige Menneske? Begreb om en Næse? Læber som Leverpølser? Mener han mig? Har han Lyst at føle mine Regle i sine krusede Lokker?

Femte Optrin.

Amalie, Betty.

Amalie (bæstis). Betty! Betty! løb efter ham. Bring ham tilbage! jeg maade tale med ham.

Betty.

Betty. Hvorom? Hvorom?

Amalie. Det skal du siden faae at høre —
 Afsted! hurtig!

Betty. Men om han nu ikke vil komme?

Amalie. Saa lob ham Penge.

Betty (I det hun gaar). Jeg troer saasandt
 hun har forelsket sig i den Sorte.

Siette Dptrin.

Amalie allene.

Den besynderligste Papagoie, jeg har hørt
 snakke. Beed Georg! beed for din Fader, saa
 ber han ganske tydelig. Det betyder vist noget,
 som jeg maae see at faae oplost. Hvo der istæ-
 denfor! Hvem der? Gode Ven! og andet slikt,
 lærer en Papagoie en Formaning til Bøn, han
 maae have sine særdeles Aarsager derfor. Naabte
 Fuglen kun: Beed Georg! saa vilde jeg troe,
 den havde hørt en Dvaer til; men beed for din
 Fader; hvorfor just for hans Fader?

Syvende Dptrin.

Amalie, Kury og Betty.

Kury. Hvad vil I, smukke Frue? Jeg
 har megen Hast.

Amalie. Hvorfor saadan Hast?

Kury. I dette Ditblik græder maaskee en
 Fader om sin Søn's Hals, og Kury, det dumme
 Mennecke, kan hjælpe og kommer ikke.

Amalie.

Amalie. Du kan hielpes? Hvordan det?

Kury. Underlige Spørgsmaal! Med denne
Pung.

Amalie. Du givr mig mere og mere nysgier-
rig. Hvad er det for en Fugl, du har søgt mig?

Kury. Den skønneste Fugl, der er til.
Han er født paa St. Domingo, ikke mere end
syv Aar gammel, og kan endnu leve hundrede Aar,
snakker Tydsk, spiser Mandler, lader sig gierne
køse i Hovedet, og bider smaa Børn. Fortry-
der I Kjøbet, saa giv mig ham tilbage; men Pen-
gene faaer I dog ikke igjen.

Amalie. Toffe! Fuglen staaer mig an.
Hvem har lært ham at snakke?

Kury. Min Herre?

Amalie. Hvem er din Herre?

Kury. En brav, men ulykkelig Mand.

Amalie. Hans Navn?

Kury. Georg Besterland.

Amalie (studer). Georg Besterland? Bar-
on Besterland?

Kury. Ikke Baron! Kan man ikke være
brav, uden at være det?

Amalie. O jo. Dyden udstiller ingen Di-
plomer. Har din Herre Vaarsørende her i Byen?

Kury. En fattig Fader.

Amalie. Ellers ingen?

Kury. Og en riig Broder.

Amalie. Faderen fattig? Og Broderen
riig? Hvordan gaaer det til?

Kury. Det gaaer saa til, at den Son er
en slet Karl, som lader sin Fader bestle. Tag mig
det

det ikke ilde op, smukke Frue, den unge Herre er er maaskee af jeres Bekjendtskab?

Amalie. Ja, ja, jeg kiender ham, men ikke saa got, som du lærer mig at kiende ham. Den stakkels Fader! Men han har jo to Sønner, og jeg haaber, din Herre er sin Broder meget ulig.

Kury. Som jeres Ansigtssfarve er min. Men en god Villie er for nærværende Tid hans hele Rigdom. Naar I engang tager ud paa Rhe- den, og det er got Veir, kan I see et Brag staae paa Sandbankerne paa venstre Haand; og naar I seer det, saa tænk: Det var dog haardt, at en god Søn skulde lide Skibbrud tæt ved Havnen, sætte alting til og finde sin Fader ved Bettelstaven.

Amalie. Har I lidt Skibbrud?

Kury. Ja, forrige Nat.

Amalie. Men Papagsien?

Kury. Ja Papagsien? Nu, den saae nok, hvordan den hialp sig igiennem, derfor har den gode Gud sat den et Par Binger paa Kroppen. Da Uveiret brød løs, og Skibet stodte og gik sønder, sloi min stakkels Fader paa et Stykke af— af Kahyten, som rakte frem over Vandet, og raabte: Bed Georg! Ja, tænkte jeg, bede har og sin Tid, nu maae vi svømme. Jeg pladskede ham saa nær jeg kunde, fik ham fat i Benene — thi I maae vide, at jeg leder efter min Lige i at svømme — og saaledes bragte jeg ham lykkelig til Land.

Amalie. Og du kunde være saa haardt- herttet at sælge ham.

Kury. Ak! smukke Frue! hvad skal man gjøre. Den Gamle havde intet at spise, og var i tref-

tretten Dalers Gield. Jeg gif i Raad med min Herre, og vi besluttede — nei, han besluttede, jeg har ingen Deel i denne gode Handling — at sælge den stakkels Jako. Vi græd rigtig nok begge to, da jeg bar ham bort; og Jako havde vist og grædt, om han kunde græde.

Amalie. Men tale kan han, og hvad betyde de Ord han siger?

Kury. See nu, smukke Frue, min Herre maatte for ti Aar siden forlade sin Faders Huus. Han kom til Jamaika, hvor det i Forstningen gif ham kummerligt nok. Du gode Gud! Han var et Menneſke; havde aldrig forærnet sin Fader, kom ofte i den Fristelse, at han let kunde forbande ham for sin uforskyldte Haardhed. Da opdrog han sig denne Papagoie, som i Fortviøleſſens mørke Dieblig maatte tilraabe ham: Beed Georg! beed for din Fader.

Amalie (bevaget). Jeg veed nok. Din Herre maae være en fortræffelig Mand.

Kury (med Forighed). Ja, gode — smukke Frue, det er han.

Amalie. Du vilde vel ikke forlade ham.

Kury. Ikke for alle Golcondas Diamantgruber.

Amalie. Gode Dreng! Papagoien har jeg faaet for alt for got Kiøb. (Tøer ham en Pung fuld af Penge). Der, tag det, og gior dig tilgode derfor.

Kury. Jeg takker, smukke Frue! J er mere end smuk, J er god.

Amalie (affides). Endnu har ingen sagt mig noget saa smiggrende.

Kury.

Kury. Heisa. Jeg løber til min Herre. Han vil gjøre store Dine over-den-rige Kury. Lev vel, smukke Frue! den store Mand give jer en gylden Stoel i Himlen og en smuk Brudsfeng paa Jorden.

Amalie. Endnu et Ord, hvor har I jeres Boepæl?

Kury. Vi har ingen. Den gamle gode Fisker derhenne har taget os til sig. (løber sin Vej.)

Attende Optrin.

Amalie og Betty.

Amalie (kaster sig paa Banken, og lægger Haanden under Hovedet).

Betty. Hvad mon hun nu vil tage sig for? Af heele Samtalen forstod jeg meget lidt. Et Skibbrud — en gammel Papagoie, der er i Gield — en Faders Huus, der er jaget til Jamaica — det kan Pokkeren ikke blive klog paa.

Amalie. Mine Tanker fare omkring i mit Hoved, som Sneen paa en stormende Winterdag, kun mindre koldt end den.

Betty (for sig selv). Hun taler om Sne og vi har dog smukt Sommer —

Amalie. Er det Kierlighed til det Besyn-derlige? Eller er det mit Hierte, som maler mig disse romanagtige Billeder.

Betty. Haha! hun taler i Billeder.

Amalie. Hvad, om jeg var bestemt til at gjøre denne retskafne Mand lykkelig? Hvad, om han

Han var bestemt til at give mig mine fadre Nar
igien, hvilke jeg har tabt ved Siden af en knur-
vorn Diding?

Betty. Ja, Forstanden har hun tabt,
som jeg synes.

Amalie. Men Lady Bedford og en Betler!
Men en Betler med saadant et Hjerter! — Mit
maae hielpe sig med Rang og Rigdom.

Betty. Jeg troer, saasandt, hun vil
give sig med den Sorte.

Amalie. Mon han er vel skabt — thi det
er dog altid en Artikel vore Dine spørge om; gaae
forbi Fornuftens Throne og give Efterretning
til vort Hjerter. Ligegyldigt er hans Udseende
mig ikke; men bestemme min Beslutning — nei
det skal det aldrig. Jeg er fornøiet med hans
Dyd. En god Søn er ogsaa en god Egtefælle.
Den saakaldte Baron — det er vist hans Bro-
der. Vel er det, at dette Tilfælde fuldkommen har
lært mig at kiende ham. Han er ikke allene en
Nar, men lastefuld; thi det første Skridt til en
hver stor Forbrydelse er at foragte sine Forældre.
— Lad mig engang see, hvordan jeg nu skal
komme til at lære at kiende min Papagsies Sprog-
mester noiere. — Lade ham bede til mig? — Det
vil gjøre mig forlegen. Jeg vilde hellere ønske,
at han hændelsevis —

(Betænker sig.)

Niende Optrin.

De Forrige, den gamle Fisker.

Fiskeren. Na, saa vilde jeg ønske, at I
alle laae paa Havsens Bund, alle I haardherte
E

Menn

Mennesker. See mig ud kan det Rakkerpak, de Rige. Hos saadanne fattige Syndere, som jeg selv er, har jeg dog faaet tre Daler strabet sammen. — Hvad skal han med dem?

Amalie. Formodentlig er det den gamle Fisser, der logerer ham. — Gode Ven, er den Hytte der jeres?

Fisseren (for sig selv). Det er ogsaa en riig. — Derjom det ikke var en Grovhed, svarede jeg hende ikke et Ord.

Amalie. Forstod I mig ikke? Er den Hytte der jeres?

Fisseren. Ja, Madam. Jeg er ikke en Skilling skyldig paa den.

Amalie (smilende). Det var ikke det, jeg spurgte om. Man har sagt mig, I har en gammel Mand og hans Søn i Huset?

Fisseren. Deri har man sagt jer Sandhed.

Amalie. Tag jer i Agt, Gaer! der er ikke en Smule Got ved de Folk.

Fisseren. Deri har man skammelig løiet for jer.

Amalie. Hvordan det?

Fisseren. Fordi det kommer mig for, som jeg maatte søge forgiæves i alle jeres store Huse for at finde, hvad jeg har i min Hytte. Graa Haar og Ulykke gjør Faderen ærværdig. Sønnen — o en brav Karl, saa ærlig og retskaffen, saa Fierlig og god — han har intet uden sit Hierte og sit gode Navn, (Gaer huen af.) og jeg beder, Madame, at de ikke vil antaste nogen af dem i mit Nærværelse.

Amalie.

Amalie. Skal jeg domme efter den Maade, I roser dem paa, maae jer Giest være et fortræffelige Menneske?

Fisken. Det er han ogsaa. Dersom en ung riig Enke vilde giøre sin Lykke —

Fisken. Sin Lykke?

Fisken. Ja, sin Lykke. Jeg veed nok hvad jeg siger.

Amalie. Virkelig. I skal have Tak Faer! Men — (affides.) Qvindelighed! hvor vanskeligt er det at sætte dig tilside? (undsæelig.) Seer han got ud?

Fisken (smitende). Om han seer got ud? Hahaha! hvad gaaer det jer an, om han seer got ud? Han er puffedrygget, Madam, skeler med begge Dinene. Men Gud seer paa Hiertet. — Der kommer han selv. Nu kan I see paa ham saa meget I lyster. Om han seer got ud! Hahaha! som om Hiertet sad i hans Udseende.

Amalie (seer udgierrig paa ham længe). Fuldkommen som jeg ønsker det.

Tiende Optrin.

Georg med Amalies Pung i Haanden, de Forrige.

Georg (til Fisken). Ret skafne Gamle! min Fader slumrer og Xury vifter Fluerne af ham. — Kom! hielp mig at opsoge den haarde Skipper. See! her er Penge — Penge! nu kan jeg hielp! For Estertiden vil vi blot udgiøre en Familie, arbeide heele Ugen, og om Sondagene sætte os glade ved et Kruus tynde Ol under Linderne.

Sifferen. See, unge Herre! der skulde jeg nu glæde mig, men jeg glæder mig kun halv, fordi jeg ikke kunde hjælpe. Jeg har kun sanket tre Daler.

Georg. Gode Gamle! jeres Handling bliver dog hvad den er. Kom! kom!

Amalie (snydtom). Min Herre! Med Tilbedelse, et Ord.

Georg (forloven). Madam, jeg har nødvendige Forretninger —

Amalie. Deres Forretninger kiender jeg, og Dem ønsker jeg at kiende.

Georg. Madam, De tager Feil af Personen. Jeg er fremmed og først kommet hertil for nogle Timer siden —

Amalie. Jeg tager ikke Feil, jeg taler med Georg Besterland.

Georg (studer). Saa hedder jeg; dog maae jeg billig undres over at høre dette ligegyldige Navn af et ubekjendt Fruentimmers Mund.

Amalie. Min Herre, det Navn er mig ikke ligegyldigt.

Georg (for sig selv). Besynderligt! Maaeske er hun et løst Fruentimmer, som tager mig for en riig Vestfarer. (Høit.) Madam, De seer her en skibbruden Mand for Dem, som ikke kan tiene Dem i nogen Ting.

Amalie. Saa kan jeg maaeske tiene Dem. Jeg undrer mig over at finde den Mistanke i saadant et Herte: at blot Egennytte er Moder til enhver Handling.

Georg.

Georg. O Madam, naar man har været meget blandt Menneſter, ſaa forſvinde de ſøde Drømme om Broderkierlighed og Menneſkeighed.

Amalie. Jeg vilde hade Dem for denne Gruudsætning, naar ei Deres Ulykke undſkyldte den.

Georg (for ſig ſelv). Hum! ſaaledes taler intet loſt Fruentimmer.

Amalie. Tillad mig et Spørgsmaal, ſom fanſkee vil synes Dem beſynderligt, men jeg beer Dem ikke at bedømme mig efter Begyndelſen, men efter Enden af vor Samtale.

Georg. Spørg De kun, Madam.

Amalie. Er De gift?

Georg (raft). Nei, Gud ſkee Lov!

Amalie. Nei, Gud ſkee Lov! — Er De da en Fruentimmerhader?

Georg. O nei, men det vilde gjøre mig endt, om jeg havde indviklet en ulykkelig Skabning i min Glendighed. Dog, titgiv mig, at klage er ikke min Sag.

Amalie. Friſt Mod! en af jrres Digtere ſiger ligesaa ſandt ſom ſtiont — Et Dieblik kan give alting et andet Udſeende. — De ſtaaer da ikke i nogen Forbindelſe med noget qvindeligt Væſen, hverken her eller i Indien?

Georg. Jeg veed ikke, Madam! —

Amalie. Hvorfor jeg spørger derom? De ſkal snart faae det at vide. Min Herre, jeg er Lady Amalie Bedford —

Georg. Mylady —

Amalie. Den ſamme, ſom købte Deres Papagoie.

Georg.

Georg (meget forlegen). Saa har jeg Dem at takke —

Amalie. Endnu for slet intet, maaskee siden engang. — Jeg veed Deres Tildragelser, jeg veed og hvorfor De folgte Papagoien.

Georg (studeo; halv sagte). Skulde Kury have forraadt mig.

Amalie. Intet mindre. Deres Papagoie har forraadt Dem, og Kury forraadte allene Papagoien

Georg. Jeg veed ikke, Madam, hvorhen alt dette skal?

Amalie. Maaskee til en uventet men god Ende. — Deres sønlige Kierlighed har bevæget mit hele Hierte. Det Skridt, jeg er i Færd med at giøre, er besynderligt, meget besynderligt; men jeg er en frie Engellænderinde, og følger gierne mit Hiertes Tilboieligheder. Mit Navn veed De, det indbringer mig aarlig 3000 Pund. Lord Bedford, en Olding, som jeg blev tvungen til at give min Haand, lever ikke længere. At jeg ikke er noget hæsligt Fruentimmer siger mit Speil mig; at jeg er et got Fruentimmer beviser den Agtelse jeg bærer for Deres Dyd; thi kun den kan agte Dyden høit, hvis Hierte den boer i — Min Herre — det falder mig vanskeligt, at tale videre — Skulde De ikke forstaae mig?

Georg. Myslady — jeg nærer allene en Tanke — og den er for stor for denne Verden.

Amalie. De maae først fuldkommen lære at kiende mig. (Wunner.) Tillad mig at giøre Dem Udkaftet til mit Portrait. Jeg er 28 Aar gammel, er lidt egenkierlig, seer gierne, og seer no-

dig

dig andre græde. (Med et alvorlig.) Men jeg kan ogsaa græde, naar jeg seer gode Menneſter lide, og i Nodsfald kan jeg mere end græde. (Sagen munter.) Min Enkeſtand begyndte at foraarsage mig Keedſommelighed, jeg beſluttede at giøve mig og overlade mit Valg mere til Forſtanden end til Hiertet. Jeg ſaae mange Mandfolk, men Hierte og Fornuft taug. Deres Broder var og blandt diſſe.

Fiſkeren. Ja, jtres Broder —

Amalie. Stille! intet mere om ham; det maae ſmerte Dem at høre hans Navn. — Nu troede jeg mig næſten fordømt til den evige Enkeſtand. Hvem ſkulde tænkt, at en Papagoie ſkulde tale, hvor Fornuft og Hierte tie ſtille? ”Georg, beed for din Fader”, raabte Englen til mig, og diſſe uſædvanlige Ord af en Papagoies Mæd opvakte min hele qvindelige Nyſgierrighed. Jeg lod Deres Bury falde tilbage, jeg ſpurgte hant ud. — Nu veed De alting. Deres ſønliche Kierlighed har opfyldt mig med Aſteſſe og Beundring, den har udlokket det Duſke af mig, at jeg maatte af Skiæbnen være udvalgt ſom Redſkab til at belønne Deres Dyd. — Vi kiende endnu for lidt til hinanden for at elſke hinanden, men nok for at agte hinanden, og ſaa, ſiger man, der er kun et lille Skridt tilbage. Og naar jeg nu havde beſluttet efter et Aars Prøvetid at dele min Skiæbne med Deres. Svar, min Herre, ſvar frit og oprigtigt, ſom det anſtaaer en Mand af Deres Nation mod et engelliſt Fruentimmer. Kunde De da giøre dette Skridt ved min Haand?

Georg.

Georg. Mylady! — Deres Edelmødig-
hed — min Forundring — dersom det ingen
Drøm er —

Amalte. Sandhed! saa besynderlig dette
Optrin endog synes mig selv.

Georg. Naar De da ikke blot skiemter,
Mylady; naar De virkelig er en aaben Engellands-
derinde; saa hør uden Misforstaaelse en Mand's
frimodige Erklæring. Jeg har aldrig elsket, men
et Hjerter, som aldrig har elsket, kan lettest mod-
tage Kierlighed. De er smuk, Mylady! De har
Forstand og et ædelt Hjerter; jeg føler, at jeg kan
elske Dem. Men naar nu det søde Baand for-
eener os, naar min Lykke blomstrer paa ny ved
Deres Barm, naar Deres Rigdom sætter mig i
Stand til at forsøde min gamle Fader sine sidste
Dage; vil da ingen Bebreidelse liste sig fra Dem
i et mørk Dieblig? vil aldrig den Tanke quæle
Dem, at De har opoffret alting til en Betler
uden Navn, Rang og Anseelse? Vil De altid
overlade til min egen frie Tølelse, at erindre hvad
De har gjort for mig? O Mylady! hvert mørk
Dieblig, hver Skye paa Deres Pande, vilde
fremkalde forfærdelsesfulde Tanker i min Siel.
Det Skridt, De nu vil gjøre, har fortrydt Dem.
Og — ah! ti Gange elendigere vilde jeg da
blive! tusende Gange elendigere, naar jeg virke-
lig elskede Dem. Prøv Dem. Adlyd ikke Deres
gode Hjerter's første Bevægelse. Skue hen til
Fremtiden, og afgjør saa min Skiebne.

Amalte. Ja, De er mit Hjerter og min
Kierlighed værdig. Gud gibe, De aldrig maae
fore

forandre dette Sindelag, saa er jeg efter et Aars Soeløb en meget lykkelig Kone.

Georg. Denne Termin —

Amalie. Er ikke for lang; vores Lykke kommer an derpaa. Det jeg foretager mig, er desuden usædvanligt nok — Hvad vilde De tænke om mig, om jeg, uden at kiende Dem, endnu gif videre? — Siig mig engang det.

Gedrg. Jeg underkaster mig enhver Prøve, endog denne Opsættelse af min Lykke.

(Kasser hendes Haand.)

Fisken. Og han vil og staae sin Prøve, saa sandt jeg er en ærlig Mand. — Og hun vil og staae sin Prøve, thi sligt har jeg i mine Levedage aldrig hørt om nogen Kiig. Og fordi de vist begge to vil staae Prøve, saa siger jeg — seer De! med vaade Dine — Gud velsigne Brudeparret!

Betty. Mine Øren har intet forslaaet, men mine Dine desmere.

Georg. Gode Samle! jeg skal aldrig glemme, at jeres Hytte stod mig aaben, da ethvert Hierte var lukket for mig.

Amalie. Lev kun et Aar endnu, retskafne Mand! og du skal spise med os paa vor Bryllupsdag.

Fisken. Alt for stor Ære, Madame! Nei, det kommer ikke mig til. Jeg vil staae langt borte og bede for jeres Lykke.

Georg. Jeg løber til min Fader. Saadant et Budskab er mere vederqvægende end Sønnen. Med denne Glæde vil jeg vaagne ham og bringe ham i sin Datters Arme; som jeg — ved den

Almægtige! agter at fortiene ved god Tænke- og Handlemaade. — (Saaer.)

Betty. Nu, det har længe anet mig, at hun saaledes vilde lade sig fange. Mylady! Deres fornemme Familie i London vil glæde sig, naar de faaer Notifikationskrivelse.

Amalie. Jeg frabæder mig slige Anmærkninger.

Betty. Det er just det jeg mener: Paa Anmærkninger vil det ikke mangle —

Amalie. Jeg lever for mig selv, og ikke for min Familie. — Hos den smukke Hr. Baron bliver det sildig Morgen i Dag! —

Fiskeren. Ja, det vilde jeg for sagt Dem. — Han er alt ude af Landet.

Amalie. Hvad!

Fiskeren. Ja, han er seilet sin Vej; jeg saae ham og hans Henrik paa Dækket. — I faaer vist god Vind, tænkte jeg; thi den, der skal hænges —

Elleve Dyrtrin.

De Forrige, Richard, Georg og Fyr.

Georg. Her er hun, den ædle, besynderlige Kone

Richard (gaaer hen til hende). Mylady! — min Tak er sium — En Glædestaare — Jeg har ikke grædt saadan en i tyve Aar — Den vare Lon for Deres Edelmodighed.

Amalie. Kiere Saaer, Lønnen for det, jeg gjør, er en retskaffen Mand's Haand; staaer han sin Prøve — Ni-

Richard. Det vil han — eller en Faders varme Bøn trænger ikke frem for Guds Throne.

Amalie. Saa skal vort lykkelige Selskab aldrig stilles ad: Vor Fader, min Georg, jeg og den brave Olding.

(Vegende paa Fiskeren.)

Kury. Og J vil glemme den stakkels Kury, der glæder sig saa meget — saa meget, at han maae græde som et Barn.

Georg. Kury! min Ven! under ingen anden Titel skal du boe hos mig.

Amalie. Og Papagoien forærer jeg dig ibien.

Kury. Mange Tak, mange Tak. Mit gode Taks, hvor vil han glæde sig. Hver Morgen vil jeg lære ham de Ord: Kury, beed for Georg og hans gode Kone.

Richard. Lær ham: "Saaledes lønner Gud sønlig Kierlighed."

Den aabne Brevverling.

Lyftspil i Fem Akter

af

J. F. Jünger

oversat ved Muntze.

Personerne.

Goldbach, en Nagerkael.

Caroline, hans Nyndling.

Sophie, en fattig Beslegted af ham.

Braunsberg, Carolines Effer.

Freisim, hans Ven.

En Opvarter.

Handlingen gaaer for sig i Goldbachs Huus.

Første Akt.

En Sal i Goldbachs Huus.

Første Scene.

Freisim i en broderet Klædning fra den eene Side;
Braunsberg i Sørgehabit fra den
anden Side.

Freisim.

Had Pokker! — seer jeg feil? — drømmer
jeg, eller er det Braunsberg!

Braunsb. Hvem — ja i Sandhed, jeg
troer næsten — paa min Ære, det er Freisim!

Freis. (omfavner ham) Just ham, min Hjer-
tens allerkiæreste Broder! Men hvor kommer du
her?

Braunsb. I et Ørinde, som kloge Folk
ikke gierne lade sig mærke med, førend de veed
hvordan de ere farne — Men du — jeg maa
spørge dig om det samme — (han betragter ham)
Hvor Fanden kommer du til disse Klæder? Du
seer jo ud som en Markskriger?

Freis. Ja seer du, min Broder! i Ørin-
der, som kloge Folk ikke gierne lade sig mærke

med, førend de veed, hvordan de ere sarne — Du mærker vel, jeg betaler dig med din egen Mynt? Dog jeg vil heller være oprigtig, og tilstaae dig, at jeg her har nogle smaa — hvad skal jeg kalde det i en Hast?

Braunsb. Kald det imidlertid Sktelmsstykker, indtil du finder et honnet Navn.

Freis. Ja nok, ogsaa det! — Men egentlig driver jeg saa en Smule Negotie.

Braunsb. Du Negotie! Ei, hvordan kommer du og Negotie sammen?

Freis. Ja, det har jeg spurgt mig selv hundrede Gange om. Du veed, det var aldrig min Sag at aagre; men hvad gjør man ikke for den Kiære Gode? — Ved Tilfælde, som ville blive for vidtloftige at fortælle her, er jeg bleven bekiendt med en gammel Nagerkarl, en riig Knark, men gierrig som den største Gode i heele Christenheden. Disse Klæder, og Baronstitel, som jeg har antaget, skaffe mig en vis Anseelse i alle Spille- og Caffehuse. Der gjør jeg Bekiendtskab med unge Herrer, som ere paa Veie at bringe deres Forældre til Bettelstaven; eller med rige Arvinger, der have Onkler og Lanter, som leve for længe. Disse sidste ere egentlig vore Folk. Naar disse Patroner ingen Penge have — som ofte hændes sig — saa hedder det: Kiære Baron, kan du ikke skaffe mig 2 à 300 Rdlr. paa Bexel? — Derpaa gjør Baronnen Vanskeligheder, snakker grumme fornuftig, forestiller dem, hvilken Skam og Fordærvelse det er for unge Mennecker, naar de maae tage deres Tilflugt til Nagerkarle, og formaner dem vel endogsaa til et Ordentligt Levnet.

Der ved

Dermed blive de naturligtviis endnu hidsigere, falde mig om Halsen, pine og plage mig; og jeg godhiertige Nar lader mig derpaa overtale, og skaffer dem, mod en Douceur af lumpne 10 Procent, den Sum, de vil have, hos den gamle Goldbach, der ogsaa tænker billigt nok til at hielpe sin Medchristen ud af Nøden, mod en meget taalelig Fordeel af 20 Procent, som han strax trækker af for det første Aar.

Braunsh. Du driver et smukt Haandværk, Freisim; det havde jeg ikke troet dig til.

Freis. Ja min Broder, jeg har egentlig slet intet Genie til at være en Spitsbube; men hvad skal man gjøre? Den, der falder i Vandet, griber det første Stykke Træ det bedste, for at redde sig paa, om det saa var et Stykke af en Galge. Seer du, nu lægger jeg mangen blank Daler op. Saasnart jeg har samlet saa meget, at jeg kan leve, lover jeg dig, at jeg igien vil blive en ærlig Mand. Men jeg maa først vide, hvoraf jeg skal leve; thi Ærlighed med en fulden Mave er mig en forbandet kiedsommelig Ting.

Braunsh. Men naar jeg nu skaffede dig Udveie til at blive det før? — Ved du hvad? min Tante er død, og har efterladt mig næsten 2 Tønder Guld — Freisim, jeg beklager dig. Forlad dit Haandværk, og lev hos mig.

Freis. (falder ham om Halsen) Min allerkiæreste Broder! Hvad du er for en god Dreng! Men du skal ogsaa faae at see, hvor excellent jeg skal fore mig op — Dog det er sandt, min Broder, jeg har endnu en liden Plan, som jeg ikke saa strax kan forlade. Goldbach — —

Braunsb. (audser) Goldbach, siger du?

Freis. Ja, kiender du ham?

Braunsb. Det kom mig for, som jeg havde hørt hans Navn før. Nu videre!

Freis. Han har en Pige i sit Huus, en sand Skat, som han ruger over som en Drage.

Braunsb. Ei see engang, stikker hun dig i Dinene? Er du endnu saadan en Tilbeder af det smukke Kion?

Freis. Endnu, min Broder? Visse Folk blive aldrig kloge. Du skulde vide, hvad for Strænger de forbistrede Piger have spillet mig, og dog saasnart jeg seer een, staaer dette i lys Lue. Du veed, jeg studerede Medicin, da du reiste bort. Min Fader vilde endelig, jeg skulde tage Examen. Jeg satte mig altsaa lige over for de ærverdige Herrer, stum som en Fisk. Ei! saa spørger da til I blive sorte, tænkte jeg. Den, som intet svarede, var Freisim; og den, som blev reject, var naturligtviis ogsaa Freisim.

Braunsb. Ja, det formodede jeg strax, min Broder; thi megen Studeren var aldrig din Feil.

Freis. Men hvor kunde jeg ogsaa faae Tid til det? — Pigerne, min Broder, de fordømte Piger vare Skyld i al min Ulykke. Vilde jeg gaae paa et Collegium — ja, god Dag! — der kom et Florsforklæde nede i Baden — hende maatte jeg see nærmere. Jeg gik hende imøde, listede mig efter, for at faae at vide, hvor hun boede, og førend jeg vidste af det, var Læsetimen vimset bort. Vilde jeg læse i en Bog — strax hoppede der Piger omkring for mig paa Papiret,

og saa kunde Pokker ikke kiende et Bogstav. Vilde jeg blive hjemme en Aften for at studere — ja saa kom der En til mig og sagde: Broder! du maa endelig følge med paa Comedie — Nei, i Aften vil jeg arbeide, og desuden har jeg allerede seet det Stykke to Gange, de have i Aften — Men Zomfrue X og Y gif nylig derhen. — Vips! laae min Bog i Krogen.

Braunsb. Ei, det er jo altsammen meget loblige Undskyldninger. Desto uhoefligere var det af de gode Herrer, at rejicere dig.

Freis. Just paa samme Tid traf en meget gunstig Omstændighed ind for mig. En gammel Fætter, som jeg næsten ikke mere tænkte paa, døde og testamenterede mig 500 Rdlr., med den Betingelse, at jeg skulde studere Jura. De Penge ere gode at tage med, tænkte jeg, og sadlede i en Hast om —

Braunsb. Og studerede vel med samme Flid?

Freis. Med samme Flid, min Broder. Saalænge de 500 Rdlr. varede, gif det gandske excellent. Men de fik snart Ende. Ulykkeligviis fik jeg det fordamte Indfald, at ville gjøre Ovsigt i den lærde Verden. Jeg opkastede mig til Taler ved en stor Hoitidelighed. Jeg skrev en Tale — saadant noget skiont noget kan du neppe tænke dig. Jeg skrev hele Sider ud af Fader Cicero & Compagnie — fort, det var et uhyre lærd Værk. Jeg lærte den udenad, saa nøie, at ingen Stavelse slog mig feil, steg rolig op paa Talestolen, og de første Par Sider gif fortreffelig. Jeg declamerede, saa Vandet drev mig ned af Ryggen. Med eet

faldt en Pige mig i Hinen i Forsamlingen, som var temmelig talrig; en allerkjæreste Pige, som jeg aldrig havde seet før. Tænk engang, min Broder, en Pige, som jeg ikke kiendte! maatte jeg ikke blive Rasende? jeg, der havde den fuld- stændigste Liste paa alle Piger, som den Gang vegeterede i Byen fra det 14de til det 40de Aar.

Braunsb. I Sandhed, det maatte man tabe Taalmodigheden over.

Freis. Jeg studser, forglemmer paa een- gang Tale og alle Ting, og slog op i mit Pige- register i Tankerne. Mine Tilhørere, som ikke vidste et Ord af hvad der var kommen i Veien for mig, gjorde naturligviis lange Halse, begyndte at romme sig og hoste, og herved kom jeg til mig selv igjen. Jeg blev ikke lidt forkrækket, vilde fortsætte min Tale, men til al Ulykke kunde jeg ikke huske, hvor jeg slap. Concepten havde jeg ikke med mig, og maatte altsaa nolens volens holde op med min Tale. Og dersom endda Pigen havde været det værd!

Braunsb. Kaa, og var hun ikke det?

Freis. Tænk engang, det var min Waster- tones Datter, som, Himlen veed hvordan — i en gloende Fart var blevet Jomfrue, og havde snørt sig ind i en engeist Kiøle! hvem Fanden kunde falde paa det? — Det var den Gang, jeg holdte Tale og aldrig mere, tænkte jeg. Men jeg slap ikke saa let. Denne latterlige Hændelse havde jeg fortalt nogle af mine gode Venner, disse spredede det videre ud, og tre Dage efter pegede heele Byen Fingre ad mig. Det var mere, end en ærlig Karl kunde holde ud. Penge havde jeg ikke,
greb

greb derfor til den Beslutning, at give mig til Soldat.

Braunsb. Du blev altsaa en Helt af Desperation?

Freis. Eller af Sult; hvilket du vil, min Broder. Men troer du vel, at det gif mig bedre her? De Satans Piger forfulgte mig overalt. Jeg var den smukkeste og netteste Soldat ved heele Regimentet; det Vidnesbyrd gave alle Officererne mig; men Tienesten kunde jeg ikke synderlig komme afsted med. Naar det, som ofte traf ind, hændede sig, at der var Fruentimmer, der saae paa Exercicen, gjorde jeg alting galt, og passede ingen Commando. Skulde jeg staae lige i Seledet, hældede jeg mig altid lidt til Siden, fordi jeg vilde vide, hvad for et Ansigt der var skjult under een eller anden Soelhat. Commanderede Officeren: Vensire omkring! saa gjorde jeg gandske lanasomt Høire om; siden jeg ikke vilde lade den Pige, som stod paa høire Side, komme mig af Sigte. Havde jeg Vagt ved een af Portene, saa glemte jeg ofte, for et Silke Skjort eller et Par Atlasses Skoe at raabe: Vagt i Gevær! Der vankede nu jevnlig en ubarmhiertig Hoben Prygl; dem bar jeg og i Begyndelsen med sand Taalmodighed; thi en Philosoph bør vide at skikke sig i alle Ting. Men tilsidst blev det mig alt for galt; og saa spadserede jeg en Tour ud af Byen. — Men seer jeg ikke feil, saa kommer der den smukke Caroline. Ja i Sandhed! Seer du, min Broder, det er den vakre Pige, som jeg snakkede om for. Hun kommer formodentlig fra Kirken! thi ellers lader den gamle Goldbach hende ikke komme nogen Steder.

Anden Scene.

De Forrige. Caroline og Sophie gaae
igjennem Salen.

Braunsb. (sagte) Hvad seer jeg? Paa min
Ere, det er hende.

(Caroline giver ved stumt Spil tilkiende, at hun er
forundret)

Freis. (Kysser Carolines Haand) Jeg vilde just
for lidt siden have sagt Dem en god Morgen.

Carol. (koldfindig) Saa! det var ilde. De
har vel ikke truffet min Formynder?

Freis. Jeg har her den Ere at forestille
Dem min bedste Ven — Det er Hr. von Braunsb-
berg —

Braunsb. Der anseer det for en Lykke,
at han maa kysse den elskværdigste Piges Haand.

Carol. Den elskværdigste Pige! — Hvor
dog Deres Kion altid søger at opvække vor For-
fængelighed ved deres Smigger.

Braunsb. O! Deres Kion, Jomfrue, i
det mindste de ædlere blant dem, har udfundet Mid-
del til at modstaae denne Gift.

Carol. Hvordan det? Lær mig dette Ar-
canum.

Braunsb. Det har De længe vidst. Dog
dersom jeg endelig skal sige Dem det: Fruentim-
mer som De vise sig altid saaledes, at de kiende-
ligste Smiggrierer hos dem blive til den eensol-
digste Sandhed.

Soph. Mig synes, din Formynder kom
hiem.

Freis.

Freis. Maa jeg følge Dem til Deres Kammer?

Carol. Gjør Dem ingen Uleilighed. De seer, jeg kan, Gud skee Lov, gaae allene.

(Hun nieer venlig for Braunsberg, og gaaer bort med Sophie.)

Tredie Scene.

Braunsberg og Freisim.

(Braunsberg seer efter hende)

Freis. Maa, min Broder, hvad synes dig? har jeg ikke Smag?

Braunsb. Jo, bedre Smag end Lykke, synes mig; thi det lader ikke, som du er kommen vidt med hende.

Freis. Det er altsammen kun Forstillelse, min Broder. Naar tredie Mand er tilstede, er hun forbandet foldfindig; men du skulde kun see os, naar vi ere allene, saa ere vi saa kielne som et Par Turtelduer. (soger) Sid det var sandt!

Braunsb. (soger at skjule sin Forlegenhed) Virkelig? Ja det er sandt, jeg huskede ikke paa den quindelige Delicatesse.

Freis. (som har staaet lide i Tanker) Hør, min Broder, du har ikke fortient af mig, at jeg skulde bedrage dig; jeg vil sige dig den rene Sandhed. Caroline kan slet ikke lide mig; og under den Skikkelse, hun nu kiender mig, fortænker jeg hende heller ikke. Det er ofte faldet mig ind at snappe hende bort for Næsen af den gamle Gnier, og maaskee var det lykkedes mig, havde jeg viist mig for hende som en ærlig Karl; thi Tiden overvin-
der Alt. Men jeg begynder at tænke, at jeg dog
aldrig

aldrig kan giøre den kiære Pige lykkelig, siden jeg er en fattig Diavel. Det kan du. Staaer hun dig an, saa vil jeg afstaae hende til dig.

Braunsb. Det kom du godt fra. Du vil afstaae mig det, som du ikke selv eier.

Freis. Mine Hensigter med hende vil jeg afstaae dig, min Broder. Jeg vil være dig behjælpelig i at naae det, som jeg selv har ønsket. Siig reent ud: staaer hun dig an?

Braunsb. Om hun staaer mig an? det er en Engel.

Freis. Bravo! og jeg maatte tage meget feil, om Du ikke ogsaa staaer hende an.

Braunsb. Men hvordan hænger det sammen med dit Hierte? Elsker du hende ikke?

Freis. O, min Kiærlighed lader sig nok styre. Som sagt, det var mere af Misundelse over at den Gamle skulde faae hende, end af Kiærlighed.

Braunsb. Nu vel, min Broder! Oprigtighed mod Oprigtighed. Just denne Pige er Aarsag til at jeg kom her.

Freis. Saa! Altsaa kiende I allerede hinanden?

Braunsb. Jeg har seet hende en eeneste Gang, men aldrig talt med hende. For 4 Maaneder siden reed jeg hen til Reichersbach til min afdøde Tante. Paa Weien mødte jeg denne Engel. Jeg saae hende og elskede hende i samme Dieblik. Jeg kunde ikke komme til at tale med hende selv, men udforskede af Kudskken, at hun var i Huset hos en vis Goldbach — Du mærkede vel, at jeg studsede, da du før nævnte hans Navn —

Min

Min Lantes Sygdom har hindret mig fra, videre at fortsætte mine Undersøgelser. Saasnart hun var død, ilede jeg hid for at opsøge og eie Pigen, det maa koste hvad det koste vil; thi jeg elsker hende uudsigelig.

Freis. Siden du er saa inderlig forelsket i hende, maa du ogsaa give dig med hende; thi mod en Sygdom som Kierlighed, skal der, som man siger, ikke være noget bedre Middel end Egteskab.

Braunsb. Hvor lykkelig er jeg, at jeg just traf dig, da jeg kom her. Du boer her i Huset?

Freis. Ja, derinde er mit Kammer. Men nu maae vi være betænkte paa, hvordan jeg paa en god Maade kan bringe dig an hos den Gamle. Vel er han dum, og lumsk, som en Ubekat; men han er forgabet i Pigen. Vi maae tage os i agt, at han ikke mærker Uraad.

Braunsb. Hør, jeg søger just en Beyerlerer, som jeg kunde overdrage at omsætte nogle Penge, som jeg skal hæve her. Kunde jeg ikke gjøre den Gamle til min Commisstonair?

Freis. Bravissimo! Pigen er vores, eller der maatte ingen Lykke mere være til i Verden. Kom nu med mig paa mit Kammer, der kan vi ruge vor Plan reent ud.

(De gaar.)

Fjerde Scene.

Et Kammer med dobbelte Sidedørre, som bliver
heele Stykket igiennem.

Caroline og Sophie.

Carol. (som just staaer op fra sit Arbeide) Jeg veed ikke hvordan det er; mit Arbeide vil ikke ret gaae fra Haanden i Formiddag.

Soph. Ja, der gives visse Folk, som ret kan betage os Lysten til det.

Carol. Hvad vil du sige med dine visse Folk?

Soph. Du maa dog tilstaae, at de sorte Klæder stod ham overmaade vel.

Carol. Jeg forstaaer ikke, hvad du vil sige?

Soph. Jeg forstaaer det kanstee ikke selv ret. Men lad du mig kun sladdre. Vi Piger snakke jo dog ofte, uden selv at vide hvad det er. Jeg gad kun vide, om den Ring var ægte, han havde paa Fingeren?

Carol. (svodt) I Sandhed en Ting, som der ligger meget Magt paa.

Soph. Mener du, der ligger meere Magt paa Manden end paa Ringen? Godt, saa vil jeg vende Spørgsmaalet om: Jeg gad vide, om den Mand var ægte, som bar den prægtige Ring? Er det nu rigtig?

Carol. (fortroden) Du er usædvanlig vittig i Dag. (Saaer igjen til sit Arbeide)

Soph. Da maa min Vittighed ikke være af det underholdende Slags, siden den jager dig
til

til dit Arbeide igien. (Hun seer ud af Vinduet.) Der troer jeg, han gaaer!

Carol. (Springer til) Hvor?

Soph. Nei det er ikke ham; jeg saae feil.

Carol. (fortræden) Din Nar! Og om det nu ogsaa havde været ham?

Soph. Ja vist — Og om det nu ogsaa havde været ham, hvad var det saa meer? Han kan jo ligesaa godt gaae paa Baden som enhver anden. Hvad gaaer det os an?

Carol. Du bilder dig vel ind, at han ligger mig meget paa Hjertet?

Soph. Nei saamen — men det er dog et vakkert Drengbarn!

Carol. (med en paatagen Sigegyldighed) Det kan jeg ikke sige.

Soph. Ikke? hie! Lad mig ret eftertænke hvordan han er. Ja — ved første Biekast synes han at være vel voksen; men mig synes dog, han er en Smule for hoi.

Carol. (fiodesløst) Det synes mig ikke, Sophie. Hans Bort er det taaleligste hos ham.

Soph. Men han stirrer en Smule med Dinene.

Carol. (hastigere) Intet mindre. Han kan meget godt bruge dem.

Soph. Hans Ansigt har megen Lighed med din gamle Formynder.

Carol. (endnu hastigere) Er du toffet?

Soph. Ja, jeg mener, da min Fætter var ung.

Carol. (med Varme) Na Snak! Hvor havde han de graae dorste Dine, den søle brede Næse, de frogede

krogede Tænder, de lange tykke Læber? Nei, Sophie, du gjør ham Uret. Din Fætter og min Hr. Formynder kan aldrig have lignet ham.

Soph. (med hemmelig Latter og en trofskldig Tone) Du finder altsaa vores Ridder i de sorte Klæder vel ikke det mindste smuk?

Carol. Nei — jo — Jeg siger jo dog — Men i Sandhed, jeg indseer slet ikke hvorfor jeg skal gjøre dig Regnskab for det?

Soph. (leer høit) Hahaha! nu veed jeg, hvad jeg vilde vide.

Carol. (vreed) Sophie! du gjør mig vreed.

Soph. (køffer hende) Det vilde jeg ikke — Du veed jo, jeg er en løierlig Pige — Hahaha! og om det saa skulde koste mit Liv, saa kan jeg ikke — Hahaha!

Carol. (maa tilsidst lee med) Hahaha! Men hvad lee vi af?

Soph. I Sandhed! Du skulde seet dig selv, hvad for en pudseerlig Mine du gjorde, da du vilde lade som du var ligegyldig — hahaha! Jeg vilde ønske jeg havde havt et Speil, du kunde seet dig selv i. Men at du forstiller dig for mig, det kan jeg neppe tilgive dig. For mig! kiende vi da ikke hinanden?

Carol. (giver hende Haanden) Jeg tilstaaer det. Du er den eeneste Veninde, jeg har i Verden; det eeneste Menneſte, naar jeg undtager min Formynder, som jeg i 6 Aar har omgaaedes med. Jeg burde ikke dølgge noget for dig; men det er saa tungt at tilstaae sine Daarligheder, endog for sine bedste Venner.

Soph.

Soph. Sine Daarligheder! Som om det var en Daarlighed, at finde en kion Mandsperson smuk.

Carol. Naar det blot var det! O, jeg frygter, min kiære Sophie, at han har giort Indtryk paa mit Hierte. Og det ikke først i Dag.

Soph. Saa! Og det har du ikke sagt mig noget om?

Carol. Hvor kunde jeg det? jeg havde heller skiult det for mig selv. Maatte jeg ikke skamme mig, saaledes paa Lykke og Fromme at give mit Hierte bort til en Ubekjendt? og dog gjorde jeg det!

Soph. Men hvor i al Verden har du da seet ham?

Carol. Kan du ikke huske det unge Menneske, som reed bestandig ved Siden af Vognen, da vi sidste Gang kom tilbage fra Durbach med min Formynder?

Soph. Jo; han havde en rød Frak med Guld paa, og en hviid Vest? Han talde et Par Gange med vor Kudst? Jo, ham kan jeg godt huske. Hans Hest blev endog skye for Milepælen. Jo, nu erindrer jeg det meget vel. Jeg kunde ikke begribe, hvorfra han kom mig saa bekjendt for i Dag; men de sorte Klæder vare Skyld i, at jeg ikke saa strax kunde befinde mig, hvem han var.

Carol. O, for mig gjorde det ham ikke ukjendelig. Mit Hierte forraadede ham strax for mig. Kunde jeg beskrive dig hvad jeg følede, kunde jeg skildre dig den Uroe og Længsel, som har plaget mig nu næsten i fire heele Maaneder; kunde jeg sige dig, hvordan jeg blev tilmode, da jeg saae

B

ham

ham igien før, og han kyskede min Haand! Nei, min Bedste, du kan intet Begreb gjøre dig om alt dette.

Soph. Men hvor i al Verden har jeg ogsaa havt mine Dine henne? Det kunde jeg for længe siden have mærket paa dig. Du gif bestandig som een, der studerer til Examen. Nu kan jeg nok begribe det. Men vær kun ved friske Mod!

Carol. Du har godt ved at sige det. Var jeg kun vis paa, at han fortiente min Kiærlighed — Men betænk kun, hvem det var, der fremstillede ham for mig, som sin bedste Ven?

Soph. Det er sandt nok; det var Herr Freisim!

Carol. Just ham, som er alting i alle hos min gierrige Formynder, som er med i alle hans Nagrerier. Hvad skal man tænke om den, som saadan et Mennecke kalder sin Ven?

Soph. At Regelen vel her kan have en Undtagelse — Og imellem os sagt: Jeg troer at have opdaget, at Hr. Freisim ikke er den, han giver sig ud for. Maaskee han har havt sine Aarsager til at paatage sig denne Maske; maaskee var det Trang — det skal jeg nok komme efter. Haab du imidlertid det bedste — Ah! jeg hører den Gamle. Besvindt til dit Arbeide!

(De faste sig)

Femte Scene.

De Forrige. Goldbach.

Goldb. Der kan jeg lide, Smaapiger; smukt flittige! Flittige Piger blive altid duelige Koner!

Soph. Ja vi have vel tidsnok endnu med at blive Koner.

Goldb. Mener du det? du snakker som alle Piger — Naar I tale om det, har det endnu lang Tid; men i Hiertet tænke I: jo før jo bedre! — (til Caroline) Hvad tænker du, Line?

Carol. Slet intet, Herr Formynder.

Goldb. Det er ret; en Pige maa heller ikke tænke ^{idb.} Men jeg vil sige dig i Fortrolighed, det vil nok ikke vare længe med dig. Jeg har alt hørt en Fugl synge om det.

Soph. Det var dog vel ikke en Ugle, Hr. Goldbach.

Goldb. Hold Mund, Næseviis! (til Caroline) Veed du vel, at det er din Fødselsdag i Dag?

Carol. I Dag? Det har jeg ikke engang tænkt paa.

Goldb. Ei, ei! Og du har dog været i Kirken! Men jeg har husket paa det. Jeg har en Foræring til dig (han gaaer ind i Siderærelser.)

Soph. Jeg troer saaman, din Formynder begynder at blive gabmild!

Carol. Hvad mon det betyder?

Soph. At det lakker ad Verdens Ende.

Goldb. (Kommer tilbage med en Palle) See her, min Høne! (han trækker nogle gammeldags Klæder frem af Pallen) Det skal være dit. I dem vil min Line see ud som en lille Engel.

Soph. Ganske vist, min Pige! For hundrede Aar siden har nok alle jordiske Engle gaaet saadan klædte. Havde jeg i mine Dage ventet at faae saadan en Klædning at see in Natura! Hidtil har jeg kun seet det paa de gamle Familiefil-derier. Har De maattet give Pjaltejæderne me- get for dette, Herr Goldbach?

Goldb. Hvad kan det rage dig, Sladder-Else?

Soph. De vil jo dog altid, at vi Pige- børn skal bekymre os om oeconomiske Ting (hun holder Klædningen i Beiret) Det er sandt, saadant Lø- gier man ikke i vore Tider. Hvor tyk og fast! Det er et sandt Billede paa den gamle Urlighed. See kun, Caroline! Klædningen staaer allene.

Goldb. (til Caroline, som er ganske forlegen) Naa, min Unge, du siger slet intet?

Soph. Kan De fortryde paa det? Det er saa usædvanligt for hende at faae en Præsent af Dem, at hun vist ikke veed, hvordan hun skal forholde sig. De skulde i Tide øvet hende i det.

Goldb. Men du burde dog see en Smule mildt paa det.

Soph. Min Fætter har Ret. Dersom du ikke kan lee over saadan en Foræring, maa du reent have glemt at lee.

Goldb. Bie, her har jeg endnu noget til dig (han giver hende en liden Guldkiede) Der, er det ikke en allerkjæreste liden Kiede?

Carol. (hemmelig til Sophie, Siig dog, for Him- lens Skyld, hvad skal alt dette betyde? Jeg be- griber ikke, hvad han mener med sine Foræringer.

Goldb. Hvad siger min Putte?

Soph.

Soph. Hun siger, dersom De engang vil lægge hende i Lænker, saa skulde De dog i det mindste tage en længere til det. Denne her er virkelig for kort, Herr Goldbach.

Goldb. Hvad det nu igien er for Snak! Det har min Line vist ikke sagt. Jeg forstaaer det slet ikke. Hvad vil du sige med din korte og lange Lænke? Dog hvorfor bryder jeg mit Hoved med det? Kom hid, lille Line, jeg har endnu en Foræring til dig — Siæt engang hvad det er for en?

Carol. Det kan jeg sandelig ikke, kiære Herr Formynder.

Goldb. Kiære Herr Formynder! hvor det klinger smukt! Tænk dig dog en Smule om.

Carol. Jeg maa tænke mig om saa meget jeg vil, saa vil der dog intet falde mig ind.

Goldb. Intet? slet intet? Spørg engang dit lille Hierte! ønsker det lille Dyr sig intet?

Carol. Hvad skulde mit Hierte ønske sig, som De kunde give mig?

Goldb. See ret paa mig, min Putte! Hehehe! falder der dig intet ind?

Siette Scene.

De Forrige. Freisin og Braunsberg.

Freis. (i det han kommer ind) Kun lige ind, min Broder; Hr. Goldbach er ingen Elsker af Complimenter. (Braunsberg bliver i Baggrunden.)

Goldb. (saare) Skulde Fanden nu ogsaa føre ham hid. Jeg var nu kommet saa godt i

Gang; hvem veed naar det saadan vil flasse sig igien. (hoit) Jh see! Deres Diener, Hr. Baron!

Freis. God Morgen, Broder Goldbach. Her bringer jeg Dig Herr Braunsberg, een af mine gode Venner, som gierne vil giøre Bekiendtskab med dig. (sagte) Der kan du giøre en Fangst, min Broder. Han har arvet 2 Tønder Guld, og veed ikke hvor han skal hen med dem. Forstaaer du mig, gamle Stielm.

Goldb. Jeg forstaaer dig, jeg forstaaer dig. (gior mange Complimenter for Braunsberg) Jeg er Deres underdanige Diener. Min Herre beviser mit ringe Huus en stor Ere. (lober efter Stole) Hav den Gudhed — (affides til Freisim) Men hvad Pokker! hvorfor staaer han saa langt borte?

Freis. Ja det har saa fine Marsager; han kan ingen Fruentimmer lide.

Goldb. Ingen Fruentimmer lide? Saa dan en ung vakker Karl? Na, gaae du hen og leg dig!

Freis. Som jeg siger dig. De ere ham modbydelige af Naturen.

Goldb. Hahaha! da maa han have en naragtig Natur.

Freis. Og naar han af en Hændelse kommer i Selskab med dem, siger han dem de imperinenteste Ting i Verden.

Goldb. Alt hedre og bedre! det maa jo være Lovier. Jeg vil dog engang prøve. (hoit til Braunsberg, Min Herre, her har jeg den Ere at forestille Dem min Myndling. (Caroline staaer op og neier dybt; men da Braunsberg lader som han ikke seer hende, sætter hun sig undseelig ned igien.)

Braunsb.

Braunsb. (uden at see paa Caroline) Jeg kom her egentlig kun for at tale med Dem, Hr. Goldbach. Min Ven har vel allerede underrettet Dem om mit Errende. Det øvrige kan disse Papirer forklare Dem.

Goldb. (sagte, i det han aabner Papirerne) Den Karl er forbandet kort for Hovedet. (læser halv høit) „Godset Reichersbach, efter Vurdering, 45460 Rdlr., Ei, ei! hører det Guds Dem til? jeg kiender det. Det er eet af de bedste i Landet — „Godset Herbau, — hm, hm! her kommer det, som der nu spørges om: „af udestaaende Capitaler — Hypotheker — i Bromfeld 4000 Rdlr., i Andorf 6000 Rdlr., i Büttelsbach 7000 Rdlr. — hos Brødrene Hennesfeld 9500 Rdlr., forfalden til 11. Junii.“ Det er alt i Morgen, Herr Braunsb.

Braunsb. Læs kun videre; De vil finde flere, som ere forfaldne om nogle Dage. Jeg befinder mig virkelig i den største Forlegenhed i Verden; thi jeg forstaaer mig ikke paa Penge-sager. Viis mig den Godhed at paatage Dem Bestyrelsen af Capitalerne.

Goldb. Ja, jeg vil see, hvad man kan gjøre ved det. Jeg maa dog see hvor stor — tillad mig — (sætter s. og regner) Line, hold den gode Herre lidt med Selskab.

Braunsb. O! gjør Dem ingen Uleilighed, Jomfrue. Fruentimmer ere mig kiærest, naar de ikke tale.

Goldb. (bliver ved at skrive) Hehehe! Hvorfor det?

Braunsb. Fordi jeg in dubio holder dem alle for at være fornuftige, og vil nødig bringes af denne Bildfarelse.

Goldb. (smidker i Skægget) Det er en naragtig Regle!

Freis. (til Goldbach) Er det ikke som jeg har sagt? det vil nok bedre bide.

Carol. (til Sophie) Hvad siger du til den Compliment?

Soph. Sy dog, du maa ikke lade dig mærke med at det gjør ondt. Mig synes ellers, at hans Line siger, han lyver — hvad det var for Diekast, han gav dig før! nu igjen et!

Goldb. (som skriver) Gjør femten Tusinde, Ni og — Men De vil finde, at Line virkelig er en klog Pige.

Braunsb. Destoværre, Herr Goldbach, destoværre for hendes tilkommende Mand. Men hvoraf veed De, at hun er saa klog?

Goldb. (lægger Pennen fra sig) Hvoraf jeg veed det? et forunderligt Spørgsmaal! Hvoraf kien- der man ellers kloge Folk, uden af deres Hand- linger, deres Tale, fort af deres heele Opførsel og Væsen?

Braunsb. Det skulde gjøre mig ondt, om Jomfruen havde robet sig saa tydelig, at De havde opdaget hendes Klogskab. Fruentimmer maae omgaaes ligesaa varsonat med disse Vare, som med deres Sminke: Kun et fint Ansøg af begge, om det skal see naturligt ud.

Carol. (til Sophie, i det hun staaer op) Det bliver alt værre og værre.

Soph. Ja, og det værste er, at han har
Ret.

Carol. (voit til Braunsberg) Som jeg hører,
min Herre, er De meget streng mod os stakkels
Pigebørn. De vil ogsaa slet ikke tilstaae os
noget.

Braunsb. Tilstaae! Den maa have visse
Fordringer, visse Prætensioner, som man skal til-
staae noget. Et fuldkomment Fruentimmer gjør
ingen Prætensioner: hun tager ligesvem imod
hvad hende med Rette tilkommer — Eller gjøre
maaſkee alle Fruentimmere Prætensioner?

Carol. Det vil sige saameget som: Er der
maaſkee slet ingen fuldkomne Fruentimmere. I
Sandhed et meget galant Spørgsmaal!

Goldb. (gnier Hænderne) Hehehe! Nu ere de
i Totterne paa hinanden. Kun frisk! Nu, hvad
siger De nu, Herr Braunsberg?

Braunsb. Det skulde gjøre mig ondt, om
jeg havde fornærmet hende.

Carol. Jeg forsvarer ikke min egen, men
hele Kønnet's Sag. De har ikke fornærmet mig;
thi det er langt fra at jeg giver mig ud for at
være fuldkommen; Det, som min Formynder
hos mig kalder Klogskab, er maaſkee intet uden
en Smule sund Fornuft. Og De tillader mig dog
vel i det ringeste at gjøre Paastand paa Fornuft?

Braunsb. Fornuft? Sy, Jomfrue, et
Fruentimmer burde ikke tale om Fornuft, førend
hun har naaet den Alder, at hun ikke mere tiller
os Mandfolk ved vores. Og De, Jomfrue, kan
endnu gjøre mangan Mand or i Hovedet.

Carol. (noget bitter) Endnu har jeg ikke solet nogen synderlig Drist til at paatage mig Leverancen til nogen Daarefisse. Og dersom alle Mandspersoner ere saadanne Philosopher som De — Ved denne Leilighed falder der mig en Anekdote ind, som jeg nylig har læst: Een af de gamle Philosopher vilde gierne ansees for en Mand, som var ophoiet over al verdslig Forsængelighed, og fandt sin Fornøielse i at bære en lased Kappe. Ven, sagde En til ham, jeg holder for, du skulde tage en heel Kappe uden paa den sanderrevne. Hvorfor? spurgde Philosophen. Jh jo: thi din Forsængelighed figer ud af alle Hulerne. Det, som keeg ud af Deres Kappe, Herr Braunsberg, var i det mindste ikke Hoffighed.
(Hun gaaer hastig bort med Sophie.)

Syvende Scene.

Goldbach, Freisim og Braunsberg.

Braunsb. (til Freisim) Jeg troer virkelig, hun blev stødt?

Freis. (hemmelig) Det kom mig og saadan for — Men du gif ogsaa for vidt.

Goldb. Hahaha! det var Løier — Men i Sandhed, dersom De saadan vil fiøre i Ring med Pigerne, vil De ikke giøre stor Lykke hos dem?

Braunsb. Hvem har sagt, at jeg vil giøre Lykke?

Goldb. En ung Mand med Deres Midler og Skabning! Men bie De kun! Deres Time kommer nok — De maae dog tilstaae mig, at min Line er en allerkjæreste Pige?

Braunsb.

Braunsb. Hm! — aa ja; til at leege med er enhver Dukke god nok.

Goldb. Ei, hvem har sagt Dem, at jeg vil leege med hende?

Freis. Det vil i det mindste blive en meget alvorlig Leeg. Du maa vide, min Broder, at Herr Goldbach har opdraget hende for sin egen Mund, og vil agte hende.

Braunsb. (til Goldbach) De? — Trallate-ralla!

Freis. Maa! er det dig heller ikke tilpas?

Braunsb. Mig? hvorfor ikke? Jeg ta-ber jo intet derved?

Goldb. Og jeg vinder, hvordan det gaaer.

Braunsb. Hvordan det gaaer? Ja, om det saa kun var en Krone. Den har jo mange vovet Liv og Blod for. Jeg fortænker altsaa ikke Herr Goldbach, naar han kan faae En for saa godt Kjob.

Goldb. (fortroden) Jeg tænkte, De sagde kun Fruentimmerne Sottiser; men jeg mærker, Mand-folkene faae og deres Deel.

Braunsb. Jeg er vant til at sige den rene Sandhed, uden Persons Anseelse, i hvem det saa træffer. Jeg vil give Dem et Beviis: Et ungt Menneſte med hidſigt Blod tilgiver jeg gierne en dum Streg; men en Mand paa Deres Alder, Herr Goldbach —

Goldb. Paa min Alder? Er jeg da saa gammel?

Braunsb. I det mindste for gammel for en Pige paa 18 Aar. Eller troer De, at Deres Mynde

Myndling ikke seer de graae Haar, som hist og her pippe frem under Deres sorte Paryk.

Goldb. Har jeg graae Haar? Det har dog ingen sagt mig endnu.

Braunsb. Ikke engang Deres Speil? Th, da fornøier det mig, at jeg har sagt Dem noget Nyt.

Goldb. (læber ærgerlig frem og tilbage) For Pokker! jeg veed heller ikke hvorfor jeg har nødigt —

Braunsb. At lade Dem sige saadant noget af mig? De har Ret, Herr Goldbach. Vi to passe ikke ret til hinanden. Jeg gider gierne sagt Sandhed, og De gider ikke gierne hørt den. Tilgiv, at jeg var saa uartig at nøde mig paa Dem som Ven! Maa jeg bede om mine Papirer igien!

Goldb. (med mange Complimenter) Bevare os vel, min Herre. Holder De mig for saadan et Dummerhoved, at jeg skulde tage saadan noget ilde op? De beviser mig en stor Ære, at De vil befatte Dem med saadan en slet og ret Mand.

Freis. Seer du, min Broder, Hr. Goldbach er en fornuftig Mand, som strax lader sig tale til Rette. Du kan gierne sige hvad du vil, han bliver ikke saa let vreed igien. Du bifalder altsaa ikke dette Sivtermaal?

Goldb. (tager Papirerne frem) Men her er endnu 1500 Rdlr.

Braunsb. Jeg maatte tale mod min egen Overbevissning, om jeg bifaldt det; thi Herr Goldbachs Alder —

Goldb. (brøder ham angstlig af) Angaaende de 1500 Rdlr. vilde jeg kun —

Braunsb.

Braunsb. Og desuden, hvortil behøver De en Kone, gamle Ven? Har De saa længe hjulpet Dem foruden, saa kan De vel og den øvrige Tid —

Goldb. (som før) De 1500 Rdlr. hos Enken Møller og Søn —

Braunsb. Troe De mig, har De Deres Rolighed kjær, saa lad være at giøte Dem. Koner skaffe ofte yngre Mænd, end De, nok at bestille.

Goldb. (vred; stænger Papirene) Uf!

Braunsb. De kiender slet ikke Fruentimmerne ret. Der er ingen Skabning i Verden, man mindre kan troe, end et Fruentimmer. Et hvert Pulsslag beskylde det forrige for, at det løj. De have to Hænder; og den venstre tager altid dobbelt tilbage, hvad den høire neppe halv har giøt. De have tvende Dine, og det eene bedrager det andet; og tilsidst modsiges Tungen dem allesammen.

Freis. Dersom du var Maler, vilde jeg i Sandhed ikke bestille min Kiærestes Skilderie hos dig. —

Braunsb. Har jeg vel Uret? eller har Herr Goldbach Grund til at ansee sin Donna for en Undtagelse?

Goldb. Bist har jeg. For det første er hun endnu meget ung —

Braunsb. O! det er en Fordeel, som De vil tabe noget af hver Dag.

Goldb. Og sølgelig endnu meget uerskeren —

Braunsb. For alting lad ikke Caroline høre det. For at afhielppe den Mangel, kunde hun

hun ellers være sig om en ung Læremester. Og saadanne Lektioner kan unge Piger faae for en Bagatel.

Goldb. Hun har levet meget stille hid indtil —

Braunsb. Med desto større Begjærlighed vil hun søge at holde sig skadesløs derfor, saasnart hun bliver Deres Kone.

Goldb. Jeg har opdraget hende, og hun har mig at takke for alle Ting.

Freis. Ja, det er sandt, min Broder, Hr. Goldbach har opfoeret og pleiet hende. Han har ret handlet med hende som en Fader. Vel har han oppebaaret Renterne af hendes Midler, som beløbe sig til en 8000 Rdlr.; men hvad er vel en 3 à 400 Rdlr. aarlig for en Piges Kost? Det forslaaer jo neppe til Frokost og Aftensmad. Du seer altsaa, at Taknemmelighed —

Braunsb. En Piges Taknemmelighed er det samme som en Procurators Samvittighed. De tænker vel altsaa, at Deres tilkommende Kone skulde sælge Dem sin Trofskab for det kiære Brod? Lad det ikke komme an paa en Prøve. Der kunne gives Folk, som bød hende andre Lækkerier, og hvordan vilde det da see ud med Trofskaben? Endnu engang, Herr Goldbach, følg mit Raad! Overlæg i det ringeste endnu engang hvad jeg har sagt Dem. Jeg har nu eengang for alle sat mig i Hovedet at være Deres Ven, og vilde i Sandhed for see Dem paa Veien til Slaveriet end til Brudekammelen.

Goldb.

Goldb. (saver tilbage) Til Slaveriet? Jh, Gud bevare os! Deres venkabelige Sindelag er i Sandhed af en besynderlig Art.

Braunsb. Ja, Venkabelig yttres sig paa mange Maader i Verden. (sagte til Freisim) Jeg tænkte, hun skulde komme igien; men der bliver nok intet af. (seer paa Uhret) Allerede Elleve! hvor man dog kan sladdre Tiden bort! Jeg beder om Forladelse, at jeg har opholdt Dem saalænge. Vi blive vel bedre bekiendte. Adieu saalænge!

(Gaaer bort med Freisim)

Goldb. (allene) Det skal være mig en Ære. Allerede første Gang gjorde han mig Helvede heedt nok! jeg har staaet, som jeg stod paa Gløder. Hvad den Nar kan have under, at snakke mig af med at giøte mig? Fordi han er en Fruentimmerhader, skal jeg derfor ogsaa være det? Jeg kan for min Død ikke lide disse uforstammede Knægte. Havde han kun ingen Penge, jeg skulde nok have viist ham Vinterveien. Men jeg skal nok pudse ham for det. Een Procent mere maa han i det mindste bøde for det. (han tager Papirerne og tæller i det han gaaer) og det giør paa 17549 Rdlr. — lad see engang — er Fem —

(han gaaer)

Anden Akt.

Første Scene.

Sophie gaaer igiennem Dørelset. Freisim
sikker Hovedet ind af Døren.

Freisim.

Åh! øst! Ere vi sikre her?

Soph. Hvorfor sikre? Jeg har endnu
aldrig mærket, at det har spøget her i Huset om
høi lys Dag.

Freis. Jeg maa tale med Dem i Cenrum,
Jomfrue. Jeg har noget vigtigt at sige Dem.

Soph. Noget vigtigt? for Dem eller for
mig?

Freis. Som det vil falde sig! Men ere vi
og sikre for, at ingen overrumpler os?

Soph. Det er jo nogle skrækkelige An-
stalter! Lad os engang høre! Jeg troer ikke, vi
have nogen at frygte for. Den Gamle sidder
inde og veier gamle Mynter, og Caroline er nede
og skriver Breve.

Freis. Nu da! De veed, at jeg hidtil har
giort Cour hos Caroline; men nu har jeg over-
ladt en anden Marken.

Soph. Det har De giort vel i. De vilde
saa ikke længe forsvare den. Maa da, og denne
Anden er?

Freis. Min Ven Braunsberg, som var
her med mig før.

Soph.

Soph. Veed De hvad? Deres Ven er en Elsker af et ganske besynderligt Slags; jeg mærker nok, at han har sin egen Maade at være galant paa. Han begynder der, hvor Mandfolkene ellers pleie at ende. I Sandhed, han har sagt os Ting, som den aabenhjertigste Mand neppe siger sin Kone 10 Aar efter Bryllupet.

Freis. Er Caroline vreed paa ham?

Soph. Hvem Pokker maatte ikke det? Eroer De da, at vi slet ingen Salde have?

Freis. Desto bedre. Et godt Segn for min Ven. Den, vi blive vrede paa, er os ikke ligegyldig. Braunsberg bar sig med Willie saaledes ad, for at gisure den Gamle desto mere troeskuldig. Dette Brev indeholder hans Undskyldning og tilige hans sande Hensigter. Jeg haaber, De tier ner os i at levere Deres Veninde det.

Soph. Jeg? Himlen bevare mig! Vi tage ikke imod noget Brev fra Mandspersoner.

Freis. Men naar jeg beder Dem ret indstændig? Naar jeg forsikkrer Dem, at min Vens Kolighed og hele Lykke beroer paa, at Caroline læser Brevet?

Soph. Ih! hvorfor har han baaret sig saadan ad? Som man reeder, saa ligger man.

Freis. Men De betænker ikke, at dette Brev vil maaskee ikke være Caroline selv saa ganske ubehageligt.

Soph. Endnu bedre! Hvad ansee I Herrens Mandfolk os Fruentimmer for? for gode troeskuldige Dyr, som I kunne fornærme og stille tilfreds igien, ligesom det falder Jer ind. Eller I troe maaskee, at vi ikke kunne leve Jer foruden?

Da tage J mærkelig feil. Ja, ja! see kun paa mig saameget De lyster. Dersom vi Fruentimmer ikke engang imellem vendte det Graae ud, saa spillede J tilsidst reent Siæk med os.

Freis. Dersom De ikke vil gisre det for min Vens Skyld, saa gior det dog i det mindste for min Skyld.

Soph. For Deres Skyld? Jeg vidste saamen ikke, at jeg var Dem saa forbunden.

Freis. Hvem taler om det? Tael af Hiertets Grund, Jomfrue; Er jeg Dem da saa ganske og aldeles ligegyldig?

Soph. (en Smule forlegen) Et underligt Spørgsmaal! Hvad mener De med det?

Freis. Jeg mener, om Deres Hierte slet intet føler for mig?

Soph. (spogende) Mit Hierte? Det er ikke engang faldet mig ind endnu, at jeg har noget.

Freis. Men nu falder det Dem dog ind?

Soph. Det burde vel, siden De erindrer mig derom.

Freis. Nu da! uden Omsvøb: De var en Pige for mig, og jeg elsker Dem.

Soph. Skam sig dog! Er det Spøg, saa er det i Sandhed formeget, og — er det Alvor, er det næsten forlidet. Herr von Freisim, det hellige Romerske Riges Friherre, og Sophie Flirk slet og ret! habaha! det vil stikke godt af.

Freis. Jeg maa aabenbare Dem noget, men som for nærværende Tid bliver imellem os — Jeg er ikke Baron —

Soph. Igien noget Nyt. Og hvad er De da?

Freis.

Freis. En Uvanturier af borgerlige Forældre, der flaaer sig igiennem Verden, faa godt han kan; som sneg sig ind i dette Huus, for at faae Carolines Haand; som indfaae, at dette Project var Galfskab, og derfor overlod sin Plads til en Bedre; og som nu forlader Carolines Fane, for at tiene under Deres.

Soph. Men veed De vel, at Caroline og jeg have sluttet Cartel med hinanden? Den eene tager ikke imod den andens Overløbere, uden det skulde være for at udlevere dem igjen.

Freis. Godt, leveer mig kun ud til hende; jeg vædder, hun giver mig tilbage igjen.

Soph. O! det troer jeg selv. Men saa stod det endda til mig, om jeg vilde beholde Dem.

Freis. De kunde dog i det mindste prøve det.

Soph. Prøve det? — hm — aa ja, man kan jo prøve alting i Verden; men De maae vide, jeg binder mig ikke til noget. Det er blot en Prøve —

Freis. Som ikke skal fortryde Dem. Tag De imidlertid Brevet. Den Gamle kunde komme, og han maa ikke finde mig her endnu. Om Tidet vil jeg forhøre, hvad Caroline har sagt. Adieu saalænge, min Dronning! (han gaar)

Anden Scene.

Sophie allene.

Naa, der har jeg i Sandhed da ladet mig prakke det forbigstrede Brev paa. Vi Piger ere

dog ret nogle skrøbelige Dyr. Det er vel, at Mandfolkene ikke suldkommen kiende vore Skrøbeligheder, ellers gjorde de os det endnu mere broget. Hvad mon Caroline vil sige hertil? En dygtig Næse kan jeg belave mig paa; thi skiende maa hun dog for Belansthændigheds Skyld. Dog, hvem veed, om hun ikke, naar hun havde været i mit Sted, selv havde ladet sig narre Brevet paa? Sophie, Sophie! du vover meget. At indlade dig med et Menneske, som selv tilstaaer, at han er en vandrende Ridder, og som du har lært at kiende under saa slet en Maske — Men just fordi Masken et slet, kan der maaskee skjule sig noget Godt under den. Saamangen deilig Maske skjuler et hæsligt Ansigt; kan det da ikke her være tværtimod? Jeg veed ikke hvordan det er; men det forekommer mig, som vi Fruentimmer altid synes bedst om Mandfolk, der have lidt Erfaring. Og naar man betragter det ved Lyset, saa er der ogsaa meer Ere derved; thi disse undseelige falsomme Sjog kan enhver Gaas raade med.

(i det hun vil gaae, moder Caroline hende.)

Tredie Scene.

Caroline og Sophie.

Soph. Det er vel, at du endelig kom. Jeg vilde ønske, du var kommet før. I Dieblikket var Herr Freisim her —

Carol. Hvad har jeg med ham at gjøre? Han vilde dog ikke snakke med mig?

Soph. Ikke saa just. Egentlig vilde han snakke med mig. Men jeg ønskede dog, Du havde været her.

Carol.

Carol. Og hvorfor det da? tael lidt tydeligere, om du ellers vil, man skal forstaae din Mening.

Soph. Tænk engang, han bragte et Brev til dig.

Carol. Til mig?

Soph. Ja vist! og det oven i Riobet fra Herr von Braunsberg, den høfflige og beskedne Eisker. Jeg maatte ret ærgre mig! hvilken Uforskammenhed. Endnu at bombardere dig med Breve, efter hvad der er passeret i Forveien!

Carol. Jeg haaber dog, du ikke tog imod det?

Soph. Hvad anseer du mig for? Nei, jeg tog mig nok i Agt for at tage imod det.

Carol. (hastig, som af Bandoare) Hvad mon det Brev vel kunde indeholde?

Soph. Undskyldninger, som Hr. Freisim sagde, og hans virkelige Hensigter.

Carol. Hensigter? Hvad mon han vilde sige med det?

Soph. Ja, det spurgde jeg vist ikke om. Mig havde det fornemmelig været om Undskyldningerne at giøre. De Godtsfolk giøre altid saadan komisk Figur, naar de undskyldte sig for en dum Streg, enten de saa giøre det skriftlig eller mundtlig. Men dersom det er dig om Hensigterne at giøre, Line, saa kan jeg nok tiene dig.

(hun trækker Brevet frem.)

Carol. Hvordan? Har du ikke dog taget imod Brevet?

Soph. Taget imod det har jeg paa min Vre ikke. Freisim stak det i Haanden paa mig,

førend jeg vidste et Ord af det, og vips! var han ude af Døren. Hvad skulde jeg gjøre? Men siden vi dog nu have det, saa tænker jeg, vi kunne læse det. Vi ville dog see, hvordan Herr Braunsberg skriver, maaskee bedre end han taler. Maaskee det kan forsones os med ham. Det er saa kint, naar en Mandsperson skriver et godt Brev.

Carol. Aldeles ikke. Du maa sende det tilbage igien.

Soph. Det kan vi jo altid, naar vi først have læst det. Jeg har desuden gjort det saadan af, at vi kunne levere det tilbage, dersom det ikke staaer os an. Desuden bør vi læse det, for at faae at vide, hvad den fine Herre har for Hensigter. Man kan ikke vide, hvad der stikker under det Ord; thi det klinger virkelig mistænkelig. Man kan benytte sig af enhver Fordeel, man kan faae over sin Fiende; og dette Brev er jo for nærværende Tid en fiendtlig Depeche? altsaa frisk! (hun aabner Brevet)

Carol. For Guds Skyld, hvad gjør du?

Soph. Noget, som du vil takke mig for; thi saa kan du frit bande paa, du ikke har brækket det.

Carol. Du er ikke klog!

Soph. Maaskee klogere end du troer. Min Fader var Procurator, og derfor har jeg en medfødt Kiærlighed til Cauteler. Nu, læs det selv; jeg er ikke saa nysgierrig. (Læser hende Brevet)

Carol. (tager Brevet) Du sætter mig sandelig i en stor Forlegenhed; men siden du dog har brækket det (aabner det og læser) "Jeg har nylig viist mig for Dem, elskværdige Caroline, i en Skikkelse, som nødvendig maatte falde Dem underlig."

Soph.

Soph. Underlig? ja maaskee mere endnu.

Carol. (læser) "Jeg vilde ikke vove at komme for Deres Dine igien, dersom jeg ikke vidste, De er et Fruentimmer, som besidder Forstand."

Soph. Det har han givet en god Bending.

Carol. (læser) "Jeg paatog en Fruentimmer, haders Masse, der ellers er mig saa lidt naturligt, blot for desbedre at bedrage Deres gamle Formynders, og bane mig Vej til Dem; thi jeg har alt for stor Verbødighed for Deres hele Røn, og for Dem i Særdeleshed, til for Alvor blot at tænke slige Fornærmelser. Nu er denne Vej aaben."

Soph. For Pokker! nu begynder Sagen at blive interessant.

Carol. "Jeg elsker Dem, jeg tilbeder Dem. Jeg er af en god Familie, og eier betydelige Midler, som jeg er raadig over."

Soph. Det er ikke saa galt. Er du endnu vreed paa ham, min Pige? Var det ikke et suilddt Indfald af mig, at jeg brækkede Brevet?

Fjerde Scene.

De Forrige og Goldbach, som bliver staaende i Baggrunden og lurer. Caroline bliver ved at læse. Sophie, som bliver Goldbach vaer, hoster og vinker bestandig ad Caroline; men denne mærker det ikke.

Carol. (læser) "Som jeg er raadig over, og en Siel, som veed at sætte Priis paa Deres store Fortienester. Dersom Deres deilige Hierte endnu er frit — tilgiv mig dette Spørgsmaal, De

"veed jo, at Kiærlighed er frygtfom — dersom jeg
 "tør haabe, saa lad mig kun vide eet Ord, og jeg
 "flyver til Dem, og siger Dem det mundtlig, som
 "jeg ikke kan betroet mit Brev

Soph. (hemmelig) For Himlens Skyld, jeg
 er færdig at vinke og hoste mig ihjel! Din For-
 mynder lurar paa os — Gensindt! har du ikke
 et andet Papir hos dig; thi Brevet har han alt
 seet.

Carol. (ængstelig, i det de begge giennemføge deres Kom-
 mer) Hvilken Ulykke! ikke en Lap!

Soph. Jeg ikke heller! Det faaer ikke
 hielp! sig kun som jeg (hoit) Du vil altsaa ende-
 lig viise din Formynders Brevet?

Carol. (saate) Hvad vil det sige? — (Sophie
 gier hende Tegn, at hun skal sige Ja; hoit) Hvad skal jeg vel
 gjøre?

Soph. (hoit) Det skal ikke være mit Raad.
 Mandfolkene ere galhovedede. Han kunde let
 rage i Klammerie med Herr Braunsberg, og saa
 — hu! det iisner i mig! — og saa kunde der
 skee Mord og Drab.

Carol. Ei! du forestiller dig ogsaa altid
 det værste.

Soph. For mig gierne. Saa kan du
 have det paa din Samvittighed. Der er Herr
 Goldbach. (til Goldbach) De kommer ret tilpas.

Goldb. Ja, det mærker jeg, det mærker
 jeg. Hvad er det for et Brev?

Carol. Der, læs selv! (medens Goldbach læser,
 siger hun saate) Hvordan mon det vil løbe af?

Soph. (saate) Bryd dig om ingen Ting.
 (hoit) Jeg har bedet hende for Himmel og Jord,
 ikke

ikke at viise Dem Brevet; men hun vilde endelig. Men, kiære Herr Fætter, vær for Guds Skyld ikke for hidsig! Herr Braunsberg synes mig ikke at forstaae Spøg —

Goldb. (sitter over hele Legemet) Ei for Fanden, i visse Poster forstaaer jeg heller ingen. Jeg er ikke bange for ham! jeg skal viise ham Winterveien med sit Brev! — Men jeg maa læse det ud.

Soph. (sagte til Caroline, i det hun seer ud af Vinduet) Der kommer Freisim, jeg maa gaae ham imøde.

(hun gaar)

Femte Scene.

Caroline. Goldbach.

Goldb. (læser) "og jeg flyver til Dem" — hie kun! jeg skal stække dine Binger! — "og siger Dem det mundtlig, som jeg ikke kan betroet mit Brev. Indtil Døden Deres von Braunsberg." Og hvad Diablen vil han da sige mere?

Carol. (sutter) Ja, det veed jeg ikke, kiære Herr Goldbach.

Goldb. Og du støtter vel heller ikke om at vide det? Det er ret, kiære Line! en Pige bør heller ikke lægge sig efter at vide alle Ting. — Men tænk engang, hvor han kan forstille sig! Fruentimmer ere ham modbydelige af Naturen! Og Freisim ogsaa; men ham skal jeg nok læse for. Man kan ingen troe mere i Verden. Alting er Lagn og Bedragerie. Man siger vel, Qvindelyst er uden Ende! — Ja, skyldige Tiener! ligesom Mandfolk ikke ogsaa kunne forstille sig. Havde han bare ikke saa mange Penge, jeg skulde — jeg

veed sandelig ikke hvordan jeg skal bære mig ad —
Det er en forbandet Stræg med det Brev!

Carol. Ja vist er det en slem Stræg. Men
kære Herr Goldbach, De maa skaffe mig Satis-
faction. Hvad bilder han sig ind? Hvem anseer
han mig for? Først kommer han her og siger mig
de største Grovheder, og derpaa skriver han mig
en Kiærligheds-Erklæring til.

Goldb. Naa naa! ærgre dig ikke, min
Putte! Du skal faae Satisfaction. Han skal
giøre dig Ufbigt; paa sine Knæe skal han giøre dig
Ufbigt.

Siette Scene.

De Forrige. Freisim, bag ham Sophie.

Goldb. (løber mod Freisim) Ja, Herr Baron,
det siger jeg Dem, vel ere vi gode Venner; men
spiller De mig saadan en Stræg endnu — saa er
det ude mellem os, reent ude!

Freis. Hvad Dævelen! er du gal, Samle?

Goldb. Nei, nei, jeg har endnu mine fem
Sandser. Et smukt Vens-Stykke! Saaledes
at slippe mig Røven i Gaasestien.

Freis. Men hvad vil du sige med din Ræv
og din Gaasestie? jeg forstaaer ikke et Ord deraf.

Goldb. De forstaaer det ikke? Der, (løber
ham Brevet) forstaaer De heller ikke det?

Freis. (løser et fingertig Pie paa Brevet, og siger med en
ligegyldig Tone) Jh! nu forstaaer jeg det. Jeg kunde
ikke begribe, hvad for en Ulykke der var paa
Færde. Naar det ikke er andet —

Goldb. Naa! og er det intet?

Soph.

Soph. Ja! er det intet?

Freis. I det mindste er det ikke stort andet. Dersom de vil tillade mig at tale, saa skal jeg fortælle dem —

Goldb. Jo, der er vel meget at fortælle om! —

Carol. Lad os dog høre, kiære Herr For-
mynder —

Goldb. Naa, og hvad har De da at for-
tælle?

Freis. Du maa vide, Broerlille, at min
Ven har fattet en særdeles Affection for dig —

Goldb. Jo, det er en smuk Affection,
det!

Freis. See, nu lader du mig jo ikke tale
ud igien.

Goldb. Naa, saa bliv ved da!

Freis. Hør engang, sagde han til mig, da
vi gik fra dig for, den Gamle synes mig at være
en brav Mand, kun Skade, at han er saa narag-
tig, at han vil giøte sig. Jeg vil vædde, at Pigen
holder ham ikke Couleur; thi hun seer ud til, at
have stor Appetit paa at narre ham.

Soph. Kan du høre, min Pige, saadan
noget vil han vædde paa, den Døvehals!

Carol. Hvilke nye Fornærmelser! jeg
kunde ærgre mig ihjel! (hun holder Tørlødet for Ansigtet,
for at skjule sin Latter)

Goldb. Du tager dig en Ting ogsaa alt
for nær, mit Lam. Ja saamen græder hun af
Ærgrelse!

Freis. Na! sagde jeg; jeg kiender Caroline
bedre — Naa, naa, svarede han; det kommer
paa

paa en Prøve an — Og hvordan vil du anfille den, spurgde jeg — Intet er lettere end det. Jeg skriver et Brev til hende, tilbyder hende mine Midler og min Haand, og jeg sætter 10 Louisd'orer paa, at hun lader den Gamle fare og tager mig; men, lagde han til, saa maa du igien hielse mig los fra hende; thi du veed, at jeg aldeles ikke vil binde mig til en Kone.

Soph. Et impertinent Tillæg!

Carol. Det Menneſke bliver mig alt mere og mere uudſtaaelig med ſine Grovheder.

Goldb. Naa, naa, min Pige, du horer jo, at det var altsammen kun en Prøve.

Carol. Jh! den kunde han jo ligesaa godt anfille paa en anden.

Freis. Men hvordan er du kommet til Brevet?

Goldb. Hun har selv leveret mig det, den velsignede uskylldige Slut.

Freis. Saa har jeg paa min Tre vundet de 10 Louisd'orer.

Syvende Scene.

De Forrige og Braunsberg, (som stikker Hovedet ind af Døren, men tager det strax tilbage.)

Freis. (gaaer til ham). Kom kun ind, og betal de 10 Louisd'orer.

Braunsb. Hvad for 10 Louisd'orer.

Freis. Dem vi have væddet om; jeg har vundet dem. Tomsruen har, som jeg paastod, holdt Prøven tappert ud.

Braunsb. Jeg forstaaer ikke —

Goldb.

Goldb. (løber med aabne Arme imod ham) Jeg kan ikke bære mig længer. Jeg maa engang sætte den Verbødighed, jeg er Dem skyldig, tilside, og omfavne Dem! De er min bedste Ven, min Belsigter!

Braunsb. (meer og meer forundret) Men hvor i al Verden kommer jeg til disse Titler, og til at tabe et Bøddemaal?

Soph. (vinker til ham) De har dog et overordentlig tungt Begreb i Dag.

Freisf. (stoder til ham) Forstil dig kun ikke længere, min Broder! alting er lagt for Dagen. Vor gode Ven Goldbach har læst dit Brev; jeg har sagt ham, at du har skrevet det, blot for at sætte Carolines Aabenhiertighed paa Prøve. Hun har holdt Prøven ud, og jeg har altsaa vundet Bøddemaalet.

Goldb. Hvor snildt De har baaret Dem ad! Tænkte jeg det ikke nok! En Herre, som eier tvende Tønder Guld, kunde ikke komme saa høvedfulds affed. —

Braunsb. (som Freisfim imidlertid har sagt noget hemmelig, svarer sagte) Ah! nu forstaaer jeg. (hoit) Ja, naar saa er, saa har jeg virkelig tabt. (han taer sit Pung op) Men Hr. Goldbach burde efter Billighed i det mindste betale det Halve, siden det er saa godt som i hans Tjeneste, jeg taber Pengene.

Goldb. Jeg? Ei! om Fortædelse, om Fortædelse, jeg betaler ikke en Skilling. Hvorfor var De, om jeg maa sige det, saa fremsusende?

Braunsb. (til Caroline) Omendskøndt denne Prøve har kostet mig Penge, saa er den mig dog
meget

meget behagelig. Fra nu af begynder jeg at tænke langt fordeelagtigere om Deres Kion.

Goldb. (til Caroline, som staaer ganske undseelig) Raa min Engleunge, denne Gang kan du nok tilgive ham, horer du? Haandslingen hid, til Tegn paa Forligelse. (Caroline kaster et betydende Bie til Braunsberg, hvilket han besvarer og kysser hendes Haand) Saa! Og nu, min Unge, jeg taledede til dig før, da disse to Herer i det samme kom, om nok en Foræring. See her, her staaer den lige for dig, med Liv og Siæl vil jeg forære dig mig selv paa din Fødselsdag, og om otte Dage skal Bryllupet være. (Caroline træder bestrøffet tilbage) Raa! Du taler ikke eet Ord?

Soph. (som gaar imellem dem) Hvad skal hun vel sige? Seer De da ikke, at hun ikke er i Stand til at faae et Ord frem, for bare Glæde? Hvad De dog er en besynderlig Mand, Herr Goldbach! nu falder det mig først ind, at giøre en ung Pige saadant et Forslag i andre Folks Overværelse. Vi stille os ofte naragtig nok an under fire Dine.

Freis (sagte) Jeg maa dog hielpse den stakkels Pige ud af den Forlegenhed. (hoit) I godt Folk glemme, at I nu maa hen til Brodrene Hennesfeld. I Morgen er Terminen ude, derfor maa Braunsberg hen med dig, og anvise Pengene til dig.

Goldb. Ei, for Pokker! ja Forretninger gaae for akt. Naar jeg kommer igien, kunne vi tales nærmere ved — Behager De?

(Goldbach løber foran, Braunsberg kysser Carolines Haand usformækt, og følger efter ham med Freisim.)

Ottende Scene.

Caroline og Sophie.

Soph. (leer af fuld Hals). Naa! hvad siger du til det Optrin? maa man ikke lee sig ihjel over det? habaha! Men hvad Pokker er det; du sætter jo et Bededags Ansigt op?

Carol. Ach! hvor gierne loe jeg ikke med dig; men min Formynder har betaget mig Lysten.

Soph. Ei, hvem vil lade sig saaledes bringe ud af sin Forsatning ved et Frierie? Vist nok gif det en Smule hurtig med dig. I en halv Time to strax efter hinanden. Herre Gud, hvor mange Piger vilde ikke blive glade, om de kun fik halv saa mange i deres hele Levetid.

Carol. Du skiemter endnu, og jeg er slet ikke oplagt til Skiemt. Jeg frygter, jeg frygter, det kan aldrig gaae godt.

Soph. Og hvorfor skulde det ikke det? Dine Sager staae jo paa saa god en Fod, som det er mueligt. Det Indfald med Brevet har skaffet dig din Formynders hele Fortrolighed, og derved er allerede vundet meget. Nu have vi i det mindste Ryggen fri, og kan altsaa des snarere tage os noget videre for.

Carol. Noget videre for? og hvilket? Jeg kan jo ikke engang besvare hans Brev; thi du veed jo, at jeg har hoerken Pen eller Pappir i mit Eie. Min Formynder har alle Ting under Laas og Lukke. Vi kunne heller ikke komme til at tale sammen.

Soph. Men mig synes, Jeres Dine have allerede talet nok med hinanden. Resten maa man
over

overlade Lykken; den gjør i saadanne Tilfælde ofte det bedste. Endnu maa jeg sige dig en Ting til din Beroligelse: Jeg har gjort den Aftale med Freisin, at hans Ven skal forvende sin Haand, og sende sine Breve hid uden Navn under, men skrive uden paa til mig; thi Fanden kunde have sit Spil, og føre et af dem i den Gamles Hænder. Det øvrige skal jeg nok besørge.

Carol. Godt, min bedste Sophie, jeg vil ganske overlade mig til dig. Du har min hele Fortrolighed; dig kan jeg tilstaae min Svaghed: Jeg elsker ham, elsker ham uudsigelig. Mit Hierte hører ham ganske til, og min Formynder bliver mig alt meer og meer forhadet. Saa fremmed og ubehagelig Forstillelse og Bedragerie end er mig, vil jeg dog gjøre alt for at slippe fra ham. Kan man vel fortænke en stakkels Fugl, at den flagger omkring og søger at slippe ud af sit Buur, om det saa kun var for igien at blive indspærret i et andet? Ligemeget, naar det andet kun er smukkere!

(hun gaaer med Sophie.)

Tredie Akt.

Første Scene.

Goldbach fra den eene, en Opvarter fra den anden Side.

Goldbach.

Hvor skal Han hen?

Opvart. Til Jomfruen her i Huset.

Goldb. Til Jomfruen her i Huset? Til hvilken da?

Opvart. Er her da meer end een? Det staaer nok paa Brevet, hvilken jeg skal til?

Goldb. Har Han et Brev? fra hvem?

Opvart. Det veed jeg ikke. En Herre har leveret mig det. Han sagde, Jomfruen vidste nok hvem han var.

Goldb. Giv kun mig det, jeg skal nok levere det til Jomfruen.

Opvart. Ja, dersom De vil have den Godhed. Der er det. Adieu. (han gaar)

Anden Scene.

Goldbach allene. Bryder Brevet.

Er da Diævelen reent løs i Dag med Breve? Lad os see had der staaer i det. hm! — Haanden er fremmed, og uden Navn under — Mon det igien er en Herre, som vil giøre en Prøve? (han læser) hm! hm! — "Siden jeg nu igien skriver

D

"Dent

”Dem til” — Hvad Diævelen! altsaa maa han alt eengang have skrevet — Sophie! (han læser) ”i nogle Diekast, som Deres deilige Dine gave mig” — Det bliver alt for galt. Sophie! Hvor mon hun nu kan være henne? Men hvordan skal jeg faae at vide, hvem den Patron er? — Jeg maa lokke det ud med det Gode — Ja det bliver det bedste Raad. Sophie! Sophie!

Tredie Scene.

Goldbach. Sophie.

Soph. Her er jeg jo strax?

Goldb. Kalder du det strax? Jeg har næsten skreget mig hæst! — dog det faaer at være denne Gang — Sophie! jeg har noget at spørge dig om; men du maa svare mig oprigtig; vil du det?

Soph. Dersom jeg kan. Lad os engang høre.

Goldb. Har jeg nogen Tid givet dig Aarsag til at beklage dig over mig?

Soph. Jeg har altid hørt sige, at flogede Folk beklage sig aldrig over Ting, de ikke kunne ændre. De vilde jo, at jeg skulde svare Dem oprigtig? (med et Knibe)

Goldb. Hvor knibst! (choir) Jeg mener, om jeg nogen Tid har fortient af dig, at du skulde bedrage mig?

Soph. Jeg bedrage Dem? Hvad vil De sige med det?

Goldb. Eller hielp til at bedrage mig; det kommer paa eet ud. Caroline har en Frier; du

du, som hendes Fortrolige, maa nødvendig vide noget om det.

Soph. Ja desværre!

Goldb. Desværre! Maa saa kan jeg da bedst faae at vide af dig, hvad det er for een.

Soph. O ja! Det er egentlig en Mand, som er en Smule for gammel til at frie; men jeg anvender al min Betsalenhed, for at recommenderere ham hos hende, og forestiller hende, at en Pige gjør altid bedre i, at indlade sig med en Mand, som er kommen til en sat Forstand, end med et ungt Flødeskiæg.

Goldb. Saa! det gjør du?

Soph. Ja vist! og De burde mindst dadle mig for det!

Goldb. (stryger sig om Hagen) Hm, hm! nu videre!

Soph. Han er saa maadelig høi, har en anseelig Næse; Been, som mange holde for krumme, men som dog kun gaae lidt i Cirkelslag; Dine, som falde lidt i det Graae, og som ere skrækkelig tilbageholdne og beskedne, thi de sige ikke et Ord; en Næse, som ikke var saa flem, dersom Himlen ikke havde givet den det i Bredden, som den har nægtet den i Længden; et Skiæg, som en Kornmark, hvor Millioner Kiærligheds-Guder kunde tumle sig paa, om de ellers havde Lyst; og Læber, som ere brede nok til, at alle disse Millioner kunde hvile sig ud paa dem igien.

Goldb. Er det uueligt? Hvor i al Verden kan hun forgabe sig i saa hæffeligt et Monstrum?

Soph. Ja, det begriber jeg ikke heller. Men har hun virkelig forgabet sig i ham?

Goldb. Ja vist. Han taler jo om Diekast, som hun har givet ham.

Soph. Om Diekast? Det veed jeg ikke et Ord af. Veed De det ogsaa vist?

Goldb. Ganske vist. Jeg har det her skriftlig.

Soph. (sagte) Aha! (hoit) Gar et Brev? — Ja, naar saa er — Men den Frier, som skriver Breve, veed jeg intet af.

Goldb. Hvordan? af den Frier, som skriver Breve? — altsaa har hun endnu en anden?

Soph. De maa, i Sandhed, have en kort Hukommelse. Har De da alt glemt, at De for gjorde hende et Tilbud?

Goldb. Ei forbandet! Altsaa skulde den smukke Beskrivelse, du nylig gjorde, gielde mig?

Soph. Og det spørger De endnu om? Veed De da ikke, at det maa fortryde en Maler, naar man spørger ham, hvem hans Skilderie skal forestille? Og jeg troer dog, jeg har truffet meget godt. For Exempel: Deres Been —

Goldb. (falder hende hastig i Ordet) Det ville vi nu ikke snakke om. Jeg vil kun vide, fra hvem dette Brev kommer.

Soph. Naar jeg skal sige Dem det, maa jeg dog først see det.

Goldb. (holder det for hende) See der! Jeg havde aldrig tænkt, at Caroline —

Soph. (læster at hun har seet paa det) Men see dog først paa Udskriften.

Goldb. (vender Brevet og læser) "Til Jomfrue
"Sophie Glirk."

Soph. Naa! Blev kun ikke saa bestyrt-
set. Brevet hører mig til, som De seer; altsaa
hid med det!

Goldb. Holdt, holdt! lidt Taalmodig-
hed. Jeg maa først vide, fra hvem det er.

Soph. (holder Forklædet for Pinene) Ach! for-
skaan mig, kiære Herr Fætter!

Goldb. Hvad? Jeg vil dog ikke haabe,
du skammer dig ved at . . .

Soph. Nei, ikke derfor; men vi Piger
blive altid saa underlig til Mode, naar vi nævne
vor Kiærestes Navn.

Goldb. Karrerie! dermed slipper du ikke
fra mig.

Soph. Nu da! siden De endelig vil vide
det — Det er — (sagte) hvem skal jeg nu nævne
i en Hast? — (hoit, med undseelig og kiærlig Tone) Det er
Mr. Fortner —

Goldb. Bogholderen hos Kisbmand Frey?

Soph. Just ham.

Goldb. (sagte) Dersom det er sandt, saa
havde jeg den bedste Leilighed til at blive af med
hende; thi jeg troer hende ikke længer, end jeg
seer hende, og den knibste Tingest er ogsaa voxet
mig saameget over Hovedet. (hoit) Naa! den Er-
obring ønsker jeg dig til Lykke med. Saavidt jeg
kiender ham, er det et smukt ordentligt Menneske,
som altid har været en god Huusholder. Han
maa have samlet sig en god Skilling — Jeg vil
læse hans Brev for dig: (læser) "Dift nok maa
"De, min deilige Veninde" — hører du? "min

"deilige Veninde." Hilleffam! hvad det er et
fialent Ravn!

Soph. O ja! mit Hierte pikker som et
Uhr.

Goldb. (læser) "Bist nok maa De, min dei-
lige Veninde, ansee mig for en meget paahæn-
gende Elsker, siden jeg nu igien skriver Dem
"til" — Nu igien? Han har altsaa skrevet dig
til før?

Soph. Ja, eengang.

Goldb. Saa! Lad mig see det Brev!

Soph. (sagte) Ja, der staaer jeg! — (hoit, i
det hun søger i Kommerne) Nu, hvor mon jeg har put-
tet det hen? — Ah! nu erindrer jeg det, det
ligger paa mit Kammer. Jeg har soøbt Sukker
i det.

Goldb. Ei, ei! hvem omgaaes saadant
med slige Breve? Breve maa man giemme godt,
man kan aldrig vide, hvortil man kan behøve dem.

Soph. Ih! da er Sukker intet Ondt.
Saadanne Breve ere jo ret skabte til at giemme
Sukker i. Enten gjør Sukkeret Brevet, eller
Brevet Sukkeret endnu sødere. Og jeg forsikkrer
Dem, at min Kaffe har i Morges smagt mig
engang saa sød. Men læs videre.

Goldb. (læser) "nu igien skriver — Men
"har jeg vel noget andet Middel, hvorved jeg kan
"bevidne Dem hvor høit jeg elsker Dem" — Hør
rer du? hvor høit han elsker dig — "Dersom jeg
"smigrer mig alt for meget, saa læsde jeg i nogle
"Diekast, som Deres deilige Dine gave mig, et
"Slags Haab for mig" — Du har altsaa givet
ham Diekast?

Soph.

Soph. (Ranfult) Ja. (hastigere) Men jeg kunde i Sandhed ikke slippe fra det paa anden Maade; han lagde mig det alt for meget paa Hiertet. Han mødte mig, og saae paa mig, med et Par Dine, o! med ret veltalende Dine. Seer De, han gav mig et Diekast, som om han vilde sige: "Derfor De ikke vilde blive vreed, min Deilige, saa vilde jeg gierne holde en Smule af Dem." Høflighed befaler, at man skal svare, naar man bliver spurgt. Jeg gav ham altsaa et Diekast, som om jeg vilde sige: "Jh nu! kun frisk Mod! Breden har det vel ingen Fare med." — Og saa vare vi strax færdige.

Goldb. For Pokker! det var hastig bestilt.

Soph. Ja, jeg kan ikke lide lange Complimenter. Derfor er jeg ogsaa kun en fattig Pige.

Goldb. (læser) "Jeg beder Dem indstændig at sige mig i et Par Linier, om min Forklaring var for dristig, eller om jeg er den lykkeligste af alle Dødelige." Nu! Du vil dog vel ikke lade ham længe sukke efter Svar?

Soph. Ikke gierne. Men nu er min Examen forbi, nu kommer Touren til Dem. Siig mig engang, hvem giver Dem Lov til at brække mine Breve? Jeg veed vel, at De er min Fætter; men jeg veed ikke, jeg har udnævnt Dem til min Secretair. Siden De da eengang har givt Dem til det, saa har jeg Dem just nødig i dette Tilfælde. De indseer vel, at jeg maa svare den stakkels Karl. Det falder mig skrækkelig besværligt at skrive: altsaa — De kan vel giette —

(i det hun neier) hvad Deres underdanige Tienerinde vil bede Dem om —

Goldb. (sagte) Naa, det er det smukkeste! Skal jeg ogsaa skrive hendes Kiærligheds-Breve?

Soph. Eller endnu et bedre Indfald. Dersom De skrev Brevet, saa seer han, det er en Mandshaand, og saa var jeg robet. Veed De hvad, jeg vil bede Caroline om det. De maa hjælpe mig, for hun vil giøre Indvendinger —

Goldb. Ja ja, det vil jeg hiertelig gierne (sagte) Saa slipper jeg. (han raaber) Line! søde Line!

Fjerde Scene.

De Forrige. Caroline.

Goldb. Sophie vil bede dig om noget, lille Line.

Soph. Ja, Caroline! Her har jeg faaet et Brev — jeg har jo alt sagt dig noget om min Frier? — her (hun giver hende Brevet og siger sagte) det er fra Braunsberg til dig. (heit) Du kan see deraf, at jeg ikke kan undgaae at besvare det, og du veed hvor daarlig jeg skriver —

Carol. (med tvungen Ligegyldighed, efterat have læst Brevet) Naa! og hvad kommer alt dette mig ved?

Soph. Dig kommer det vel kun lidt ved, men, med din Tilladelse, mig desto mere. Dog for du kan faae at vide, at det og kommer dig en Smule ved, maa du vide, jeg har besluttet, at bede dig, besvare dette Brev paa mine Begne.

Carol. Jeg? Hvor vil du hen?

Goldb.

Goldb. Naa! hvorfor ikke, min Putte. Det arme Dyr kan ikke synderlig fkrive, og er forliebt. Betænk bare det!

Carol. Jeg ſkulde ſkrive en Mandſperſon til? jeg?

Goldb. Du ſkriver jo ikke i dit eget Navn.

Carol. Det er godt nok; men det er jo dog min Haand: og jeg kan ikke engang taale den Tanke, at en Billet, ſkreven med min Haand, ſkulde findes i en Mandſperſons Hænder.

Goldb. O i Sandhed, du driver ogſaa Delicateſſen for vidt. Det kan jo ikke ſkade dig det mindſte. (ſagte) Jeg mærker nok, hvorfor hun vægrer ſig. Hun vil ikke gierne af med Sophie; men jeg maatte være en Loſſe, om jeg lod ſaa god en Leilighed til at blive af med hende gaae mig af Hænderne. Hun er mig alt for liſtig til at være Selſkabsføſter hos en ung Kone — (heir) Naa, Line! ſkal jeg hente Pen og Blæk?

Carol. Men, Herr Formynder, betænk dog — De vil altsaa ſelv, at jeg ſkal beſvare dette Brev?

Goldb. Ja ja! viſt vil jeg.

Carol. Efter hans Ønſke eller imod?

Goldb. Efter hans Ønſke.

Carol. Altsaa ſkal jeg give ham Haab?

Goldb. Det bedſte Haab af Verden; ikke ſandt, Sophie?

Soph. Ja, Caroline maa forſtaa det bedre end jeg.

Carol. Skal jeg ſige ham, at han har forklaret Dietkaſſene rigtig?

Goldb. Ogsaa det; ja vist. Ikke sandt, Sophie?

Soph. Som sagt: Deres Myndling maa vide alt det bedre, end jeg. Jeg forlader mig ganske og aldeles paa hende.

Goldb. Ja ja, jeg gaaer og henter Skrivepapiet. (løber bort)

Femte Scene.

Caroline og Sophie.

Soph. Som seer efter ham, tvinger sig for at see hoist
Hahaha! hvad siger du nu? Han henter selv Pen, Blæk og Papir, at du kan skrive din Reise til. Er det ikke lystigt?

Carol. I Sandhed, jeg veed ikke, hvilket jeg skal forundre mig meest over, enten min Formynders Genfaldighed, eller din Uforskammenhed.

Soph. Hvilket du vil, min Pige. Min Uforskammenhed sætter just ingen Værd i at gjøre din Formynders Dumbhed Rangen stridig.

Carol. Men jeg er sandelig ikke vel til Mode over den heele Sag.

Soph. Derfor er du jo og forelsket; det var imod Regelen, om du var vel til Mode. Det maa du endnu bie med til de første 4 Uger efter Brylløpet; thi i Hvedebrødsdagene, siger man, skal de unge Koner være grumme vel til Mode — Men hör, du skal nu skrive et Brev i mit Navn; husk kiønt paa, at al min Smule Delicatess er i din Magt, og sig ikke din Frier alt for smukke

Sing

Eng paa min Beføstning! — Dog, det kunne vi raade Gud paa. Ved du hvad: ved ethvert Udtryk, du skriver, skal du kun see paa mig. Er det for stærkt, vil jeg blive rød; det skal jeg nok passe, og saa kan du formilde det — Men der kommer din Formynders igjen.

Siette Scene.

De Forrige. Goldbach.

Goldb. (med Skrivermaterialier) Her er jeg igjen. Jeg kunde ikke hitte det fordømte Papir, jeg vilde have. See engang (til Sophie, i det han bres der et Ark ud) paa den eene Side et brændende Hierte, og paa den anden et Par Duer, som næbbes. Det maa expres være giort til Kiærlighedsbreve. Jeg har ogsaa kiøbt det efter en ung Justiceraad, der døde af en Forkjølelse, han havde faaet sig i en kold sugtig Nat i December-Maaned, da han havde givet 24 Serenader.

Soph. For Pokker! det kalder jeg at fryse ihjel midt i Kiærligheds Luer. En mærkvardig Død, som dog formodentlig blev bekiendt i alle Aviser?

Goldb. Egentlig burde den det. Men Avisfriberen havde den Gang saamange engelske Parlamentstaler at giøre, saa der manglede Plads — Raa Line, sæt dig!

Soph. Saa frisk, læg Haanden paa Bærket!

Carol. (sætter sig) Nu her sidder jeg — Men, i Sandhed, jeg spiller her en besynderlig Rolle.

Jeg

Jeg troer, det er aldrig truffen ind endnu, at den eene Pige har skrevet den andens Kiærlighedsbreve.

Soph. Desfobedre, jeg er en Elsker af det Besynderlige.

Goldb. O jeg ogsaa! og naar jeg ret betænker det, er det komisk nok! hahaha!

Soph. Men for Himlens Skyld, min Pige, skynd dig. Saavidt jeg veed, er min Elsker een af det meget utaalmodige Slags, og derfor som han skal vente længe efter Svar — ja man har Exempel paa, at manges En har giort en Ulykke paa sig selv.

Carol. Nu ja dog. Siig mig bare, hvad jeg skal skrive?

Soph. Sie lidt — (betænker sig) "Dersom De" nei, det "Dersom" er for koldt — "Deres Brev har fornøiet mig overordentlig" Nei, for Pokker! man maa heller ikke blotte sig saameget — Men veed du da slet intet?

Carol. Nei — jeg veed intet —

Goldb. Hvor I Piger ogsaa bære Jer ad, naar I engang skal skrive et Brev! Pas paa, jeg vil ravle saadan en Bist sammen i en Hast. (han dicterer uden Ophold) "Høistærkede Herre! Deres Belædelheds meget ærede af Dags Dato er mig vel indhændiget; og tiener derpaa til venligst Sien svar, at jeg med Fornøielse har erfaret, at Deres Belædelhed er findet, for Fremtiden at indlade sig i Compagnie med mig; hvilket er mig saameget kiærere, som Deres Belædelhed har givet mig Fortrinet for saamange andre, der gierne indgaae en saadan Foreening, og hvoraf her paa

"Ster

”Stedet desværre findes saamange. Deres Vel-
 ”ædelhed vilde ikkun behage udførligere at lade
 ”mig vide, hvorledes jeg kan være Dem efter
 ”Ønske, da De kan holde Dem forsikkert om den
 ”sterste Promptitude og Reelitet af den, som i
 ”øvrigt befaler Dem Guds trygge Beskiærmelse,
 ”og forbliver D. V. tjenstvillige Dienerinde Sophie
 ”Flirk.” (Caroline og Sophie see af fuld Hals)

Goldb. Naa, hvad see I Narre nu ad?

Soph. Men for Himlens Skyld, kiære
 Herr Fætter, betænk dog, at jeg ikke skriver et
 Kiøbmandsbrev, og at jeg ikke vil drive Handel
 med min Kiærlighed.

Goldb. Ei, jeg veed Fanden af det. Brev
 er Brev — Naar du forstaaer det bedre, saa dic-
 teer du!

Soph. Ja ja! jeg seer vel, at jeg faaer
 være Mellemmand — vær da saa god — ”Al
 ”Slags Forstillelse er mig forhadet — jeg tilstaaer
 ”Dem altsaa med den Oprigtighed, som er mig
 ”egen — at De har giøttet mit Hiertes inderste
 ”Følelser — Saasnart jeg saae Dem, fløi mit
 ”Hierte Dem imøde” —

Carol. Sy, Sophie! det er altfor reent
 ud; det kan jeg umulig skrive.

Soph. Og hvorfor ikke? naar jeg nu
 tager Skylden paa mig.

Goldb. Ja, naar hun nu tager Skylden
 paa sig?

Carol. Men De veed ikke, Herr Formyn-
 der —

Soph. (hemmelig) Du vil forraade heele Lee-
 gen. (hoit) Og hvad veed da Herr Goldbach ikke?

Goldb.

Goldb. Ja, hvad veed jeg da ikke? Jeg veed f. Ex. at en Pige ikke længe maa forstille sig og giøre mange Omsvøb. Vil du have mig, saa tag mig; og dermed Punctum.

Soph. Rigtig, Herr Fætter; vil du have mig, saa tag mig — ofte dumper der sagte noget bag efter Punctum; men det kommer ikke denne Sag ved — Altsaa kun frisk!

Carol. Maa da! paa dit Ansvar: (Sriver) "Aoi mit Hierte Dem inwde" — Lad mig selv sætte det Øvrige til (Sriver) "Jeg veed, at jeg har med en ærefiær Mand at bestille, der ikke vil misbruge en ung Piges Aabenhiertighed, og som har sin Følelse nok til at vide, hvor han skal sætte Skranke for det Haab, hun har tilladt ham at giøre sig."

Soph. Bravo! det flyder jo som Vand! og hvor fint du har udtrykt det! I Sandhed, saa fix havde jeg neppe kunde giørt det.

Goldb. Ja ja, min Line har et godt Hoved. Men videre!

Carol. Endnu meer? Jeg tænkte allerede, det næsten var formeget.

Soph. Ikke formeget, men netop tilpas — Nu Navnet, og saa Sand paa — (sagte) Skriv kun dit.

Carol. (sagte) Men om han vil see det?

Soph. (sagte) Det skal jeg nok forhindre. (hoit) Det er i Sandhed dog en herlig Sag, at skrive en smuk Haand. Hvor zirligt! Paa min Ære, som det var stukket i Kobber.

Goldb. Ja, det er sandt, hun skriver en deilig Haand. Lad see engang!

Carol.

Carol. (sagte) Sagde jeg det ikke nok?

Soph. (i det Goldbach tager Brevet) Hie! sagte, sagte! De sletter Alting ud, det er vaadt endnu — (hun rækker sig over Bordet og seer ud af Vinduet) Der kommer en Mand med en stor Pose Penge her til Huset.

Goldb. (kaster Brevet) Hvor? hvor?

Soph. Der nede, seer De ikke? nu er han alt inde. (Goldbach løber hastig ud)

Syvende Scene.

Sophie og Caroline.

Soph. Nu gesvindt, læg Brevet sammen og skris uden paa.

Carol. (Frivert) Jeg skælver for, at min Formynder kommer tilbage.

Soph. (gaaer ud af Døren og kommer strax tilbage) Han staaer endnu ude paa Trappen og lurar efter Manden med Pengeposen; men han kan vente længe. Nu gesvindt, her er Oblat.

Carol. (i det hun forseeler) Men hvordan vil du komme forbi ham? Jeg er Dødsens, om han holder dig an.

Soph. Gis mig det kun. Om han saa stod paa Hovedet, skal han ikke faae det at see. Det maa jeg forstaae. (hun løber bort med Caroline)

F i e r d e A k t.

Det er Aften.

Første Scene.

Sophie kommer ud af Sidedøren. Freisim kommer ind af den midterste, uden at hun bliver ham vaer.

Sophie.

Med Correspondencen gik det godt nok, men desuagtet ere vi ikke komne et Skridt videre, og det værste er, jeg indseer ikke heller, hvordan vi skal komme videre. At Freisim heller ikke skal komme! Med ham kunde jeg maaskee holde et lidet Krigsraad — hm! det forekommer mig, som jeg der greb mit Hierte i en Løgn. Det naragtige Dyr vilde gierne bilde mig ind, at jeg længtes efter ham allene for Carolines Skyld, og i Grund den er det vel og en Smule for min egen Skyld. Ei! naar man kun tilstaaer det ligegyldig nok, saa er saadan en Løgn vel tilgivelig!

Freis. (Kommer frem) Og for denne Løgns Skyld havde jeg Lyst til at kysse Dem. (han kysser hende)

Soph. Sy dog! jeg havde sandelig nær skreget, saa forskrækket blev jeg!

Freis. Jeg haaber, vore Sager skal faae et godt Udfald, min søde Pige. Jeg siger vore; thi min Lykke er paa det nøieste forbunden med

Brauns

Braunsbergs. Jeg har aabenbaret ham min Kiærlighed til Dem. Han veed, at De i mange Aar har været Carolines Veninde og Lege Søster. Han har Hæigtelse for Dem, han elsker mig som sin Ven, og han har Formue nok til at skaffe os Underholdning. Nu beroer altsaa min Lykke ganske paa Dem.

Soph. O, De har ogsaa et forfækkeligt Hastværk!

Freis. Kalder De det Hastværk? O! for mig gaaer det alt for langsomt. Skal jeg blive lykkelig, søde Pige? Skal jeg?

Soph. (med en oprigtig Tone) Freisim! er De en ærlig Mand?

Freis. (alvorlig) Det Ord ærlig indbefatter vel meget. Reent ud at sige: Endnu er jeg det ikke ganske; men jeg vil blive det, og De skal staae mig bi. En fornøftig Kone har bragt saa mangen en Galning paa ret Vej igien.

Soph. (giver ham Haanden) Der! for Deres Oprigtigheds Skyld. Men nu til vore tvende Forelstedes Anliggende. Hvordan gaaer det? Er der siden giort noget?

Freis. Ja (i det han viser hende en Billede) denne, haaber jeg, skal gjøre god Virkning.

Soph. Og det er?

Freis. Et nyt Skielmsstykke, og jeg haaber det sidste, dersom det lykkes. De skal nok faae det at vide. For alting maae vi i denne Aften gjøre Anstalt til en Sammenkomst mellem dem; thi den evige Skriven kommer der ikke noget ud af, og Braunsberg brænder af Længsel efter at tale med Caroline. Gaae nu kun, og sig den

Samle, at jeg er her, og har noget at tale med ham.

Soph. Jeg løber strax. Himlen give, at Deres Skielmsstykke maa lykkes!

Anden Scene.

Freisim allene.

Naa, der er jeg da, Gud forlade mig, in optima forma fast! Havde jeg nogen Tid drømt om, at min gyldne Frihed skulde finde sin Grav i en fattig Procurator, Dotters skielmske Dine! Ei hvad! jeg har jo længe nok nydt Friheden, og til sidst bliver man kied af alle Ting — Jeg maa ogsaa engang prøve, hvordan det er, at være i Lænke. Jeg en Egtemand, jeg! hahaha! Hvordan jeg vil bære mig ad? formodentlig komisk nok. Imidlertid er det dog en delicat Sag — O Fortuna! Du har allerede ofte ladet mig gribe i din Lykkepotte, og altid har jeg faaet Ritter; nu lader du mig igien trække et Nummer, og Gevinsten er — en Kone — hm, hm! Ja, dersom jeg vidste, man fandt sig bedre ved dine Ritter end ved dine Gevinster, kastede jeg gierne Loddet tilbage igien.

Tredie Scene.

Freisim og Goldbach.

Freis. Du undrer dig vel over, min Broder, at jeg kommer saa sildig til dig; men Forretninger taale ingen Udsættelse.

Goldb. Det vil intet sige, Herr Baron; Deres Besøgelse er mig altid kjærkommen —

Freis.

Freis. Og denne Gang haaber jeg dobbelt. See, her har jeg i Dieblikket faaet en Billet fra Krigsministerens Secretair. Der, læs!

Goldb. (læser) "Med Fornoielse griber jeg
"denne Leilighed, Herr Baron, for at overtynde
"Dem om mit oprigtige Venstabs. Vore krigs-
"førende Magter ere omfider blevne eenige, og
"Præliminairartiklernes Underskrivning er fastsat
"til Overmorgen. Jeg veed, at De staaer i For-
"bindelse med nogle Riismænd; maaskee kunde De
"viise een eller anden en væsentlig Tjeneste ved at
"meddele dem denne meget vigtige Efterretning,
"da for nærværende Tid intet Mennecke veed et
"Ord deraf."

Freis. Nu skal jeg sige dig mere. Jeg var for paa Caffehuset med Braunsberg. Du veed, han har for 17000 Rdlr. Bancoobligationer; vi talede just derom; og i det samme kom der en Mand, som jeg ikke kiender, og bød ham 90 Procent. Jeg vidste, at de i Saar neppe galdt 80 Rdlr., det slog mig strax, omendskiønt jeg dengang endnu ikke havde faaet denne Billet. Jeg dreiede Taleren paa noget andet, tog Braunsberg hjem med mig, hvor jeg fandt Billeten, og har nu stævnet ham hid. Den Fordeel kan Broder Goldbach være ligesaa nær som en anden, tænkte jeg. Riis dem af ham; thi i Overmorgen gielde de vist 98.

Goldb. (omfavner ham) Bedste, allerkiæreste Ven, hvormeget skylder jeg Dem ikke! 98? Ja ja, saa høit komme de nok om nogle Dage; efter den forrige Krig gif det ligesaa; og det gjør — lad engang see — (han tager en Dhantspen, og opregner) — er Hul — er 6, er 13 — ja reene 1360 Rdlr.,

som jeg vinder uden mindste Umage — O hvilken Lykke, at have saadanne Venner! Sid kun Herr Braunsberg vilde komme! Veed han noget af Billeten?

Freis. Ih, bevare os vel! Slut først Kisten; naar det er forbi, vil jeg sige ham det.

Goldb. (lober betuttet frem og tilbage) Men han kommer endnu ikke! dersom han bare ikke sælger dem undervejs! Ah! der kommer han....

Fjerde Scene.

De Forrige. Braunsberg, siden Sophie.

Goldb. Underdanige Tiener! Det er mig en særdeles Ære at see Dem hos mig, min kiære Herr Braunsberg. Hvad fører Dem saa sildig hid?

Braunsb. Jeg beder meget om Forladdelse. Baronnen sagde mig, at jeg skulde hente ham, naar jeg gik her forbi. (til Freisim) Skal vi gaae?

Freis. Jeg er færdig. Apropos, Du vilde jo tale med Goldbach om dine Bancoobligationer?

Braunsb. O! det hastes ikke saa meget; det kan gierne berøve til i Morgen — Dog, siden jeg nu er her — De har vel seet paa min Fortegnelse, at jeg har for 17000 Rdlr. Bancobrevviiser. En paa Caffehuset bod mig for 90 Procent for dem; vil De have dem for samme Priis, saa ere de til Tieneste; thi jeg veed saa ikke, hvad jeg skal giøre med dem.

Goldb. For 90 Procent? det er efter nærværende Omstændigheder vel meget — for 85 vil

vil jeg nok tage dem; men det gjør jeg blot for Deres Skyld.

Braunsb. Saa gjør det mig ondt, at jeg ikke kan tiene Dem. Jeg er just ikke egennyttig, men siden jeg kan faae meere, kan De ikke fortænke mig — Kom Freisim! jeg ønsker De maa sove vel! (vil gaae)

Freis. (hemmelig) Slaae til, min Broder! du feer, naar han engang har faaet det i Hovedet....

Goldb. I Sandhed, Herr Braunnsberg, De er ogsaa alt for noie regnende — De gjør det vel for de 88 —

Braunsb. Som jeg har sagt — vil De tage dem for det —

Goldb. Nu da, saa vil jeg beholde dem, blot for at hielpe Dem af med dem, og for videre Bekiendtskabs Skyld. (Braunnsberg tager sin Brevtaske op, og giver ham Beviserne) Saa, nu er Riøbet sluttet, og De, Herr Baron, er Vidne.

Braunsb. Hvortil bruges Vidner? En Mand er en Mand, og et Ord et Ord.

Goldb. Jeg mener kun for Sikkerheds Skyld?

Freis. Ja, Herr Goldbach vil gierne være sikker. Ja ja, jeg er Vidne. Man kan ikke vide, naar Freden bliver sluttet, om ikke en Misforstand —

Braunsb. Freden? Den er for nærbærende Tid ikke at tænke paa.

Freis. Nu mere end tilforn.

Goldb. Ja ja, nu mere end tilforn. Vi veed, hvad vi veed; ikke sandt?

Braunsb. Og jeg siger Dem, at alle Underhandlingerne ere paa eengang gaaet overstyr.

Freis. Hvem mon der nu har udsprede det igien?

Goldb. Ja, det gad jeg ogsaa vide. Hehehe!

Braunsb. Efter Aviserne for i Dag ere de krigsførende Magter mindre tilbøielige til at slutte Fred, end nogensinde før.

Freis. Ja, troe Du kun Aviserne!

Goldb. Ja, vi have hørt en anden Fugl synge — Jeg vil sige Dem i Fortrolighed, at Præliminarierne endnu i denne Uge blive underkrevne.

Braunsb. Jeg vedder, at det ikke skeer.

Goldb. O! jeg vil ikke stille Dem ved Deres Penge.

Braunsb. Som sagt, 1000 Louisd'orer!

Goldb. 1000 Louisd'orer? For Pokker! det er en Smule for meget.

Braunsb. Noget eller Intet, det er mit Valgsprog.

Goldb. Men De taber dem, saa vist som jeg staaer her.

Braunsb. Saa er det ikke det første Vædememaal, jeg taber.

Freis. Ja, det er sandt nok; det haver jeg saa tidt været Vidne til. Og han betaler Pengene som ingen Ting.

Goldb. Men 1000 Louisd'orer! betænk engang, 5000 Rdlr.! det er ingen Borneleg.

Braunsb. Men naar jeg nu vil vove dem? Jeg har antaget Dem til min Commissio-
nair,

nair, og jeg finder det meget besynderligt, at De vil være min Hofmester.

Freis. (ved en Side) Seer du nu, nu har du gjort ham vreed. Jeg kiender nok det Hastighoved! Nu kan du see, hvordan du saaar ham god igjen.

Goldb. Ei! jeg beder tusinde Gange om Forladelse, allerkiæreste Herr Braunsberg! De har ikke forstaaet mig rigtig; jeg meente det, i Sandhed, ikke saadan.

Braunsb. O! det siger intet. Tag De det kun ikke ilde op. Jeg veed, at jeg er en Smule hidsig; men det kan jeg ikke giøre ved.

Freis. (sagte til Goldbach) Slaae til, Broder! Tag de 1000 Louisd'orer med; de ere saa viffe, som om du alt havde dem i din Lomme. Jeg vil see, om jeg ikke ogsaa kan fiske noget. Vedde du kun først!

Goldb. Det er altsaa virkelig Deres Afvord, at De vil vedde om 1000 Louisd'orer?

Braunsb. O! jeg beder Dem, begynd ikke igjen paa det. Vi kunde ellers blive ueens igjen, og jeg klamres ikke gierne med mine gode Venner.

Goldb. Dersom jeg vidste, at jeg kunde giøre Dem en Fornoielse, saa holdt jeg imod —

Braunsb. En Fornoielse? hvad vil De sige med det? Holder De mig for en Hazardspiller af Profession?

Goldb. Nei, aldeles ikke — altsaa gielder det? (holder Haanden frem)

Braunsb. (maaer i) Ja top da, lad det gielde. Min Gud, for alle de Omstændigheder! Det er som om det gik paa Livet løs.

Goldb. Og De er Vidne, Herr Baron!

Braunsb. Utrer igien et Vidne? De gjør mig utaalmodig!

Freis. Nei, nei, Goldbach har Ret; ved faadan Leilighed ere Vidner nødvendige. Hør, min Broder, jeg havde næsten ogsaa Lyst til at vedde med dig. Dersom du vil, saa et Hundrede Louisd'orer?

Braunsb. Jo, om du har Lyst.

Freis. (maaer til) Va! 200 — (hemmelig til Goldbach) Ham have vi snydt deilig.

Goldb. (hemmelig) Han vil ikke vedde igien i sin Leverid. Hvor dog mange Mennecker holde Huus med Penge!

Freis. (hemmelig) Ei hvad, han har jo arvet dem. Let kom det, og let gik det.

Braunsb. Skal vi ikke gaae?

Freis. Strax! jeg har kun et Par Ord endnu at tale med Goldbach — (hemmelig) Hør! det faldt mig just ind, den gamle Meyer i Bredgaden har et Partie Bancobeviser liggende. Du kan i Morgen saa tidlig — dog (han seer paa sit Uhr) det er endnu ikke saa sildig. Klokken er først 8. Hvad om du endnu i Aften gik derhen?

Goldb. Ja, det er sandt; hvad man kan gjøre i Dag, maa man ikke sætte op til i Morgen — Sophie! min Hat og Kappe!

Soph. Vil De gaae mere ud i Aften?

Goldb. Ja, jeg har noget at forrette.

Soph. Kommer De ikke hjem at spise?

Goldb.

Goldb. Jo vist! J kan bie lidt med Maaden, jeg bliver saa ikke længe borte.

Freis. (hemmelig til Sophie, medens Goldbach tager Karpen paa) En halv Time bliver han i det mindste borte. Den maae vi benytte os af. Vi skal see at slippe fra ham saasnart muligt, og saa iiler Braunsberg hid. Siig Deres Veninde, at hun kan vente ham. (de gaae alle tre)

Femte Scene.

Sophie og Caroline.

Soph. Gud skee Lov! endelig kommer den forønskede Time.

Carol. (kommer ind med en Bog i Haanden) Er min Formynder nu gaaet ud igien?

Soph. Ja. Begge Herrerne vare her, og toge ham med sig.

Carol. (sætter sig og sukker Bogen op) Saa bliver han vel ikke længe borte?

Soph. Desværre, maa skee ikke længe nok. Men jeg troer saamen du vil læse? Og det oven i Kjøbet i Bunkel! Den slemme Mand har jo dræbt 7 Koner efter hinanden? Det er just den rette Lecture for en Wige, som staaer paa Nippet at give sig. Men til Lykke begriber du vel intet af det altsammen; thi i din Forsatning læser man gierne langt andre Ting, end der staaer i Bogen. Lad see engang: B, r, a, u, n, s, Brauns, b, e, r, g, berg, Braunsberg! Ja i Sandhed det heele Navn, seer du? der igien! paa den Side ogsaa! Blad heele Bogen igiennem, og jeg lover dig, du vil finde det samme Navn paa alle Sider.

Siette Scene.

De Forrige. Braunsberg.

Braunsb. (iiler til Caroline) Min Caroline!

Carol. (springer op) Braunsberg! (hun standser pludselig) Sophie, det var ikke smukt af dig, at du ikke sagde mig noget i Forveien om dette Besøg!

(Sophie lukker Døren i Laas)

Braunsb. (har stonget sin Arm om Caroline) Undsee Dem ikke ved denne heftige Besøgelse, elskværdige Pige. I Sandhed, jeg vilde bære mindre Rigtelse for Dem, dersom De i saadant et Dieblisk kunde forstille Dem.

Carol. Denne Forstillelse vilde ogsaa nu komme for sildig. Vore Hjerter have forstaaet hinanden, Braunsberg; vore Siæle bør altsaa ikke holde noget hemmeligt for hinanden. Modtag De kun den forelskede Pige! Modtag hende saaledes, som De har overrumplet hende!

Braunsb. Caroline, det er 4 Maanedes siden jeg saae Dem første Gang; de vare for mig 4000de lange ufaalelige Aar. Men nu glemmer jeg alle de Lidelser, som Længsel og ængstelig Forventning forarsagede. O! vidste De, hvor lykkelig De i dette Dieblisk gjør mig?

Carol. Dog vist ikke mere lykkelig, end jeg er selv. Lad mig komme lidt til mig selv igien — (Pause) og hør nu hvad jeg har at sige Dem: Jeg føler, at jeg hidtil ikke har spillet den bedste Rolle; min Dyd staaer i et temmelig tvetydigt Lys. En Pige, som kan nedlade sig til Kunstgreb, for at tilfredsstille sit Hjertes Ønske, har altid den Mistanke mod sig, at hun let engang kunde anvende

diffe

diffe Kunstgreb for at bedrage sin Mand — Kunde De tænke det om mig, Braunsberg!

Braunsb. Og saadant noget frygter min Caroline for af mig? af mig, som er færdig at indestaae for hendes Dyd med mit Liv?

Carol. Hør mig videre. Alt i 6 Aar har jeg sukket i dette Fængsel, bevogtet af en gammel Gnier, og hvad som endnu er værre, paa nogen Tid forfulgt af hans Kiærlighed. Hans Character gjorde ham strax foragtelig for mig, ved hans Kiærligheds Forslag blev han mig modbydelig, og ved hans stedsevarende Mistanke ganske uudstaaelig. Et Fruentimmers Hierte er en utaalelig stolt Ting; en Mand behøver kun at lade sig mærke med, at han frygter for at blive bedraget, for virkelig at blive det. (smitende) En Lektion, som De smukt maa lægge Mærke til, dersom jeg bliver Deres Kone — I denne Forsatning saae jeg Dem. Jeg havde alt længe følt en vis Tomhed i mit Hierte. Det længtes efter noget, som jeg ikke var i Stand til at forklare mig selv, hvad var. Med eet blev denne Tomhed udfyldt, og en hemmelig Stemme raabte til mig: Det er den Mand, som kan gjøre dig lykkelig —

Braunsb. Og det vil jeg; ved Gud, det vil jeg!

Carol. Jeg saae Dem igien i Dag; jeg mærkede, at De ved List søgte at aabne Dem Veien til mig. Vi Piger have af Naturen en lille Eilbøielighed til det Romanagtige. Jo usædvanligere de Midler ere, vi naae vort Maal ved, jo kiærere ere de os. Jeg stemmede altsaa i med Dem, og gjorde paa min Side alt mueligt, for at hielpe

Hielp til at bedrage min gamle Formynder, som blindt løb i Snaren. Vist nok vovede jeg en Hoben, siden jeg kiendte saa lidet til Dem; men hvad gjør ikke Kiærtighed? og desuden robede Deres Ansigt mig en ærefiær og sølsom Mand — Det er omtrent den Synspunct, De maa bedømme mit Forhold fra. Og nu sæld De min Dom! — videre har jeg ikke at sige Dem.

Braunsb. O, Caroline! De behøvede ikke det Halve for at overtyste mig om, at De er det fuldkomneste af alle Fruentimmer.

Carol. Smigrer! — Men sig mig en gang, skal vi endnu længere blive ved at spille Komødie? thi jeg maa tilstaae Dem, at jeg nu næsten er fied af min Rolle.

Braunsb. Dersom den Plan lykkes, som Freissin nu har lagt, kan det ikke vare længe. Endnu en kort Tid, Caroline, og De er min, for evig min.

Goldb. (raaber uden for) Sophie! Sophie! Luk dog op!

Soph. Strax, strax! — Der have vi det! Tænkte jeg ikke nok, at denne kielne Duet vilde blive en Terzet.

Carol. For Himlens Skyld, Sophie, hvad skal vi gjøre?

Soph. Jo, der er vel meget at gaae i Valg i!

Braunsb. Frygt kun ikke, Caroline; Lad ham kun komme. Jeg vil tage imod ham.

Goldb. Naa! faaer det Ende? Sophie!

Soph. Paa Dieblicket — (til Braunsb.) Han maa for alting ikke finde Dem her. Jeg troer

troer gierne, at De ikke er barge for ham, men hvordan vil det gaae med os? — Skul Dem imidsertid i dette Cabinet, der er nu intet andet Raad. Jeg skal nok siden hielppe Dem ud igien.

(Braunsberg gaaer ind og Sophie aabner Doren)

Syvende Scene.

Caroline. Sophie. Goldbach.

Goldb. (seer sig allevegne om, i det han gaaer ind) Hvad er det for Døtger, at lade mig banke paa saalænge? Hvorfor have I lukket Doren i Laas?

Soph. Vi troede ikke, at De vilde komme saasnart hjem igien; og Caroline vaskede sig.

Goldb. Vaskede hun sig? herinde i Salen? (sagte) Der stikker noget andet under. (hoier) Har her været nogen?

Soph. Hvem skulde vel have været her?

Goldb. Det kom mig for, som jeg hørde et fremmed Mæle?

Soph. Jeg troer, De maa have drømt det.

Goldb. (sagte) Jeg maa visitere. (til Sophie) Hent mig min Slaaprof!

Carol. Skal vi ikke først spise, Kiære Hr. Formynder?

Goldb. Nei, jeg vil først klæde mig af.

Soph. Klæde Dem af? Her i Salen?

Goldb. Hent min Slaaprof og Tøfler, siger jeg. Og du (til Caroline) gaae ind i Contoiret, der er Røglen. Paa hvire Haand paa Pulsten ligger en Pafke, hent mig den. (Caroline tager et Løb og gaaer; Sophie følger hende, men bliver staaende i Doren og lurer paa Goldbach)

Ottende

Sttende Scene.

Goldbach troer sig at være allene.

Sophie i Døren.

Nu er Alle borte; jeg vil dog holde en lille Visitats. Jeg vil døe paa, at jeg horde Rosten af et Mandfolk. (han tager et Lys og lægger Dret til Cabinets doren) Jo jo, mig synes der rasler noget derinde. Der stiuuler nok Lyben sig. (han vil aabne Døren, men vender pludselig tilbage) Men for Diævelen! jeg har hørt, at Friere, ved deres Nattebesøgelse, bære altid Gevær hos sig. Hvad, om denne her ogsaa har Lommen fuld af Pistoler og Dolke — hu! — det iisner i mig! Hvem veed, hvad det er for en desperat Karl. Han kunde maaskee skyde mig for Panden, og gaae sin Vej; for hvad bryder saadan en Knægt sig om det? sagtens mister han Livet; men hvad hjælper det mig, naar jeg er død? — Skyldige Tiener! bliv du derinde til du bliver fort. Lad Tiden ikke falde dig lang. Men jeg kan dog umulig beholde ham i Huset Natten over. Jeg veed i Sandhed ikke hvad jeg skal gjøre. Hvad, om jeg gjør Allarm og kalder Folk til Hielp? Men har jeg bedraget mig, og der ingen er, saa bliver jeg kun leet ud. Sid han bare var ude! Der falder mig noget ind; jeg har engang læst, at man skal lade Fanden have fri Passage, dersom han ikke skal gjøre Skade, naar man driver ham ud. Ja ja, saadan vil jeg ogsaa bære mig ad. Jeg vil aabne Døren ganske sagte for ham, og bede ham ret høflig gaae sin Vej. Men nu husker jeg igjen paa de fordomte Pistoler. Skielver jeg ikke over mit hele Legeme? Han kunde

Kunde jo, i det han gif mig forbi, brænde een af paa mig? Men naar jeg slukker Lyset, kan han jo dog ikke see i Mørket hvor han skyder? — men saa seer jeg ham jo ikke heller? Det kan være lige meget, naar han bare kommer ud af Huset.

(Han slukker Lyset og gaaer i Mørket hen til Cabinetet; imids lertid springer Sophie til og lukker Braunsberg ud, som lister sig ud af Døren. Sophie gaaer i Veien for Goldbach, hanger sig fast ved ham og begynder at strige.)

Niende Scene.

De Forrige. Caroline med et Lys.

Carol. Hvad er det for en Skrigen?

Soph. For Himlens Skyld, min Pige, Hielp!

Carol. Hielp? Hvad er der da paa Færde?

Soph. Ah! jeg kan neppe tale for Skræk og Undseelse?

Goldb. Hvad vil den Nar sige med hendes Skræk og Undseelse?

Soph. Ha, Goldbach har her i Mørke taget mig om Livet.

Goldb. Er du gal?

Carol. Er det muligt? Altsaa var det derfor, De sendte mig hen i Contoiret efter en Pakke, som jeg forgiæves har ledt om allevegne?

Goldb. Men hør dog —

Soph. Ja, og derfor skulde jeg bringe ham hans Slaaprof her?

Goldb. Men jeg siger Jer —

Carol. Sy! Herr Goldbach. En Mand paa Deres Alder —

Goldb.

Goldb. Ih! saa lad mig dog —

Soph. Og oven i Kisbet smukt slukkes
Lysset!

Goldb. Men I veed jo ikke —

Carol. Det er sandelig en smuk Opførsel!
Forst tilbyder De mig i Dag Egteskab, og i Aften
lægger De Dem efter Deres egen Paarørende.

Goldb. Jeg har jo slet ikke —

Soph. De burde skamme Dem!

Goldb. Man maa blive gal! — Men bie
kun, bie kun, nu kommer Røden til Jer.

(Han snapper Lysset af Haanden paa Caroline, løber til Cabis
nettet og figer ind.)

Carol. (sagte) Himmel! vi ere forlorne!

Soph. Bist ikke, Fuglen er for længe siden
ude. (Goldbach slaaer Cabinedøren i med Hæftighed, stampet
med Beenene, kaster Lysset paa Gulvet og gaar)

Soph. Hahaha! nu maa det stakkels Lys
undgielde — men det er dog uhyøfligt, saadan at
lade os staae i Mørket.

Carol. Du maa sandelig kunde høre.

Soph. Na nei, det er altsammen gaaet
ganske naturligt til. Du skal faae det altsammen
at vide.

(De gaae.)

Femte Akt.

Det er Morgen.

Første Scene.

Goldbach sidder i Slaaprok. Sophie
bringer ham Caffe.

Goldbach.

Er Caroline opstaaet?

Soph. O for længe siden. Det arme
Barn har ikke havt et Øie lukket i Nat; den heele
Nat har hun sukket og klaget. Den Omstændig-
hed i Gaar Aftes —

Goldb. Du kommer ret tilpas med din
Omstændighed i Gaar Aftes. Hvem var vel
Skyld i den heele Historie?

Soph. Jeg vist ikke.

Goldb. Du ikke? Hvem skreeg da for in-
gen Ting?

Soph. For ingen Ting? Hvem Pokker
skriger ikke, naar man saadan bliver anfaldet; og
det i Mørke til?

Goldb. Hvem har anfaldet dig?

Soph. Det maae De selv bedst vide.

Goldb. Na Gladder! Du har kun bildet
dig det ind.

S

Soph.

Soph. Bildet mig det ind! De var vel i Stand til at bilde mig ind, at jeg er bange i Mørke. Skulde jeg ikke, da De holdt mig om Livet? Nei, nu troer jeg Dem ikke for et Haar mere, om De saa ti Gange var min Fætter. Eller sig mig engang, hvorfor sendte De Deres Myndling bort? Hvorfor passede De mig op i Mørket?

Goldb. Men jeg siger dig jo, du tager feil. At jeg havde slukket Lyset, var skeet af en ganske anden Aarsag.

Soph. Den gad jeg nok vide. Dersom De har en god Sag, saa sig mig denne anden Aarsag.

Goldb. Jeg — jeg — jeg havde af Bannvare slukket Lyset.

Soph. Saa? Altsaa havde De Deres Aarsager til at slukke Lyset af Bannvare? Det gad jeg seet paa Vers!

Goldb. Du er færdig at giøre mig utaalmodig.

Soph. Hvorfor taler De ogsaa saa forblommet?

Goldb. Jeg forblommet?

Soph. Ja; Deres Tale pleier jo ellers ikke være forblommet. (Det banker) Naa! hvem mon der kan banke saa tidlig? (Hun aabner Døren)

Anden Scene.

De Forrige. Freisim.

Freis. (styrter ind og kaster sig i en Stool) Ach! jeg kan ikke meer! — Det er den fordømteste Stræg, der kan træffe en ærlig Mand.

Goldb. Naa, hvad fattes Dem da?

Soph. De bærer Dem jo ad, som De havde tabt Deres Sag.

Freis. Og har jeg ikke det? For Satan, har jeg ikke? og Omkostningerne med — Mine deilige 200 Louisd'orer!

Goldb. (springer op) Hvordan? hvad? det er vel aldrig —

Freis. Jo vist er det — Jeg er færdig at blive gal!

Goldb. (fiakvænde) Præliminairernes Under-
skrivt —

Freis. Var en forbandet Løgn!

Goldb. (løber om og vrier Hænderne) Ach! jeg fattige Mand! jeg ødelagte Mand!

Freis. Forestil dig engang: Jeg gik før til min Ven, Secretairen, og takkede ham paa det forbindtligste for den Efterretning? han havde givet mig. Han gjorde store Dine. Har jeg givet Dem nogen Efterretning? begyndte han omsider. Ih ja, har De ikke sendt mig en Billet? Det veed jeg ikke et Ord af. Vis mig den! Han betragtede den og trak paa Skuldrene. Det gjorde mig ondt, sagde han; men De er bedraget. For-

modentlig har nogen spillet Dem et Puds, og malet min Haand efter. Lad mig beholde Billekten, jeg vil undersøge Sagen paa det næste; thi i den Post, jeg staaer, er saadant mig ikke ligegyldigt — og med den Bækked maatte jeg gaae. Jeg tænkte, jeg havde sunket i Jorden.

Goldb. (som før) O mine stakkels 5000 Rigsdaler.

Freis. (gjør ligesom han) O mine stakkels 200 Louisd'orer!

Goldb. Det er dog endnu min Lykke, at jeg ikke traf den gamle Meyer i Saar Aftes, ellers var mit Tab endnu blevet større. Hvilke Skielmer der dog gives i Verden!

Freis. Ja vist! ret nederdrægtige Skurke.

Goldb. Man burde radbrække saadan en Spidsbube.

Freis. Ja, og det levende — Men deres til feiler endnu en liden Omstændighed.

Goldb. (dreier sig hastig om) Og hvad for een?

Freis. At vi havde ham.

Goldb. 5000 Rdlr.! — Jeg er ødelagt, total ødelagt — Men er der intet Middel?

Freis. Veed du noget? jeg veed intet.

Goldb. Hvad mener du? om vi svore os fra heele Beddemaalet?

Freis. Hvad? En falsk Eed? i Evighed aldrig!

Goldb.

Goldb. Ja, der have vi det! I Mod lærer man at kiende Venner. Ikke engang at ville tiene sin Ven med en ussel falsk Sed.

Freis. Fat dig, min Broder. Betænk kun, at jeg vandt jo selv 200 Louisd'orer derved. Men Himlen bevare mig! Min Samvittighed —

Goldb. Ei hvad Samvittighed! En fuld Pung er bedre end en tom Samvittighed.

Freis. Sy Broder, driv ikke dit Spøg saa vidt.

Goldb. Hvad? Spøg? jeg har sandelig ingen Lyst at spøge.

Freis. Ak, jeg veed dog, at du kun skiemter.

Goldb. Nei, nei. Paa min —

Freis. Na Snak! jeg kiender dig jo bedre. Lad mig tænke en Smule efter, om der ikke maa skee skuldé være et anstændigere Middel. Ei! der falder mig noget ind —

Goldb. Na?

Freis. Nei, det lader sig ikke giøre; det er forgieves.

Goldb. Siig kun, siig kun!

Freis. Hvad om vi — men vi komme, Pokkeren tage mig, ingen Dei med det.

Goldb. Jeg staaer som paa Raale; siig dog frem!

Freis. Hør engang: Jeg havde endnu i Aftes en Samtale med Braunsberg. Vi talede saa om Sistermaale. I Sandhed, sagde han,

dersom jeg var i Stand til at begaae saadan en Narrestræg — observerer du, at han kalder det Narrestræg, og derfor tænker jeg, vi komme ingen Vei med det —

Goldb. Naa! — at begaae saadan en Narrestræg — nu videre!

Freis. (bliver ved) En Narrestræg — saa blev det maaskee saadant et Fruentimmer, som Caroline; den Pige har givet mig et ganske andet Begreb om hendes Kisp — Det var omtrent de Ord, han lod falde — Nu tænkte jeg som saa, hvad om vi kunne snakke ham Pigen paa —

Goldb. Snakke ham Pigen paa? Hvad tænker De vel? At ville snakke En saadan en allerkjæreste, deilig, sukfersød Dukke paa! Der til behøvedes ingen Overtalelser. Og desuden en Pige med 7500 Rdlr. i bare Guld. O! jeg gik for i Graven, end jeg overlod den Pige til en anden. O! jeg er færdig at døe af Kiærlighed til hende.

Freis. Naa, jeg sagde jo strax, at det Project var omsonst — det var ogsaa kun saa et Indfald. Vel er det sandt, at jeg gjorde saadan Beregning: Pigen har 7500 Rdlr. Midler. Goldbach tager et Beddemaal paa 5000 Rdlr., og desuden 10 Procent paa Bancoobligationerne; kunde vi nu overtale Braunsberg til at tage Pigen, istedet for Beddemaalet — men det forstaaer sig, med den Betingelse, at den heele Handel med Obligationerne gik ind igjen —

Goldb. Lad see engang, (han sætter sig, tager Blyant og regner) 5000 Rdlr. og 1700 Rdlrs. Tab paa

paa Bancoobligationerne, gjør 6700 Rdlr. Det draget fra 7500 Rdlr. bliver Saldo 800 Rdlr. (Springer op) Al, du min Himmel! saa bliver jo af Carolines heele skønne Formue kun 800 Rdlr., omtrent 40 Rdlrs. aarlig Interesse! Hvem vil kunde underholde en Kone for det? Det koste jo allene Knappenaale? — Ja i Sandhed, jeg føler ret, hoor Kiærligheden sprager bort fra mit Hierte, ligesom Vand fra gloende Jern — Nei, nei, den Gang har De calculeret bedre end jeg. Han maa gierne tage hende! han maa gierne tage hende!

Freis. Om han vil, min Broder; thi det er endnu et stort Spørgsmaal. Han har ogsaa et Ord at sige i den Sag. Dog, der kommer han selv; nu kan du tale med ham.

Tredie Scene.

De Forrige. Braunsberg.

Braunsb. God Morgen, min kiære Herr Goldbach. Det gjør mig ondt, at jeg skal bringe Dem ubehagelige Tidender; men De har tabt Veddemaalet. Jeg kommer just fra Krigsraad Berkel, som har forsikket mig, at der for nærværende Tid endnu slet ikke —

Goldb. Al, jeg veed det, kiære Herr Braunsberg, jeg veed det. Baronnen og jeg ere begge skammeligt blevene bedragne — Behager De at sidde?

Braunsb. Ingen Omstændigheder, Herr Goldbach, ingen Omstændigheder. Vores Forretning kunne vi afgjøre staaende.

Goldb. Ja ja, som De befaler. Men dersom det ikke var for dristig, vilde jeg nok fortælle Dem, hvad der faldt mig ind i Nat. Da jeg laae og kunde ikke sove, tænkte jeg paa Dem og Deres Midler —

Freis. Seer du, min Broder, hvor kjær vor Ven Goldbach har dig. Endog om Natten tænker han paa dine Midler.

Goldb. Hvordan det dog engang vil gaae, tænkte jeg, dersom Herr Braunsb. bliver ved at være saadan en Fruentimmerhader, som han nu er. Det var dog en Drik, om han døde uden Livsarvinger, og saa mange Penge skulde falde til glade Udarvinger.

Braunsb. Jeg er Dem særdeles forbunden, kiære Herr Goldbach, særdeles forbunden. Men jeg maa sige Dem, at der inden den Tid kan skee mange Forandsinger, og at jeg endnu slet ingen Lyst har til at døe.

Goldb. Ja, det troer jeg nok. Jeg ønsker det ikke heller; men man kan aldrig vide det. Døden spørger ikke, om man er ung eller gammel.

Braunsb. Men hvor Pokker kommer De saa med eet paa disse Dødstanker?

Freis. Lutter Vensteb for dig, Broder. (til Goldbach) Det er forgiøves. Løl kun Pengene af.

Goldb.

Goldb. *Åh, bedrøv mig ikke. (til Braunsberg)*
Men det er i Sandhed dog besynderlig, at saadan
en ung, smuk, riig Herre, som De, har saadan
Modbydelighed for Ægteskab.

Braunsb. *Ja, jeg har seet saa mange
ulykkelige og saa saa lykkelige Ægteskaber, at jeg
nok maatte fatte denne Modbydelighed. Imidler-*
tid maa jeg dog tilstaae Dem, at Deres smukke
Myndling har betaget mig en stor Deel deraf.
Især har det Bevist mod Dem i Gaar paa hen-
des Dyd, overbevist mig om, at der endnu gives
rettskafne og dydige Piger i Verden. Kun Skade,
at der er saa saa Caroliner.

Goldb. *Ja, i Sandhed. Caroline er en
rar Skat. En ægte Perle af første Størrelse,
en ægte Diamant af det skionneste, reneeste Vand,
det pureste Guld uden ringeste Tilsætning.*

Braunsb. *Jeg maa tilstaae, dersom jeg
engang skulde falde paa at giøte mig, maatte det
være med saadan en Pige som Caroline.*

Freis. *(sagte) Hører du? Det samme, som
han sagde til mig i Åfres.*

Goldb. *Åh nu! det kunde vel lade sig
giøre.*

Braunsb. *Det kunde vel lade sig giøre?
og hvilket?*

Goldb. *Åt De just kunne faae saadan en
Pige, just saadan en Pige. Maa skee endog Caro-*
line selv.

Braunsb. *Jeg forstaaer Dem ikke.*

Freis. Saa kom dog frem med Sproget. Veed du hvad, min Broder, Goldbach har lagt sin Kiærlighed i den eene Vægtstaaal og sin Penges-casse i den anden, og saa har den sidste, som billigt kan være, vippet den første høit i Veiret. Caroline er din, dersom du estergiver Beddemaarlet, og lader Kisbet om Bancoobligationerne gaae ind igien.

Goldb. Men det er ogsaa alt for tydeligt.

Freis. Na hvad! saa veed man jo strax, hvordan man er faren.

Braunsb. Saa! det er noget ganske andet. Ja, min kiære Goldbach, om Pengene er det mig ikke saameget at giøre, dem lod jeg nok fare. Men hvordan vil det see ud med Carolines Samtykke? Himlen bevare mig fra at tage en Kone mod hendes Billie; og efter det overtydende Beviis, som hun i Gaar gav Dem paa hendes Kiærlighed —

Goldb. Ach, det vil nok give sig. I Begyndelsen vil det vel gaae hende nær, men en fornuftig Forestilling —

Braunsb. Kun ingen Tvang! Gior hun den mindste Indvending —

Goldb. Na det gior hun ikke. Jeg vil strax hente hende hid —

Braunsb. Gior det, og tillige de 1000 Louisd'orer; hos mig gaae alle Ting Slag i Slag. Som sagt, dersom hun gior mindste Indvending, saa faaer jeg mine Penge og De beholder Deres Brud;

Brud; thi forliebt er jeg slet ikke, saa det altsaa kan være mig ligegyldigt, enten der bliver noget af eller ikke.

Goldb. Men du min Himmel! ogsaa bringe Pengene med! — Jeg har ikke saa mange Louisd'orer i Kassen.

Braunsb. O, jeg tager ogsaa mod anden Mynt.

Goldb. (sagte) Det er en pengegiærrig Dævel!

Freis. (hemmetig til Goldbach) Men hvad betænker du dig paa? Du gior ham saa gal, saa der bliver intet af det heele Riobmandskab. Saa hent dog Pengene. Bliver han eenig med Caroline, saa tager du dem tilbage igien, hvis ikke, skal du dog eengang betale dem.

(Goldbach gaaer bedrovet bort.)

Fjerde Scene.

Braunsberg. Freisin, siden Caroline og Sophie.

Freis. Hahaha! Saa fik vi dig dog i Fælden, gamle Ræv! Hvor han luskede af og hang med Dreene, ligesom Sancho Pansas Vesel, langøret Ihukommelse.

Carol. (Kommer ind) Kan jeg troe mine Sandser, Braunsberg? Min Formynder sender mig selv hid til Dem, og besværges mig, at modtage Deres Tilbud? (Braunsberg omsnarer hende)

Freis.

Freis. (til Sophie, som han omfavner) Har hatt maaskee ogsaa sendt min Slut til mig i samme Brevende?

Soph. O nei, saadant noget lader jeg mig ikke først befale.

Carol. (til Sophie) Og du saa fortrolig med Baronen! Iutter Gaader!

Freis. Som snart vil opløse sig selv. Jeg har hængt min Baron paa Knagen, og ægter Deres Veninde, dersom De intet har derimod; og min Ven Braunsberg, som staaer der saa stum, som en henrykt Elsker altid maa, har ordentlig kiøbt Dem af Deres Formyndere.

Braunsb. Ja, himmelske Caroline, vores Foreningstid nærmer sig. Snart vil vi blive det lykkeligste Par paa Jorden.

Freis. Om Forladelse, vi ere ogsaa her; ikke sandt, Sophie?

Soph. Ja ja, jeg vil see, hvordan De vil føre Dem op.

Carol. Hvordan! Har De kiøbt mig af min Formyndere? Er det mueligt?

Freis. O ja, hos ægte Joder er jo alting tilkiøbs. Men forglem ikke, Jomfrue, at De er her, for at lade Dem giøre Ægtekabsforslag af Braunsberg. Veed De hvad? vi maae endnu engang giøre os tilgode med den Gamle. Lad som De ikke vil tage imod Braunsbergs Haand. Han har længe nok ængstet Dem, betael De ham nu igien. Lige for Lige. Der kommer han.

Femte og sidste Scene.

De Forrige. (Goldbach kommer staaende med tvende uhyre Pengeposer. Freisim løber imod ham, tager dem ene fra ham, som han imod sin Villie lader tage fra sig, og slæber den hen paa et Bord; den anden beholder Goldbach.)

Goldb. Naa, her er jeg da! Det var en suur Gang.

Freis. Det troer jeg nok; men hvad er det og for Tiggerpenge, du har skrabet sammen? Jeg troet, det er bare Kobber. Kom kun hid med dem, min Broder; det er forgiæves, Caroline er paa ingen Maade at bevæge.

Goldb. Paa ingen Maade at bevæge! Ak jeg fattige Mand! Er det sandt, Caroline?

Carol. Jeg undrer mig over, at De kan giøre mig saadant et Forslag, Herr Formynder; men det er formodentlig en ny Probe, De vil sætte min Kiærlighed paa.

Goldb. Ei! du med din Probe. Det er Alvor, mit ramme Alvor.

Carol. Hvordan! De vilde sælge mig?

Goldb. Min søde Slut, jeg vil kun ved Dig saldere en Regning, som jeg har med Braunsberg.

Carol. Hvilken Fornærmelse! I Gaar giør De mig Egtekabstilbud, og i Dag — Men jeg siger Dem, jeg slipper Dem ikke.

Goldb. (til Freisim) Ak! det arme Barn elsker mig forskrækkelig. Det er en Jammer. Jeg arme ødelagte Mand!

Freis.

Freis. Ræk kun Sækken hid, min Broder.

Braunsb. Ræk kun hid, jeg vil strax sende Bud efter Pengene.

(Goldbach leverer Pengene med et dybt Suk, Braunsberg lader som han vil gaae.)

Goldb. Et Ord endnu, kæreste Herr Braunsberg — Men søde Line, betænk dog —

Carol. Intet, intet! jeg er ubevægelig.

Goldb. Herr Braunsberg, Herr Baron, Sophie, hjælper mig dog at bede. Betragt engang, hvad det er for en smuk, ung Herre; og see derimod mig, (han stiller sig ved Siden af Braunsberg) see kun, et Hoved høiere, rank som en Pils, røde Kinder, et smukt Ansigt, en deilig Næse, en — o! i Sandhed, du maatte ingen Dine have i Hovedet! (De ere alle næsten færdig at doe af Latter.)

Carol. Videre kan jeg ikke drive det. Braunsberg! her har De min Haand. Er De fornøiet med Kiøbet?

(Hun synker i hans Arme. Goldbach springer hen til Bords det, tager begge Pengeposerne og stæber dem skænkendets bort igien.)

Dækket falder.

